72 עמודים

העולם הזה

ו' אב תשמ"ג, 27.7.83 | מספר 2395 | שנה 47 | המחיר 80 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

מה קורה לו?

הכל המתינו להתפטרותו — והיא לא באה

יש לנו תכנית לכל תכנית שלך

מגוון תכניות החסכון של בנק הפועלים
מאפשר לך לבחור את זו המתאימה לך.
תכניות חסכון צמודות לדולר או צמודות למדד,
למחירי הדירות או לריבית הגבוהה;
תכניות המשלבות ברירה בין אפשרויות הצמדה;
תכניות בהפקדה חד פעמית
או תכניות בהפקדות חודשיות.

הכנס עכשיו לסניף הקרוב של בנק הפועלים
ופנה אל יועץ ההשקעות.
אחת התכניות שלנו ודאי תתאים לתכניות שלך.

בוא לגדול איתנו.

בנק הפועלים מע"מ

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ◆ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב הרברון 3, טל. 232262/3/4־03. תא־דואר 136, ◆ העורך הראשי: אורי אבנרי ◆ עורך תבנית: יוסי שנון ◆ רכז המערכת: שלמה פרנקל ◆ עורכי ביתוב: תמי מזטוביץ וגיורא נוימן ◆ צלמי מערכת: ציון צפרירי, ענת סרגוסטי וציפי מנשה ◆ עורכת דסק: אהובה קורן ◆ ראש המינהלה: אברהם סיטון ◆ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ◆ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ◆ הדפסה: "הדפוס החדש" ◆ הסצה: "גד" בע"מ

כריכה: יבי,

מתנחלי חברון עלו לעיר בפסח 1968. מכל עיתוני ישראל, היה שבועון זה היחידי שגינה את המעשה. כעבור שבוע, תחת הכותרת "מתנחלים, מתחסדים, מתכחשים" גינה העולם הזה (1599) את יגאל אלון, שרץ להזדהות עם המתנחלים, וכתב: "גרעין של מתנחלים בחברון יגביר לא רק את המתיחות הביטחונית, אלא גם יכריח את צה"ל להגן עליו... הוא ימשוך פעולה עוינת".

כעבור שלושה חודשים הגשתי הצעה לסדר־היום בכנסת, בעיקבות החלטת הממשלה לבטל את הוראת המושל הצבאי, שגירש שלושה מן המתנחלים מחברון. ראש הימין הקיצוני היה אז שמואל תמיר, שעלה על הסוס הזה, ושהמטיר עלי באותו ויכוח ביטויים רנוו: "מופקר שכמוך!" "שתוק עם ההפקרות שלך!"

בויכוח אמרתי (דיברי הכנסת, כרך 52 עמוד 3322, והעולם הזה 1616), בין השאר: "מה מטרתם של המתנחלים האלה? הם באו בשם תנועת ארץ־ישראל השלמה, לא כדי לחדש חיים דתיים בחברון, אלא כדי לעשות מעשים פרובוקטיביים שיביאו לסיפוח חברון לישראל... בעזרת מעשים פרובוקטיביים הם רוצים לכפות על הממשלה להחליט החלטה שאיננה מתקבלת על דעת העם."

איך לא רעדו הידיים?

מאז העלינו את העניין שוב ושוב, הן בשבועון, הן בכנסת. מעניין במיוחד ויכוח שהתנהל בכנסת כעבור שנה וחצי, במארס 1970, ושפורסם גם מעל עמודי העולם הזה (1700). הנה כמה קטעים:

אבנרי: כמה דם כבר נשפך, וכמה דם עוד צריך להישפך, בגלל הרפתקה אומללה זו של קומץ קנאים, ובגלל כניעתה המבישה של הממשלה לפני הקומץ הזה?

האם אני צריך להזכיר לכנסת איך נולדה ההתנחלות הזאת? איך קבוצה של אנשים פורקי־עול רימתה את שלטונות צה"ל...

מרדכי סורקיס: תתבייש לדבר כך!

היו"ר מ. ביבי: חבר־הכנסת סורקיס... חבר־הכנסת אבנרי, אני מבקש ממך, אל תדביק תווים לאנשים שאינם כאן.

אורי אבנרי: אני חוזר על דברים שנאמרו מעל הדוכן הזה, כאשר דיברנו על פרשה זו לפני שנה ויותר.

קבוצה של אנשים, שרימתה את שלטונות צה"ל, באה לחברון לחגוג את סדר־הפסח, נשארה בחברון בניגוד להוראות המושל הצבאי, חיבלה בביטחון במקום, ולאחר מכן, אחרי שבוצע המעשה בכחש ובמירמה — החלה התרוצצות מבישה בין שרי־הממשלה — מי יעלה על הגל הזה ומי יעשה הון פוליטי מן המעשה הזה...

(קריאות מכל ספסלי הבית).

אורי אבנרי: ראשון הלך השר בגין, כבודו במקומו מונח, ואני מבין מה הוא עשה שם. הלך אחריו השר יגאל אלון, ואיני יודע מה עשה שם...

יגאל אלון: זה לא נכון, הייתי לפניו. אינך מדייק.

אורי אבנרי: אולי אתה אפילו הקדמת. זה לא יהיה לתפארתך. ייתכן שהקדמת אותו. אבל בשעה שעדיין לא היה שום אישור ממשלתי למעשה הזה, בשעה שהם ישבו שם עדיין בכחש ובמירמה ובניגוד להוראות המושל הצבאי, אתה הלכת והבטחת להם עבודה, ופרשת עליהם את כנפיך.

בנימין הלוי: בינתיים נולדו תינוקות בחברון.

אליעזר שוסטק: אתה התנגדת גם לירושלים.

אורי אבנרי: חבר־הכנסת, האם לא היה זה חוסר־אחריות מלכתית ממדרגה ראשונה?

במשך 14 חודש היה הר־חברון המקום השקט ביותר בארץ־ישראל כולה. במשך 14 חודש לא היה אף מעשה של טירור או חבלה בהר־חברון. עד שבאה הקבוצה הזאת...

(קריאות מכל ספסלי הבית).

היו"ר מ. ביבי: חבר־הכנסת, אני מבקש לתת לחבר־הכנסת אבנרי לסיים את דבריו.

(קריאות מכל ספסלי הבית).

אורי אבנרי: אני מסתמך על דבריו של מושל צבאי.

(קריאות מכל ספסלי הבית).

אורי אבנרי: איני מפחד להגיד מה שיש לי להגיד, ואתם לא תשתיקו אותי. 14 חודש היה הר־חברון שקט, עד שבאה הפרובוקציה הזאת...

אליעזר שוסטק: ————

מרדכי סורקיס: הם מסיתים את הערבים נגד היהודים.

היו"ר מ. ביבי: חבר־הכנסת סורקיס, אבקש אותך לשבת.

אליעזר שוסטק: הוא מדבר על נושא שאינו עומד על סדר־היום. עלייתם של המתנחלים שהיתה לפני שנתיים אינה עומדת על סדר־היום, ולכן היושב־ראש יורה לשלול ממנו את רשות הדיבור.

אורי אבנרי: אתם עוד לא שולטים בכנית הזה! בעקבות ההתנחלות הזאת עבר מרכז הפעילות החבלנית מהר־שכם להר־חברון.

מאז זורם בהר־חברון באופן בלתי־פוסק דמנו שלנו, דם ערבי ודם של תיירים.

יצחק ה. קלינגהופר: מה היה בחברון בשנת 1929?

(קריאות מכל ספסלי הבית).

אורי אבנרי: בהר־חברון נולד הנסיון הרציני, המדיני הראשון, לדו־קיום ישראלי־פלסטיני...

והנה בא המעשה הזה, ובאה כניעת הממשלה, ותקעו סכין בגב היזומה הרצינית ביותר שנולדה בארץ מאז המלחמה, לכונן פה דו־קיום...

בנימין הלוי: אתה תוקע סכין.

אורי אבנרי: למען ביטחון המדינה הזאת אין טיפת־דם יקרה מדי. אולם למען הרפתקות, למען סיפוח שטחים, למען התנחלות בחברון — אף לא טיפת־דם אחת של חייל ישראלי!

(קריאות מכל ספסלי הבית).

(הצעתי הורדה מסדר היום על־ידי כל הסיעות, ובכללם מיפלגת־העבודה וגח"ל, ובעד הצעתנו הצביעו רק הד"ר משה סנה ורק"ח. מפ"ם נמנעו. הגבתי על כך בנאום אחר באותו יום):

כאשר חברי־הכנסת הרימו היום את ידיהם — בחרווה ובשמחה — בעד ההתנחלות בחברון, האם ידעו מה יהיה המחיר?

אני מוכרח לומר שאיני יודע איך עשו זאת מבלי שידיהם המורמות תרעדנה, כאשר ידיהם המתרוממות גזרו קורבנות של דם ודמים על העם הזה.

חרף כל הנאומים של סגן־ראש־הממשלה, ההצבעה בעד התנחלות בחברון היא הצבעה בעד מלחמה, בעד אי־שלום, בעד הסלמה, אולי מחר בעד מאבק עם חיילים סובייטים — בלי "פנטומים" אמריקאים נוספים.

עד כאן הוויכוח בכנסת, לפני 13 שנים. כל אשר קרה בחברון בשבועות האחרונים מאשר בדיעבד את הדברים שנכתבו ושנאמרו אז.

אורי אבנרי

כתבת השער הקדמי:

אין נחמה למנחם

ביום־הולדתו ה־70 לא חייך מנחם בגין אפילו פעם אחת, לא התפטר מתפקידו — כפי שהבטיח לפני שנים — והת־קשה לפרוס את עוגת יום־ההולדת. לרבים הוא נר־אה מיואש מבישלונו. 6

כתבת השער האחורי:

זהירות, פחיות!

הזמר רוד סטיוארט לא פחד מיריות וממילחמה כאשר בא לשתי הופעות בישראל, אך הוא לא ידע שעליו לפחוד מפחיות בירה שהשליכו לעברו המעריצים הישר־ראלים השרופים ביותר. 66

ומה הלאה

על סמך מידע שלא התגלה ברבים ממשיך אורי אבנרי לנתח את המתרחש בתוככי פת"ח ומנסה לשרטט כמה תסריטים אפשריים להתפתחות המשבר. האם תוקם ממשלה פלסטינית על־ידי ערפאת? 30

חרם במוסקווה

אלוף (מיל') מתי פלד, חבר המישלחת הישראלית בברית־המועצות, נפגש עם שגריר אש"ף וביקש לברר את גורל החיילים הנעדרים. שולמית אלוני, אהרון הראל ובני ברבש החרימו את הפגישה, ואלוני אף השמיצה את מתי פלד. 5

"לא יעזור לכם!"

העיתונאי **אורי דן**, שפרש מתפקידו כיועץ **לאריאל שרון**, מספר על מערכת היחסים ביניהם, מאשים את אמ־צעי התקשורת בקנוניה נגד שרון וחוזר ואר־מר: לא יעזור לכם! הוא יהיה ראש הממשלה! 11

שותפים לאשמה

מנהלי הבנקים מסבירים כיצד קרה שהם שיתפו פעולה עם היהלומנים והפרו את כללי ההזהירות שקבע בנק ישראל, כדי למנוע את האסון המתרחש עכשיו. כתבה שנייה בסידרה המנתחת את התמוטטות ענף היהלומים. 8

כישלון בעין זחלתא

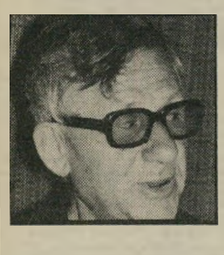
מדוע לא הגיעו כוחות צה"ל בשבוע הראשון של המלחמה אל היעד העיקרי: בבית היידות דמשק? כתבה שלישית המנתחת את הכישלונות הצב־איים־מיקצועיים של המילחמה בלבנון, שעדיין לא הסתיימה. 34

צ'יץ בעיקבות הקאקי

ראש־עיריית תל־אביב, **שלמה (צ'יץ') להט**, צייד את בלשיו במכשיר קשר ובמצלמת פולרויד ושלח אותם למשימה בעלת חשיבות לאומית: לתפוס את כלבי תל־אביב בשעת מעשה ולהעמידם לדין בעבירת לכלוך הגנים בעיר. 65

שערוריה חדשה

רק נחלץ מפרשיה שבה נחשד בקבלת טובות הנאה, וכבר מאיימת על ראש עיריית ראשון לציון, חנניה גיבשטיין, שערוריה חד־שה. ניסתו מ־אשיטה אותו בנישול אחיו. 69

"מביט קדימה בחרדה"

הסופר **יצחק אורפז** מספר בראיון להעולם הזה על העצב והגאולה שבכתי־בה, על הרגשת הבדידות והגלות, ועל מישפחתו. 40

השורשים של בוזמימה

"מדוע אי־אפשר להציג המלט מיז־רחיז" שואל הד"ר גבי בן־שימחון, ש־מחזהו מלך מרוקאי הועלה בהבימה. 38

ילדות יפות בצמרת

ברוק שילדס **היתה הראשונה, והיום מסתובב בות ברחבי ה־עולם דוגמניות־צמרת מפורסמות ועשירות, שהן עדיין תלמידות בית־ספר יסודי, מתי תגיע אופנת הילדות־הדוגמניות לישראל?** 48

סקס ויהלומים

חבר בורסת היהלומים איים על שותפו בד־שיפת יחסיו האינטימיים עם קטינה ובמסירת סרט פורנוגראפי עליו לידי המישטרה. השבוע הוא הורשע בבית המיש־פט ב־עוון ס־חיטה ר־איומים. 45

הסדורים הקבועים:

תשקיף	4	ראובן אלוני, מירון רכטמן	
במדינה	5	יוסי קיטוב ומאיר פינגשטיין	32
יומן אישי	14	חלון ראווה	42
הנדון	15	נמר של נייר	46
אנשים	16	אנשים בעולם	50
בלונים	18	זה וגם זה	52
הוריזקום	21	שידור	55
זה היה העולם שהיה	22	תוכניות נבחרות – בטלוויזיה הישראלית והירדנית	56
מיבתבים	23	לילות ישראל	58
תשבצים	24	קולנוע	60
עולם קטן	29	רחל המרחלת	62
מה הם אומרים, מה הן אומרות – יונה קלימוביצקי, משה רום.		אתה והשקל	68
		ספורט	70

תשקיף

מצור על טריפולי

שגריר אש"ף במוסקווה, ראמי אל־שאער, טען באוזני האלוף (מיל') מתיתיהו פלד, כי חילֿהים הישראלי מקיים מצור ימי על טריפולי.

לדיברי הנציג, קיים שיתוף־פעולה מוחשי בין צבאות ישראל וסוריה, כשצה"ל מקיים מצור ימי על טריפולי, מעוז כוחותיו של יאסר ערפאת, ואילו הצבא הסורי מקיים מצור יבשתי עליה.

עבודות־ענק בלבנון

עבודות הכשרת־קרקע, סלילת־כבישים ופריצת־דרכים בהיקף נרחב מבוצעות על־ידי צה"ל וקבלנים פרטיים בלבנון. הפעילות ההנדסית משנה לחלוטין את הנוף בדרום־לבנון.

תפילת בוקר ב־500 בתי־ספר

מישרד־החינוך הודיע שתוך שנתיים ילמדו שיעורי־תפילה ויקיימו תפילת־שחרית ב־500 בתי־ספר יסודיים חילוניים בארץ. ההשתתפות בשיעור ובתפילה תהיה על־סי בחירה. בעיקבות זאת יצטרכו להקים באותם בתי־ספר בתי־כנסת, שבהם ייערכו התפילות.

שרון איבד פופולאריות

השר בלי־תיק אריאל שרון ציפה כי בעיקבות השתלת הידיעה המפוברקת במעריב על רעיונות־הפרישה שלו, יהיה גל המוני של פניות אליו, שיחזור בו. שרון קיווה כי גל־פניות זה יגרום לקידומו בממשלה.

המהלך נכשל לחלוטין. תגובות על הפירסום ב־"מעריב" הגיעו רק מצד כמה מאנשי־התחייה.

לוחמה פסיכולוגית

הידיעה שהופיעה בעיתונות, כאילו יוכפל ענש־המאסר לסרבני־השירות בלבנון, היא חסרת שחר. גורמים מסויימים בצה"ל השתילו בעיתונים את הידיעה המפוברקת, כדי להפחיד את סרבני־לבנון.

הסרקליטות הצבאית לא שינתה את הוראותיה, והעונש על סרבנות־השירות בלבנון הוא בין 14 ל־35 ימי־מחבוש.

וייצמן ממתין לפרישת בגין

עזר וייצמן לא יקים שום מיפלגה עצמאית בראשותו. הוא ימתין עד לפרישת בגין, ואז יחזור לתנועת־החרות, ויתמודד על הנהגתה, ביורשו של בגין.

מרידור יפרוש

לקראת־הבחירות לכנסת ה־11 יפרוש יעקב מרידור מן החיים הפוליטיים, ולא יהיה עוד מועמד לכנסת מטעם תנועת־החרות.

מרידור מנוטרל למעשה מכל השפעה, לא רק בכנסת ובממשלה, אלא גם במיפלגתו.

תמ"י והבחירות המוקדמות

מאחורי היוזמה של תנועת תמ"י להקדמת הבחירות עומדות שתי סיבות עיקריות.

ראשית: יתכן שפסק־הדין בעירעורו של אהרון אבו־חצירא על הרשעתו בבית־המישפט המחוזי ינתן בקרוב. אם תאושר ההרשעה, יוכל אבו־חצירא להימנע מהתפטרות מהכנסת, אם יוקדמו הבחירות. גם אם יהיה עליו להתפטר, הוא יוכל לחזור במהירות לכנסת ה־11, וגם לזכות שוב במישרת שר.

שנית: לתמ"י אין כל סיכוי לזכות בבחירות לרשויות המקומיות, אם אלה לא יהיו צמודות לבחירות לכנסת. מסלה בבחירות המוניציפליות מסחידה את תמ"י, גם משום שעל־פי תוצאות הבחירות האלה נקבע הרכב המועצות הדתיות.

אבו־חצירא לארוצה בצעירים

מנהיג תמ"י, אהרון אבו־חצירא, אינו מעוניין בהליכה משותפת לבחירות ביחד עם צעירי המפד"ל.

לאחרונה התנהלו שיחות ברבר אפשרות כזאת, אך למקורביו אמר אבו־חצירא כי לצעירי המפד"ל אין היום „שום נרוניה".

מדוע רוצה מורעי בבחירת גרופר

סליטת־פה של סגן שר־החקלאות, ססח גרוסר, בפורום מיפלגתי, חשפה את הסיבה להתעקשותו של השר יצחק מודעי, שגרוסר ימונה בהקדם כשר־החקלאות. הסיבה: שר־החקלאות יכול לנגח את שר־האוצר.

אחת לחודש חותמים שרי החקלאות והאוצר על שיעורי הסובסידיות לחלב, ביצים, עוף קפוא ומים. אי־חתימה במועד יכולה להביא לייקור מיידי של המרד באותו חודש.

מודעי מנהל מאבק קשה נגד יורם אריךור, ושר־חקלאות המקורב אליו יוכל לתקוע מקלות בגלגלי מישרד־האוצר.

צברי ג'ריס בקפריסין

צברי ג'ריס, מנהל „המכון לעיונים פלסטיניים" בעל המוניטין העולמי, שגורש מביירות לפי דרישת ישראל, קבע את משכנו בקפריסין.

ג'ריס, בוגר האוניברסיטה העברית, שרכש לו שם בינלאומי בסיפרו על המצב המישפטי של הערבים בישראל, נשאר בביירות אחרי פינוי כוחות אש"ף, כשהוא בעל מעמד דיפלומטי. עם כניסת צה"ל למערב־ביירות הוחרם כל החומר העצום של המכון שלו, והחזרתו היא כיום אחת התביעות של אש"ף תמורת החזרת שבויי צה"ל. אחרי שג'ריס חזר לביירות, נהרגה אשתו בפעולת־טרור נגד המכון, אך הוא גורש על־ידי שילטונות־לבנון בטענה, שהמוסד שלו תיכנן פיגועים. עכשיו ישכון המכון דרך־קבע באי הסמוך.

פינטו קיבל קביעות

דני פינטו, שישב בבלא על רצח אזרחים לבנוניים במילחמת־ליטני, באשר שירת שם בקצין צה"ל, קיבל קביעות במינהל מקרקעי־ישראל.

פינטו מועסק במינהל כפקח, והוא משוטט בקביעות באיזור כפר־סבא־רעננה. פקח במינהל מחזיק תעודה שתוקפה כתעודת־שוטר.

ניסים שכח לחתום

שר־המישפטים, משה ניסים, שכח לחתום על תקנות הסגרה בבתי־הדין לעבודה. כך לא חל עיכוב הזמנים בסגרת בתי־המישפט על תביעות המוגשות בענייני עבודה.

כתוצאה מכך עלולות תביעות, שהוגשו ערב הפגרה, להישמע במהלכה במעמד צד אחד.

גורודיש לארץ

האלוף (מיל') שמואל („גורודיש") גונן חוזר לארץ מפעילותו באמריקה. הוא הקדים את שובו בעיקבות פירסום ספר של צה"ל על מילחמת יום־הכיפורים, המאיר את מהלכיו ערב המילחמה באור חדש.

חבריו של גורודיש בסניף צפון תל־אביב של חרות ינצלו את ביקורו, כדי להעמיק את פעילותו בתוך התנועה.

מצלמה נסתרת

עשרות תושבי תל־אביב והסביבה הופתעו באשר קיבלו בחודשים האחרונים כתב־אישום בדואר על נהיגה במהירות מופרזת. הם ידעו כי איש לא עצר אותם ולא גילה להם כי נתפסו על־ידי הרדאר, ובכל זאת הואשמו. ההסבר: מישטרת־ישראל ציידה למכשיר הרדאר הידני מצלמה, ואינה עוצרת עוד במוקדים רבים את בעל־הרכב בשעה שצולם על־ידי המצלמה.

רק כאשר נגמר סרט הצילום, ובל התמונות מפותחות, נכתבים כיתבי־האישום ונשלחים לנהגים, לעמעם חודשיים אחרי המיקרה. בתמונה מופיעה המכונית, כשמיספרה נראה בבירור, נראים השעה והתאריך, וכן המהירות שבה נסעה המכונית.

„גיתם" זכתה בספרדים

חברת־התעופה הספרדית איבריה בחרה במישרד הפירסום גיתם לייצגה בישראל.

על תקציב הפירסום של איבריה, העומדת להתחיל בהסעלת קו־תעופה לישראל, התחרו תברות־פירסום רבות, וההתרוצצות הסתיימה בניצחונו של המישרד שבעליו הם יוחנן („דובז'ה") גולדברג ומשה תאומים.

מישלחת חרות לגרמניה

מישלחת שתורכב משישה ח"כים ושישה עסקנים, אנשי חרות, תצא בתחילת ספטמבר לביקור בגרמניה, על־פי הזמנת השילטונות. באותה תקופה ישהה הקאנצלר הגרמני בביקור בארץ.

המישלחת, היוצאת בידיעת ראש־הממשלה, תתבקש להגיש למרכז התנועה הצעה לשינוי יחס תנועת־החרות לגרמניה.

יתר־השפעה ב„תדיראן"

„חברת העובדים" של ההסתדרות תבקש להגביר את השפעתה בהנהלת קונצרן־האלקטרוניקה „תדיראן".

חברת העובדים מחזיקה במחצית המניות של תדיראן באמצעות קונצרן כור, אך עד כה נשמרת בתדיראן מסורת־הניהול שהנהיג המנכ"ל היוצא, אלקנה כספי, שהתעלם משיטות־הניהול הנהוגות בחברת העובדים.

הצהרון של „הארץ" — בקרוב

ההכנות להוצאת הצהרון שיפיקן בעלי עיתון־הבוקר „הארץ" נכנסו להילוך גבוה.

ככל הנראה, יתחה צהרון זה בעיקר בידיעות אחרונות.

טענות נגד גור במטה הבחירות המוניציפליות של המערך יש טענות קשות נגד ראש־המטה, ח"כ מרדכי („מוטה") גור.

המתלוננים על גור אומרים שדוברי־המטה, יוסי קוצ'יק, משמש למעשה כדוברו האישי של גור, גם בעניינים שאינם קשורים בבחירות לרשויות המקומיות.

במדינה

העם כנופיית רצח בע"מ

כמו הכנופיות האפאשיסטיות והנאציות — זוכים גם הרוצחים המקומיים לגיבוי של השילטון

זה היה חייב לקרות. הכנופייה בחרה את העיתוי ואת המקום, והלמה (ראה קורא יקר).

העילה: נקמה על מותו של תלמיד הישיבה אהרון גרוס.

הסיבה האמיתית: הצורך לחמם שוב את האווירה בחברון, כדי לגרום, בסופו של דבר, לגירושם של הערבים תושבי העיר.

הרוצחים: כנופייה של ארבעה רעולי־פנים, שברור להם כי לעולם לא יבואו על עונשם.

הנרצחים: תלמידי המיכללה האיסלאמית של חברון.

השותפים לפשע: שלטונות הכיבוש וכוחות המישטרה, שכאשר נודע על הרצח לא הטילו עוצר על קריית ארבע או על ההתנחלויות הסמוכות, אלא על העיר חברון.

שום סיכון. בדרך שבחרו הרוצחים אין שום סיכון. היום זה כבר ברור להם מעל לכל ספק. לשירותי הביטחון כבר ידוע, כמעט בוודאות, מיהם האנשים שביצעו לפני שלוש שנים את ההתנקשות בראשי הערים, בסאם אל־שכעה וכרים ח'אלף. ידוע גם מיהם אותם שערכו פוגרום בחלחול, ידוע מיהם אותם שביצעו את הפוגרום בשוק של חברון אחרי שנהרג אהרון גרוס. איש אינו נוגע בהם לרעה. הם בעלי החסינות האמיתית במדינת ישראל, שמותר להם לעבור על כל חוק, ולא להיענש.

החסינות שזוכים לה הרוצחים הבאים מקרב הימין המטורף אינה מוגבלת לרצח ערבים בלבד. קרוב לוודאי שמתוכם בא גם רוצחו של אמיל גרינצוויג — אך המישטרה מתעלמת, משום מה, מן הכיוון הזה של החקירה.

השבוע כבר לא יכול שר הביטחון משה ארנס להכריז כי „אין סימטריה" בין מעשי המתנחלים ובין מעשי הערבים. אך ארנס — זאב בעור צבוע — לא הורה על הטלת עוצר על המקום המשוער שממנו באו הרוצחים. שוב הוטל עוצר על חברון.

בשנות השלושים, שירתו המי־שטרים הימניים את האינטרסים של הכנופיות הפאשיסטיות והנאציות באירופה. הם סיפקו להן חיפוי, ובמקרה הצורך — גם הגנה. עכשיו חוזרת התמונה על עצמה בשטחים הכבושים על־ידי ישראל. שלטון הימין, האוהד את הכנופיות הפא־שיסטיות, עשוי להיות מוחלף על־ידן.

הממשלה

אדם עדין

אחרי אריאל שרון, כל אדם יירא כמתון. אך משה ארנס רחוק מזה.

אחרי אריאל שרון, כל שר־ביטחון היה מתקבל בברכה על־ידי הציבור הישראלי. הציבור עייף מן הסערות המתמידות, ההרפתקות, המילחמות והמאבקים, שליוו את כהונתו של „אריק מלך ישראל", ובהשוואה אליו היה נראה כל אדם חדש כשה תמים.

משה („מישה") ארנס נראה כאילו נבחר על־ידי מישרד־ליהוק לתפקיד זה. הוא בעל חיוך נעים והליכות נעימות. הוא אדיב. הוא מנומס.

„**לא לרוחו**". אולם משה ארנס הוא ההיפך הגמור מאדם מתון. הוא קנאי קיצוני, העולה בכמה בחינות גם על אריאל שרון.

השבוע, בראיון לעיתון אמריקאי, חשף ארנס כמה מדיעותיו.

הוא הזכיר כי הצביע נגד הסכמי קמפ־דייוויד, ולא חזר בו. גם עתה יש לו דיעה שלילית עליהם.

על המצב בגדה המערבית, שעליה והוא ממונה, אמר כי „יאלץ לנקוט בצעדים ש„אינם לרוחו", אך שאין להימנע מהם. קל להעלות על הדעת מה טיבם של צעדים אלה.

אך הפצצה האמיתית נגעה לעתיד השטחים הכבושים. שר־הביטחון הודיע בפשטות שיש להחיל עליהם את הריבונות הישראלית, והביע את דעתו כי כך אכן „יעשה.

„**פלורליזם**". כדי לרכך את המהלומה, הוסיף ארנס המתון הערה מתונה: אחרי סיפוח הגדה לריבונות הישראלית יוכלו תושביה הערביים לבקש אזרחות ישראלית. החברה הישראלית תהיה יותר „פלורליסטית" — כלומר, יהודים וערביים יחיו ביחד בחברה אחת.

זה נשמע כדיעה סבירה, המתיישבת עם הצעתם של אנשים מסויימים במחנה היוניים, כמו מירון בנבנישתי, שהציעו לחבריהם לוותר את המאבק נגד סיפוח השטחים ולהחליפו במאבק למן זכויות אזרחיות לערבים המסופחים.

אולם ארנס יודע היטב כי כל הדוגלים בארץ־ישראל השלמה רוגלים גם בקיום מדינה יהודית — ובמדינה זו בהחלט אין מקום לשני מיליון אזרחים ערביים, שיהוו כה לאלתר מיעוט כביר של 40%. הדיבורים על הענקת אזרחות לערבים הם דיבורי־סרק, שנועדו לסבר את אוזנים של תמימים מחו"ל.

יש לכך הוכחות למכביר. למשל:

● התושבים הערביים של ירושלים המיזרחית, אשר סופחה לפני 16 שנים רשמית לישראל, לא קיבלו אזרחות ישראלית, וגם עתה מתייחסים אליהם כאל תושבי שטח כבוש. (למשל: יש צנזורה מיוחדת על עיתוניהם, אסור להם להפגין, אסור להם להתארגן.)

● גאולה כהן התנגדה השבוע להענקת קיצבות־ילדים אף למישפ־חות של אזרחי־ישראל הערביים.

אמצעים דראסטיים. אילו התכוון ארנס ברצינות לדבריו הסבי־רים, היתה קמה בארץ אותה „מדינה דמוקרטית חילונית, שבה יחיו יהודים, נוצרים ומוסלמים ביחד בשיוויון גמור," כפי שהציע אש"ף ב־1969. אר־לם ארנס אינו מתכוון לזה ברצינות, כשם שאש"ף לא התכוון לזה ברצינות.

אם יסופחו השטחים הכבושים, תהיה הברירה המעשית בין שתי אפשרויות:

● הערבים יהיו במדינה המוגדלת חוטבי־עצים ושואבי־מים, ללא זכויות לאומיות ואזרחיות, ולמעשה גם ללא זכויות אנושיות.

● הערבים ייאלצו לנטוש את הארץ בהמוניהם, אם על־ידי לחץ כלכלי ואם על־ידי אמצעים דראסטיים יותר.

ארנס העדין יוכל אז לטעון כי אלה „אינם לרוחו".

סקנדל במוסקווה

„אני ציוני לא פחות מהם:" זעם האלוף (מיל') מתיתיהו פלד. „אבל צריכים לנהל את הוויכוח הציוני עם הסובייטים בצורה שלא יתקבל הרושם שהציונות נרתמת לתעמולה אנטי־סובייטית. כך אמר נחום גולדמן. אסור שהוויכוח הציוני יתקבל כהתגיי־סות של ישראל למען התעמולה האמריקאית!"

דבריו של פלד היו מכוונים נגד שלושת חבריו למישלחת שביקרה

אלוף (מיל.) פלד (מימין) בשיחה במוסקווה
„אני ציוני לא פחות מהם!"

למען עם־ישראל. היתה זאת מלאכת־מחשבת של הונאת הציבור.

יחסי־ציבור. המתח בין אלוני ופלד אינו חדש. הוא נובע מהתקופה שבה ישבו השניים במיפלגה אחת — „יעד" — שהתפלגה ב־1975. כבר אז התגלתה סתירה מהותית בין האופי של האלוף והעסקנית: אלוני ההופכת כל עניין לתרגיל של יחסי־ציבור אישיים. פלד אדיש ליחסי־ציבור ודבק בעניין. כך, עם בוא המישלחת למוסקווה, הקדיש פלד את מירצו למטרה שלמענה בא: בירור עמדתה של בריתהמועצות לגבי הסיכסוך הישראלי־ערבי. הוא נועד עם מעצבי המדיניות הסובייטית, דן עימם על יחסה של מוסקווה למדיניות ישראל, לסיכסוך הישראלי־פלסטיני, למרד בתוך פת"ח וליחסי סוריה־אש"ף.

עמדת הסובייטים כפי שנמסרה על־ידי המומחה הבכיר, פרימקוב, שנפגש בשעתו עם יצחק רבין, ומומחים אחרים:

● בריתהמועצות תומכת ביאסר ערפאת. ולא תסכים להחזיר את אש"ף לימי אחמד שוקיירי (כשהאירגון היה תלוי כולו במדינה ערבית זרה, אז מצריים. הכוונה כיום לסוריה.) אין הסובייטים מעריכים את „המורדים", שהם, לדעתם, בלתי־מגובשים וחסרי־משקל (ראה עמודים 31-30).

● יש אפשרות של חידוש היחסים הדיפלומטיים בין בריתהמועצות וישראל אם „יהיו סימנים מחשיים לכך שישראל שינתה את מדיניותה."

● יחסי־תרבות בין בריתהמועצות וישראל אינם יכולים לעמוד בפני עצמם, והם צריכים לנבוע מיחסים מדיניים תקינים.

בבריתהמועצות — חברי־הכנסת אהרון הראל ושולמית אלוני, ואיש שלום עכשיו בני ברבש.

מלאכת מחשבת. המישלחת, שאורגנה על־ידי רק"ח, חתמה לפני יציאתה על מיסמך שקבע את מטרותיה: הצורך לפתור את הבעייה הפלסטינית, הנסיגה מלבנון ושיתוף בריתהמועצות במאמצי־השלום במרחב.

אולם ברגע שרגלי המישלחת דרכו על אדמת הסובייטים, נשכחה הצהרה זו. הדבר גרם לשוורה של סקנדלים בתוך המישלחת.

בשביל שולמית אלוני היה המסע כולו תרגיל של יחסי־ציבור. באמצעות מישרדה בכנסת, היא הפציצה את כלי־התיקשורת בסיפורים על פעולתה הנמרצת למען הציונות ואסירי־ציון. כך נתנתה משני העולמות: גם הזומנה על־ידי רק"ח למוסקווה, וגם זכתה בפופולאריות בקרב הציבור האנטי־סובייטי בישראל (העולם הזה 2394).

הודעותיה של אלוני היו מנוסחות בפיקחות. נאמר בהן כי „מתי פלד האשים את שולמית אלוני בפעולה ציונית." הודעות אלה פורסמו בעיתונים כידיעות „מאת סופרנו", מבלי לזהות את מקורן. וכך התקבל הרושם כאילו מתי פלד האנטי־ציוני מוחה על פעולתה הנאמנה של אלוני

שגריר־אש"ף אל־שאער
„אין מישקל למורדים!"

כחייל מיקצועי התעמק פלד גם בנושא המרכזי המעסיק את הרוסים, ושלא עניין את שאר אנשי־המישלחת: הצבת הטילים באירופה המערבית והמיזרחית, והסכנה למילחמת־עולם גרעינית.

במכון הסובייטי לחקר ארצות־הברית וקנדה, העוסק בשאלות אלה, שמעה המישלחת הערכה פסימית: עם הצבת הטילים האמריקאיים החדשים באירופה המערבית, בסוף השנה, תצטרך גם בריתהמועצות להגביר את חימושה — וזוהי, לדעת הסובייטית, המטרה האמריקאית. המערב סבור כי בריתהמועצות תצטרך להוריד את רמת־המוכנה של תושביה כדי לעמוד בעומס, ושזה יגרום למתחים בתוך בריתהמועצות.

התוצאה הסבירה: הגברת המתיחות הבין־גושית במקומות שונים בעולם, וגם במרחב הישראל־ערבי. בהקשר זה ראוגי האמריקאי־ישראלי, המטיל את צילו על יחסי מוסקווה־ירושלים.

האם ינסו האמריקאים למשוך את הסורים לצידם? המומחים הסובייטים לא התעלמו מאפשרות זו, אך סברו כי הדבר אפשרי רק אם יכריחו האמריקאים את ישראל להחזיר את רמת־הגולן. היו שסברו כי זה עשוי לקרות בשלב הבא.

רק לאמריקאים. אלוני, הראל וברבש השתדלו, באותה עת, להיפגש עם יהודים מסורבי־הגירה. אך נכונו להם כמה אכזבות. קבוצה יהודית אחת נפגשה עימם בשימחה, אך התלהבותם הצטננה חיש־מהר כשהתברר להם כי אינם אמריקאים, אלא ישראלים. גם קבוצות אחרות לא קיבלו את הישראלים בהתלהבות שהם ציפו לה.

סיכום המישלחת: אלוני צברה פירסום רב לעצמה. פלד טיפל בעניני הצעדים, ולרק"ח צפויות כמה שאלות מצד יהדיה הסובייטים.

תשובה זו ניתנה לשאלתם של אלוני־הראל־ברבש, שהציגו את עצמם כ„ישראלים טובים" ושאלו מדוע לא יחודשו יחסי־התרבות כמחווה כלפיהם, למרות מדיניות הממשלה.

ארוחת־ערב. זעמו העיקרי של פלד על אלוני בא בעיקבות הפרשה הכאובה של הצעדים.

ערב יציאת המישלחת מן הארץ, פנו אליה הורי חמשת הנעדרים, שנעלמו מאז הקרב עם הסורים בסולטאן־יעקוב ב־11 ביוני 1982. רובר גם על טיפול בשבויי אחמד ג'בריל ופת"ח. לאור היחסים ההדוקים בין מוסקווה ודמשק ואש"ף סברו ההורים כי המישלחת יכולה לעזור. לשם כך היה צורך להיפגש עם השגריר של אש"ף במוסקווה, ראמי אל־שאער. פלד הודיע עוד בירושלים כי ינסה להיפגש בעניין זה עם אישאש"ף, אך היה ברור שיהיה מישקל רב יותר לפניה אם יצטרפו אליה גם חברי־הכנסת.

כשהגיעה המישלחת למוסקווה, נענה נציג־אש"ף ברצון לרעיון הפגישה, והזמין את כל המישלחת לארוחת־צהריים. אך הראל ואלוני סירבו ככל תוקף להיענות להזמנה זו, או להיפגש עימו בכלל. הצטרף אליהם בני ברבש, שהביא עניין זה לפני הנסיעה לפני הפורום של שלום עכשיו. שם נאסר עליו הדבר.

כך קרה שברבש, סגן־אלוף בצה"ל ולוחם במילחמת־הלבנון, לא הצטרף לפלד בפגישה שנועדה, קודם כל, לטפל בנכייה הצבאית המובהקת של השבויים ונעדרי־הקרב.

אלוני והראל הצדיקו את־התנהגותם בפגישה בכמה טעמי־התחמקות:

● „הענין אינו ברור מספיק."

● „עמדותיו של אל־שאער אינן ידועות."

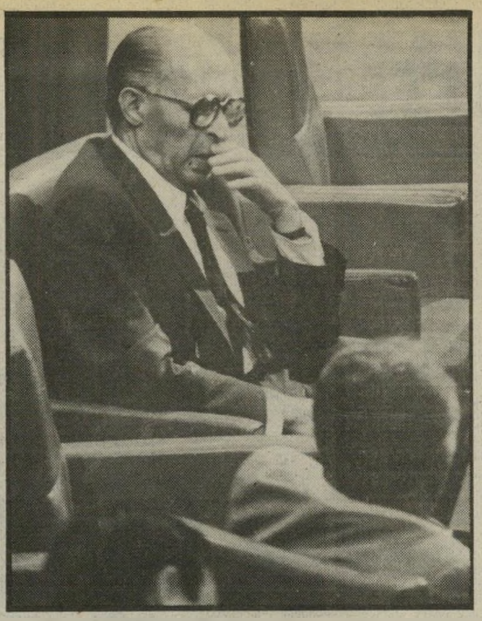
● „מדוע מתקיימת הפגישה אצלנו?"

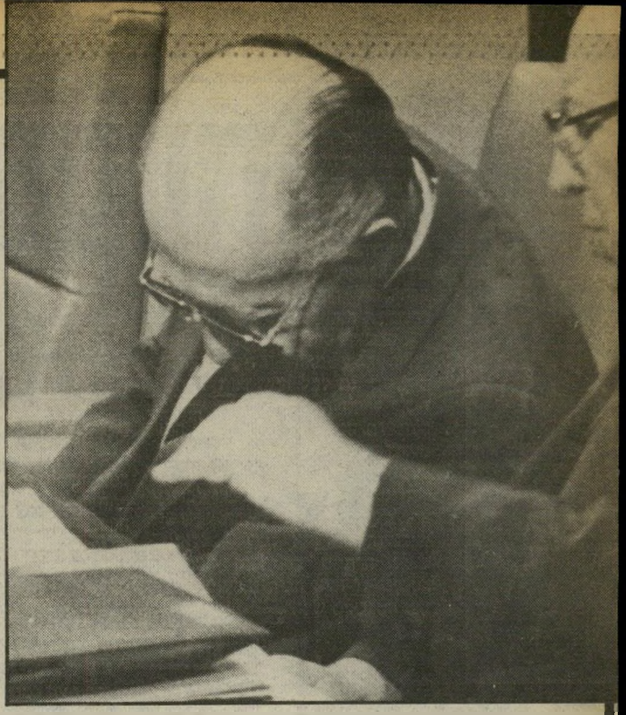
מאחרי ההתחמקויות התחבאה סיבה פשוטה: הם ידעו כי פגישה עם אישאש"ף תזיק למעמדם במערך, והם לא היו מוכנים לשלם את המחיר. פלד הלך לפגישה, ונלוו אליו שני אנשי רק"ח.

לקראת מתיחות. שגריר אש"ף התגלה כתומך מחלט בערפאת, וכאיש מושבע של ה„מורדים" והעומדים מאחוריהם. הוא התמסר מייד בכל ליבו לענין הנעדרים השבויים, והבטיח להתקשר בו ביום עם ערפאת עצמו בעניין זה.

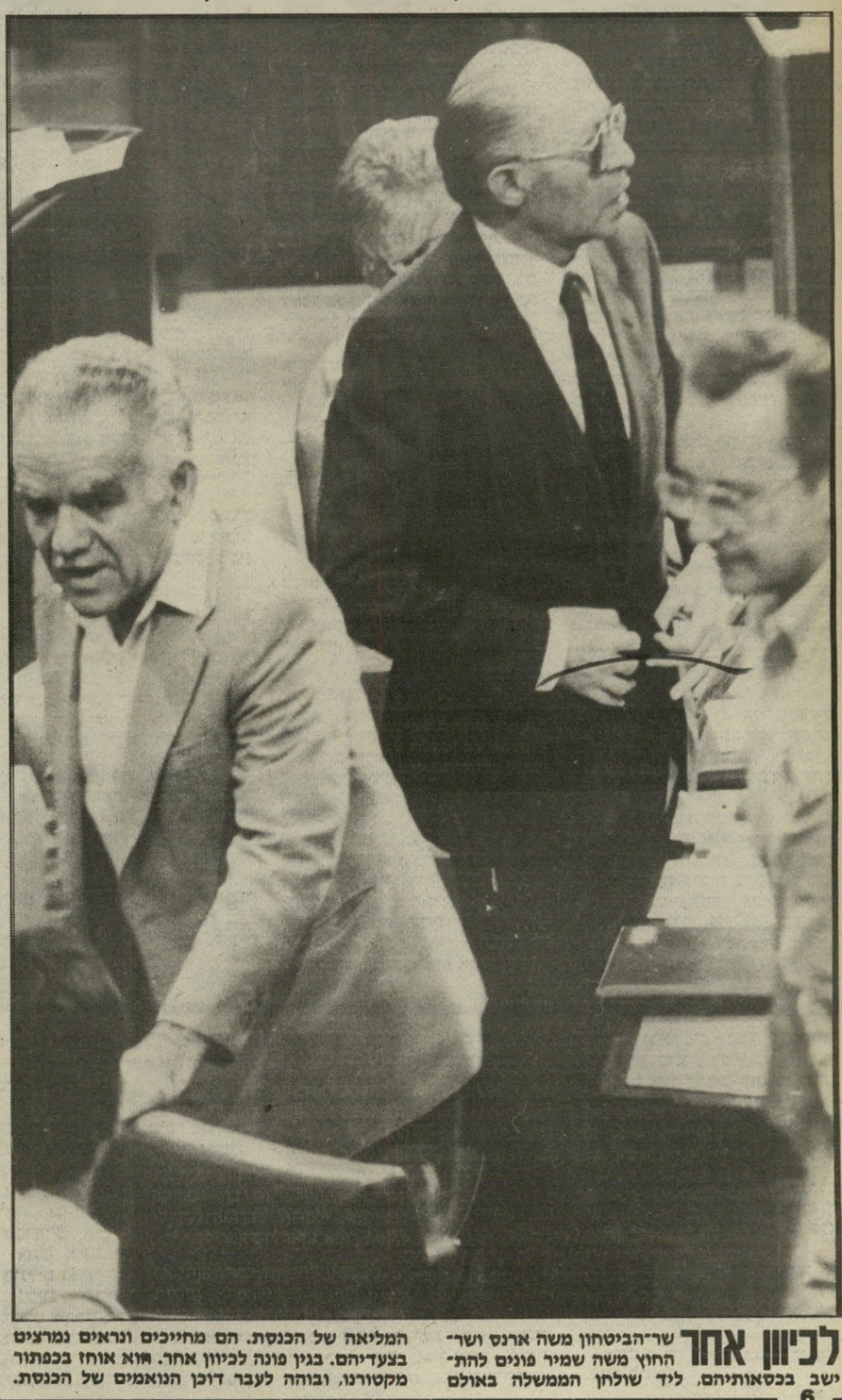
כעבור יומיים בא השגריר אל מתי פלד במלון. הוא הודיע לו כי ערפאת כבר ידע ממקורות אחרים על התעניינות תגעת־השלום הישראלית בגורל השבויים והנעדרים, והבטיח לשקול את הענין בחיוב. אל־שאער בא לברר את האפשרויות השונות.

בגין מטה אוזן לבורג, מחניק פיהוק, מתבונן בשעונו, מנמנם ומשעין את ראשו

לכיוון אחר שר־הביטחון משה ארנס ושר־החוץ משה שמיר פונים להת־ישב בכסאותיהם, ליד שולחן הממשלה באולם המליאה של הכנסת. הם מחייכים ונראים נמרצים בצעדיהם. בגין פונה לכיוון אחר. הוא אוחז בכפתור מקטורנו, ובוהה לעבר דוכן הנואמים של הכנסת.

ה היה צריך להיות יום ראשון היסטורי. יום הראשון שאחרי „שבת נחמו". מנחם בגין, ראש ממשלת ישראל, איש של כבוד, המכבד הסכמים והבטחות, היה אמור להודיע על פרישתו מן החיים הפוליטיים, בהגיעו לגיל 70.

רבים היו בטוחים שזה מה שיקרה. הביטחון אף גבר, אחרי שבגין הודיע כי החליט לבטל את נסיעתו לארצות־הברית „מסיבות אישיות", שאותן הוא סירב בכל תוקף לפרט אף באזני הנשיא האמריקאי, רונלד רגן. הודעה על התפטרות היא „סיבה אישית", שאינה לא רפואית וגם לא פוליטית.

דבר מכל אלה אינו נראה על פניו של בגין. הוא גם אינו נראה עצוב. הבעת הפנים היא של אדישות מוחלטת לכל הסובב אותו. הוא נראה כמי שמבקש רק שיניחו לו לנפשו, כמי שאיבד כל עניין במתרחש.

אנשי לישכתו של בגין, כמו גם השרים בממשלתו, יודעים היטב מה מצבו. אך הם מצאו דרך מתוחכמת ונבונה להסתיר זאת. „בגין עצוב," הם חוזרים וטוענים, „הוא מצטער על המשך הקטל חסר־התכלית בלבנון. הוא מצטער על כך שהמילחמה בלבנון, שבה ראה אחת מגולות־הכותרת של פעילותו הפוליטית, אינה מביאה שום

ההתפטרות

הזהירים יותר אמרו, שבגין לא יודיע על התפטרותו לאלתר. הוא רק יודיע על רצונו בבחירות מוקדמות, ועל התאריך שבו יפרוש.

אך דבר מכל אלה לא קרה.

יום א' שאחרי שבת־נחמו חלף, ומנחם בגין הוא עדיין ראש־ממשלה. אך איזה סוג של ראש־ממשלה הוא?

כדי להבין זאת, כדי להעיף מבט בתמונת השער של העולם הזה.

מלון פלאזה בירושלים, שבכל שנה ביום ההולדת של בגין, מספק את הכיבוד למאות החוגגים בבית שברחוב בלפור, סיפק השנה רק פריט אחד: עוגת־יום־הולדת פשוטה, בטעם מרציפן החביב על בגין.

ראש־הממשלה התכבד בפריסת העוגה.

אך הוא לא יכול לעשות פעולה פשוטה זו בכוחות עצמו. מזכירתו הנאמנה, יונה קלימוביצקי, כיוונה את ידו האוחזת בסכין אל המקום המתאים, במרכז העוגה, וסייעה לו לפרוס.

אך חשובה יותר היא הבעת פניו של מנחם בגין.

אנשים החוגגים את יום־הולדתם אמורים לשמוח. כאשר הם יודעים שצלם של לישכת העיתונות הממשלתית מצלם אותם, הם לפחות מחייכים.

---

* *על פי התאריך העברי, נולד בגין ביו"ד באב. הפטרת השבוע היא ואתחנן, ספר ישעיהו, פרק מ'. הפרשה מתחילה במילים: „נחמו נחמו עמי – יאמר אלוהיכם. דברו על־לב ירושלים, קיראו אליה כי מלאה צבאה, כי נרצה עוונה, כי לקחה מיד השם כפליים ככל־חטאותיה."*

הישגים. הוא עגום בגלל לחצי האמריקאים."

אך אדם עגום, עצוב, או מצטער, יכול בהחלט להמשיך לנאום נאומים ארוכים. כמה מן הנאומים הטובים ביותר של בגין נישאו על־ידו כשהיה עצוב. אדם מלא־צער יכול בהחלט לנ־סוע לארצות־הברית לפגישה פוליטית. בליבו של בגין היה צער רב כאשר הוא נאלץ לוותר על פיתחת־רפיח למען השלום עם מצריים.

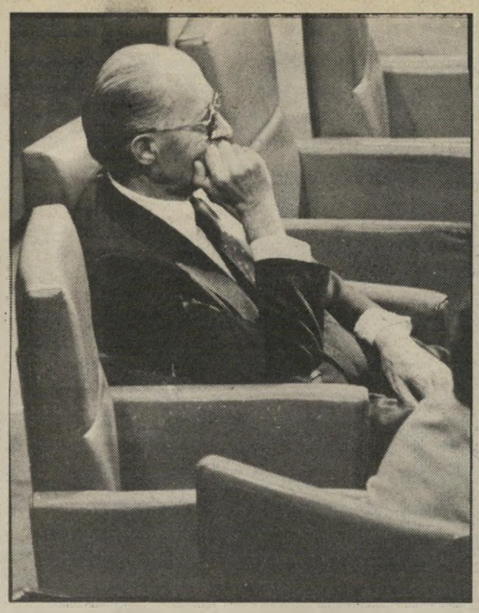
אך קשה לדרוש מאדם, שאיבד עניין בפעילותו הפוליטית, שישא נאו־מים פוליטיים בעלי מסר ברור, או שיסע לארצות־הברית לנהל משא־ומתן פוליטי.

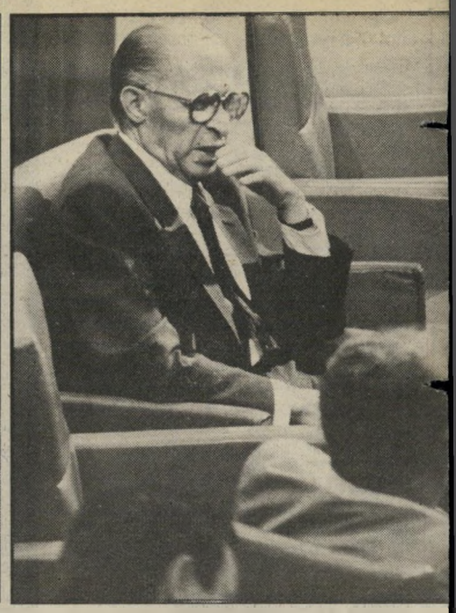
האמת מבצבצת מן התמונות. היא מבצבצת גם מן הדיווחים הסותרים על מצבו של בגין, מפיהם של אותם שנפג־שים עימו. הם מתחלקים לשני סוגים: אותם המסרבים להזדהות, מספרים שבפגישה עימם לא גילה בגין שום עניין בדיבריהם. הם אינם מספרים שהיה „עצוב". אותם שמוכנים להזד־הות מספרים בהתפעלות כי הוא „גילה עניין", אך אינם טוענים שהיה שמח.

שני הקטבים אינם „עצוב" מחד ו„שמח" מאידך, אלא „מגלה עניין" ו„חסר עניין."

בין שני הקטבים הסתירה היא מדומה. יש מכנה משותף לכל אותם דברים שבגין מגלה בהם עניין: אלה אינם עניינים חשובים, שהוא אמור להכריע בהם. בגין „מגלה עניין" בתביעות הרופאים, או בענייני כלכלה. אלה עניינים שהוא אינו מבין בהם, ואינו צריך להחליט לגביהם שום החלטה חשובה. אך בגין הוא חסר עניין באותם עניינים שהוא אמור להחליט לגביהם החלטות חשובות.

של ידו. הוא אינו עצוב, הוא פשוט אדיש!

קשה לצפות מבגין, חסר־העניין, שיחליט החלטה כה חשובה לגביו מבחינה אישית, ולגבי המדינה כולה מבחינה פוליטית, כמו החלטה על התפטרות. החלטה מסוג זה היתה מחייבת אותו להכריע בשורה של עניינים חשובים: האם יהיו בחירות מוקדמות? מי יהיה יורשו בתנועת החרות? מתי בדיוק יתפטר מתפקידו?

בגין אינו מוכן להחליט עתה בעניינים אלה. קרוב לוודאי שהוא מצפה, כי התקופה הרעה הזאת תחלוף. אין ספק שאנשי לישכתו מצפים לכך. הם זוכרים שהיו כבר בעבר תקופות רעות, שבגין הצליח להתנער מהן, ולשוב לאיתנו, "להיות במיטבו" בז'רגון של אוהדיו ויריביו.

המדיניות שהוא נוקט בה היא מדיניות של "שב ואל תעשה". הוא מצפה לכך שבתקופת המעבר יסתדרו העניינים "איכשהו". בינתיים הוא ממשיך לעבוד: הוא מנהל את ישיבות הממשלה. הוא משתתף בפגישות של ועדות הכנסת, ובכינוסים של מיפלגתו. אך כל זה בלי שום עניין.

בינתיים נופלים יריביו של בגין למלכודת "הצער", ואינם עוסקים כלל בעיקר — בחוסר־העניין שמגלה ראש־הממשלה. ליד שולחן בכנסת סיפר אחד מאנשי האופוזיציה את המעשה בנער שרצח את הוריו, ואחר כך ביקש רחמים מן השופט בטענה שהוא יתום. "יפה מאוד שבגין מצטער על החללים שנופלים בלבנון," אמר האיש, "אבל מי החליט על הפלישה ללבנון? מי שלח את החיילים ליהרג שם?"

קשה לדעת מה בדיוק גרם ל־אפאתיה של מנחם בגין. יש הטוענים, כי מצבו הגופני וריבוי התרופות שעליו ליטול הם שגרמו לכך.

אך צריך להיזהר מאוד בהסברים מסוג זה. ככל הידוע, לא אושפז בגין את ההרג. אך הוא אינו עושה זאת.

יתכן שהסיבה היא עמוקה יותר ויסודית יותר. אולי מרגיש מנחם בגין כאדם שהגיע לסוף דרכו הפוליטית כשהוא נכשל בעצמו, ומכשיל את עמו בכישלון נורא, המטיל צל ארוך על הדרך הפוליטית כולה.

וגרוע מכל: הכישלון הנורא מעמיד אותו במצב של חוסר־מוצא. כל פעולה שתיעשה על־ידי ישראל בהקשר הלבנוני, תהיה רעה מבחינות רבות. הישארות בקווים הנוכחיים, כפי שתובעים האמריקאיים, אינה באה בחשבון מבחינה פנימית. נסיגה לקו האוואלי לא תפתור שום בעייה מהותית. נסיגה מוחלטת תהיה הודאה מיידית בכישלון המוחלט של המילחמה בלבנון.

כאשר כל צעד שינקוט הוא צעד רע — אין זה פלא שראש־הממשלה אינו מגלה עניין רב באף אחד מן הצעדים, ומאבד את עניינו גם ברברים אחרים, התובעים את הכרעתו.

חוסר־העניין של בגין בלט מאוד כאשר הוא ישב, השבוע, בהתחלת הדיון בכנסת ביום השני. הוא לא פנה ברברים לאף אחד מהשרים שישבו לידו, כאשר השיבו השרים על הדוכן לשאילתות. הוא דיפדף בחוברה הירקרקה של השאילתות, אך לא קרא בה. הוא דיפדף אחר־כך בחוברת אחרת, והחזירה למקומה בערימה שלפניו. הוא הציץ מדי פעם בשעונו, כאילו הוא מחפש עניין לענות בו. כאשר התיישב לידו שר־המשפטים, משה ניסים, וריבר עימו במשך שעה ארוכה, כמעט שלא השיב בגין לדבריו. הוא הסתפק בהאזנה.

כאשר רעמה הכנסת בגלי־צחוק, כשהשיב שר־הפנים יוסף בורג בבדיחה על שאילתא נוספת, שהיפנה אליו הח"כ אמנון רובינשטיין — בגין אף לא חייך.

גם האיש העצוב ביותר מחייך מפעם לפעם. אך אדם שאיבר כל עניין אמיתי בנאמר ובמתרחש, אינו מסוגל לחייך.

שלמה פרנקל ■

שלא היתה

מבט מסויים במשך כל הדיון ישב בגין כשפניו מופנים לדוכן הנואמים. לפתע הוא הפנה את פניו לעבר יציע המוזמנים, לשנייה קצרה. המבט אינו עצוב או מיוסר, אלא חסר־עניין. בגין כמעט שלא שוחח עם חבריו ליד שולחן הממשלה, ושקה לדעת מה הוא קלט.

אגרוף קמוץ מנחם בגין צועד בצליעה קלה ונכנס להיכל הכנסת. בגין רזה מאוד לאחרונה, וההליכה קשה עליו. אפשר לראות כי היא גורמת לו כאבים: אגרופו הימני קפוץ, והוא לוחץ את אגודלו בין אצבעותיו, כמי שמנסה להחניק את כאביו.

האם זה מתמוטט?

מי ריסה את חיי?

חלק ניכר מהבעיות הסבוכות של הענף, קשור בדרך זו או אחרת בדרכי המימון. ענף המייצא יותר ממיליארד דולר בשנה, ושפירנס בשנות השיא שלו קרוב ל־20 אלף מישפחות, כטענת ראשיו, חייב להיות מוזן ללא הרף על־ידי מערכת משוכללת של בנקאות.

הבנק שהחל לממן את עיסקות היהלומנים בתחילת צעדיהם, לפני יותר מארבעים שנה, הוא בנק איגוד. אחריו הצטרף לפני 25 שנה בנק דיסקונט, ולאחריו יתר הבנקים — ברקליס דיסקונט הבנק הבינלאומי הראשון ולפני שלוש שנים הצטרף גם בנק המיזרחי.

בתחילה נעשה המימון בדרך פשוטה יחסית: הבנק הלווה ליהלומנים כנגד ביטחונות רגילים, כמו ללווים אחרים, ועל סמך הפקדת יהלומים בבנק, ומתן מימון של עד 90% מערכם. אך מאחר שהענף הלך וצמח כמעט ללא אמצעי מימון עצמיים, הסתבר שדרכי מימון אלה לא הועילו הרבה לתעשיינים בהיות הסחורה מופקדת בכספות הבנקים, שבהן אמנם ניתן להראותה ללקוחות, אך פעולה זאת היא בלתי־נוחה ומסורבלת. נוצרה דרך חילופית למימון הנאמנות.

היהלומן היה מציג חבילת־גלם שרכש, או סחורה מלוטשת, לפני שמאי של הבנק, ואחרי שקבע את ערכה, שיעבד היהלומן את הסחורה לבנק, וחתם על טופס־נאמנות שלפיו נמסרים היהלומים לידיו, או לידי מתווך העובד בשרותו, לתקופה קצובה (בהתחלה לתקופה של 30 יום, שנמסרה לבנק בעיסקת נאמנות והוחזרה ליהלומן לצורך עיבוד, מיון או מכירה, יכולה לשמש אותו שנית בבנק אחר. ואמנם, למעשה הפכה שיטת הנאמנויות לבדיחה, כפי שגילה העולם הזה (2269) לראשונה עוד לפני שנתיים.

היהלומנים או פקידיהם היו מתרוצצים ימים שלמים בין סניפי הבנקים ומפקידים סחורות בנאמנות, מוציאים אותה, מפקידים בבנק אחר, מוציאים וחוזר חלילה. כל אשר היה עליהם לעשות הוא לעמוד בלוח־זמנים להחזרת החבילה שבידם, כדי לחדש את הנאמנות או לחסלה.

ואמנם, כשנתגלו מעשי מירמה והונאה, פנו בנקים ללוידס וביקשו פיצוי על הכספים שהפסידו כתוצאה מהפרת־אימון על־ידי היהלומנים. סוכני לוידס הטילו על מישרד נודע של עורכי־דין בלונדון לברוק את תביעת אחד הבנקים על אי־החזרת הנאמנויות. החברה, קלייד ושות' חקרה בעצמה והעסיקה חוקרים אחרים בחקירה.

במיסמך (העולם הזה 2368) שהגישו למבטחים, הם הציגו את תביעת הבנק לכיסוי הנזקים כמגוחכת, ואת כל מערכת הביטחונות למימון על־ידי הבנקים בישראל כפיקציה גדולה, שנועדה לחפות על רצון הבנקים להגדיל את המימון ליהלומנים. מכיוון שהבנקים הוגבלו במתן אשראי בדרכים המקובלות, הם יזמו את שיטת הנאמנויות, נטעו במיסמך.

מנהלי הבנקים מסבירים איך קרה שהבנקים והיהלומנים שיתפו פעולה בהפרת כללי הזהירות שקבע „בנק ישראל" שנועדו למנוע את האסון המתרחש עכשיו

מייד אחרי שהחלה שיטת המימון באמצעות הנאמנויות, הסתבר שחבילת יהלומים לכל היותר, ובשנים האחרונות ל־90 יום) ועליו להחזיר לבנק במועד שנקבע את הסחורה או את תמורתה הכספית.

ההמצאה הגאונית של הנאמנות נתנה דחיפה עצומה לפיתוח הענף מחד, וגרמה לא במעט למפולת ולהסתבכות הבנקים מאידך. אחרי שהסתבר לבנקים שהיו בקרב היהלומנים כאלה שלא כיבדו את שטר־הנאמנות שעליו חתמו, ושגגרמו נזקים לבנקים, הם התחילו לבטח את הנאמנות באמצעות „פוליסת חבילה" בלוידס בלונדון. על פיה, במיקרה של אי־החזרת הנאמנות או תמורתה הכספית, כתוצאה מגניבה, הונאה, אי־יושר וכו', יכוסו הנזקים על־ידי המבטחים.

נאמנות בדיחה

כשהוציא בנק ישראל הוראות לדרך הטיפול בנאמנויות, הפרו הבנקים את ההוראות חזור והפר, עד שהפכו את הנאמנויות לבדיחה כטענת קלייד ושות.

המיסמך מציג כדוגמה 22 יהלומנים, שבתהליך מתן הנאמנויות והטיפול בהן הפר הבנק לא רק את הכללים של בנק ישראל, אלא אף את כללי הזהירות הפשוטים ביותר. מדובר במיקרים של היהלומנים ליאו זיגמן (החייב לבנקים 34 מיליון דולר), יהלומי מריון, שמואל אויש, יוסף וייס, משה ארליך, השותפות של שימעון הולדשטיין ודב קפלין, יהלומי פטרה, דניאל טל, חיים פיפאנו, לוי פולק, חנוך אלוני, יעקב לוינסקי, יהלומי השלושה, ויקטור קינן, אריה רוזנפלד, ציון כהן, מאיר פולק, שימעון קליין, אלברט הרשפט, אהרון מאירסון ויצחק זיו. רק בחמשת המיקרים האחרונים המופיעים ברשימה בוטלה התביעה על־ידי הבנק, כנראה בעיקבות הסדר לגבי תשלומי הנאמנויות.

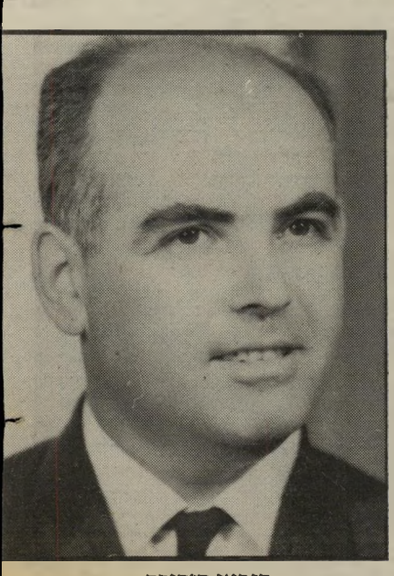
לאן זרם הכסף?

במיסמך של קלייד ושות' מתואר מקרה שבו הציג יהלומן חבילה לפני שמאי של בנק אחד, ובשגגה שכח בתוכה את טופסי ההפקדה והנאמנות, עבור אותה החבילה בבנק אחר. אנשי הבנקים מצאו דרך להתעלם מהפרשה ולעבור עליה בשתיקה.

מסתבר שבריצתם של הבנקים אחרי רווחים ועמלות, הם מצאו דרכים לעקוף הנחיות בנק ישראל. עד כה לא נודע על כל סנקציות שהפעיל בנק ישראל נגד הבנקים שהפרו בצורה כה ברורה את הנחיותיו.

במיסגרת העידוד של האוצר ושל בנק ישראל לתעשיית היהלומים העניקו הבנקים ליהלומנים הלוואות בריבית נמוכה מהריבית הרגילה בשוק הכספים. הסיבסוד נוצר בחלקו על־ידי היתר של בנק ישראל להשתמש בכספים המצויים בידי הבנקים, אך האסורים בשימוש. במילים אחרות — כל בנק רשאי לתת אשראי ללקוחותיו עד לתיקרה מסויימת, מתוך מלאי הכספים שבידו.

בתנאים רגילים מותר לבנק להשתמש רק ב־50 או ב־60 אחוז מההון שלו למתן אשראי ללקוחותיו. כללי זהירות אלה נועדו להגן על

בנקאי סורוקר
החובות קטנים מהשמועות

פרקליט ונרוזט
ממש בדיחה

הבנק מהתמוטטות כתוצאה מקשיים בשוק הכספים, או הונאה או פשיטת־רגל של לקוח. במיקרה של היהלומנים עברו הבנקים את התיקרה המקובלת, והשתמשו בכספים שאחרת לא היה בהם שימוש מיסחרי.

מכאן יובן מדוע אצו כל־כך הבנקים לממן עיסקי יהלומים, ולא טרחו לבדוק יותר מדי בציציות לקוחותיהם. כשהחלה המפולת, היו חובות היהלומנים לבנקים כמיליארד ו־300 מיליון דולר, יותר מהיקף המכירות והייצוא של ישראל בשנת־שיא.

תהליך הקניה, העיבוד והמיון, עד למכירה, יכול להסתיים ברוב המיקרים תוך חודש או חודשיים מרגע קניית החבילה. בהיקף המימון האדיר הזה ניתן היה לייצא פי ארבעה ממה שיוצא למעשה. או, אם לוקחים בחשבון קשיים בלתי־צפויים — פי שניים לפחות. המימון האדיר שימש איפוא מטרות שונות מאלה שלשמן ניתן.

היהלומנים השתמשו במימון לאגירת מלאי גדול ובלתי־סביר הן של גלם והן של יהלומים מלוטשים. חלק ניכר מהכספים שימש ליצירת רובדי השומן שהתחילו לעטוף את התעשיה, וחלק לא קטן מהכספים מצא את דרכו למימון עסקים אחרים, מחוץ לענף היהלומים, ובין היתר ענף הבניה והמקרקעין. בחלקו אף הועבר לשוק הכספים הבינלאומי, שם יכלו היהלומנים להרוויח לא מעט מהפער בין הריבית המסובסדת בישראל והריבית המיסחרית המקובלת בעולם.

„למה צריך לרחם עליהם?"

מה אומרים על כך מנהלי הבנקים? **מנהל־בנק שביקש לא להזדהות אמר:** לא היה מקום למימון שניתן לפני שלוש שנים. הרזרבות של המדינה הם כלום לעומת הסיכון של מימון מיליארד ו־300 מיליון דולר. לדעתי אסור שלענף היהלומים תהיה בנקאות מיוחדת משלו, אלא שהמימון יתנהל לפי הכללים הרגילים, בלי פרווילגיות.

הקורבנות האמיתיים של העסק זה אנחנו, הבנקים. כשהעסק הלך טוב, אולי השקענו פחות מדי שיקול דעת. כשהחלה המפולת היו חייבים לנו 80 מיליון דולר. היום הגענו ל־48 מיליון דולר.

ברור שאין יהלומן שלא נפגע. מצבו כיום תלוי בהיקף ההון הזר שהיה לו. אצלנו לא עברו החובות 2 מיליון דולר ללקוח, ועל זה הוא חייב ריבית של 200 אלף דולר. כלומר, הוא חייב לגלגל עסק של לפחות שניים וחצי מיליון דולר, כדי שיעמוד בתשלום הריבית בלבד.

תמיד כשיהלומן נופל אני נדהם כמה מעט יש לו. האנשים מלאי טענות נגד הבנק, אך מסתבר שאלה שבאמת רימו את הבנק חיים טוב מאוד היום.

90% מהיהלומנים שמרו על המכוניות האמריקאיות שלהם. למה אני צריך לרחם עליהם? למרות שאני מבין אותם, אני רוצה שיתחילו הכל מחדש. הנה, לדוגמה, האחים דסקל, אנשים ישרים שנפגעו והתחילו שוב הכל מחדש. אם הקלאי נופל הוא חייב להתחיל הכל מחדש, מדוע לא יהלומן?

חייבים להחזיר את היהלומנים הקטנים למערכת. הם אינם מהווים סיכון גדול. אך זה מנוגד לאינטרסים של הסינדיקט בלונדון, אשר רוצה שכל לקוחותיו יהיו גדולים, כפיתרון נוח לבעיות שיווק הגלם שלו.

עד כאן דברי מנהל־הבנק.

מנהל בנק איגוד. שימחה סורוקר, טוען:

היקף החובות לבנקים קטן מהשמועות הנפוצות. לפני המפולת היו חייבים לנו 400־420 מיליון דולר. כיום חייבים 180־200 מיליון דולר. אני איני רואה את היהלומנים כעסק אבוד.

אומרים שאנחנו לוחצים על היהלומנים הקטנים בגביית החובות ולא על האריות. זה לא נכון. המכבש הופעל על כולם באותה מידה. אבל יש כיום אווירה של „עליהום" נגד מערכות הבנקים, וזה לא מוצדק.

הטענה שהנאמנויות היו פיקציה אינה נכונה, לפחות לא במיקרה שלנו. עובדה שקיבלנו מלוידס מיליונים רבים כפיצויים על נאמנויות שלא הוחזרו לבנקים. העניין נדרך ונמצא שהבנק פעל כהלכה.

נהגנו לברוק את סטוק הנאמנויות לפני היציאה לחופשה השנתית בענף. אז נדרשו כל היהלומנים להחזיר את הנאמנויות לבנק.

לא הייתי רוצה להיות בעורו של פושט־רגל. זאת טרגדיה אנושית. גם מיקרהו של יוסף גורנשטיין הוא טרגדיה. במיקרה שלו אני יכול לומר שהתייחסנו אליו יפה מאוד ובהבנה.

גביית החובות לא נעשית על־ידי מנהל המחליט בשרירות־לב. יש לנו מועצת־מנהלים ופיקוח וביקורת של בנק ישראל, הבודק בקביעות את פעילויותינו.

אגב, עד היום מודים לי יהלומנים על שנהגנו כלפיהם בקשיחות עוד בטרם המפולת הגדולה. הודות ללחצנו הם מימשו את הסחורות במחירים סבירים, ויצאו איכשהו מהחובות. אלה שלא גבינו מהם מייד, הסתבכו אחרי המפולת הגדולה.

עד כאן דבריו של מנהל בנק איגוד.

מנהל אחד הבנקים הגדולים, שביקש שלא להזדהות, אמר:

ב־1981 הגיע גובה המימון שלנו ליהלומנים ל־350 מיליון דולר. הצלחנו לצמצם ל־180 מיליון דולר. ככל שהבנק ותיק יותר בענף, יש לו יותר לקוחות גדולים. בעלי החוב הגדולים הם בהיקף של 5־10 מיליון דולר. אני חייב לומר שנהגנו באורך־רוח בבעלי החוב. היום, לאחר מעשה, ברור שלא בדקנו מספיק. זה נכון שכאשר יהלומן מקבל מימון ביותר מבנק אחד נוצרת בעיה. אנחנו ידענו כמה חייב כל יהלומן לבנקים השונים, כי היה לנו דיווח מבנק ישראל המופץ בין כולנו.

ברור שהנפילות הגדולות היו תמיד לפני היציאה לחופשה השנתית, בסביבות יולי־אוגוסט, כי היהלומנים חייבים להחזיר או את הסחורות שלקחו בנאמנויות.

בעיה אחרת של הענף היא שקשה לקבוע ערך מדוייק של סחורה, וזאת בניגוד לענפי משק אחרים, וקשה לסמוך על שטרי חוב של לקוחות בחו"ל, כי כל הזמן יש פשיטות־רגל בארצות מאת

שולמית יריב

השונות, או שמגיעות בקשות של הרגע האחרון לדחיית תשלום.

היגשנו ללוידס שתי תביעות על הפרת נאמנויות. על תביעה אחת התפשרנו ועל השניה עדיין מתדיינים.

את הדו"ח שהוגש לסוכני הלוידס אני מכיר. זהו דו"ח שהוזמן על־ידי המבטחים, ונועד למצוא דרך שלא לשלם את התביעות על הפרת הנאמנויות. ויש בו מעין הכנת הגנה נגד תביעות תשלום.

רוב פשיטות־הרגל הן בגלל תביעות הדדיות של היהלומנים ולא ביוזמת הבנקים. המפולות הרבות הולידו כמובן התערבות כמעט בלתי־פוסקת של בתי־המישפט. כונסי נכסים מונו לעשרות יהלומנים, ועוד רבים צפויים לטיפול דומה אחרי הפגרה.

עד כאן דברי מנהל־הבנק.

„המיספרים סתם נרשמו"

עורך־הדין יעקב וינרוט מטפל בכמה תיקים כאלה, שבהם ניצבת המערכת הבנקאית מצד אחד והיהלומנים שהתמוטטו מהצד השני.

טוען וינרוט: הפשלה הגדולה היתה בזה שמישרד־האוצר החליט להקים קרן למימון פעולות היהלומנים. זה היה בשנות ה־70. אז החלה הממשלה מסבסדת להם את הכסף. אני מניח שאם הכסף היה של הבנקים, זה היה נראה אחרת לגמרי.

היו שלושה סוגי ביטחונות למימון: הפקדת יהלומים בבנק; המחאות ייצוא — כלומר שעיבוד הייצוא לטובת הבנק; נאמנויות.

בהתחלה ניתנו כנגד יהלומים 80% מימון, ולייצוא 90%. היו מיקרים שהריבית על האשראי היתה נמוכה יותר מהריבית על הפקדת דולרים. זה פתח פתח לתרגיל — התפתח מיסחר מיוחד בברוסה של אנשים שחיו רק מזה שהיו לוקחים יהלומים ומפקידים אותם בבנק. עבור חבילה של 100 אלף דולר קיבלו 80—90 אלף. שהיהלומנים ייצאו סחורה, קיבלו על הייצוא אשראי, החזירו אותה בחשאי ארצה וקיבלו אשראי נוסף. את הכסף הם הפקידו בשווייץ. הם קיבלו תמורת הכסף 8% ושילמו בארץ ריבית של 6% ורק מהפער הזה אפשר היה לחיות.

זאת היתה ממש בריחה. הבנקים ביטחו את עצמם נגד גניבה אצל לוידס, וציפו שהיהלומן לא יגנוב מהם. לא היה פיקוח ממשי על הבנקים כמה כסף נכנס באמת ארצה ונשאר כאן. המיספרים סתם נרשמו כסטטיסטיקה.

הגיע אלי יהלומן עם חוב של מיליון וחצי דולר, אשר ביקש ידע לחתום את שמו. שאלתי אותו כמה הוצאות מימון היו לו, והוא לא ידע מה אני רוצה ממנו. מסתבר שהיה לוטש, שקנה חבילת יהלומים. הבנקים ממש רדפו אחריו ונתנו לו אשראי על סמך חבילה שקנה בתשלום ל־90 יום. הוא סיפר לי: „לקחתי חצי מיליון דולר והרוויחתי 20% תוך פחות מ־10 ימים. וקיבלתי מימון של 80 אחוז. תעשה חשבון: הרווחתי במשך עשרה ימים סכום של 100 אלף דולר"

(המשך בעמוד 64)

שולמית גורנשטיין בזבנית
„מכרתי את חוויתה"

היתה לו אפשרות להחזיר את הנאמנויות. איזה גאווה טיפשית היתה לו למה לא מכר את הבית קודם?

אין לי מילה רעה נגד הבנק. הוא חייב להם כסף. זה שגרולים ממנו לא משלמים זו בעיה אחרת. אני אמשיך לשלם. הוא תרם כל־כך הרבה כסף לצדקה, כספים אלה היו עוזרים לי מאוד כיום.

הבן הרוס. הוא נמצא בצבא, ובחופשות הוא עובד ומביא לי את הכסף.

מייד אחרי תום השלושים ביקשתי להישאר לבד. לא רציתי שהילדים יראו את כל הסבל. עד האסון לא ידעתי איך נראה צ'ק. מהבנק לקחו חצי מניטות החדים של בעלי ואת כל ההסכונות של הילדים. רק בתוכנית חיסכון אחת של הבן הם לא נגעו, וזה עזר לי מאוד. פרט לשלוש חבילות, העומדות למכירה השבוע, הם קיבלו סכום של 185 אלף דולר ממכירת הבית. מכרתי גם את המכונית כדי להחזיר חוב לאחיה.

„היהלומים הרגו את בעלי!"

ברוסה נזכרים כולם במה שקרה ליוסי גורנשטיין. יוסי, בן להורים שהיגרו מהארץ למצריים במלחמת העולם הראשונה וחזרו אחריה. מראשוני תל־אביב הקטנה. אביו בנה מעליות עשויות מעץ, וכשפרש הקים לבניו במו ידיו מלטשות מעוררות קנאה.

ראשון נכנס לענף הבכור, עלי, שהחל את דרכו כלוטש יהלומים. אחריו באו אחותו, יהודית, שעבדה כחותכת יהלומים, ובעלה בדציון שהיה לוטש ולבסוף האח הצעיר יוסי.

תחילה עבר יוסי אצל אחיו עלי, שמיפעלו ברחוב להי־גרודיה החל משגשג באותה תקופה. יוסי נשא לאשה את שולה, חברתו מילדות. כשלב מסויים הוא נפרד מאחיו והחל את דרכו כעצמאי, בשותפות עם גיסו בדציון. הם עבדו קשה, החל משעות הבוקר המוקדמות ועד לשעות הערב המאוחרות. והתצלחה האירה להם פנים. העסק הלך וגדל. הגיסים נפרדו, יוסי עסק יותר בצד המיסחרי, כשהוא מחזיק מישרד בברוסה בשותפות עם חברו משה הורוביץ.

כיצד התחילה ההידרדרות של יוסי איש אינו יודע. אך המסלול דומה להידרדרותם של יהלומנים רבים אחרים.

ההעזה ולקיחת סיכונים שאפיינו את הענף בכל שנותיו ושהניבו פירות כה יפים, הסכו למיכשלה שאין מנוס ממנה. סחורות שנקנו או נאגרו כשנות השיא הכניעו את האנשים ארצה בשעת המפולת. וכך גם קרה ליוסי גורנשטיין.

זבנית במשכורת חדשית

אחרי מאמצים גדולים הצלחתי לאתר את שולמית גורנשטיין, אלמנתו של יוסי. פגשתי אותה בסופר־רוזל ברחוב דיזנגוף, כנציגת־מכירות של חברת־תמרוקים. בין מכירה למכירה הצלחתי לדובבה.

שולה היא אשה גבוהת־קומה ונאה מאוד, בעלת הופעה מטופחת. שאלתי אותה מה האמת בסיפור שיש הקלטה של מנהל־בנק־לשעבר המודה שהבנק צילצל לבעלה והודיע לו שערכת חקירה מישטרתית נגדו, דבר שלא היה נכון.

סיפרה שולה גורנשטיין:

הכל אמת ויציב. בעלי כבר מת. אבל אני יודעת שהיו כל מיני איומים נגדו. כל זה קרה ערב ראש־השנה. מאז הכל הלך והתדרדר. הכל עוד שותת אצלי דם. כל הזמן צצים חובות חדשים. יש אנשים שניסו לעלות על העגלה הזאת.

יוסף היה בן 47 כשהלך. הוא נפטר בתל־השומר. הוא התמוטט. זה לא יהיה פייר מצידי לטאטא את הכל מתחת לשולחן. מכרתי את הווילה בחולון וביום הראשון אני עוברת לדירה אחרת. אני לא צריכה לגור בווילה כשבעלי חייב כסף. יש לי תשלומים לשלם של ריבית וריבית דריבית של החובות. בנק איגוד יותר על חלק מהחובות.

אני עובדת כזבנית במשכורת של 13,500 שקל בחודש, וגם זה אחרי שקיבלתי הטבה. לזה מיתוסף הביטוח הלאומי, ומזה אני מתקיימת. התחלתי לעבוד שבועיים אחרי תום השלושים. יש לי בן חייל ובת נשואה עם נכדה. בגילי, 44, לא קל לעמוד במשך שעות על הרגליים.

„חסר לי חבר"

דאמת היא שאני שמחה לעזוב את הבית. הגג דולף והגינה נובלת — מי צריך את זה? יוסף חי כמו כולם בשקר. ברור לי שאם הוא היה היום חי, היה אולי יוצא מזה. אחיו ניסה לעזור, לשותפו יש הבעיות שלו. הוא נראה נורא, סובל ומשלם. הוא לא יכול להגיש עזרה.

בעלי אושפז ב־3 באוגוסט בגלל עודף סוכר. בבנק לא האמינו לו, חשבו שהוא מתחלה. הם באו להתחיל אותי על כל מיני טפסים בשהוא היה בבית־החולים. ביום שבו נפטר הטלפון הראשון היה מהיועץ המישפטי של הבנק. בעלי לא זכה לחתום על שום דבר. הוא נפטר ב־10 בנובמבר, כשהחליטו לפתוח חסימה שהיתה לו בלב. ברור לי שגם אם הוא היה מצליח לחזור מבית־החולים ורואה את כל העיקולים שהגיעו — הוא היה מקבל שבץ כו במקום. ביום שבו הוא נכנס לבית־החולים הוא לווה מהבר 1000 דולר.

הוא השאיר אחריו מיכתב, שבו הוא מודה שהפר נאמנויות. את המיכתב הזה קראו רק שני אנשים. במיכתב הזה הוא מדבר ומסביר שלא

אלמנתו של יהלומן שפשט את הרגל ונפטר, מספרת על החוויה המזעזעת שעברה עליה

ירדתי יותר מ־15 קילו ממישקלי מאז האסון. לא בישלתי מאז אפילו אחתה אחת. אני אוכלת רק אצל בתי ביום שישי ושבת. הנעתי למצב שאני לא יכולה לבלוע אוכל. היו רגעים שגם לא היה לי כסף לקנות אוכל.

אבל זה הכל שטויות. חסר לי החבר שלי, שהיה איתי מאז גיל 15. ביוני השנה היינו צריכים לחגוג 25 שנות נשואין. בעלי היה חולה, אבל היהלומים והמצב הרגו אותו.

תעריפון המנויים של העולם הזה

החל מ־15.7.83

	מחיר העיתון	לשנה בשקל: הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	לחצי שנה בשקל
♦ בארץ	2425	264	403	3092	1780
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
♦ אירופה	2425	1008	515	3948	2270
♦ ארה"ב, מקסיקו	2425	2305	710	5440	3200
♦ ארגנטינה, קולומביה, ונצואלה, ברזיל, פרו, אוסטרליה, ניו־זילנד	2425	4227	998	7650	4400
♦ דרום־אפריקה, טוגו, חבש, קניה	2425	2619	756	5800	3350
♦ פנמה	2425	3253	852	6530	3760
♦ תאילנד, הונג־קונג, סינגפור, קוריאה, יפן, טאיוון	2425	2619	756	5800	3350

מזרון דירות

מדריך מסווג למחירי דירות חדשות לפי ישובים. מציג בצורה השוואתית מחירי דירות של חברות בנייה בכל הארץ.

הופיע

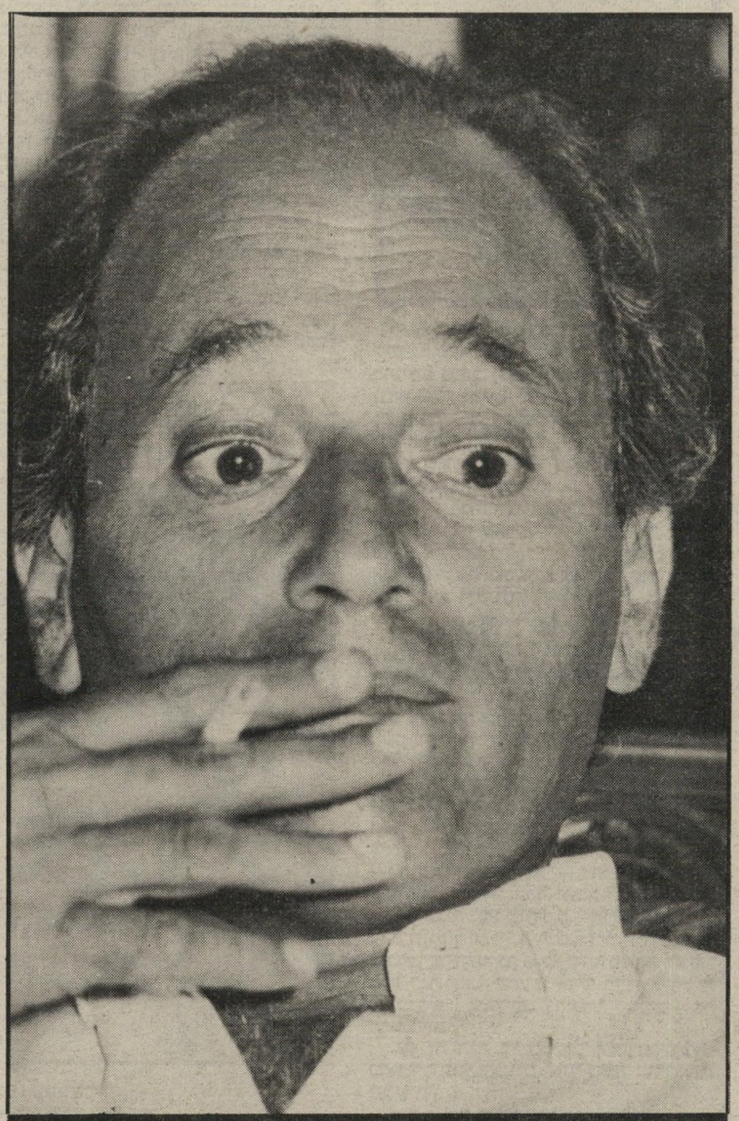
ועומד למכירה בדוכני העיתונים.

חדש

הפצה: "גד", 03-337056.

תן טרמפ לחייל

אורי דן, שפרש מתפקידו כיועץ של אריאל שרון, מספר על מערכת־היחסים ביניהם, מאשים את אמצעי־התיקשורת בקנוניה נגד שרון וחוזר וטוען: „לא יעזור לכם! הוא יהיה ראש־ממשלה!"

ראיינה שרית ישי

הבטחתי לחוכי שאני מביא אותו לארץ תרבותית, והוא בא אלי במעונות שהוא פוגש פה חיות שמעולם לא פגש

ראיתי את מנהיגינו האחרים הולכים ומאבדים את חוט־השידרה. לאריק זה לא יקרה

אמרתי לפרס שאם הוא לא רוצה את שרון כרמטכ"ל, יקבל אותו כשר־ביטחון, וזה התגשם באמת

הכתבים הצבאיים לא דיווחו במילחמה הזאת מהשדה. הם דיווחו מ„בית סוקולוב", ולא השתתפו בשום קרב

פעם האחרונה של „מעריב", היו עשויות עץ, והשרכים עשויים ברזל — היום זה בדיוק ההיפך

כל פוליטיקאי מצוי, בגילו של שרון, נכנס למישפחת הזוחלים. אצל שרון, עם השנים הוא נעשה יותר טוב

„אני חי את אריק שרון!"

אורי דן הוא איש שנוי במחלוקת. יש המעריצים אותו, יש המתעבים אותו. בעולם העיתונות הוא אינו פופולרי. הוא סבור שזה מפני שהוא מלווה מזה 30 שנה את אריאל שרון, שאינו אהוד על אמצעי התיקשורת. בעולם התיקשורת לא כל־כך יודעים איך לאכול את אחד מחשובי העיתונאים, שהפך פתאום לאחד ממתנגדיה הגדולים ביותר של העיתונות הישראלית.

אורי דן התחיל את הקאריירה שלו ב„העולם הזה". אחר־כך היה במשך שנים ארוכות כתב צבאי ב„מעריב" וכתב העיתון בפאריס. הוא ייצג עיתונים זרים בארץ, כתב ספרים וזכה להכרה כעיתונאי. גם מתנגדיו הגדולים ביותר אינם מכחישים כי היה כתב צבאי מצטיין, שלווה מילחמות ופעולות צבאיות מהשדה ולא מהשולחן בחדר־המערכת.

נאמנותו הבלתי־מסוייגת והבלתי־מעורערת לאריאל שרון עוררה לא אחת הרמת גבות עד לעג אצל מרבית עמיתיו, שכינו אותו „התוכי של אריק". „הצל של אריק" וביטויים אחרים מסוג זה.

אורי דן לא נבהל. הוא ממשיך להעריץ את שרון, עומד לצידו כמליץ יושר, כמעריץ וכחסיד. כשאני אומרת לו שהוא נחשב לחסיד שוטה הוא שותק רגע ארוך. איני יודעת לאיזו תגובה לצפות, אך הוא עונה לי על האשמה בשיא הרצינות.

אורי דן עבר אלה צד השני של המיתרס, אל עולם הפוליטיקאים, האוהבים להשמיץ ולשנוא את אמצעי התיקשורת. מעניין יהיה לראות מה יקרה לו כעת, כשהוא חוזר אלינו שנית. אני אומרת לו שקשה יהיה להתייחס אליו כאל עיתונאי אובייקטיבי. הוא שואל אותי מיהו העיתונאי האובייקטיבי שאני מדברת עליו. אני אומרת לו שיהיה מוזר לראות אותו בחזרה בתפקיד של כתב, והוא מבטיח לי שהוא יחזור להיות הטוב שבכולם.

אורי דן נשוי לורדה ואב לאורון. אל תכתבי על המישפחה, הוא מבקש, מספיק המשכנתא שהם נושאים על גבם בגללי. הוא גר בנווה־אביבים, בקומה הראשונה של

(המשך מעמוד 11)

הבניין שבו גר שימעון פרס. הם מדברים כשהם נפגשים בחדר־המדרגות.

לאורך כל השיחה שורק התוכי המפורסם מזאיר את מנגינת הסרט „גשר על הנהר קוואי". אורי דן עונה לו בשריקת המנגינה של „הטוב הרע והמכוער". זהו דיאלוג קבוע ביניהם.

■ ■ ■

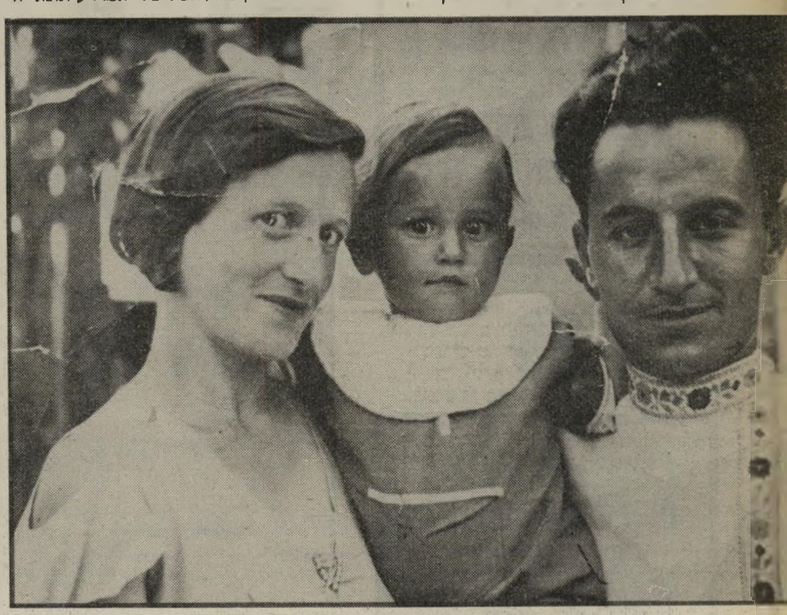
● מדוע דמותך כליכך שנוייה במחלוקת? מדוע יש החושבים שאתה אדם מצויין ואחרים שממש מתעבים אותך?

לא יודע מה עשיתי שיש כאלה חילוקי דיעות של אופי. אני באמת לא יודע ממה זה נובע. לא יכול אף פעם להסביר את זה. אולי צריך לשאול את אלה המתעבים אותי, כמו שאת אומרת. לפעמים אני נתקל בטינה ובביטויים כליכך שליליים, בשניאה אוימה — אני מקווה שלא בקיצוניות — אבל מה הסיבה אני באמת לא יודע.

● חשבת פעם ברצינות ממה זה בא, מדוע זה בא?

את צריכה לשאול אותם, אבל אם את שואלת אותי: הייתי עיתונאי לא רע, עשיתי דברים שאחרים לא עשו, הקדמתי אחרים. נוסף לכך אני מזוהה עם אידיאולוגיה או איש שבעיני אותם אנשים האידיאולוגיה ו/או האיש פסולים. יש פה הרבה פסיכולוגיה. אולי הם צריכים ללכת לפסיכולוג. אני לא מרגיש אותו דבר כלפיהם.

● איך זה היה לפני שזוהית עם אריאל שרון? מה היה היחס אליך אז?

שלמה אורי (באמצע) עם הוריו
„אבא רצה שאהיה אנגינר"

איך זה היה? אני לא יודע, באמת. זה היה לפני כליכך הרבה שנים, שקשה לי להיזכר איך זה היה. יכול להיות שבתקופה שבה הייתי מזוהה עם סקופים עיתונאיים זה לא היה קיים באותה מידה, ובכל זאת זה היה קיים. זה נבע מהתחרות שיש במיקצוע שלנו. אבל כמו שאת אומרת, לא כולם חושבים עלי דברים שליליים, ואני שומע גם את הדברים האחרים וזה מעודד, למרות שהשמצות לא מרתיעות אותי. יתכן שהצלחתי כעיתונאי היתה גדולה מדי. גם העובדה שלא שיניתי את עורי ואני דבק בהשקפותיי ואני משתתף במסעו של אותו אדם במשך כליכך הרבה שנים. את יודעת שבשנה הבאה נחגוג 30 שנים לקשר ביננו?

● איך נוצר הקשר בינך ובין שרון?

זה התחיל ב־1954, כשהוא היה מג"ד בצנחנים ואני כתב צבאי צעיר של במחנה. הצלחתי לחדור לתוך הבסיס של הגדוד, ששמעתי שעוסק במיבצעים מיוחדים. הגעתי ללישכתו של המג"ד כדי לבקש את רשותו להצטרף ככתב למיבצעים שברבות הימים נודעו כ„פעולות התגמול". ומאז, וכתוצאה מתפיסת העולם שלי ככתב צבאי צעיר, וממה ששרון תובע מהאנשים שתחת פיקודו, נוצר הקשר ביננו. תחת פיקודו של אריק שרון מימשתי את מה שהשבתי שחובה עלי לעשות ככתב צבאי: להיות בשטח, לדווח על קרבות ועל מילחמה ומהמקום האחד שבו עיתונאי חייב להיות: בשדה עצמו.

● מתי התחלת את הקאריירה העיתונאית שלך?

בגיל 17. למדתי בטכניון. שם משפחתי היה אורי ושמי הפרטי היה שלמה. שם עברי שאותו אני חייב לאבי היהודי־היווני מסלוניקה. שהגיע הנה כציוני לוהט בשנות השלושים. את העברית חיי בוהמה, שהם חיים חסרי אחריות. כמו שיש פה קפה כסית ששם הם יושבים כולם, ככה דודי רבץ בסלוניקה כשהוא היה בין כלא לכלא. ולכן, כזורבה אמיתי, אבי כמעט ולא דיבר איתי תקופה מאוד ממושכת מפני שלא הגשמתי את חלומו ולא הפכתי לאינג'ינר.

אבל אני ידעתי שמצאתי ברזיק את החלום שחלמתי כילד. ומי שעודד אותי ולימד אותי זה המורה הטוב ביותר שהיה לי, ואולי המורה היחידי שהיה לי בעיתונות. ואף פעם לא הסתרתי את זה למרות חילוקי הדיעות הפוליטיים. האיש היה אורי אבנרי.

● איך הגעת ל„העולם הזה"?

רציתי לעבוד כעיתונאי, והעולם הזה היה העיתון הכי חדשני והכי תוסס. בעיניי העולם הזה נראה כמו הדבר הכי קרוב לעיתונות האמריקאית הלוחמת שעליה קראתי מגיל צעיר. עיתונות לוחמת, חושפת, רפורטרית. הייתי בן 17 וחצי. חבר שלי, מוסה דהאן, שהיה ימאי והכיר את אבנרי, הוא שהביא אותי אליו. אבנרי הסתכל עלי. נראיתי כמו תינוק לידו. הוא, למרות שהיה צעיר, היה כבר אחרי בשדות פלשת והצד השני של המטבע, והוא אומר לי: עיתונאי זה לא כמו בסרטים. זו עבודה שחורה. ואני ככה אומר: כן, אני יודע. יודע? מה ידעתי אז.

אבל היום אני יודע, ואני צריך לתקן את אורי אבנרי: גם אם אתה עושה את העבודה וגם אם היא שחורה, היא עדיין כמו בסרטים. עיתונות זה כמו סרט זוועה, סרט מתח, קומדיה וטראג'י־קומדיה. העבודה הזו היא בהחלט כמו בסרטים, וכאן אורי אבנרי טעה. לא ידעתי אז עד כמה העבודה היא שחורה, וכשלמדתי על בשרי זה אף פעם לא הרתיע אותי. להיפך, זה ריתק אותי. וככה כשפת אם אני חייב לעובדה שאמי הגיעה מווארשה, כך שבבית דיברו רק עברית. נולדתי בין יפו ותל־אביב וגרתי במרבית שנות ילדותי ונעוריי בדרום תל־אביב, בשכונת שפירא, ויותר מאוחר ברחוב ולפסון, מול השוק החקלאי ראז.

● איך הגעת בתקופה ההיא משבונת שפירא לטכניון?

איך זה? אבי שם את הדגש על דבר אחד מעל לכל: על חינוך לילדים. ואפילו כשהוא נאלץ לסבול ממחסור, חינוך היה מעל לכל. הוא שלח אותי ללמוד בבית־הספר ביאליק ואחר־כך בגימנסיה הרצליה. הייתי תלמיד מצטיין במיקצועות הריאליים, ואבא שלי נורא רצה שאהיה אינג'ינר. הוא עצמו עסק בהמון עבודות, ממיסחר ועד חקלאות ובניין. על כל פנים, הוא בוראי לא רצה שאהיה עיתונאי. הוא ראה בזה דבר נורא. ואני חלמתי להיות עיתונאי מגיל 8. ואת יודעת מה? כל מה שרציתי לבצע כעיתונאי ביצעתי. הבעייה שלי תהיה איך לעשות דברים שעשיתי עד עכשיו עוד יותר טוב.

■ ■ ■

● למה אבא שלך חשב שלהיות עיתונאי זה נורא?

בגלל זיכרונות ילדות שהיו, לו, ושאני זילזלתי בהם. כשהחלטתי לעזוב את הטכניון וידעתי שלא אהיה מהנדס, הוא סיפר לי שדודו היה אחד מגדולי העיתונאים ביוון. קראו לו ז'אק אורי — שם מישפחה עברי המושרש אצלנו במישפחה מדורות דורות, ותמיד היו לו צרות עם השילטונות. לא חשוב איזה שילטונות. תמיד אסרו אותו. חוץ מזה, אבא שלי אמר: עיתונאי חי התחלתי לעבוד. שלחתי שנים־שלושה סיפורים שהופיעו בלי שם. זה מה שיפה בהעולם הזה. לא חשוב מי אתה, הסיפור הוא שחשוב. תוכיח את עצמך — יופיע גם שמך. ולא כמו היום, שכל זב־חוטם דורש כעבור רגע ששמו יופיע בעיתון באותיות של קידוש לבנה, אחרת איש לא יכיר בגאוניות שלו.

„הכרתי את אריק שרון בתקופת פעולות התגמול. הדבר הראשון ששאל אותי היה: זה נכון מה שכתוב עליך ב„השלם הזה"?"

אני זוכר שבאתי ככה ביום שישי לישיבת־מערכת בתל־אביב, והתחלתי לקבל מחמאות ככתב. וכשהיה צריך היתה גם ביקורת וברוח טובה. אני לא יודע אם זה מקובל היום, אבל לא קיבלתי את הביקורת כדבר אישי. הביקורת נועדה לשפר את רמת העיתון.

אבנרי הוא העורך היחידי שפגשתי, שכאשר כתבה לא נכתבה טוב הוא כתב אותה מחדש ותלה אותה על הלוח לצד הכתבה שהופיעה בעתון, כשהוא מראה שאפשר היה לכתוב את הכתבה ב־500 מילה לא ב־700, עם פתיח אחר וסוף אחר. אני לא הרגשתי שכשהוא עושה את זה הוא תולה אותי ללעג ולשניגה.

■ ■ ■

● מדוע שינית את שמך?

אבנרי שינה את שמי. הוא חשב שאני אח של מוסה דהאן, והוא אמר: אורי דהאן — לא. יותר טוב שזה יהיה אורי דן. אף פעם לא שיניתי את השם בדרכון. יש לי שם עיתונאי וזהו זה. חסר היה לי להחליף את השם! אבי לא היה סולח לי לעולם. את מכירה את זורבה? זה אבא שלי. זורבה נהדר, מאמין, אופטימיסט פנטסטי האיש הזה, והאמא הפולניה רק הוסיפה. לקח לו הרבה שנים להתרגל לזה שאני עיתונאי, וכשהיו לי בעיות — והיו לי הרבה בעיות — הוא תמיד אמר לי: אתה רואה, הזהרתי אותך. יכולת להיות אינג'ינר.

● כמה זמן היית ב„העולם הזה"?

כשנה, ואז התגייסתי לצבא והגעתי לבמחנה. ואז המדינה היתה בת 6. לא היתה מסורת, לא היה שום דבר, ואני שמעתי שיש יחידה העוסקת במיבצעים מיוחדים, ורציתי לסקר את המיבצעים.

● זה היה די חדשני שכתב צבאי מצטרף למיבצעים. איך קיבל שרון את הרעיון?

פיסית הוא התנגד בכל תוקף ועשה לי צרות צרורות, למרות שנוצר בינינו קשר מיוחד, ככה לפחות אני חשבתי. לא לקח הרבה זמן לטירון כמוני להבחין שהוא משכמו ומעלה כאיש צבא.

● על זה אין ויכוח.

היו כאלה שעירערו גם על זה, ברוב קינאתם. למרות שאי־אפשר היה לפקפק בגאוניותו הצבאית, שהוכחה ב־1973 על־ידי יריבו האידיאולוגי מתי פלד. ואז, כשאי־אפשר היה לפקפק בגאוניות הזו, אמרו מבקריו: נכון, כאיש צבא הוא מצויין אבל כפוליטיקאי... אין דבר, עוד יגיע היום שבו יגידו: כפוליטיקאי הוא מצויין, אבל כמדינאי הוא בלתי־רגיל. את תראי שהיום הזה יגיע. מה זה פוליטיקאי? אם פוליטקאי זה אחד שמרמה, אחד שמוליך שולל, אז זה לא הוא.

● הוא לא מוליך שולל?

„עזבתי את „מעריב", כי גם אני, ולא רק הכוח הגדעי, הופצצתי בעידאק"

הוא היחידי האומר גלויות מה שהוא חושב. שאינו מסתיר ומשחק בגלוי על השולחן. לפעמים, בחברה כליכך פוליטית כמו זו שאנו חיים בה, זה לרועץ לו.

● האם הוא לא הוליך שולל את הממשלה במלחמת־הלבנון עם סיפור 40 הקילומטר וכל השאר?

כל מה שאני אומר פה זה על אחריותי בלבד ותשמעי טוב: מעולם בתולדות מילחמותיה של ישראל — ועד כמה שאני יכול לשפוט, כאחד שעקב אחרי המיבצעים קירבה הולכת וגוברת גם משדה הקרב וגם מהשדה הפוליטי — לא היתה מילחמה שהובאה בפרטי פרטים שכאלה, לפני המילחמה ותוך כדי המילחמה, לשולחן הממשלה כמו מילחמת־הלבנון.

● אתה רוצה להגיד שהשרים לוי, ארליך וברמן שיקרו?

ארליך מנוח ואי־אפשר להשתמש בקשר אליו בביטוי הגס הזה שאת השתמשת בו.

● איני חושבת שאם מישהו מת צריך לייפות למענו עובדות.

לייפות לא, אבל למצוא ביטויים עדינים.

● אתה באמת הפסקת להיות עיתונאי והפכת להיות פוליטיקאי.

זה לא נקרא פוליטיקאי, זה נקרא מנומס. ובאשר לאלה שיבדלו לחיים ארוכים, אי־אפשר לשנות פרוטוקולים של ישיבות ממשלה.

● מאיפה אתה מכיר את הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה?

היתה לי הזכות הגדולה לעבוד עם שרון, והיתה לי זכות גדולה להתלוות אליו לאורך מרבית הדרך הארוכה משנת 1954, ולכן אני חושב שאני מכיר את העובדות לא פחות טוב מכל עיתונאי שפתח בחקירה או בחקירות מיוחדות. שערכן כקליפת השום והן מבוססות על עדויות שיקריות.

● אתה אומר השר הזה והזה לא אמר אמת והשר שרון אומר אמת?

השר שרון אומר לפחות יותר אמת, ולדעתי רק את האמת, גם ביחס להשתלשלותה של המילחמה על כל שלביה, מכל שר אחר.

■ ■ ■

● אומרים עליך שהיית כתב צבאי מצטיין...

גם על זה היה ויכוח. היו כאלה שחלקו גם על כך. במיקצוע שלנו, קינאת עיתונאים תרבה מרנים והשמצות, בטוח שלא חוכמה. גם כשבאתי למעריב ב־1957 – אחרי שסיקרתי פעולות־תגמול, צנחתי במיתלה עם רפול, נתקעתי במיתלה בזחל"ם של מוטה גור ועברתי קורס קצינים – גם כשבאתי למעריב את התורה שכתב צבאי אינו מסקר מההליקופטר של הרמטכ"ל, לא מהחפ"ק ולא מבית־סוקולוב, אלא הולך עם היחידה — היו כאלה שהשמיצו אותי. ולמה לא? תגידי לי את: באיזה עיתון יומי היה כתב צבאי שדיווח משדה־הקרב, שהיה עם היחידות הלוחמות במילחמת־הלבנון? הם לא היו אף לא בקרב אחד!

● מי זה הם?

אני לא רוצה להזכיר שמות. הם אינם ראויים אפילו לזה. כל מה שהם עשו, כמו מרבית העיתונות, הם שיקרו ביחס לעובדות ודיווחו מבית סוקולוב. הם שיקרו כמו שאף פעם לא שיקרו קודם לכן. הם שיקרו בלי בושה, בלי להשתתף אף לא בקרב אחד.

● מדוע אתה מאשים את הכתבים הצבאיים בעיתונות היומית? אם הם שיקרו הרי שהם שיקרו, לפחות בתחילת המילחמה, ברוח שרון. הם אמרו שהמילחמה היא נקיה מקורבנות, מילחמה מהורה...

אני לא בא בטענות לבעלי דיעות כאלה או אחרים. הכישלון הוא כישלון מרבית אמצעי־התיקשורת, ששיקרו במתכוון כי רצו שהמילחמה תיכשל, כי רצו שישרון ילך הביתה. מי מהם ניבא שנצליח לגרש את המחבלים מבירות? אם תקראי את המאמרים שנכתבו נגד המילחמה, בכולם תראי תסריטים שחורים.

● ואתה חושב שהמלחמה הזו היא לא תסריט שחור? אתה באמת חושב שהיא הצליחה?

יש לה הישגים לא רגילים, ועוד יותר גדולים על רקע העובדה שאמצעי־התיקשורת עברו על העם בשטיפת מוח בלתי־פוסקת, כדי להשניא עליו את הממשלה. אנשים שכתבו נגד המילחמה וקראו לה מראש כישלון.

● אני יכולה להוכיח לך שחור על גבי לבן שלפחות בתחילת המילחמה לא קראו לה כישלון. קראו לה מילחמה קלה, אלגנטית, בלי אבידות בנפש.

אולי לימים ספורים, אך לא לאורך זמן.

● בתור כתב צבאי אתה רוצה לתת גיד לי שהיית כותב טוב על המילחמה הזו?

הייתי מסקר אותה יום־יום משדה הקרב. הייתי מעביר את תחושת החיילים משם, לא מבית־סוקולוב.

● היית כותב את האמת, שהחיילים שונאים את המילחמה? שנשבר להם? הייתי מצטט את „רד אלינו ווירון"?

הייתי כותב גם את האמת האחרת, שרובם לא שרים את „רד אלינו ווירון", שרובם מאמינים

שזו מילחמת־הצלה, למרות שטיפת המוח המונומנטלית. רק במדינות טוטליטאריות, גבלסיות, עושים שטיפת מוח כזו. אבל גם זה לא עוזר להם, כי אם הם היו מצליחים היינו מזמן יוצאים מלבנון. ולכן הישגה של מילחמת־הלבנון הוא פי מאה יותר גדול, מכיוון שאמצעי־התיקשורת, ביחד עם פוליטיקאים מובי שינאה, ניסו לזרוע ארס. אמצעי־התיקשורת לא רצו את בגין כראש־ממשלה, לא רצו את שרון כשר־ביטחון, אבל למרות כל אלה הצלחנו להשיג יעדים בלתי־רגילים. זו היתה מילחמת־הצלה, וכך היא תיראה בעוד כמה שנים. ופה יש אנשים שבוכים איך נצא מהמלכודת.

● אני מאמינה שזו מלכודת, שזו ביצה.

אם את מכנה את לבנון מלכודת וביצה, את לא יודעת על מה את מדברת. עוד לא "יבשנו את הביצות בארץ.

● למה אתה מתכוון?

את לא מבינה שעד למילחמה הזאת כוון אליך אקדח לרקה, ושלא היתה ברירה לשום ממשלה אלא לעשות את אותו הדבר שעשה אריק שרון כדי להמשיך ולחיות?

● אריאל שרון דיבר על הדיקטטורה של אמצעי־התיקשורת. אתה עיתונאי, אתה מוכן שאדם יתבטא באופן כל־כך חמור נגד העיתונות וידרוש סתימת פיות?

לא היכרתי הרבה אנשים בשילטון שהם כל־כך פתוחים כלפי העיתונות כמו אריק שרון. הוא אינו חושש מהעיתונות.

● הוא אינו חושש מכלום.

למה שיחשוש? מה אתם, טרוריסטים?

● אתה כל הזמן אומר אתם. מה קרה, הפסקת להיות עיתונאי? עברת לצד השני?

הצד השני בשבילי זה לא עדת השקרנים המתיימרת, שמצאה לה שליטה על אמצעי־התיקשורת כדי לסלף עובדות לפי תפיסה פוליטית.

● כעיתונאי אתה חושב שמיקצוע העיתונות חשוב?

> **כששרון התפטר, שתו יין בישראל, בורבון בושינגטון, וודקה במוסקבה ושארק זאחלאווי בדמשק**

בהחלט, אלא שכמה מהעוסקים בו כורתים את הענף שהם יושבים עליו במו ידיהם.

● זה עניין של גישה.

אני לא מדבר על עובדות. אני מדבר על אלה המסלפים עובדות מפני שהם שונאים את שרון.

● אם עיתונאי חושב, מאמין ומבין ששרון הוא שר־ביטחון רע לישראל, מדוע שלא יכתוב את זה?

שרון שר־ביטחון רע? אני מוכן להוכיח בעובדות, אני מוכן ללכת על זה לוועדת־חקירה.

● אני חושבת שבנאמנות הבלתי־מעורערת שיק לשרון אתה, בעיתונאי, כורת את הענף שאתה יושב עליו.

לא, אתם כורתים את הענף, ובסופו של דבר אתם לא משפיעים. לדעתי, העיתונות כל פעם מופתעת מחדש ממה שמתרחש. במדינה טוטליטארית כמו הרייך השלישי, או בארצות קומוניסטיות, העיתונים משקרים בפקודה. פה קרתה תופעה הפוכה. במדינה סופר־דמוקרטית, חלק מאמצעי־התיקשורת משקר בהתנדבות, מתוך שיקולים אישיים־פוליטיים, שמעוותים את העובדות. זכותו של אדם לכתוב נגד המילחמה, אבל שינמק את השקפותיו, שיתן עובדות, אבל במילחמה הזו הופיעו ללא הרף שקרים כדי להשניא את המילחמה.

● איך אתה מסביר את העובדה שעם שלם של עיתונאים מחליט לצאת נגד שר־הביטחון?

אתם לא העם.

● אני לא אמרתי שאנחנו העם. אמרתי עם שלם של עיתונאים. מדוע כולם, כדבריך, נגד שרון?

לא כולם. חלק ניכר, וזוהי תופעה הראויה לעיון אצל פסיכולוגים. הייתי אומר אפילו שזו תופעה פסיכופאתית. אני רוצה לשאול אותך: איך קרה שהעיתונות טועה כל הזמן בהערכות שלה לגבי מאורעות? לפני שש־עשרה שנים כתבו שלא צפוייה מילחמה ופרצה מילחמת 1967. מרבית אמצעי־התיקשורת כתבו שניצחון כזה עוד לא היה ושכעת צפויות שנים רבות של שקט. ואז פרצה מילחמת ההתשה. לפני יום־כיפור כתבה העיתונות "ברוך השם שפטרנו מהגנרל המכסיקני קאסטניטאס", ואז מי חזר כמנצח המילחמה אם לא שרון? לפני הקמת הליכוד הופיעו רשימות לגלוג וביטול, ואז קם הליכוד. והנה באה המילחמה, ואחריה השלום, ואז התחילו לקום על שרון כדי להוכיר לו שלא הוא צלח את התעלה, שהוא רק הפריע. מרבית אמצעי־התיקשורת התגלו לחיות תחת שילטון "הפועלים". מהמקאמות הארסיות של חפר ועד לאחרון הכתבנים כתבו נגד שרון. היום לכל אחד ברור מי צלח את התעלה, ומי ניצח במילחמה, וכך יקרה לכל רשימות על שרון והלבנון. יחלוף הזמן וכל דברי הגנאי יחזרו אל פני כותביהם.

● אתה רוצה להגיד שאתה העיתונאי היחידי היודע על מה הוא מדבר?

מרבית אמצעי־התיקשורת נכשלו לגבי מאורעות מכריעים, המציאו עובדות ובנו מאמרי טינה, וכל זה כדי ששרון לא יהיה שר־ביטחון.

■ ■ ■

● אני חייבת להזכיר לך שאתה אמרת: "אם לא תרצו את שרון כרמטכ"ל תקבלו אותו כשר־ביטחון. אם לא תרצו אותו כשר־ביטחון תקבלו אותו כראש־ממשלה." אתה מכיר את הפרסראזה על האימרה שלך? האומרת ואם לא תרצו אותו כראש־ממשלה תקבלו כדור בראש?

אני רוצה להגיד לך דבר אחד: בקיץ 1977, כאשר כמה אלופים ועיתונאים ופוליטיקאים שיפשפו ידיים וחשבו שהצליחו לנצח את שרון ולהוציא אותו מהצבא, את האלוף המוכשר ביותר שקם לנו, בערב קיץ אחד על גג בית תל־אביבי בחגיגת הבר־מיצווה של בנו של המיסעדן אלי רונן, קרא לי אורח־הכבוד, שר הביטחון דאז מר שימעון פרס, ושאל אותי מדוע אני כותב רשימות ביקורתיות נגד הצבא. אמרתי לו שאני לא חושב שמוטה גור משקם את הצבא אחרי מילחמת יום־הכיפורים, שזה טיוח. אמרתי לו: "יש לך בן־אדם, אריק שרון. הוא אחד הטובים, אם לא הטוב ביותר. כאשר הוא מבקש לחזור לשרת כאלוף בצה"ל מוטב להאזין לו ולכבד את בקשתו." פרס הזכיר באוזני שמות של כוכבים צעירים. אמרתי לו שגם הם וקוקים ליד מדריכה של איש יוצא־דופן כמו שרון. הוא אמר לא. אמרתי לו: שימעון, חבל. ואז אמרתי לו את הפסוק המפורסם הזה. ואמנם, חלקה של נבואתי התגשמה, וברוות השנים שרון ירש את מקומו של פרס כשר־ביטחון.

● ואולי הוא גם יירש את מקומו כראש האופוזיציה?

לא נובל"ה, את יודעת מה תהיה הסיסמה בבחירות הבאות? "הפעם אתה חייב לבחור, אם מתקדמים קדימה או הולכים לאחור."

● אומרים עליך שאתה חסיד שוטה של אריק שרון. אומרים שאינך מוצא בו אף לא תכונה רעה אחת.

היתה לי הזכות להכיר אותו בריגעי משבר לאומיים, ולהשוות אותו לאחרים. הוא משכמו ומעלה, TEN FEET TALL. במילחמת יום־הכיפורים, כשראיתי אותו בימים ובשבועות הקשים בתעלה, הוא עלה על עצמו בכל מאודו, והכניס את כל הנסיון האדיר שצבר מאז לבש מדים 25 שנים קודם לכן, כדי לשנות את פני המילחמה. במילחמת־לבנון הכניס בכל מאודו את נסיונו האדיר, הצבאי הפוליטי והמדיני, שרכש בשדות הקרב וגם במשחטות הפוליטיות. בדרך־כלל האדם הולך ומאבד עם הגיל את חוט השידרה וראשו מתחבר לישבן עם שלייקס. כמו שקרה למנהיגינו האחרים. הפוליטיקאי המצוי בגילו של אריק נכנס למישפחת הזוחלים, אבל שרון, אצלו התופעה הפוכה. ככל שחולפות השנים, הוא נעשה טוב יותר. הוא האלוף היהודי היחידי. הוא לא גנראל פאטון.

● הוא יהודה המכבי?

זאת אמת ואני אמרתי אותה. אתם הפכתם את מה שאמרתי ללעג ולשנינה, וזה נבע מכך שעניתי לאלה שטענו וביקרו את שרון על פי מישנתו הטועה והמטעה של אדם מלומד, יהושפט הרכבי, שטען שהוא בר־כוכבא. או אני אמרתי שאם אתם עושים השוואות אז אם כבר, אז הוא יהודה המכבי.

■ ■ ■

● אתה מדבר על שרון ואתה ממש חי אותו, כאילו הוא הדבר החשוב ביותר בחייך.

אני בהחלט חי את מה שהוא מסמל, את דרכו. אני מלא הערכה אליו. אני מזדהה עם התורה שלו.

אורי דן בין אריאל שרון ומאיר הר־ציון
"כטירון הבחנתי שאריק הוא משיכמו ומעלה"

חוץ מזה, את שואלת ואחר־כך באה אלי בטענות. שרון הוא האיש המגלם את תפיסותיי והשקפותיי.

● ואין לו חסרונות? הוא אדם מושלם?

בהחלט יש לו, ויש לי איתו חילוקי דיעות וביקורת. את הדברים האלה אמרתי לו עצמו.

● מעולם לא כתבת אותם.

לא מצאתי לנכון לכתוב אותם, במיוחד כשבעשר השנים האחרונות יריביו המרובים לא רק שציינו את חסרונותיו, אלא המציאו דברים שלא היו ולא נבראו. מבלי לציין את פועליו העצומים למען השלום והביטחון. לכן, הסך־הכל של שרון כמנהיג לאומי הוא לזכותו לא לחובתו. ההשמצות נגדו הן חסרות תקדים. האלימות המילולית נגדו היא חסרת־תקדים, במיוחד מאז שהקים את הליכוד. ככל שעלה במדרגות ההצלחה, כן גברה נגדו האלימות המילולית. אז הייתי חייב, כשכתבתי עליו כעיתונאי, לשים את הדגש על הצדדים שהם רצו להסתיר מעין הציבור. לא טענתי שאני אובייקטיבי. הצהרתי שאני סובייקטיבי. אני לא מוכן להשתתף בחגיגת הצבועים האובייקטיבית. לא מוכן להיות חלק מסברות הכרס על מה עושה שרון, על מה הוא חושב. נהגתי ביתר הגינות כשהכרזתי מראש איפה אני עומד.

● שרון מביע דיעות הסותרות את הגישה העיתונאית. האומרת שיש לחשוף את האמת. מה דעתך על כך שהוא אמר שלא צריך להראות כל־כך הרבה הלוויות בטלוויזיה. האין הוא ריצה להסתיר את האמת מעיני הצבור?

> **לקח לחוכי שלי זמן להבין שלא את ראשו רוצים למלוק, אלא את ראש חברו של אדוני**

זכותו להביע דעתו. אני חושב שבכל המילחמות, מאז פעולות התגמול, לא היתה האינפלציה חסרת אחריות כזאת של אנשי התיקשורת, שהפכו את נושא הקורבנות למכשיר פוליטי כדי לנגח בו את שרון ולרשת אותו. גם בעניין צברה ושאתילא ניפחו את הטרגדיה מעל לכל פרופורציה, במסע של לינץ' נגד בגין ושרון. רק כדי להשיג את המטרה האחת: סוף סוף יש הזדמנות להפיל את שרוו.

אורי ואשתו ורדה
"יש לה משכנתא גדולה על הגב"

חדשות טובות ורעות

הייתי בגרמניה ושאלתי לשלום הירוקים. אז יש לי חדשות טובות וחדשות רעות.

החדשות הטובות הן שהכל מפליגים בשיבחם. אומרים שהם עושים עבודה מצויינת בפרלמנט, שהם מעלים נושאים שלא נדונו מעולם במוסד זה, שהם מכניסים לשם משב־רוח רענן. בקיצור, בדיוק מה שאמרו לפני 15 שנים על סיעת העולם הזה – כח חדש בכנסת השישית והשביעית.

החדשות הרעות הן שרוב האנשים, שאמרו את הדברים היפים האלה, אמרו לי שלא יצביעו בעד הירוקים. וגם זה מזכיר את גורל סיעתנו היקרה.

קלי

מדוע לא יצביעו? ראשית כל, מפני שרגילים להצביע בעד הסוציאליסטים או הליברלים, ורוצים להיאבק בתוך המיסגרות האלה, וכו' וכו'. כמו אצלנו.

אך היתה גם סיבה אחרת: המיפלגה הירוקה אינה מתפקדת. מתווכחים שם בלי סוף על כל דבר. כאשר חברי־הפרלמנט, העושים את העבודה הטובה הזאת, חוזרים הביתה לסניפיהם, הם נרחצים שם ברותחין. חבריהם מגנים אותם. משמיצים אותם. אומרים שהם השתלבו במישטר, שהם משתפים פעולה עם סדר־היום הפרלמנטרי, שהם בגדו במסורת הרדיקלית.

ובכלל, איזה רעיון טיפשי זה לצוות על כל חברי־סיעה בפרלמנט להתפטר אחרי שנתיים, בדיוק אחרי שלמדו את המלאכה, ולפנות את המקום ליבול חדש של ירוקים ירוקים לגמרי?

וכן הלאה. ביקורת מפי קשישים וצעירים. נראה לי שעתידם של הירוקים בגרמניה אינו מובטח. הם יצטרכו להסתגל למציאות, ובמהרה.

בינתיים נסעה פטרה קלי, מנהיגת הירוקים (שאינם רוצים במנהיגים) לארצות־הברית. פטרה, שהיא אמריקאית־למחצה, ניסתה להתקבל בבית הלבן ולשכנע את אנשי הצמרת לוותר על הצבת הטילים הגרעיניים החדישים על אדמת גרמניה. היא לא התקבלה, כמובן.

נס במינכן

אין זה תענוג גדול להתווכח על הסיכסוך הישראלי־ערבי. הוא טראגי מדי. יותר מדי מעשי־זוועה בוצעו על־ידי כל הצדדים, יותר מדי דם נשפך, ועוד יישפך.

אבל אם מוכרחים להתווכח על כך, קשה למצוא לזה רקע יפה ומרגיע יותר מאשר טירה בבוואריה, שנבנתה לפי מאתיים שנה, הטובלת במירשאות, והגובלת באגם יפהפה, מעין כינרת־זוטא. כל זה במוג־אוויר של 28 מעלות.

זה קרה לי בשבוע שעבר. הוזמנתי על־ידי מוסד של הכנסיה האוואנגלית להשתתף בסמינר של סוף־שבוע בטירה טוצינג, על חוף אגם סטארנברג ליד מינכן. ביליתי שלושה ימים באחוזה אגדתית, במיבנים יפהפים, בין פסלים, פרחים, עצים וירק.

אולם לא טבלתי באגם. לא שכבתי על הדשא, לא התהלכתי בין העצים ולא טיילתי לאור הירח בכפר העתיק והמקסים שבו נמצאתי. דיברתי.

דיברתי, מפני שמשתתפי הסמינר — כמאה במיספר — היו גרמנים בעלי־מצפון, שהסיכסוך שלנו הטריד וייסר אותם, שידעו הרבה ורצו לדעת יותר.

הגרמנים הטובים נמצאים במצוקה נפשית גדולה. הם מודעים מאוד לזוועות הרייך השלישי, ואינם מתכחשים לחוב ההיסטורי. אבל הם מודעים גם לכך שהשואה האיצה את התהליכים שהביאו להקמת ישראל, לגירוש רוב העם הפלסטיני מהארץ ולשיעבוד שאר בניו.

משתתפי הדיון שבאו מן הארץ היוו אוסף ייצוגי. פוגשים בשכמותם בכל כינוס מסוג זה. אפשר לסווג אותם כטיפוס א', טיפוס ב', טיפוס ג' וכו'.

טיפוס א' הוא איש גוש־אמונים או הימין הקיצוני של הליכוד. אבל מי שנתקל בו לראשונה בחו"ל, לא ינחש זאת לעולם. הוא מדבר על שלום, ורק על השלום. הוא מבין את הפלסטינים. הוא מוכן בהחלט לתת להם לנהל את ענייניהם. הרי הבטחנו להם אוטונומיה. ואשר להתנחלות — מדוע מותר ליהודים לגור במינכן (או בקופנהאגן, או באמסטרדאם) ולא בחברון?

(מישהו בקהל לחש באנגלית: „בולשיט". אבל הוא היה מנומס, וקולו לא נשמע).

טיפוס ב' הוא יונה — איש מפא"י, מפ"ם או רתי. אבל אין הוא מופיע בשם מיפלגתו, אלא בשם תנועת־שלום או מוסד־שלום. הוא נחמד. ליבו עם הפלסטינים. הם בהחלט זכאים להגדרה עצמית. בהחלט. אבל קודם כל צריכים לדבר. ווזהי הבעייה. אי־אפשר לדבר עם אנשי אש"ף, מפני שהם טרוריסטים. אבל חוץ מאש"ף אין כלום. אז אין מה לעשות.

(כל תועמלני המערך וגרוריו מוסווים עתה בחו"ל כאנשי שלום עכשיו. מיפלגות אלה מעוררות כיום התנגדות, ולפעמים אף סלידה, בחוגים נאורים בחו"ל. לכן הן מבססות עכשיו את קישור־החוץ שלהן על כל מיני ארגוני־שלום שאולים או בדויים. אולי זה יעזור להם לזמן־מה, עד שההסוואה תהיה שקופה מדי).

טיפוס ג' הוא מישהו מישראל, שניתן להציגו כנציג הרוב הדומם. היה כזה גם בכינוס זה. הוא היה חיפאי. הוא סיפר לגרמנים שרוב הערבים ברחו מחיפה ב־1948, מרצונם החופשי, אך עם המעטים שנשארו יש דו־קיום נהדר. (המסקנה המתבקשת: אם יברחו עוד מיליון וחצי ערבים מן הארץ, מרצונם החופשי, יוכלו הנותרים לחיות עימנו באושר ובעושר מכאן ועד עולם.)

היכן בורחי־חיפה ובניהם? אותו אזרח טוב מצא אותם במחנות־הפליטים, כשהגיע אליהם במילחמת־הלבנון. הוא ה־ תחיל לספר על המחנות, אך לא יכול היה להמשיך. קולו נחנק, ועיניו זלגו דמעות. כשהיה מסוגל להמשיך, אמר שזה נורא מה שקורה שם, שאין מלים לתיאור פישעון של מדינות־ערב, שלא קלטו את הפליטים.

(אותו קול מאחורי לחש בגרמנית: „אולי תתנו להם לחזור לחיפה?")

באה גם מישלחת מן השטחים הכבושים — עורך־דין יהודי, עיתונאי מפורסם, ארכיאולוג. הם דיווחו על המתרחש בגדה. הם סיפרו על הפרת החוק הבינלאומי, דיכוי חופש העיתונות וזכויות־האדם. הרבה־הרבה פרטים, והלוואי ויכולתי להכחיש אף אחד מהם. אבל גם החברים הימניים מישראל לא העזו להכחישן.

מובן שלא הוזמן איש־אש"ף להסביר את עמדת אירגונו. בגרמניה של היום, זה כימעט בלתי־אפשרי.

בסוף קרה נס. אולי השפיעו הטירה והדשא, ואולי האווירה הרגועה של המוסד הכנסייתי המארח. כל המשתתפים מהארץ, ישראלים ופלסטינים, התבקשו לשבת בשורה אחת מול הקהל, ונשאלו שאלות זהות על הפיתרון. וראה זה פלא: כולם, ובייחוד גם הסניגור של גוש־אמונים, אמרו שמגיעה לפלסטינים מדינה משלהם בגדה, היום או אי־פעם. איש מהם לא העז להגיד את ההיפך, כי שום תשובה אחרת לא היתה מתקבלת על דעתו של הקהל.

סיימנו ברוח טובה, והכומר שניהל את הסמינר הזמין אותי לנוח עוד כמה ימים בטירה וליהנות מהאגם והנוף. הצטערתי מעומק לבי. היה לי בקושי זמן להודות לו, כי חששתי לאחר למטוס שהחזירני תוך שלוש שעות וחצי ארצה.

ואולי באותה טירה

בשעה שהייתי בטירה, נזכרתי בסיפור שסיפר לי פאקנהאם. פאקנהאם היה לפני הרבה שנים דיפלומט בכיר בשגרירות הבריטית בתל־אביב. הוא היה רווק קשיש. כל מי שראה אותו הסיק מייד שהוא אנגלי מאוד, מנומס מאוד ומשעמם מאוד.

אך מדי פעם, במסיבה או בשיחה, התגלה לפתע אדם אחר לגמרי. היה לו חוש־הומור פנטסטי, יבש־יבש, וכישרון מזהיר לספר סיפורים.

פעם סיפר לי את הסיפור הבא:

בשנות ה־30 הוא היה מנהל בית־ספר בבריטניה. באחד הימים הוזמן, יחד עם קבוצה של עמיתים למיפגש עם מחנכים גרמנים בטירה בבוואריה. בימים ההם עדיין חלם אדולף היטלר על ברית גרמנית־בריטית לחלוקת העולם, ונעשה הכל כדי לרכוש לגרמניה ידידים בבריטניה.

האורחים הגיעו אחרי־הצהריים והתקבלו בכבוד רב. למחרת־ היום, ב־6 בבוקר, עורר אותם רעש מוזר. בחוץ התאספו הגרמנים, תקעו בחצוצרה והעלו את הדגל הלאומי הגרמני אל ראש התורן.

האנגלים נאנחו, הסתובבו במיטותיהם והמשיכו לישון.

כך זה נמשך כמה ימים, עד שעלה על דעתו של מישהו מן הגרמנים שבעצם התנהגות זו היא מאוד בלתי־מנומסת. בו ביום הוצב תורן שני ליד הראשון, ונאמר לאורחים שלמחרת בבוקר ייערך טקס רומה גם לדגל הבריטי.

ב־6 בבוקר, בדיוק גרמני, נשמעה תרועת חצוצרה. שני הדגלים הלאומיים הונפו, והגרמנים עמדו דום.

הבריטים נאנחו, הסתובבו במיטותיהם והמשיכו לישון. אף אחד מהם לא קם לכבוד הטקס.

„באותו רגע," אמר פאקנהאם, מבלי לעוות אף שריר בפניו, „ידעו הגרמנים שהם עומדים לנצח במילחמה הבאה."

היה לסיפור המשך.

למחרת היום יצאו האורחים והמארחים למסע באחד היערות הגדולים בסביבה. הגרמנים לבשו מדי־מסע מסודרים. היה להם פירר, והפירר החזיק בידו מפה גדולה. הבריטים הופיעו בבגדים מרושלים.

אחרי שעה ביער היה הפירר הגרמני אבוד לגמרי. הוא התעמק במפה, הוביל אנה ואנה, והסתבך.

כל הגרמנים התחילו לעיין במפה, לתת זה לזה עצות מעצות שונות, והסתבכו עוד יותר.

לבסוף פנה אחד הבריטים אל המארחים ושאל בנימוס: „מותר ליי?" הוא נטל את המפה, ותוך רבע שעה יצאו מן היער.

„ואז," סיים פאקנהאם, „ידענו אנחנו שננצח במילחמה הבאה." רק בזכוכית מגדלת אפשר היה לגלות על פניו רמז של חיוך.

מי יודע, אולי זה קרה באותה טירה עצמה בבוואריה?

עיניים כחולות וגדולות

יעקב חזן הוא איש סימפאטי ופלא רפואי. בגיל 84 הוא עדיין שחקן מצטיין על הבימה הציבורית, ובמלוא הכושר. הלוואי על כולנו.

כמו שקורה למהפכנים רבים, הוא התחיל בשמאל הקיצוני וגומר בימין המתון. נשכחו הימים שבהם דגל ב„מולדת שניה" והצדיק את זוועות סטאלין, וגם הימים שבהם העדיף מדינה דו־לאומית על פני מדינה יהודית. זכורים יותר הימים שבהם מילא תפקיד חשוב במיטבחה של גולדה מאיר, שבו בישלה את התנאים שהובילו ליום־הכיפורים. שלא לדבר על הימים שבהם ישבה מפ"ם בממשלה אשר יזמה את מילחמת־סיני.

כל זה אינו חשוב לגבי חזן. מיפעל־חייו של חזן הוא הקיבוץ, וכל השאר אינו אלא מישני. הצלחותיו וכישלונותיו של הקיבוץ הם הצלחותיו וכישלונותיו של חזן, ועל פיהם יישפט.

בצדק פרץ המפקד שלי מגיבעתי, שימעון אבידן, באמצע ההקלטה של חיים שכאלה וקרא למנחה: „האינך מרגיש שאתה הופך את הסיפור של חזן לשורה של פרשות?"

אבל יש פרשה אחת שלא יכולתי להשלים עימה גם בשידור הזה. כוונתי לפרשת אהרונצ'יק כהן, שהייתי מעורב בה מאוד.

באחד הימים בנובמבר 1957 טילפן לי מודיע נאמן והודיע לי שאהרון כהן נעצר בעוון ריגול. נדהמתי. לא האמנתי אף לרגע כי כהן, איש קיבוץ שער־העמקים, מומחה לענייני־ערב, פטריוט ואיש־שלום, יכול לבגוד בישראל. בו במקום גייסתי את כל משאבי העולם הזה כדי לצאת להגנתו, וחיכיתי לפעולת מיפלגתו, מפ"ם, אך זו התעטפה בשתיקה מוזרה. רק אחרי שפירסם העולם הזה (1102) את התקפת־המחץ שלו על שרות־הביטחון של איסר הראל, ואחרי ששתיקת מפ"ם עורר תסיסה בקרב קיבוצי השומר הצעיר, נאלצו מאיר יערי ויעקב חזן לצאת להגנת חברם.

עכשיו ברור מדוע. חזן האמין בכוונותיו הטובות של הראל,

הראל

שהיה אז משרת המזימות האפלות ביותר של ראשי מפא"י נגד יריביהם. מדבריו בשידור נובע כי למעשה שיתף פעולה עם הראל והניח לו לרקום את הקנוניה נגד כהן. השידור החליק על פרשה זו באופן אלגנטי, וחזן אף הסכים לשבת עם הראל, להחליף עימו מחמאות ולהחזק את ידו בחמימות.

אני סבור שזוהי שערוריה. יש גבול גם לנטייתם המובנת של קשישים להשלים זה עם זה.

כי אהרונצ'יק ישב שנים ארוכות בבית־הסוהר. בשבילו זה לא היה פיקניק. איש לא ערך לו שידור נחמד של חיים שכאלה.

אני זוכר שהתגנבתי אליו, מבעד לשער אחורי של הקיבוץ, מייד אחרי ששוחרר בערבות. נפגשנו על הדשא ליד ביתו. מילותיו הראשונות היו: „אורי, במשך כל השנים חשבתי שאתה מגזים מאוד במה שאתה כותב על השין־בית. עכשיו אני יודע שאתה גילית רק אפס קצהו!"

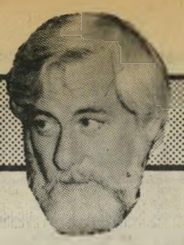
כהן היה באמת כפי שתיאר אותו חזן: מזיגה של מרגן קפדני, בעל ידיעות רחבות מאוד, ושל איש נאיבי ותמים בענייני־דיומא. הוא נפגש עם המרגל הסובייטי מבלי להבין כלל את כוונותיו.

הוא לא מסר לו שום ידיעות סודיות. הדבר היחידי שהוכח כי מסר לאיש היה מידע על קבוצה פוליטית, שהשתתפתי אז בהקמתה: „הפעולה השמית". שמי ושמות חבריי נמצאו בפינקסו של אהרונצ'יק, ב„שפת־סתרים" במקום „אבנרי" היה כתוב „ירנבא".

זה קרה לפני 25 שנים, בימי־הזוהר של שילטון „תנועת העבודה", ומאז חל שינוי עצום במדינה. שום בית־משיפט לא היה מרשיע עתה את אהרונצ'יק, וכיום מתקיימים מגעים פוליטיים הרבה יותר נועזים, מבלי שיעלה על דעת שרות־הביטחון להפריע להם.

לזכותו של חזן יש להעיר כי בהמשך פרשת אהרונצ'יק התנהג בסדר גמור, ואף מסר עדות חשובה לטובת הנאשם. הוא לא השתנה. גם איסר הראל לא השתנה. הוא עדיין פוקח עיניים כחולות גדולות, השופעות כנות ותמימות. תמימות של צפע.

חזן אמר, בסוף השידור, שאחרי שילך לעולמו ימשיך להביט מלמעלה על מעשי קיבוצו. אהרונצ'יק כבר נמצא שם למעלה, ואם הסתכל בשידור הזה ממרומים, בוודאי התפלא מאוד למצוא את איסר הראל לצד חזן. שבת אחים גם יחד.

הנדון:

לזבוב נדמה שהוא כובש את הנייר. אך קורה ההיפך

נייר זבובים

פעם היו הורגים זבובים בארץ־ישראל באמצעות נייר־זבובים.

זה היה גליל של נייר, שהיה מרוח ברבק סמיך. היו תולים אותו מהתיקרה, והוא היה נפתח.

הזבובים היו מריחים את הדבק ונמשכים אל טעמו. הם היו עטים עליו כמוצאי שלל רב. ברגע שנחתו עליו, היו נתפסים. הם לא יכלו עוד להשתחרר.

היו שמתו במהרה, והיו שפירפרו זמן־מה. בסופו של דבר היה נייר־הזבובים מכוסה בשיכבה עבה של זבובים מתים.

המסתכל מרחוק יכול היה לחשוב כי הזבובים כבשו את נייר־הזבובים. כל אחד מהזבובים בוודאי חשב כך ברגע הראשון.

אך באותו רגע עצמו כבש הנייר את הזבוב.

■ ■ ■

מילחמת־הלבנון היתה כיבוש מעין זה.

מי זוכר עדיין את התרועה הגדולה, כאשר נחתנו על הנייר הדביק הזה?

איך הריעו אנשי הליכוד והמערך, איך הצטלמו מנחם בגין ושימעון פרס, אריאל שרון ויצחק רבין? אילו הצהרות השמיעו?

אחינו אנשי הפלאנגות, ותשקוט הארץ 40 שנה. חיסול תשתית אש"ף. מכה ניצחת לסורים.

ממרומי הבופור ועד הרי המתן שעטנו, דהרנו, ניצחנו, ניקינו, טיהרנו וכבשנו. כבשנו את נייר־הזבובים בסערה.

עבשיו אנחנו דבוקים שם.

■ ■ ■

כולם כל הזבובים, החיים והמתים, להחליט פה־אחד לסגת מנייר־הזבובים, בתנאים מסויימים, או להתפרס בו מחדש. זה לא יעזור.

ממשלת־ישראל החליטה חגיגית לפנות כמה קילומטרים, ולהיערך בקו אחר.

מי שמחליט לסגת מכמה מאות קילומטרים רבועים, מבריז למעשה שהוא מתכוון להישאר באלפי הקילומטרים הרבועים הנותרים.

זוהי המשמעות האמיתית של ההחלטה: הודעה כי צה"ל יישאר בלבנון במשך הרבה מאוד זמן. הכיבוש הזמני־לגמרי, כיבוש של ארטר־נוסגים, הופך מצב של קבע.

וגם נסיגונת זו כרוכה בבעיות אין־סוף, ועלולה להביא לאסון.

■ ■ ■

לבנון היא ארץ חולת־רוח. ארץ משוגעת. פשוטו כמשמעו.

יש ארצות רבות בעולם שבהן שולט מנהיג משוגע, כמו מועמר קד־אפי או אידי אמין בשעתו; או מישטר משוגע, כמו המימשל של צ'ילה וארגנטינה.

המצב בלבנון שונה לגמרי. לא המישטר שלה משוגע, אלא הארץ כולה.

זוהי ארץ נהדרת, מהממת ביופייה. תושביה אהודים מאוד, בעלי תרבות עתיקה, ורבים מהם מצויים גם בתרבות המערבית של העת החדשה. אתה יכול לנהל שיחה אינטלקטואלית מעמיקה על יאכטה בנמל ג'וניה ובארמון בהרי השוף. אתה יכול להתבדר בחברת אנשים חובבי־חיים וחרורים חוכמת־הדורות.

ובולם, בלי יוצא מן הכלל, מטורפים.

אתה פותח בשיחה עם לבנוני כלשהו, על החלף עלי, על ספר חדש או על מכונית־פאר חדשה — ובסופו של דבר תגיע לנקודה האחת הקובעת: שצריכים להרוג לבנונים אחרים.

לכל לבנוני בארץ־הארזים יש בראש רשימה סדורה של מי שיש להרגם: דרוזים או מארונים, שיעים או יוונים־אורתודוכסים, סונים או עלאווים, שמאלנים או ימנים, סורים או פלסטינים (ועכשיו גם ישראלים).

אין זה ספורט לאומי בילבד. זוהי, כך נראה, תמצית המהות הלאומית, הדבר האחד המאחד את כל הלבנונים כולם.

■ ■ ■

ללבנון אינה ארץ, אלא מצב נפשי. מצב נפשי פאתולוגי.

לא חשוב כרגע איך נוצר מצב זה. יש לו סיבות היסטוריות עמוקות, החוזרות אל העבר מלפני מאות ואף אלפי שנים. זוהי ארץ של עממים, שאין בה עם, ובוודאי לא אומה. כל אחד מן העממים האלה הוא עדה של פליטי־חרב, שנמלטו אל הלבנון מפני נוגשים אלה ואחרים. כל אחד מהם רגיל לעמוד על חייו ולחרף את נפשו בכל רגע, כדי להתגונן מפני שכנים העומדים גם הם על נפשם. כל אחד הורג ונהרג, מתגונן ותוקף. פסיפס מטורף, שאין בו בריתות קבועות, שאין בו אף רגע אחד של מנוחה ושלווה, שבו הכל הם אויבים של הכל.

צה"ל בלבנון: היה קל להיכנס, אך איך יוצאים משם?

מי שחודר מן החוץ אל תוך המבוך הזה, נתפס בו בלי יכולת להימלט. וזה קרה לצה"ל.

די בראיית האסון העלול להיגרם ברגע שצה"ל ייסוג בכמה קילומטרים מהרי השוף.

צה"ל נכנס לשם בלב קל. במכה אחת, מבלי לדעת מה הוא עושה. הוא עירער מאזן עדין של מאות בשנים. הוא פירק את נשקם של הדרוזים, מפני שהיו בעלי־הברית של אש"ף, וחימש את הפלאנגות, מפני שהיו בעלי־בריתנו.

עכשיו, בצאתו משם בלב כבד, הוא משאיר אחריו את זרע הסורענות.

הפלאנגות לא יהססו אף לרגע לעירוך שם מרחץ־דמים נורא, שלעומתו יחווירו גם צברה ושאתילא. הדרוזים הנואשים יקראו לעזרת כל מי שיכול לעזור — סורים, פלסטינים מכל הסוגים, רוסים. דרוזים ישראליים יחושו לעזרתם בכל דרך. והאם יוכלו חיילי צה"ל לעמוד מנגד, במרחק כמה רקות? אם יבואו כוחות בינלאומיים, ייבלעו בתוך המערבולת. אם יגיע הצבא הלבנוני, הכפוף לפלאנגות, יהיה האסון גדול עוד יותר.

יקרה מה שיקרה — העולם כולו יאשים את ישראל. ולא בלי צדק.

■ ■ ■

זוהי רק ההתחלה. את הסוף מי ישורנו. בניגוד לגדה המערבית, לבנון היא ארץ אידיאלית למילחמת־גרילה. היא ממש מזמינה אותה.

הסריסה החדשה לא תשנה כימעט במאומה את היכולת של אויבי צה"ל לפגוע בעורפו.

עמדות צה"ל, שתוקמנה למען שהייה של שנים רבות, תהיינה תלויות בדרכי־אספקה. גם בדרום יש פסיפס של עדות ותת־עדות, השונאות זו את זו, ושכולן ביחד שונאות את הכובש הזר — ולא חשוב אם הכובש הוא סורי, פלסטיני או ישראלי.

דם של חיילי צה"ל ימשיך להישפך בשליש הדרומי של לבנון, שיישאר בידי ישראל. הפיגועים יזמינו תגמול ועונש קולקטיבי. הדיכוי הגובר יזמין פיגועים חמורים יותר. אנחנו נזרע בארץ זו זרע של שינאה, שתהפוך את כל חלקי האוכלוסיה שם לאויבות ישראל.

כל זה אינו בגדר נבואה. אלה הן עובדות צפויות, כימעט בלתי־נמנעות.

(ואולי, מי יודע, יבוא גם תורן של ההתנחלויות? איך ניתן לאבטח את דרכי האספקה, אם לא יקומו לאורכן היאחזויות? מתי נפסיק לדבר על לבנון הדרומית, ונתחיל לדבר על "איזור צור וצידון"? מתי ימאס הרב משה לוינגר בחברון, ויתבע לחדש הרובע היהודי בנבטיה? מטורף? לא יותר מכל מה שקרה עד עכשיו.)

■ ■ ■

משלת ישראל אומרת שלא ניסוג מלבנון אלא אם כן יעשו כן גם הסורים.

הזבובים בשליש התחתון של גליל נייר־הזבובים אומרים שלא יעזבו את הדבק אלא אם הזבובים בשליש העליון של הגליל יסתלקו גם הם.

מצחיק? אין זה מצחיק כלל.

הסורים דבוקים בלבנון כמונו, אך מטעמים שונים. הם מנהלים מישחק מסובך בקרב הכוחות הפלסטיניים החונים שם, כדי להכניע את אש"ף לרצונם. הם מעורכים מאוד במישחקים הפנימיים בלבנון, כשהם תומכים פעם בפלאנגות, פעם באויביהן הנוצריים של הפלאנגות, פעם בדרוזים ופעם בכולם גם יחד, זה נגד זה. חוץ מזה יש לחאפט אל־אסד בעיות פנימיות חמורות בסוריה עצמה.

הוא לכוד.

אך במה, לכל הרוחות, זה נוגע לנו?

מה חשוב לנו אם הסורים נמצאים או לא נמצאים בבעל־בק? מה איכפת לנו אם הם נמצאים בטריפולי בגופם, או באמצעות שליח, או באמצעות שרף?

במה "יפגע "שלום הגליל", ובמה "יפגע ביטחון ישראל בכלל, אם יחזרו הסורים אף לעליי ולבחמדון?

תועמלני ממשלתנו מצהירים על הדברים בביטחון גמור, במין ודאות מטורפת, מבלי שאיש מהם טרח אי־פעם להציג אף נימוק רציונלי אחד לביסוסם. מדברים על איזור־ביטחון, ממציאים קווים אדומים, ואיש לא הסביר עדיין למה זה טוב.

ובינתיים אנחנו שוקעים עמוק יותר בדבק.

■ ■ ■

כאשר נבנס צה"ל ללבנון, הונפקו למפקדים מפות. כל כפר, כל גיבעה, כל נהר היה מסומן בה בדיוק.

אולם בידי קברניטי המדינה לא היתה המפה האמיתית של לבנון, המפה הנפשית.

לא היה להם מושג על הפסיפס המטורף. הם לא הבינו את האיזון העדין בין עדות ותת־עדות, מיפלגות וסוכנויות זרות, שנוצר איכשהו.

(היה זה השר יעקב מרידור, גאון הדור, שהשמיע בראשית המילחמה הצהרה שממנה השתמע שהשיעים הם, לדעתו, כת נוצרית. עמיתיו בממשלה לא היו יותר חכמים.)

כמו פרד, הבועטת בהיסח־הדעת בדלי־החלב, הסבנו את לבנון על פיה בבעיטה גדולה אחת.

הכיבוש אינו מתקן דבר. אילו כבש צה"ל את כל לבנון ונשאר בה במשך דור אחד או שניים, יתכן שהיה מאחד את האוכלוסיה כולה בשינאה להטת לישראל, ומייצר בהדרגה עם לבנוני מאוחד. אך אף לכך איננו מסוגלים כעת. אמנם, כיום פוגעים בחיילי־צה"ל מוסלמים ונוצרים, סונים ושיעים, שוחרי־סוריה ושוחרי־איראן, לבנונים ופלסטינים — אבל כל גורם עושה זאת בנפרד.

אנחנו פשוט נמצאים שם וסופגים את המהלומות. כך זה ייכים, לפני הפריסה־מחדש. וכך זה יהיה מחר, אחרי הפריסה־מחדש.

■ ■ ■

בימים אנחנו דבוקים לנייר ומפרפרים. במשך חודשים ארוכים ניהלנו משא־ומתן מייגע עם "ממשלת" לבנון — אותה קבוצה זעירה של פוליטיקאים, המייצגת את העשירים המופלגים של איזור ביירות והסביבה.

לבסוף חתמנו ברוב פאר על הסכם, שאינו שווה את הנייר שעליו הוא כתוב. כמו הסכם קמפ־דייוויד על האוטונומיה הממורסמת, הוא מבוסס על רמייה עצמית והדדית.

אחרי זה התווכחנו עד בוש על ההיערכות החדשה, שאינה נקראת נסיגה. הלבנונים לא הסכימו, האמריקאים לא התנגדו, מנחם בגין הוזמן ולא נסע, הממשלה החליטה מה שהחליטה.

אז מה?

הזבוב הדבוק מזיז את אחת מרגליו. אולי יהיה לו נוח יותר כך.

אבל הוא נשאר דבוק, והוא ממשיך לפרפר.

■ ■ ■

עוד הזבוב חי ויכול לנוע, יש לו תיקווה אחת להינצל ותיקווה אחת בילבד.

הוא יכול לעשות מאמץ עליון כדי להינתק מנייר־הזבובים.

לא לשחרר רגל אחת, ולא להזיז שתי רגליים — אלא להינתק כולו.

יש רק דרך אחת להיחלץ מבית־המשוגעים ששמו לבנון: ליצאת משם. לגמרי. מייד. בלי שום תנאי. כל עוד נמשנו בנו.

מי שומר על חדרו של שימחה ארליך, האם יאלץ רוני מילוא לשכור את שירותיו של עורך־דין וכיצד נולד השם „אלברט פירות"

■ בתוקף תפקידו כממלא־מקום שר־החקלאות, מעיין ראש־הממשלה **מנחם בגין** בכל בוקר בקיטעי עיתונות הנוגעים למישרד. כאשר קרא אותם. מכיוון שחדרו צר הוא העלה הצעה לארח את המישלחת לדיונים בחדרו המיותם של ארליך במישרד־החקלאות, ובדרך זו אף להנציח את זיכרו. רק בשבוע שעבר את הידיעה על השמדת פירות־העונה, הוא מיהר לטלפן לסגן שר־החקלאות **פסח** („פייסי") **גרופר** וזעק בטלפון: „פייסי, מה קרה איתכם? מה אתם זורקים פירות לים? תחלקו אותם לעניים!"

■ במיזנון הכנסת התברחו שלגרופר יש 90 אחוז כישורים לתפקיד שר־החקלאות ו־100 אחוז סיכוי לקבל אותו.

■ גרופר עצמו לא התרגש מהודעת ראש־הממשלה שהוא דוחה את נסיעתו לארצות־הברית מ„סיבות אישיות". „זה צריך להיות מקור לגאווה שראש־הממשלה דוחה הזמנה כזאת," אמר גרופר, „ולא סימן לחולשה."

■ למזכירתו של שר־החקלאות המנוח **שימחה ארליך** יש בוודאי השגות על הדרך שבה יונצח שמו של הבוס שלה לשעבר. בשבוע שעבר באה למישרד־החקלאות מישלחת חקלאית מפורטו־ריקו, בראשות שרי החקלאות והאוצר שם. מנהל רשות־התיכנון של מישרד־החקלאות הישראלי **שמואל סוהורילם** היה אמור לארח התקרב פוהורילם לחדרו של השר קפצה עליו **דפנה ברלב** וקראה לעברו: „איך אתה מעז לבוא לכאן?" היא המשיכה לצעוק לעברו, קיללה אותו והתייצבה בינו ובין דלת החדר כדי למנוע את כניסתו. פוהורילם חזר בו מכוונתו ואירח את המישלחת בחדר אחר.

■ ברלב, המחוסרת כרגע עבודה, תצא בקרוב במישלחת המישרד לסיור באירופה. את הנסיעה אירגן יושב־ראש ועדת־הנסיעות במישרד **עמיקם שפירא**, שהוא סמנכ"ל המישרד והיה עוזרו של ארליך. המועמד להחליפו כאשר יתמנה גרופר לשר הוא **אריה זיוף**, עוזרו של השר המיועד.

■ ח"כים רבים מגלים שכאשר הם עוזבים את מישכן הכנסת, מוכתמים שולי ביגדיהם. בשבוע שעבר ישבו במיזנון ח"כי הליברלים **בני שליטא, אלי קולאס ויצחק** („זיגי") **זייגר**, והעלו השערות שונות לגבי מקור הכתמים. בסופה של שיחה הם יצאו לשטח לבדוק וגילו עובדות מאלפות. צירי הכיסאות במליאה משוחים בגריז, המוצא את דרכו למיכנסי היושבים על הכיסא. בחדרי־הוועדות נמצא גריז בחיבורי הברזולים של השולחנות. השלושה פנו למזכיר הכנסת **שמואל יעקובסון**, וזה הבטיח לנקות את המקומות שבהם יש גריז, כדי שביגדי הח"כים לא יתלכלכו, על אחת כמה וכמה בשבוע העבודה האחרון שלהם בכנסת.

■ עבר משותף יש **ליהושע מצא**, יושב־ראש הדירקטוריון של שיכון ופיתוח וחבר מרכז חרות, **ואליהו נאווי**, ראש עיריית באר־שבע. כאשר נפגשו השניים בטקס איכלוס פרוייקט דירות של שיכון ופיתוח בכירת־הנגב, התברר שהם למדו בנעוריהם בירושלים. כאשר גילו ששניהם למדו בבית־הספר אליאנס, שאל מצא את נאווי: „אתה למדת אצל **אדון לוי**?" כאשר היתה התשובה חיובית הם לא התאפקו וחיקו את נאום המורה לוי לילדים המפריעים: „אביך טוב, אמך טובה. רק אתה כלב בן־כלבו."

■ הרכ **מנחם סורוש** כעס מאוד. בעת שהציע מעל בימת הכנסת לדון במעצר החרדים בירושלים, הוא קרא לעבר שר־החינוך והתרבות **זבולון המר**: „הבטחת שתבנה קיר שיפריד בין איזור החפירות ובין מקום הקבורה בשטח החפירות!" המר קם על רגליו ואמר לפורוש: „הבטחתי לך, והקיר ייבנה." סיכם את הדו"ישח"כ העבודה החיפאי **שבח וויס**: „יש קואליציות מקיר אל קיר ויש קואליציות שמתמוטטות בגלל קיר."

■ מעל בימת הכנסת נאם שר־התחבורה **חיים קורפו**. באולם נכחו ארבעה ח"כים שרעדו מקור בגלל עוצמת המיזוג שהופעל באולם. כשנכנסה ח"כ העבודה **דבורה נמיר** למליאה, קראה בקול: „קר פה!" העיר את תשומת ליבה וויס: „קורפו".

■ כאשר הפגינו חברי הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת ביר־זית בחברון, ניגשה אליהם ח"כ התחיה **גאולה כהן**, שהיתה במקום, ושאלה אותם לזהותם. אחד המפגינים, **אבי מזגרבי**, חבר קבוצת יש גבול ובן למישפחת קולנועני השיב: „אנחנו מהוועד לסולידריות עם אוניברסיטת ביר־זית. ומי אתז" כהן לא השיבה והסתלקה כלעומת שבאה.

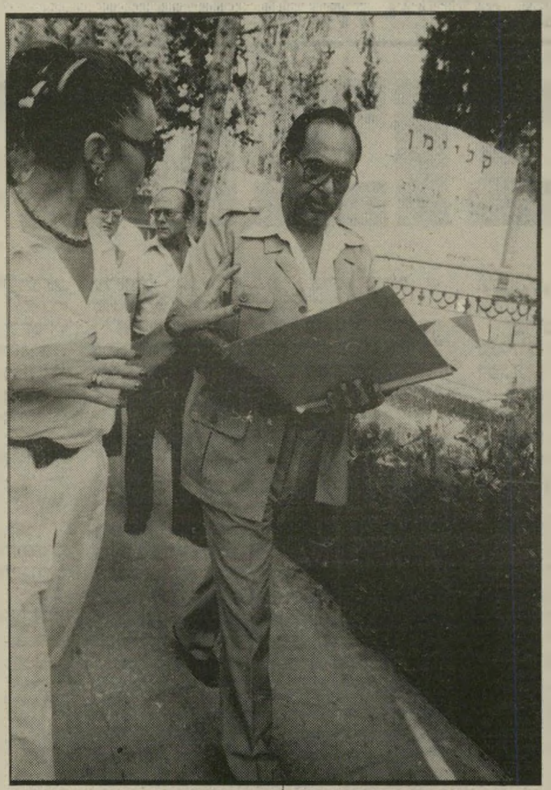
■ הנשיא החדש **חיים הרצוג** מתגעגע להרצליה־פיתוח. מדי סוף־שבוע, כאשר הוא אינו עסוק בענייני מדינה רישמיים, הוא חוזר מירושלים לביתו בהרצליה ומטייל בשעות הדימדומים על שפת הים עם אשתו **אורה** ועם כלבו.

■ הקרנת סרט־הקולנוע חרי המזוהם במוצאי יום רביעי שעבר בטלוויזיה, הפכה לנושא שיחה בין הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה **חיים יבין**, ועמיתו מהצהרון ידיעות אחרונות **גדעון רייכר**. שניהם הביעו פליאה זה באוזני רעהו על גודש האלימות שהוגש מעל המירקע. יבין אף סיפר שהוא ביקש את ילדיו לעזוב את חדר־האורחים כדי שלא יצפו בסרט.

■ מה הוא חושש להפסיד? ח"כ חרות **יגאל כהן־אורגד** הודיע בסוף השבוע שעבר שהוא מבטל את השתתפותו במישלחת הכנסת היוצאת השבוע לונצר־אלה ולקולומביה. חבריו לסיעה נזכרו שכאשר **יגאל הורוביץ** עמד להחליט על עתידו כשר־האוצר, הוא הציע שהממשלה תאשר את מינויו של כהן־אורגד כסגנו. הדיון בממשלה היה אמור להיערך ביום הראשון, אך יומיים לפני כן, בגיליון ערב שבת של אחד הצהרונים, פורסמה ידיעה שבה דווח שהח"כ ניצל, כביכול את מעמדו להשגת טובות הנאה לבני־מישפחה. ראש־הממשלה הציע להמתין שבוע־שבועיים עד לבירור העניין. בינתיים

מנחם בגין מניח אבן על מצבתו של סגן ראש־הממשלה ושר־החקלאות שימחה ארליך, באזכרה ביום ה־30 למותו. בלחץ המישפחה לא קיימה המיפלגה הליברלית טקס אזכרה רב־משתתפים במוסיאון תל־אביב. כפי שראשי המיפלגה התכוונו לעשות. מוקיריו עלו לקיברו בבית־הקברות בנחלת־יצחק.

יצחק מודעי שבא לאזכרה לשימחה ארליך באיחור קל, חזר לשיגרת עיסוקו מיד אחרי סיום הטקס. שר האנרגיה והתשתית עיין בסדר־יום שהגישה לו מזכירתו והמליץ לה לשנות את התוכנית הרשומה. בדרכו החוצה הוא עוד הספיק להתראיין לכתב עיתים בענייני דיומא, והשיב על שאלותיה.

מרדכי ציפורי משוחח עם סגן שר־החקלאות פסח גרופר (מימין) לפני תחילת האזכרה לשר החקלאות המנוח. גרופר התעניין בתחבושת שעיטרה את כף ידו הימנית של שר־התיקשורת, ואף התבדח שאולי הוא נפצע מרוב ניסיונות לחייג בטלפון. ציפורי הסביר שעבר ניתוח־קל בידו.

אנשים

התפטר הורוביץ, במקומו מונה **יורם אריזדור**, זכהן־אורגד כבר לא נבחר כסגן.

■ „מה הוא עושה כאן?" שאלו רבים מבאי־המסיבה שנערכה בביתם של עורך־הדין **יעקב בין** ואשתו **אורלי אזולאי**, כתבת ידיעות אחרונות. האורח היה ח"כ **רוני מילוא**, שבא למקום בלוויית אשתו **אלישבע**. כץ ערך את המסיבה לכבוד חברו העיתונאי והסופר **יגאל גלאי**, לרגל צאת סיפרו הרביעי, דברים בגליה. המארח וחתן השימחה הזמינו כל אחד בנפרד את חבריהם למסיבה. מילוא, כפי שהסתבר, הוא ידידו של כץ עוד מתקופת לימודי המישפטים של השניים באוניברסיטת תל־אביב. כץ, המתמחה במישפטי גירושין, אמר לו: „לפי מה שקראתי בעיתונים נראה לי שעוד מעט תזדקק לשירותים שלי." מילוא, שהבין את הרמז, הסביר בקול רם ששאשתו נוסעת לשנת לימודים בארצות־הברית.

■ בין האורחים שהזמין גלאי היתה **רחל צלניק**, אשתו של חברו הטוב **אמנון אברמוביץ**, כתב מעריב השוהה עתה בשנת לימודי עיתונות בארצות־הברית. אורח אחר, איש הרדיו הוותיק **זאב ענר**, התאקלם במהירות ברירה. הוא חלץ את נעליו ובעודו מסתובב יחף גייס לצוות תוכניתו מחפשים את המטמון את רופא הילדים **נחמיה קיסר**, שבא אף הוא למסיבה. בעוד ענר הסתובב יחף, בא למסיבה כתב בית־המישפט של ידיעות אחרונות **יחזקאל** („ראש העיר") **אדירם**, כשהוא נעול בנעלי התעמלות. העיר אחד מחבריו: „מרוב שיחזקאל מסגיר עבריינים למישטרה הוא התחיל לנעול נעלי התעמלות כמוהם."

■ סמוך לחצות באה למקום הרוזנת **כריסטינה סאולוצ'** בלוויית חברה רופא־השיניים **עמי ויז'נסקי**. היא התנצלה שלא תוכל לשהות במקום זמן רב מפני שעליה לטוס לחו"ל בשעה 5 בבוקר.

■ ח"כ מילוא רגז על פרשת ההתרמות למען **דב בן־מאיר** במשביר המרכזי. „לפני הבחירות הליכוד נותן כסף לציבור ואילו המערך סוחט אותו מהציבור בכוח."

■ נהגה של השרה **שרה דורון** היה מופתע. הוא שאל אותה באיזו שעה לבוא אליה למחרת כדי לקחת אותה מביתה, והיא אמרה לו: „השתגעת? אתה תבוא לקחת אותי מפתח־תיקווה לבניין המיפלגה ברחוב אבן־גבירול? יש לי קו 32 מתחת לבית עד למיפלגה." גם נהג־האוטובוס היה המום. כשעלתה דורון לאוטובוס שאל אותה „מה, לשר בלי תיק אין רכב צמוד?"

■ דורון מתארגנת עתה לאיוש לישכתה, שתהיה מורכבת על טהרת נשים. היא מחפשת עוזרת אישית, עורכת־דין במיקצועה שהתמחתה בחוקי עבודה, ראש־לישכה ומזכירה.

■ איך נולד השם אלברט בהן פירות? מחבר הטכסט של תשדיר־השירות ואבי השם, העיתונאי **דידי מנוסי**, סיפר שהשם ניתן למעשה על שמו של השחקן **אלברט כהן**, שהיה אמור למלא את התפקיד. לבסוף נבחר השחקן **חיים בנאי** אך השם נשאר. בערב ראיונות השבוע הזה שאל **מני פאר** את מנוסי מדוע בכל־זאת בחרו בשם כזה. ענה מנוסי: „כי אם היינו בוחרים שם אשכנזי, כמו **זלמן** למשל, אף אחד לא היה מאמין שהוא ירקן." שאל פאר: „ולמה לא שם ישראלי?" ענה מנוסי: „ישראלי עובד? אף אחד לא היה מאמין שזה יתכן." מנוסי הסביר שהם העדיפו שם בולגרי על פני שם צפון־אפריקאי.

■ באותו ערב נשאל השחקן בדרן **גדי יגיל** על קשריו עם התיאטרון. יגיל סיפר שראשית דרכו בתיאטרון היתה בעבודת מסגרות. כמסגר הוא היה בן העובדים שהתקינו את חלונות האלומיניום בתיאטרון חיפה.

■ יגיל הופיע בשבוע שעבר לפני אמהות ברוכות־ילדים שבאו ליום של כיף בפארק הירקון בתל־אביב. מוכ"ל נעמת **מאשה לובלסקי** היתה מופתעת כאשר הזכיר לה יגיל שאחיה **גדי שורק**, למד איתו ביחד באותה כיתה בבית־הספר שפרינצק בחיפה. יגיל סיפר שאחיה של לובלסקי היה אז הבדרן של הכיתה. היום הוא בעליו של המיטבח בתל־אביב.

■ החל מיום השני שעבר נשמע קול אחר בתוכנית הבוקר של גלי צה"ל, שבע אפס שבע. העיתונאי **צבי רימון**, יועצו לענייני תיקשורת של שר־התיירות **אברהם שריר**, מחליף את המגיש הקבוע של התוכנית, **אלכס אנסקי**, שיצא לחופשה בת חודש ימים. רימון, העושה מילואים בגלי צה"ל במחלקת־החדשות, הסכים להחליף את אנסקי רק אחרי שהובטח לו שהמדובר בחופשה המגיעה לאנסקי ולא שום סיבה אחרת. רימון, אבי רעיון הטלפון האדום של התחנה הצבאית, אינו מרוצה מדבר אחד. הוא צריך לקום בוקר־בוקר בשעה 4.15 כדי להיות בתחנה ב־5 ולהתחיל לעבור על עיתוני־הבוקר. רימון מספר שקימה בשעה כל־כך מוקדמת קשה עליו מאוד.

■ השר שריר זכה השבוע לגידופים מפעילי הליכוד ב־טבריה. הוא פתח את חגיגות פסטיבל כינרת ובירך את ראש־העיריה **יגאל ביבי**, איש **ויתקון**, לרחוץ את הישיבה בטענה שהוא אינו מרגיש טוב. רודה סירב לקבל את בקשת ויתקון, חבר בית־הדין המישמעתי של ההתאחדות לכדורגל. ויתקון התלונן לפני ועדת־האתיקה שרודה עשה מעשה לא חברי לעמית במיקצוע. עתה תכריע בכך ועדת האתיקה.

הדס יעקובי בת כמעט עשרה חודשים, יושבת על בירכי אמה נלה, אשתו של ח"כ העבודה גד יעקובי. השלושה באו לפתיחה מחודשת של הדולפינריום בתל־אביב, שם מוצגת תוכנית קיץ לילדים, שנערכה בצהרי יום־השישי שעבר. נלה היא אשתו השנייה של יושב־ראש ועדת־הכלכלה של הכנסת, והרומן ביניהם היה בזמנו הנושא המדובר ביותר במיפלגה ובכנסת.

שיש קולר פגש בבימאי הפולני רומן פולנסקי (משמאל) והציע לו רעיון מקורי. קולר, המנהל את חברת סרטי מרתון בארץ, אמר לפולנסקי שהוא מוכן לקחת על עצמו צילום מחודש של סכין במים, סירטו בשחור־לבן של פולנסקי שהיקנה לו תהילה עולמית. קולר הציע לצלם את הסרט, שבו משתתפים שלושה שחקנים, בצבע, בחוף הכנרת או בחוף אילת, עם שחקנים אמריקאיים. הגיב פולנסקי: „זה כמו לשכב מחדש עם אשה שממנה התגרשת לפני 20 שנה, אבל לפעמים זה מעניין." קולר לא נואש והוא מנהל משא־ומתן לרכישת זכויות ההסרטה המחודשת על־פי התסריט המקורי עם חברת־הסרטים הפולנית פילם פולסקי.

עליזה שדה לשעבר מלכת־היופי מציתה סיגריה מסיגריה שנתנה לה חברתה לאה בן־נפתלי, ברחוב הירקון בתל־אביב כדי לצפות בהופעה של להקת הקליק. הן היו אורחות מנהל־המועדון.

המפר"ל, על פועלו למען פיתוח התיירות בעירו. כשסיים את דבריו נזעקו הפעילים והתרעמו ששלושה חודשים לפני הבחירות המוניציפליות הוא משבח ראש־עיריה ממיפלגה יריבה.

■ האם הוא לא חבריי? סגן בכיר לפרקליטות מחוז תל־אביב **אמנון רודה**, הועמד לדין לפני ועדת־האתיקה של לישכת עורכי־הדין. הסיבה — בדיון שהתברר בבית־המישפט ביקש נציג ההגנה, עורך־הדין **מיכה** מנהל מחלקת האירועים של עיריית תל־אביב **יעקב מנדל** ביקש לברוך את שטח ההופעות בגן־העצמאות לפני ההתרחשות. הוא הציע לבנו בן ה־6 **טל** להתלוות אליו. כשהילד שאל מה יהיה שם, ענה מנדל, בעלה של הזמרת **דורית ראובני**: „יהיו שם דברים עליזים." כשבאו השניים למקום, התברר שהם הקדימו והמקום היה ריק. שאל טל בקול רם: „אבא, איפה העליזים?"

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

אריה נאור ואשתו, השופטת מרים נאור

אנשים

מדוע מפסיד הדולפינריום ואיפה יש רוב לליכוד

■ רכז ההפקות בעירייה **רמי לוי** בא אף הוא לגן, בלוויית שני ילדיו, לראות איך הוכן המקום להופעה. שוטר שהיה שם שאל אותו למעשיו. כשענה שבא לטייל, אמר לו השוטר: „לכאן אתה בא לטייל? קח מיד את הילדים שלך והסתלק מפה!"

■ השחקן **יוסי פולק**, המשחק בתפקיד הראשי בהצגה העקומים של תיאטרון חיפה, קרע שריר ברגלו בעיצומה של ההצגה. איש בקהל לא הרגיש בכך. רק בסוף ההצגה, כשירד המסך, התפנה פולק לטפל בעצמו.

■ כשבא גיזבר תנועת החרות בבאר־שבע **יעקב ברקאי** למישרדו הפרטי ברחוב הפלמ"ח בעיר, הוא נדהם. בפתח הדלת היתה מונחת מעטפה ובתוכה שני צ'קים. האחד על סכום של 10,453 שקל והשני, קטן יותר, בסכום של 1,058 שקל. על הצ'קים הופיעה חותמת של חברת ספורט הנגב. ברקאי ניסה להיזכר מדוע חייבת לו חברה זו כסף — ולא הצליח. מה שכן הצליח להיזכר: בעל החברה, **עמיחי מאור**, הוא מחברי סניף חרות בעיר ומהמתמודדים על ראשות הסניף. ברקאי לא היסס. הוא סגר את חנותו ומיהר למישטרת באר־שבע כדי לדווח על המציאה.

עדי סמל מנהל האירועים של מוסיאון תל־אביב, משקה ביין את אשת יחסי־הציבור של חברת־משקאות, שלי שבדרון. סמל הביא מבראזיל סרט על צמרת המוסיקה הבראזילית, בשם הברברים המתוקים, המוקרן עתה בהקרנות מיוחדות במוסיאון. החברה שבה עובדת שבדרון נתנה את חסותה להקרנות בצורת שתיה חינם לצופים. סמל הנלהב, שתה ללא הרף.

פסוקי השבוע

● **שר האנרגיה והתשתית מטעם הליברלים, יצחק מודעי** על אנשי חרות: „יש להם תפיסה פופוליסטית, עידוד המוני העם על חשבון העשירים המנצלים... יש לי רושם שזו גם השקפתו של דויד לוי, לא רק של יורם ארידור."

● **הנ"ל:** „כן, קיים קשר ריגשי בין פופוליזים ובין פאשיזים."

● **הרב מנחם הכהן**, על מאבק מודעי־ארידור: „הקרב הפוליטי־מיפלגתי נערך השבוע בין 90 אחוז כישורים ובין 140 אחוז אינפלציה."

● **הנ"ל:** „לאור מצב העניינים המסתבך בלבנון הד־ליט ראש־הממשלה על נסיגה חד־צדדית מוושינגטון."

● **ח"כ תמי אהרון אבו־חצירא**, על שאלה מה עשתה תמי בשנה האחרונה: „איני יכול לומר הרבה בעניין זה, והדברים עוד יסופרו פעם."

● **העיתונאי יואל מרקוס:** „שעה שהכל מדברים בליכוד על מילחמת־ירושה מתגלה (משה) ארנס כיותר בגין מבגין."

● **מועמד שינוי לרא־שות עיריית תל־אביב, ח"כ מרדכי וירשובסקי:** „בצפון (תל־אביב) אתה מריח טלפון ובדרום אתה צריך להרים שולחן."

● **נציג אגודת ישראל במועצת עיריית תל־אביב, הרב בנימין שיצרסקי:** „אני משוכנע ש־לוא בעלי־העסקים בדולפי־נריום היו סוגרים את המקום בשבת, האלוקים היה עוזר להם, והם היו יוצאים מהצרות ה־כספיות שנקלעו אליהם."

● **ממלא־מקום ראש עיריית תל־אביב מטעם חרות, יגאל גריפל:** „אם יעשו בחירות בבתי־הסוהר, יהיה לנו שם רוב מוחלט."

● **הנ"ל:** „יש גם שני למד־עיינים (יצחק) ארצי ו(פרץ) אוניקובסקי. אני קורא להם המוצצים והמתנצלים. הם מחזיקים בעירייה בראשות שישה אגפים וחברות עירוניות. במחיר הזה יכולתי לקנות שלוש פעמים את המערך."

● **המשורר יב"י:** „כש־כבש וכיבשה כרמות בני־אדם ילמדו לחיות בצוותא, יש סיכוי סביר שהזאב ישאר מחוסר משטמה."

● **הנ"ל:** „נון־קונפורמיסט מסובסד, אל תצעק נגד המימסד שבשערו אתה ניצב ועבוזך חשוף."

סתימה בכיור, קצר חשמלי, שמשה שבורה, ברז דולף...

מי יתקן?

שמונה בערב ופתאום, הפסקת חשמל. בתחילה את חושבת שבטח אצל כולם, אך עד מהרה מתברר לך שלא. אולי לא שלמת את חשבון החשמל בזמן? חיטוט מהיר במגירות (לאור פנס כיס) מראה לך שהכל בסדר. אז מה לא בסדר?
כל החשמלאים שאת מכירה גמרו מזמן לעבוד.
את אומרת לעצמך, הלוואי והיה לי ידיד חשמלאי ומי יודע אם הוא כעת בבית ואולי אין לו את החלקים הדרושים?
ביניתיים, נגמרים כל הנרות שאספת אצל השכנים, הילד בוכה (הוא רגיל לישון עם אור קטן) ואת תוכנית הטלויזיה שרצית לראות - הפסדת. אפילו את השעון החשמלי אי אפשר לכוון למחר בבוקר...
זוהי רק דוגמא של תקלה קטנה שלכאורה אינה גורלית אך בהחלט אינה נעימה. היא עולה בעצבים, במתח ולפעמים בהרבה כסף.
יותר לא תצטרכי לבזבז זמן בחיפושים אחרי בעלי מלאכה שבעצם אינך מכירה אותם ואת מהימנותם. אנחנו, „ידי זהב" חשבנו עליך. השירות שאנו מציעים לך בא לפתור בעיות ותקלות מכל הסוגים.

ידי זהב

שירות חדש שווה זהב

ב„ידי זהב" עובדים אנשי מקצוע מעולים עם ידע ונסיון של שנים, תפקידם לעזור לך במהירות וביעילות ומה שהכי חשוב - באחריות.

טלפון הזהב- 24 שעות ביממה, למעט יום כיפור

מהיום אתם יכולים לפתור כל תקלה פתאומית בבית, בכל שעה שלא תהיה, ע"י חיוג אחד. טלפנו ואנו נבוא אליכם מיד.

מחירון קבוע ומחירים סבירים (למי שעדיין אינו מנוי)

בניגוד לאופן בו מתנהל שוק התיקונים, ל„ידי זהב" יש מחירים קבועים לכל סוגי התיקון ו/או לפי שעות עבודה.
עבור חלפים נגבה תשלום לפי המחירון של החברה.

השירותים הניתנים חינם למנויים ב„ידי זהב"

- תיקון תקלות במערכת המים הביתית (כולל צנרת) עד לחבור לשעון המים.
- תיקון תקלות במערכת הביוב הביתית עד לקו הביוב הציבורי או המשותף.
- תיקון תקלות במערכת החשמל עד למונה הדירתי ובתחום הדירה (לא כולל מכשירי חשמל, מנורות או מכשירים המתחברים לשקע).
- תיקון תקלות בחלונות, דלתות, תריסים, ווי נעילה וסוגרים.

השירותים כוללים את הנסיעה לבית הלקוח ואת ביצוע העבודה (לא כולל חלפים).

שירותים מיוחדים נוספים הניתנים בהנחה למנויים ב„ידי זהב"

- סגירה או סתימת קירות שאינם קשורים לתקלה.
- תיקוני חשמל חיצוניים.
- תיקון דלתות כניסה.
- החלפת זגוגיות שבורות.
- חומרים (מרצפות, חרסינות) הדרושים לצורך השבת המצב לקדמותו.

„ידי זהב" משיבות תמיד את המצב לקדמותו לאחר ביצוע התיקון (כולל ניקיון).

מבצע מיוחד עד ה-31.8.83

- מחיר חסכון למנוי -.$99 לשנה במקום -.$110 (אפשרות בשלשה תשלומים שווים).
- תיקון ראשון (עד -.1000 שקל) על חשבוננו לכל מי שמצטרף כמנוי ל„ידי זהב".
- 30% הנחה על כל תיקון למי שאינו מנוי בחודש המבצע.

לדוגמא: ברז דולף 399 ש'
במקום 610 ש'
התקנת פלורסנט 599 ש'
במקום 860 ש'
נזילה בכיור 475 ש' במקום 680 ש'
פתיחת ביוב בשירותים 999 ש'
במקום 1470 ש'.

המחירים כוללים את הנסיעה לבית הלקוח ואת ביצוע העבודה. החלפים (לפי בחירתך) אינם כלולים במחיר.

הצטרף עוד היום ל„ידי זהב"

„ידי זהב" פועלות בגוש דן, בחיפה ובקריות, בבאר־שבע בעומר ובירושלים. בקרוב בשאר ערי הארץ.

- תל־אביב
  טל: 03-289827/284739
- חיפה
  טל: 04-251279/251167
- ירושלים
  טל: 02-527740/1
- באר־שבע
  טל: 057-32030/33235

שירות מנויים חדש ומהפכני הראשון מסוגו בארץ

- באפשרותך לרכוש מנוי שנתי ל„ידי זהב", מנוי המקנה לך חסכון כספי גדול ומבטיח אותך לשנה שלמה בפני כל התקלות.
- גם מי שאין לו מנוי וקרתה לו תקלה בבית, יכול להזעיק את „ידי זהב" ע"י קריאת שירות.

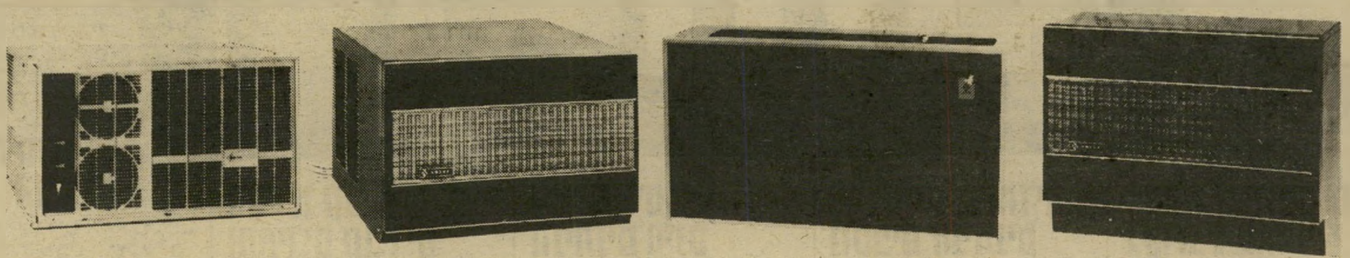
מוקד ארצי-24 שעות ביממה

03-284739

ידי זהב שירותי תיקונים-24 שעות ביממה

וימר יעקבסון טמיר

מקרר קונים באמקור.
נקודה.
מזגן קונים באמקור.
עוד נקודה!

WS „מזגן הספריה"

מזגן הספריה המפוצל של אמקור, יעיל, קומפקטי ונאה למראה. מכיוון שמשקלו פחות מ־20 ק"ג, ניתן להניחו על מדף, שידה או שולחן. יחידת המדחס שלו ניתנת להתקנה מחוץ לבית. הגימור הנאה, הפעולה השקטה ועוצמת האויר המוזרם הופכים אותו למזגן אידיאלי.*

BS „מזגן מפוצל"

SILENTCOOL - „המזגן השקט" דגם יפהפה זה הינו קל ובעל פרופיל צר במיוחד. ה־BS יציב בפעולתו ולא מרעיד מכיוון שיחידת המדחס שלו מותקנת מחוץ לחדר הממוזג.
רחש המנוע לא מורגש, אך האויר הקריר שהוא מזרים מורגש ועוד איך.

AL-AJ „מזגני חלון"

ה־AJ הוא בעל עוצמת קירור וחימום גדולה. הוא מיועד לחדרים גדולים, חנויות ומקומות המאכלסים אנשים רבים. ה־AL מיועד למקומות קטנים יותר. שניהם מוצעים בתוספת חימום, דבר העושה אותם ליעילים גם בחורף. בולמי רעשים מיוחדים הם הסיבה לפעולתם השקטה במיוחד.
ה־AJ וה־AL מוצעים במספר עוצמות תפוקה, אחת מהן בודאי תתאים לך.

AS „ענק של אמקור"

אידיאלי לחדרי שינה מידותיו של הקומפקטי שלנו קטנות משאר הדגמים, אך למרות זאת הוא מפיק קור בעוצמה גדולה וזאת למה?
¾ כ"ס, במקום ½ כ"ס בכל המזגנים האחרים מסוגו בשוק, עושים אותו ליעיל יותר.
הוא שקט, קל לניקוי ומשתלב יפה בריהוט הביתי. ניתן להשיג גם בתוספת חימום ובעוצמות תפוקה שונות.

המזגנים של אמקור עכשיו ב־5 תשלומים שווים.

אספקה מיידית!

אמקור

ליעוץ חינם ללא כל התחייבות, התקשר:
תל־אביב: 614281, 458294 ירושלים: 227281
חיפה: 515281, באר־שבע: 36878.
מפיצים **אמפא** וסוחרים מורשים.

* עד גמר המלאי.

וימר יעקבסון טמיר

חרים בנימיני

מזל החודש:

אריה

תחזית שנתית

אם עמדת במיבחנים הקשים שהוא מטיל עליך תזכה בעזרה ממנו. הוא יבסס את מעמדך בעבודה ויוסיף ביטחון רב.

למרות הקשיים, בני מזל אריה יוכלו להוכיח את עצמם ולהצליח במה שהם יעשו. למרות שהתקופה לא תהיה קלה, הם בכל זאת יכולים להתקדם, ביחוד מפני שבינואר עומד להיכנס לבית זה, הבית השישי, כוכב יופיטר והוא עשוי להביא לקידום בבת אחת ולהביא את האריות למקומות שעליהם אפילו לא העזו לחלום.

בריאות

שוב מדובר על בית 6, ועל אותו כוכב סטורן שאינו מפנק השנה את האריות. אם כך, נושא הבריאות יהיה רגיש, והאריות יצטרכו לשמור על עצמם ולא לבזבז את הכוחות האחרונים. האיזור הפגיע במיוחד השנה יהיה הגב. מי שיכול לטפל בגבו בדרכים לא שיגרתיות יצא מורווח ויסבול פחות.

כספים

החודשיים הבאים, אוגוסט וספטמבר, לא יהיו קלים מבחינה כספית. התחייבויות שהאריות לקחו על עצמם עלולות להביא אותם לחרדות ולדאגות. אולם מאוקטובר יתברר שהשד אינו נורא כל כך, ולמעשה אין צורך להיכנס לבהלה. באופן כללי המצב הכספי יהיה משביע רצון. זאת לא אומרת שהאריות חייבים לזרוק את כספם, למרות שאת זה הם אוהבים. אם האריות לא יכנסו למירוץ מטורף של ביזבוזים, הם יוכלו להסתדר עם כספם ואפילו יוכלו לרכוש לעצמם דברים.

מגורים

שטח זה הוא הבעייתי ביותר, מכיוון שבדיוק בבית הרביעי, המסמל את הבית, נמצא כוכב סטורן, אריות שירצו לעבור או לשפץ את הדירה שבה הם גרים, יתקשו לעשות זאת. גם אם יעברו דירה או ישפצו, הם יתקלו בעיכובים ובתקלות מרגיזות, ולא יוכלו להיות צמודים לתוכניות שהכינו מראש. כדאי לקחת זאת בקלות, כי זו בסך הכל תקופה, וגם היא תחלוף כשכוכב סטורן יעזוב את הבית הרביעי. האריות יוכלו שוב להשיג כל מה שירצו בתחום זה ויקבלו פיצוי מלא על הקשיים.

אהבה

השטח הרומנטי מבטיח מאוד. כבר בשנה החולפת הרגישו בני המזל את טעמה הטוב של האהבה. גם השנה הם יוכלו להמשיך ולהנות. מכיוון שיופיטר ואוראנוס צמודים האחד לשני, התוצאה של ההתאהבויות תהיה מאוד בלתי צפוייה. אריות שהתכוננו לאהבות קלילות והרפתקניות, יוכלו למצוא את עצמם לפתע נישאים. ואילו לאחרים צפויות הפתעות מסוג אחר. גם תינוקות חדשים עשויים לשמח את בני המזל, האוהבים ילדים. לא מן הנמנע שהורים רבים שלהם יוולדו תינוקות השנה, ישתייכו למזל זה. לספורטאים במזל אריה צפויות הפתעות והצלחות, והחשוב מכל – אותם הנהנים ממישחקי הימורים יצליחו השנה יותר מאשר בכל שנה אחרת.

נסיעות

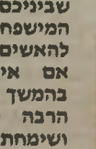
למרות שהאריות לא מתכננים לעצמם נסיעות, הם יסעו יותר מכפי שהם חושבים. חלק מהנסיעות יהיו קשורות לשטח העבודה, ואחרות יהיו לשם הנאה. אולם אלה וגם אלה יביאו לקידום מיקצועי, אם כי ממש במיקרה ובדרך אגב.

לסיכום, יש לזכור שהשנה הבאה לא תהיה קלה, מצב הרוח לא יהיה מן הקלילים והאופטימיים, אולם השנה תהיה הזדמנות להתחזק ולבנות כל מה שדורש שינוי ואירגון מחדש.

מצב הרוח השנה

לא יהיה קל

ואופטימי במיוחד

בתחילת השבוע עדיין תהיו מתוחים ועייפים, המתח יתבטא בעיקר ביחסים שביניכם ובין שאר בני המישפחה. אנתפ נוטים להאשים את כולם גם אם אינכם צודקים. בהמשך השבוע תרגישו הרבה יותר מרוצים, ושימחת החיים הרגילה תחזור אליכם. חיי האהבה ממש מבטיחים. אהבות ישנות עומדות להשתיים, ואחרות כבר מחכות. תהיו מאוד מושכים בתקופה הקרובה ובני המין השני לא יוכלו להתעלם מכם.

* * *

השבוע תצטרכו להשגיח על מצב הבריאות. אינכם חשים כל־כך טוב, ויתכן שתאלצו להישאר בבית כמה ימים, או לפחות למתן מעט את הפעילות היומיומית. המצב הכס־פי עומד מעט להשתפר, אך תתכוננו להוציא כספים רבים על המקום שבו אתם גרים. בשטח האהבה אתם נוטים להיות יותר מדי ביקורתיים, וזה עלול להביא למתיחות ביניכם ובין בני הזוג. מצב זה עלול להיות ממושך. לחכות עד יעבור.

השבוע תוכלו לחשוב על שינויים משמ־עותיים בצורת החיים. יתכן שזה הזמן להחליט על מעבר לדירה אחרת או אפילו לעיר אחרת. נסיעה שאתם עומדים לבצע בקרוב עשויה לגרום למהפכה עצומה בחיים בשנתיים הקרובות. מי שחשב לשנות את מקום העבודה, כדאי שימתין מעט ועדיין לא יעשה דבר בכיוון זה. הדברים יסתדרו מעצמם ובצורה הכי פחות צפויה. עצות של בני מזלבתולה לא רצויות.

הפתעות בשטח הפיננסי יביאו למצב רוח מצויין. אתם עומדים לשפר בצורה משמעותית את מצבכם הכלכלי. אנשי־עסקים יצליחו מאוד בעיסקות שהם מבצעים כעת. לפתע יבואו אליהם בהצעות מעניינות ומש־תלמות ויתנו בהם אמון. פגישות רומנטיות ית־בצעו השבוע דרך נסי־עות. כמעט אין סיכוי לפגוש במישהו מושך במקום שבו אתם גרים. כדאי להחליף את המקום לימים ספורים, ולשנות אווירה.

* * *

אחרי המתיחות והחששות שאיפיינו את החודש האחרון אתם מתחילים להרגיש יותר טוב. הבעיות שהדאיגו אתכם עומ־דות לחלוף, וסוף סוף תוכלו למצוי משביע רצון לגמרי את עיקריית שהעסיקה אתכם. חיי האהבה עומ־דים כעת במיבחן. תצ־טרכו להשתדל מאוד להשביע את בני הזוג שאינם חשים טוב לאחרונה. המצב הכספי השתפר אך עדיין אינו טוב, ולכן כדאי לחסוך ולא לבזבז.

* * *

מצב הרוח ומצב הבריאות אינם טובים במיוחד. אינכם משגילים על עצמכם ומרגישים תשושים ועיי־פים. גם אם הבוסים לא מוכנים לתת לכם חופ־שה, אתם חייבים לקחת לעצמכם לפחות יומיים חופש ולנוח. המאמץ שבו אתם חיים מדלדל את הכוחות ומביא למתיחות עצומה. המצב הכספי מתחיל להשת־פר, עדיין לא תוכלו להשתחרר מכל הדאגות שהיו לכם בנושא שזה, אולם כבר מפציע האור בקצה המנהרה.

מצב הרוח אינו טוב במיוחד. בעיות צצות כמעט כל שטח ותחום. במקום העבודה לא מוכנים להבין את עמ־דתכם, ומאשימים את־כם בדברים שכלל אינ־כם מעורבים בהם. עליהם להבהיר לכולם מהי האמת, ולא לחכות שהאחרים יגלו את צדקתכם. בעיות כס־פיות מטרידות אתכם. כספי המישפחה או כס־פים ששייכים להורים מבוגרים גורמים לכעס ולמתיחות. כדאי להתייעץ עם אדם חמבין בעניינים אלה.

* * *

השבוע תוכלו סוף סוף להשתחרר מהאחריות הרבה שהטילו עליכם במקום העבודה. תוכלו לתאת לחופשה עם בן הזוג ולהתחשב מעט יותר ברצונותיו ותוכניותיו. הצעות חדשות עומדות להגיע אליכם. יתכן שתוכלו לפתוי בשות־פות חדשה עם ידיד טוב או עם קרוב מישפחה. החודש כדאי להתייחס ברצינות לכל הצעה שקשורה לשותפות. בשטח הרומנטי ילך לכם. כעת תוכלו להענות בחיוב.

* * *

השבוע יתחיל במצב רוח מצויין. תוכלו לצאת לחופשה מהנה או לבצע בקרוב נסיעה לארץ אחרת. במקום העבודה מוט־לות עליכם משימות רבות. אך עם מעט תושיה ודמיון תוכלו להשתחרר מהעומס ול־הטיל אותו על אלה העובדים אתכם. ענייני בריאות עלולים להע־סיק אתכם השבוע, לאו דווקא הבריאות שלכם אלא של בני מישפחה. קחו הכל יותר בקלות, וזיכרו שלא רק אתם חייבים להקריב.

בתקופה זו רצוי שתרבו לצאת מהבית ולפגוש בידידים משכבר הימים. חיי החברה יהיו מאוד מהנים, וכדאי להענות להזמנות הרבות שיגיעו אליכם בשבועות הב־אים. ידידים קרובים יוכלו לעזור לכם להגיע להחלטה בבעיה מסו־בכת, שאינכם יודעים איך לפתור אותה. לא תוכלו להתעלם מה־מצב, כנראה שתיאלצו להכאיב למישהו קרוב. זה מגיע לו, ואיסיבה שאת תסבלו במ־קומו. לבסוף תגיעו להחלטה בעצת ידידים.

* * *

קאריירה תעסיק אתכם השבוע במיוחד. שימו לב לאלה שעובדים אתכם ובמיוחד תעקבו אחרי ההתנהגות של הממונים עליכם. תוכ־ניות חדשות הקשורות אליכם מתבשלות כעת במקום העבודה, ועדיף שתדעו מה עומד לקרות. למעשה עומדים להציע לכם הצעה מעניינת. אולם עליכם לבדוק אם אינכם עומדים להיכנס לנעליים הגדולות ממי־דתכם. ידידים טובים עלולים לאכזבה, כאשר תידרש מהם הפגנת נאמנות אליכם.

* * *

בתקופה זו אתם שוב חושבים על נסיעה לחו"לארץ. תוכלו לבצע אותם עם קצת יותר העזה וחוצפה. עוד החודש רצוי לארגן הכל ולצאת. ידידים או קרו־בים השוהים בחו"לארץ עומדים להגיע לביקור, כדאי שתצאו אתם לטיול משותף. שטח לימודים חדש מעסיק אתכם כעת. כדאי להירשם או לדאוג לכך שתוכלו ללמוד בקרוב. מובטחת לכם הצלחה. בשטח הרומנטי צפויות הפתעות מעניינות. אל תקחו יוזמות.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא סיפור בלעדי של עד ראיה ששב מבירות, ועקב אחרי פלישת חיילי המארינס לארץ־הארזים. תחת הכותרת "אני הייתי שם" תיאר הנרי בוקר את שראו עיניו. תחת הכותרת "תערוכת האפוד הובא סיפורה של תערוכת־העשור, שנועדה לגולל את הישגי המדינה, והביאה במקומם ים של סיפורת נבובות ומבול של נתונים משעממים. מלווים בתצלומי־ענק וברעיונות גמדיים. תחת הכותרת "שלוש פנים לדינה", הובא סיפורה של שחקנית התיאטרון דינה פסקין־דורון, ששיחקה בתפקיד אנה פראנק.

תחת הכותרת "הקאריירה טובה מאהבה" הובא סיפורו של עורך־הדין הדרוזי כמאל קאסם, אחרי שהואשם על־ידי צעירה יהודיה, בהפרת הבטחת נישואין. בין מעמדות "מלכת המים" של "העולם הזה" הסופיעה השבוע לפני 25 שנה גאולה אהרוני, אחותה של הזמרת חנה אהרוני. בשער הגליון: אנשי מארינס אמריקאים בחופי בירות.

"העולם הזה" 1087
תאריך: 30.7.1958

היום שבו נוסדה „הפעולה השמית" ★ חוק להגנת מישפחות ברוכות ילדים

אירגונים

קול "מחתרת הרלינגר"

תותחי סיני רעמו. כוחות צה"ל פרצו קדימה. קול ישראל שידר בשורות־ניצחון מלהיבות, יחד עם תחזית מזג־האוויר במיפרץ שלמה. דויד בן־גוריון דיבר על מלכות שלישית, ורוב אזרחי ישראל היו בטוחים כי סוף סוף נסתיימו צרות המדינה.

אולם לא כל האזרחים האמינו בכך. בלב אחדים מהם גברה מועקה עמוקה. הם חששו כי הדי הניצחון הצבאי יתנדפו במהרה, וכי בעיקבותיהם תבוא תבוסה מדינית מוחצת, שתוצאותיה יהיו הרות־שואה לשנים רבות.

כרגיל לגבי אנשים האחוזים חרדה עמוקה, חיפשו אנשים אלה איש את רעהו. פה ושם נפגשו שניים בבית־קפה, מישהו אחר התקשר בטלפון. כך נתקבצו, כמעט במיקרה, שיבעה איש. הנטייה הראשונה היתה לפרסם אזהרה רצינית, שתעמיד את האומה על גודל הסכנה. אולם מחשבה שנייה לימדה אותם אחרת: אזהרה סתמית לא תעזור במאומה. מה שדרוש הוא נסיון להגיע אל שורשי התהליך, לגבש יסודות לשינוי־ערכים בתפיסה הלאומית.

לח"י+ארלוזורוב+בנעניים. כך התכנסו, ימים מעטים אחרי סיום מיבצע קדש, שיבעה בדירה פרטית בתל־אביב, קיבלו על עצמם משימה שנראתה פשוטה: לגבש מצע רעיוני שלם חדש להנהגת האומה.

כבר הצעדים הראשונים הוכיחו שאין הדבר קל כל עיקר. האנשים באו מחוגים שונים ומשונים, דיברו במושגים שונים, התרגלו לדרכי מחשבה שונות. היה צורך להתחיל לגמרי מן ההתחלה: לגבש מונחים חדשים, לצרף אותם למושגים, ואותם לדרכי מחשבה.

ההתקדמות היתה איטית. משנתקלו השיבעה בסלע־מחלוקת, לא ניסו לעקוף אותו על־ידי ניסוח־פשרה. הם עצרו, דנו בבעיה עד שנתגלו שורשיה וגובשה דיעה אחידה.

האנשים שסללו דרך זו באו מכיוונים שונים מאוד. בין היתר היו שם:

● נתן ילין־מור היה ראש מרכז לח"י בשעה שלכל שוטר בריטי היתה פקודה להרגו בו במקום עם התגלותו. בהגיע המאבק האכזרי בבריטים לשיאו, גברה בו הדעת כי מילחמת־השיחרור נגד הכובש הזר בארץ חייבת להפוך מילחמה נגד האימפריאליזם באיזור כולו, שתיעזר בכל גורם אנטי־אימפריאליסטי בעולם, תחפש שותפים באומות הערביות תחת הסיסמה של "פירוז המיזרח התיכון".

● בנימין רבינוביץ בא מכיוון אחר לגמרי: איש מפא"י, מחסידי חיים ארלוזורוב, שעבר למיפלגת השומר הצעיר והיה פעיל בליגה לשיתוף־פעולה יהודי־ערבי, מתימטיקאי המנתח בעיות מדיניות בצורה מדעית וחסרת רגשות.

● בועז עברון, אחד מהמבקרים התרבותיים המעמיקים ביותר בארץ, שהשתתף בשעתו בייסוד מרכז העברים הצעירים, פסל את התפיסה הכנענית הרומנטית, השתדל לצקת את התוכן החי של התפיסה העברית החדשה לתוך דפוסים פוליטיים מציאותיים.

● אורי אבנרי, לוחם אצ"ל בנעוריו, שפרש מן האירגון כדי לגבש בפעם הראשונה את הרעיון המרחבי, פירסם ערב מילחמת תש"ח את החוברת מילחמה ושלום במרחב השמי, שבה תבע להעביר את המילחמה לפסים של מאבק עברי־ערבי נגד המישטרים הפיאודליים של פארוק ועבדאללה, התגייס לפלוגת שועלי שימשון, נפצע קשה, גיבש מאז את התפיסה השמית במאות כתבות בהעולם הזה.

מצע ומכשיר־האזנה. למרות שהחוג התרחב בהדרגה ושהתקיימו יותר ממאה פגישות, התנהלה הפעולה בסודיות מוחלטת. כל המשתתפים חששו כי פירסומת רעשנית תחבל במאמץ לגיבוש פנימי.

אולם היה מי שהבחין בסכנה, ודאג להפר שקט זה. כתב העולם הזה אלי תבור, שהשתתף בכמה מפגישות החוג בקפה הרלינגר בתל־אביב נחטף, ונדרש על־ידי חוטפיו לחתום על הודעה שחוג זה הוא מחתרת חדשה.

אולם אפילו בשיא ההתרגשות, כאשר עיתוני הארץ דיברו על "מחתרת הרלינגר" ועיתונאים סקרנים ביקשו לברר את פשר החוג המיסתורי, לא פסקה העבודה השקטה לרגע. למחרת החטיפה החליט החוג לגשת לניסוח מצע, התפצל לחצי תריסר ועדות, שקיימו קרוב למאה פגישות נוספות. התוצאות: מצע של יותר מ־100 סעיפים, הפותח במילים: "אומה עברית חדשה נולדה בארץ־ישראל..." כולל פרקים על היחס לפזורה היהודית, על עקרונות ההשתרשות במרחב השמי ואיחוד ארץ־ישראל, על עמדת המדינה כלפי הגושים העולמיים והמחנה האפרו־אסיאתי, על מהות המישטר הפנימי, החברתי, הכלכלי והפוליטי במדינה ועל הכיוון התרבותי החדש.

המצע הושלם. נקבע תאריך לאישורו, כהקדמה לפירסומו ברבים. ואז קרה משהו ששיבש את לוח־הזמנים: המהפיכה העיראקית והנחיתה האמריקאית בלבנון.

שמים ואנטי־שמים. כמו בימי מיבצע־סיני, שוב גברה בלב חברי החוג (שהחליט עתה לקרוא לעצמו הפעולה חשמית), ההכרה שאסור לשתוק, שיש לפרסם אזהרה מיידית. היא פורסמה בצורת מודעה צנועה בהארץ ובהעולם הזה. ראשי החוג קיוו, כי למחרת היום יוכלו לחזור לפעולתם עד לאישור המצע. הם טעו.

התגובה על המודעה הקטנה היתה מפתיעה — בעיקר הופתעו אנשי הפעולה חשמית עצמם. תוך שבוע נאמו עליה ברדיו ובכינוסים מיפלגתיים, שרים ועסקני מיפלגות קבעו את עמדתם, מיטב עיתונאי הארץ הקדישו לה מאמרים ארוכים, נתן אלתרמן כתב עליה שיר ויוסף בס גם צייר עליה קריקטורה. ההומור העממי ניכנס לפעולה, מיהר להגדיר את מתנגדיה בשם "אנטי־שמיים". היה ברור לכל: זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה שהושמע בארץ רעיון מהותי חדש.

חלק גדול מהתגובות היה מבוסס על חצאי־משפטים חטופים שלא הובנו כראוי, חלק קטן ניסה לסלף את הדברים בזדון, לתאר את לוחם־החרות ילידמור כזומם לחסל את המדינה, את פצוע־המילחמה אורי אבנרי כפחדן חתרני. אולם הקהל הרחב קבע את עמדתו באינטואיציה מיידית: הוא לא התאהב ברעיון החדש במבט ראשון, אך שוכנע כי זהו רעיון הטעון מחשבה יסודית.

אנשים

● ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון**: "יש בארץ מוסד אחד שלפניו אפשר לספר דברים מבלי שיתפרסמו — עורכי העיתונים."

● חבר מועצת עיריית תל־אביב מטעם מפ"ם, **יוסף ימבור**: "פיקניק בישראל הוא תערוכת של חול, חרקים, עקבניות וענבים."

● שחקן תיאטרון זוטא **מאיר יגאי**, על הבימאי **יוסף מילוא**, אחרי הדחתו מהתיאטרון הקאמרי: "יוסף מילוא הוא משה שרת של התיאטרון הקאמרי."

סנדק בן־גוריון ואב פרס בברית־חמילה של נחמיה פרס: שלושה תצלומים מתוך טקס ברית־חמילה של נחמיה פרס, בנו של שימעון פרס. ששמו נקרא על שם נחמיה כרמל, שלישו הצבאי של דויד בן־גוריון, שהתאבד זמן קצר קודם לכן. בתום ברית־החמילה פנה המוהל אל ראש־הממשלה בן־גוריון ואמר: "אתה רואה אדון בן־גוריון, עכשיו הוא יהודי!" בן־גוריון לא נשאר חייב והגיב מייד: "הוא יהודי כבר מקודם, משעת לידתו, ולפי ההלכה."

מכתבים

סכין בלב חברון

על פחדנות ועל אומץ־לב.

מנהיג מפ"ם, ויקטור שם־טוב, ח"כ יוסי שריד ואנשי שלום עכשיו יצאו בגינויים חריפים נגד תוקפיו של אהרון גרוס. "הרצח הנתעב" הם קראו לתקרית. מדוע נתעב — האם המילה "רצח" אינה חריפה דיה, או שמא יש גם "רצח מבורך"?

חוץ מזה: מדוע כאשר המתנחלים הרגו נערה פלסטינית לא היה זה לדעתם "רצח נתעב", ואפילו לא "רצח" — אלא סתם "ביריונות"?

אפשר רק לנוד להם, לדוברי היונים. הם פוחדים פחד־מוות מפני הדימוי הציבורי שלהם כ"אוהבי שלא תיעצר אצל ראשי ערים. יש בהחלט להחיל את השיטה במישור הלאומי, למשל:

נהרגים חמש מאות חיילים באסון מחריד. למחרת יודח ראש־הממשלה שבתחומי שליטתו קרה האסון, ובמקומו ימונה ראש ממשלה מחליף. נאמר מישהו בשם זרזיר צדק, ושלום על ישראל!

דבר אחד בטוח: יהיה האיש מי שיהיה – זרזיר צדק יתפקד בלי ספק יותר טוב מראש־הממשלה שגרם לאסון בו נהרגו חמש מאות החיילים...

לפי אמנת ז'נבה, אין כל רשות לאזרחי המעצמה הכובשת לטייל בשטחים הכבושים, בוודאי שאסור להם לבנות שם בית, לנשל את התושבים או להציק להם. עד לפיתרון המדיני מותר למעצמה הכובשת להחזיק במקום רק כוחות צבאיים, להגנת השטח.

הגדה המערבית היא שטח כבוש, והמתנחלים בה מפירים את החוק הבינלאומי. לתושבי השטחים יש הזכות להתגונן מפניהם. אפילו באמ־צעים אלימים. אם מישהו מאזרחי המעצמה הכובשת נפגע מידי תושבי השטח הכבוש, אין לו אלא להלין על עצמו. ממילא לא היה לו מה לעשות שם.

היחידים שמותר להם לשהות באיזור הם, כאמור, החיילים. וגם אלה,

הראש החזדי

רעיון מצויין להדיח ראשי־עיריות שבתחומיהן בוצע רצח. כך למשל. יבוצע רצח בתל־אביב – למחרת בבוקר יודח צ'יץ'. ובמקומו ימנו לנו כראש־עיר מישהו ממינהל מקרקעי ישראל. נאמר אחד בשם פשוש ירח. יהיה רצח בחיפה – למחרת ידיחו את גוראל. יהיה רצח בירושלים – ידיחו את קולק. למה לא? בסופו של דבר ראש עיר טוב צריך לדאוג לכך שהאזרחים הגרים בתחומי שיפוטו לא יירצחו! ואם הוא לא מצליח לדאוג לכך – שילך! בסופו של דבר הוא אחראי לחיי אזרחיו. לא!

באמת שיטה טובה. מצויינת. בתנאי

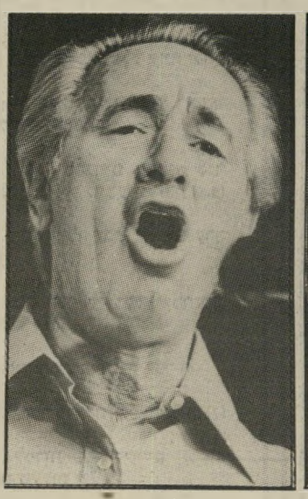
ערבים", ולכן הם יוצאים מגידרם כדי להוכיח כי דם יהודים יקר להם יותר מכל דם אחר. לכן הם מסתבכים באבסורדים מילוליים, מקשקשים דברים של הבל ומכריזים שטויות.

דוברי הימין משתמשים בלשונם אם ייפגעו, יוכלו להלין רק על מ־שלתם (ששלחה אותם לשם) או על עצמם (שהסכימו לשרת בכוח הכובש).

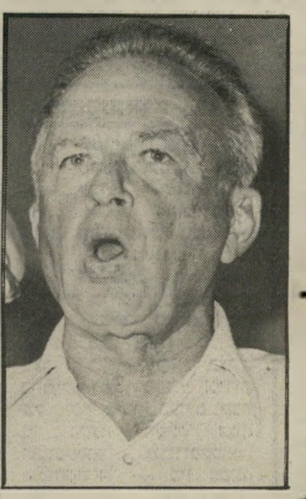
מעניין שכללים אלה של המישפט הבינלאומי מקובלים על כל ישראלי כשהדבר נוגע למילחמה בלבנון. מתי

רעיון של יהושע סובול ב"חותם"

זמיר שמש, פשוש ירח, זרזיר צדק

מלווה רבין

מלווה פרס

פיתרון פשוט

בגמישות רבה עוד יותר, שחוקי ההגיון לא חלים עליה כלל. כתבי שני הצהרונים תיארו את "פחדנותם של התוקפים". אכן פחדנות מעוררת בוז — בצהרי היום, לא הרחק מעמדה צבאית, מזויינים בפגיונות, ניגשו שלושת הפחדנים לצעיר חסר־מגן, שבידו רק רובה צנוע.

אם זו פחדנות, הרי השמות שעשו המתנחלים בשוק של חברון הם מעשה של גבורה עילאית — רק התפרצות לבתיהם של תושבים בעיר ופתיחה באש עליהם היא גבורה עילאית יותר.

כל הפרשה העגומה הזו — הדיווחים הקלוקלים, המילים המעוו־תות והמחשבה העקומה — הינה הוכחה קלאסית לכך, שעמדה פוליטית בלתי־צודקת כופפת את כללי ההגיון ומזהמת את השפה לפי צרכיה. ולהיפך: שפה מזוהמת משבשת את ההיגיון ומצמיחה פוליטיקה מרושעת.

יפה בר־שלום, רמת־גן

ישתכנעו כולם שאותו הדין חל גם על הגדה המערבית?

יצחק שחר, תל־אביב

התקדים שנקבע בהדחת ראש עיריית חברון, והמינוי במקומו של אחד זמיר שמש, יכול, בסופו של דבר, להתברר כמכשיר רב־עוצמה לביעור הרע מקירבנו, וכמזור לכל תחלואי החברה הישראלית. אם האחראים בכל קהילה יתנו את הדין על כל מעשה פשע שנעשה בתחום שיפוטם, היה מצבנו נראה הרבה יותר טוב.

אני מצרפת רעיון מבריק של יהושע סובול, שהתפרסם לפני שבוע בחותם. **ורדה שטרן**, גבעתיים

● ההצעה של סובול – בגלופה.

● ● ●

קינאת מתרפסים

על מה באמת נאבקים שימעון פרס ויצחק רבין?

(המשך בעמוד 24)

בנק לפתוח ולחשכנתאות לישראל בע"מ

בקבוצת א ד ב

מוצע שרות בנקאי מקיף

נעניק תעודות זכאות בשם משרד השיכון לזכאים חסרי דיור.
אנו מתמחים במתן הלוואות לבעלי תעודות זכאות ומעניקים **הלוואות משלימות** מותאמות ליכולת הכספית של הלווה.

הצעה מיוחדת: לקוחות אשר יממשו את תעודות הזכאות במשך החדשים יולי–ספטמבר 1983 יזכו בשי מיוחד.

סניפינו ממוקמים בכתובות הבאות:
תל־אביב: סמטת בית השואבה 16/18, טל: 03-611973.
ירושלים: בית כלל, רח' יפו 97, טל: 02-2323777.
חיפה: פל־ים 11, בנין צים. טל: 04-670725.

כמו־כן נפתחו 40 דלפקי שרות למשכנתאות **בסניפי בנק דיסקונט בכל הארץ.**

אצלנו יש עם מי לדבר

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

חיזוי העתיד בעזרת האסטרולוגיה לאלה שאינם מאמינים לאסטרולוגים

מאת שבתאי לביא

מקץ אינסוף שנות פעילות אסטרולוגית יש די והותר הוכחות שאסטרולוגיה "עובדת". את זה גילו מזמן סוחרי הבורסה, הפסיכיאטרים, הפוליטיקאים ואמצעי התקשורת, הפונים אל האסטרולוג כדי לברר כהלכה את העבר ולהקשיב לצפונותיו של העתיד.

כשבונים גשר, עובדים לפי תוכנית – אחרת אין הגשר מגיע לגדה שממול. החיים הם גשר – מלידה עד מוות – וקוראי ספר זה, מאת האסטרולוג הנודע שבתאי לביא, לומדים להניח אותו כמו שצריך!

איש אינו נעשה צעיר יותר בכל שנה שעוברת. לכן במקום לבקר אצל אסטרולוג ולקבל אינסטנט-עתיד, **מוטב ללמוד כיצד לתכנן, להבין ולחזות את העתיד הפרטי שלך ושל יקיריך טוב מכולם.**

פשוט מאד, לך זה חשוב!

האסטרולוג הוא אדם כמוך. עם חשבון במכולת ואנו נפוח. אם הוא למד לחשב את העתיד מספרי־האסטרולוגיה: **גם אתה יכול לעשות זאת!**

אנו ממליצים על ספרו של שבתאי לביא, היות והוא הספר היחיד בנושא חיזוי-עתיד באסטרולוגיה המופיע בשפה העברית. הוא כתוב בצורה פופולרית, שכל בוגר תיכון מסוגל להבינה. הוא מבוסס על נסיונו העשיר של מר לביא בחיזוי ובהוראת-החיזוי בקבוצות הלימוד שלו; ובעיקר

הוא מדוייק!

הספר יופץ בחנויות הספרים המובחרות, מאוקטובר 83 ומחירו יגיע, ככל הנראה, לכ-850 שקל.

חברת A.I.F. העוסקת בקידום מכירות בעזרת אסטרולוגיה, מאפשרת לך לרכוש אותו עכשיו, באמצעות הדואר, **ב-500 שקל בלבד.**

אל תוותר על מכירה מוקדמת זו **היא עשוייה לשנות את חייך!**

צ'יץ'!

נצל הזדמנות-פז זו להזמנת **"חיזוי העתיד בעזרת האסטרולוגיה לאלה שאינם מאמינים לאסטרולוגים"** ישירות מהוצאת A.I.F. באמצעות הטופס הרצ"ב.

הספר יישלח בדואר, על-חשבון ההוצאה, באריזת אל-מעך מיוחדת. חשבונית מ.ע.מ. תצורף.
(נא לשלוח ההזמנה בדואר רשום).

תודה !

לכבוד

הזמנה

שבתאי (שבי) לביא
A.I.F צ'יץ'!
שד' אכרהם 5 רמת-גן 52423
טל 03-734847

שלחו אלי בדואר עותקים מהספר "חיזוי העתיד בעזרת האסטרולוגיה לאלה שאינם מאמינים לאסטרולוגים" לפי 500 שקל העותק.

הכתובת למשלוח _____

_____

_____

רצ"ב שיק מס' _____ משוך על בנק _____

ע"ס _____ ש' שם המזמין _____

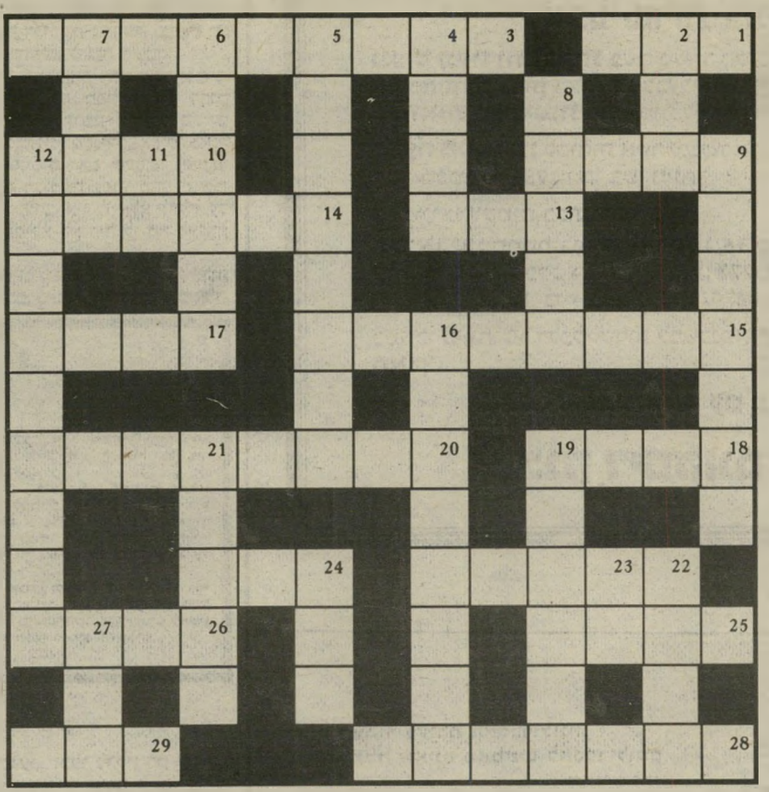
תאריך _____ חתימה _____

אם ברצונך להיראות יפה בבגד־הים
הרשמי בעוד מועד
לקורס לחיטוב הגוף
ותהיי – בריאה – גמישה – רעננה וזקופה.
התעמלות בלווי מוסיקלי מורה מעולה, אווירה נעימה.
לתשומת לב חיילות:
בהפסקת צהרים התעמלות בבקים עד 1.
הרזיה מובטחת.
לפנות אישית: בית־ספר לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל־אביב טלפון: 267682

תשבצופן 2395

מאת **נדיב אבידן**

מאוזן:

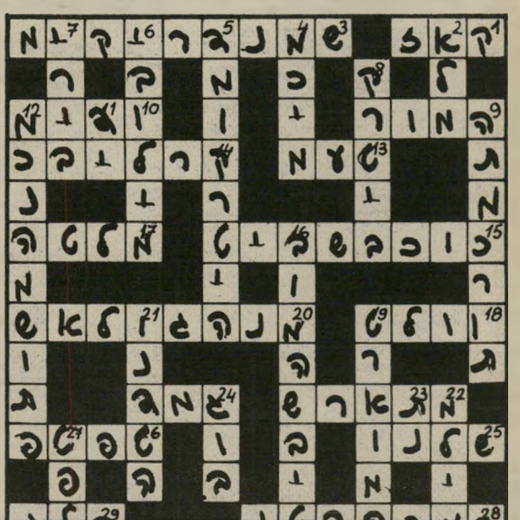
1. את התפילה למד בארץ ישראל (3)
3. אמת, אופציה כזאת כבר נמאסה (4,5)
9. יהודי מאמין במשהו משופשף (4)
10. שוב חרירה? גם זה יעבור (4)
13. איזה מזל כשיש אבטלה בצאת החודש (3)
14. איזה מצביא ידוע קשור בנקניק נורווגי? (6)
15. למרות שהיא רק מושכת בחוטים היא נשמעת לא רע בגליל (4,4)
17. במחשבה חוזרת זה עצוב מאוד (4)
18. מה מוסלמי אמיתי אף פעם לא ימכור מתוך אפוק? (מ) (4)
20. איך קרא אחיינו של ארליך ז"ל להלל? (4,4)
22. חודש המתאים למורה לפעילות קדחתנית (2,3)
24. למר אצל מחזאי לא לקחת ללב (3)
25. גנרל מניר (4)
26. יוצר קליק בין שוטר וכדורגלן (4)
28. איפה עפ"י הדעה המקובלת יש רק דברים משומשים? (4,3)
29. השפעתו ניכרת בעיתות שפל (3)

מאונך:

2. איך קוראים למקום שבו הגבר עלול להעלים עין? (3)
4. נכשל בדרך לבירה (4)
5. אכן! דן ודב מופיעים ככל פתיחה רשמית (4,4)
6. מה שהשתפשף אצל גב' פארו הפך אצלינו למקום שעושים (6)
7. רק בתנאי שהם כבר לא רעבים (4)
8. אחרי מופאסן רק האריזה נותנת את הטון (5)
9. מאיזה שר בטחון אפשר לעשות קציצות? (4,3)
11. תאר שמופיע בכל עונה (2)
12. הגירסה התנכית של רומיאו ויוליה? (5,4)
16. כל הסכויים שמי שגר בפנטהאוז אין לו בעיה כזאת (5,3)
19. מה שעולה בברך זה חסר ערך (6)
21. מה חסר לי כשאני מתענין במצבך? (5)
22. אין הסכמה בשכל ישר (4)
23. לקצר בערלה? חס וחלילה! (2)
24. למרות כמה לקויים יש לה המון מעלות (3)
27. מצפה ששום דבר לא יחסר בעליה (3)

בהשתתפות ג'ודי דגן

פתרון תשבצופן 2393

מכתבים

(המשך מעמוד 22)

יצחק רבין פירסם מאמר מלא ארס נגד יריבו שימעון פרס, שלא נשאר חייב והשיב לו באותה המטבע.

הפרשנים המדיניים וחברי מיפלגת העבודה המודאגים מיהרו להשוות את שני המאמרים, להבין על מה בעצם המחלוקת, ללמוד מתוכם על עמדת־תיהם המדינית של השניים.

המאמץ הזה הוא מיותר. איש מהם לא הסביר מה באמת יש לו נגד חברו, שניהם ניסו להסתיר את סיבת ההת־פרצות החדשה.

פיתרון התעלומה הוא פשוט, אם מעיינים ביומן־הפגישות של שר־הביטחון, משה ארנס. השר החדש הזמין את יו"ר הקואליציה להצטרף אליו לסיורו בלבנון, והיטה אוזן — כנראה קשבת — לעצותיו. הדבר, כמובן, עורר את חמתו של רבין.

הפעם הקודמת, שבה עלבו פרס ורבין זה בזה בפומבי, היתה כאשר רבין

בעיה לעונית

אחרי הצטרפות שר נוסף ללא־תיק לממשלה אינפלציו־נית זו, ניתן שוב להצביע על תופעה מעניינת: בממשלה זו יש, אכן, מיספר־מה של שרים־ללא־תיק, אולם לצערי הרב, יש בה למעשה מיספר רב של תיקים ללא־שרים.

סמי ארגון
רמת־פולג, נתניה

ליווה את אריק שרון בסיור סביב ביירות הנצורה, וייעץ לו כיצד „לפתור" מהר יותר את השאלה הפלסטינית.

שני מנהיגי העבודה, התאומים הסיאמיים יצחק פרס ושימעון רבין, מתרפסים לפני מנהיגי הליכוד, אלא

הומוסקסואל?

הקורא מגיב על ההצעה לטבוע מונח עברי ל„הומוסקסו־אל" („התיסמונת העצמינית", יומן אי־שי „העולם הזה" 2393).

לאחר מלחמת יום הכיפורים הוצאתי סדרת ספרי הומור ושנינות כדי לרומם משהו את מצב הרוח הירוד בארץ. בהמילון העליז כללתי הגדרות של פיקחי אומות העולם וקצת מן הקצת משלי, כגון: הומוסקסואל והטרוסקסואל: הומוסקסואל — מין במינו, הטרוסקסואל — מין בשאינו מינו.

ראובן סיוון, ירושלים

שכל אחד מהם מתחבר עם סיעה אחרת בחרות.

מעתה יש לתקן את הפיתגם: אמור לי איזה שר (מחרות) הוא חברך, ואומר לך לאיזה מחנה (במפא"י) אתה משתייך.

משה גרוס, חיפה

● ● ●

חרש אבל לא אילם

לקורא, צעיר חרש, טענות נגד אמצעי התיקשורת.

ב־12 ביולי נערך במלון אסטוריה בתל־אביב סימפוזיון על שיקום חרשים בישראל. באותו ערב שודרה כתבה על הסימפוזיון בחדשות בערבית, אך עורכי מבט לא מצאו בו כנראה כל עניין ולא הזכירו אותו כלל. מדוע?

(המשך בעמוד 26)

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

★ **קורסים**
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)

★ **סלון ומכון יופי**
חסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעוה

★ **הכנת כלות**
* מחירים עממיים * שרות מעולה

1983

ת"א, דיזנגוף 190 (יודפת 4) 226066, 229388

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד"ר **מרדכי זידמן**

הוצאת רשפים

ORIENT

QUARTZ
ALL-WEATHER

מפסק תאורת לילה-
בית הסוללה.

טבעת מגן
נושאת תאורת
לילה.

דיסקית זיהוי.

מסגרת פלדה- "מגן הזכוכית".

טבעת צלילה חלופית עם סיפרור-
הפוך לכיוון מחוגי השעון.

כתר כיוון, טבעת צלילה אינטגרלית.

מצפן פלסטי "מולבש" על רצועת השעון.

טבעת צלילה
מתפרקת, עם
סיפרור בכיוון
מחוגי השעון.

כתר צלילה מוברג
לכיוון השעון

דגם 587643

צלילה ל-10 אטמוספירות,
זכוכית קריסטל, רצועת גומי
"מקצועית".
להשיג עם לוחות:
בצבע "זית קרבי"
או "שחור לוחם".

השעון עם הפרופיל הגבוה

שי חינם לכל הקונה שעון „אוריינט":

חולצת T אופנתית

אוריינט בדיוק בזמן הנכון.

שעון מעולה ללא בעיות• יבוא שיווק והפצה: בני משה קרסו בע"מ•סוכנים בלעדיים של: ORIENT WATCH CO JAPAN

מכתבים

(המשך מעמוד 23)

יש לי טענה נוספת. מרוע נוהגים העיתונים לכנות כל חרש „חרש־אילם"? האמנם אין הם מבינים שלא כל חרש הוא אילם? האם לא די בכך שהוא חרש?

שמואל גבזה, תל־אביב

● ● ●

מבטיח ומקיים?

כל מה שבנין הבטיח הוא גם קיים. אולי יבטיח עוד משהו?

במערכת הבחירות של הליכוד היתה סיסמה מרכזית: „בגין בשילטון — שלום וביטחון". ואמנם, שילטון הליכוד השיג ל־505 מאזרחי ישראל שלום וביטחון מוחלטים, ושום דבר לא יטרידם במקום שבו הם נמצאים היום.

לתושבי השטחים הכבושים הבטיח מנחם בגין „אוטונומיה מלאה" שתאפשר להם לנהל את ענייניהם לבד ללא הפרעה. ואכן, הבטחה זו הוגשמה במלואה על־ידי פיטורי כל ראשי העיריות העיקריות בשטחים ותיהולן על־ידי קצינים ישראליים.

כמו כן הבטיח בגין לתושבים כי רכושם לא ייפגע, ואכן הדבר הוגשם על־ידי הכרזת חלק גדול מאדמותיהם כאדמות מדינה לצורך התנחלות, ועל־ידי הפקעת כניינים ואדמות במרכז חברון והעברתם למתנחלי קריית־ארבע.

לא נותר אלא לקוות, כי מנחם בגין יבטיח להמשיך לנצח את שילטונו ויקיים גם הבטחה זאת, בריוק באותה צורה שקיים את הבטחותיו הקודמות.

דליה בקר, תל־אביב

● ● ●

איפה החוק?

הקורא מבקש הוכחות.

מר שלמה פרנקל מוסר לקוראי השבועון (העולם הזה 2392) — במאמר פרי עטו הנוגע בעניינה של כלל ברכישת החברה לישראל — על דבר קיומם בישראל של שלושה חוקים מיוחדים, אשר נועדו להבטיח „הנחות מס" ו„הקלות רבות" לגופים מוגדרים.

שלושה המה, לדבריו, הנהנים מאותם חוקים — שני הגורמים הפרוטקציונרים (ומשום כך אף מוכתר המאמר בכותרת „מילחמת הפרוטקציונרים"), הנאבקים על רכישת השליטה בחברה לישראל, כמו גם החברה לישראל גופא.

כותב שורות אלה מודע לקיומם של חוק החברה לישראל בע"מ, תשכ"ט – 1969 ולחוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 17) תשל"ח–1978 (הקרוי „חוק אייזנברג"), אך חרף העובדה שכתבכם אף ידע לציין מועד חקיקתו („בתחילת שנות השישים") של „חוק כלל", לא הצליח החתום מטה לאתר כל חוק מיוחד לטובת כלל.

שמא יואיל כבוד העורך להודיע מפי מר פרנקל היכן עלי ספר החוקים של המדינה מצוי אותו חוק מיוחד. אם לאו — אודה אם יאות כבוד העורך לפרסם מיכתב זה (במקום בולט דוגמת ההבלטה שלה זכה מאמרו של מר פרנקל) ובתוספת הכחשה מתאימה.

עורך־דין א' זוסמן,

מזכיר קבוצת חברות כלל, ת"א

● הכתבה של פרנקל – ראה גלופה

שלמה פרנקל מעיר: **למרבית היוצרות קרטלים – דהיינו התקשרות בין חברות ומיפעלים כדי לקבוע מדיניות מוסכמת בתחומי הייצור, השיווק, ובמיוחד המחירים. אך למעשה, כמאמר העם „כשמו לא כן הוא," ולמעשה הוא מאפשר יצירת קרטלים מסוג זה בדיוק בחברות־ענק, שכולן שייכות לשיכבת הפרוטקציונרים הדקה של המיסחר.**

סעיף מיוחד בחוק קובע שהוא־אינו חל על חברות שהן בבעלות אחת, דהיינו בין חברת־אם אחת ובין חברת־בת אחת. ואכן, הפרופסור יאיר אהרוני בסיפרו מיבנה והתנהגות במשק הישראלי **מזכיר את הקרטלים העיקריים הפועלים על פי חוק זה, ובמקום הראשון הוא מעמיד את הקרטל של קונצרן כלל. כך כותב אהרוני (עמוד 334 בסיפרו):**

„קרטל מטויות הכותנה המאוגד כחברה בשם כלל־טקס, ש־50% ממניותיה בידי כלל ו־50% ממניותיה בידי כתריסר מטויות הכותנה בארץ. הקרטל קונה מהמטויות את כל תוצרתן במחיר קבוע ואחיד, בעזרת מימון של כלל, ומוכר את החוטים לשוק במחירים אחידים ובתנאי תשלום קבועים. יעילותו של הקרטל הוכחה בתקופות של שפל בשוק, כאשר הוא פטר את המטויות מהדאגה לעודפי תוצרתן."

העילום הקדוש

מארגני כינוס הנוער הדתי הפקיעו לעצמם את שמותיו של הקדוש־ברוך־הוא.

כשהעסקנים הדתיים, שאירגנו את „כינוס הנוער לספורט, לפולקלור וליצירה", חיפשו שם למיפעלם, הם לא סבלו מצניעות מיותרת. היה ברור להם, שעליהם להשתמש בשמו של בורא עולם.

אולם הם לא הסתפקו בכינוי אחד של אלוהים, גם לא בשניים. השם אליצוריה, למי שלא שם לב, כולל לא פחות משלושה כינויים שונים של השם יתברך: אלי־צור־יה.

דפנה מימון, אשדוד

מילחמת הפרוטקציונרים

הכתבה על הפרוטקציונרים
לא הצליח לאתר

הצער, לא תהיה שום הכחשה מתאימה. אבקש להפנות את הד"ר א' זוסמן אל חוק הקרטלים, או בשמו העברי „חוק ההסדרים הכובלים," אשר התקבל בשנת 1959 ותוקן על־פי צרכיו של קונצרן כלל בשנת 1963. אמת הדבר, שחוק זה יכול לשמש גם קונצרנים ענקיים אחרים במדינת ישראל – אך כמה יש כאלה, נוסף על כלל! חוק זה, לכאורה בא למנוע

אם הד"ר זוסמן אינו מסתפק בכך, הנה לפניו חוק נוסף: בשנת 1962, בדיוק כאשר נוסד קונצרן כלל, נוספה הגבלה לחוק הריבית, כאשר למוסדות כספיים ניתנה אפשרות להנפיק איגרות חוב צמודות ולתת מילוות לא צמודים מן הכספים שגוייסו. הסדר זה צריך את אישור הממשלה לשאת בהפרשים שיווצרו בהכרח, בגלל התהליך האינפלציוני.

והנה, ראה זה פלא, מופיע שוב, בסיפרו של אהרוני (עמוד 296) הקטע הבא:

„כלל – כמוה כמוסדות פיננסיים של קבוצות בעלות אחרות – קיבלה אישורים מממשלת ישראל להנפיק מיספר ניכר של סדרות של איגרות־חוב בארץ ובחו"ל. אחת האמיסיות (הנפקות) הללו (מס' 6) נועדה לתת הלוואות צמודות למדד בסך 10 מיליון ל"י. לפי רישומי כלל ניתנה מתוך האמיסיה הלוואה לחברה המרכזית בסך 5 מיליון ל"י, ללא הצמדה."

הסבר קצר למשמעות התרגיל הזה: כלל הנפיקה איגרות חוב צמודות למדד, שעליה להחזיר את תמורתן לציבור אחרי זמן קצוב בתוספת הצמדה מלאה וריבית. אך לחברת־בת של כלל, שמוזגה בה למעשה – היא החברה המרכזית – העניקה כלל מחצית מן הסכום שגוייס מהציבור ללא הצמדה. פירוש הדבר: מתנה של אחוזים רבים. ומי ישלם את מחיר המתנה שניתנה לבעלי החברה המרכזית? ממשלת ישראל, דהיינו – משלם המיסים.

לידיעת הקוראים

קוראים השולחים מיכתבים מתבקשים לנמק אותם בקצרה, לכתוב אותם במכונת־כתיבה ברווח כפול ועל צידו האחד בלבד של הנייר. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למיכתביהם.

קמרה אובסקורה
לימודי צילום

בקיץ 83
■ סמסטר קיץ למתחילים ולתלמידי סמסטר שני.
■ סדנאות צילום עם צלמים מחו"ל ומהארץ.
■ סדנאות להדפסה בצבע ובגשאים טכניים נוספים.
■ קורסי קיץ לנוער
■ השתלמות בצילום וידאו

החלה ההרשמה לשנה"ל 1983/4

תל-אביב, אלנבי 57
(03) 298191, 298291
ירושלים, בצלאל 6
(02) 223573, 233502
חיפה, הנביאים 13
(04) 662773

שמחים להזמינכם לביתנו החדש בתל-אביב רח' אלנבי 57 פנת רח' ברנר טל. (03) 298191, 298291

ההרשמה בימים אלה

לארצות־הברית למשפחה ישראלית

דרושה בחורה

להחזקת בית וטיפול בילדים
לאחר שירות צבאי
להתקשר לטל' 03-753947

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD. | ויזה | ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים לחדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

דו-אד

האצילות מחייבת
משהו שונה:
עדין יותר, טוב יותר.

האצילות מחייבת
מונקו.

סדרת תכשירי האיפור היוקרתיים
של מונקו כוללת:
צלליות לעיניים,
אבקה זוהרת לעיניים,
שפתונים ולכות תואמות,
עפרונות איפור,
מסקרה ועוד.

להשיג בכל־בו שלום ובפרפומריות המובחרות.
יבוא והפצה: נירין בע"מ טל': 03-289391.

Monaco. האצילות מחייבת.

ארוחת בוקר של עשירים?

רק באגדות ובדיזנגוף סנטר

הארוחה כוללת שלוש ביצים בתוספת בצל, תפוחי־אדמה,
ביקון הם, נקניקיות - הכל מטוגן בצורה החביבה עליך. סלט
ירקות גדול, לחם או לחמניות או טוסט חמאה, ריבה ודבש,
עוגה ועוגיות, מיץ אשכוליות או תפוזים וקפה או תה - חופשי חופשי

הכל במחיר המצחיק של —.145 שקל.
אז מה אתה עושה כשאתה קם בבוקר?
קפוץ לדיזנגוף 110 לארוחת בוקר של עשירים
מגיע לך.
בין השעות 7:.00 ל־11:00 -
ארוחת־בקר של עשירים במחיר מגוחך
ב דיזנגוף 110.

ישראכרט אלא מה.

מרכז אמריקה: עדנה חדשה לחפרפרת

בסוף השבוע שעבר צילצל הטלפון בביתו של הנרי קיסינג'ר. המטלפן, נשיא ארצות־הברית רונאלד רגן, היה הפעם אישי־בשורה: קיסינג'ר קיבל סוף סוף מינוי ממשלתי, שאליו ייחל ושעבורו התלקק והתפתל במשך שנתיים ארוכות.

אנשי חצרו של רגן מתעבים את קיסינג'ר — ולא מהסיבות הנכונות. היהודי הגרמני, איש העולם הגדול, חשוד בעיניהם כליבראלי מדי, ואפילו הרקורד שלו כ„קצב של קאמבודיה" אינו מטהר את דמותו מתווית הקוסמופוליטיות והניאו־אירופיות, המעוררים בעתה של ממש בקרב הבדלנים והסופר־שמרנים המקיפים את הנשיא.

אין ספק שמינויו של קיסינג'ר כיו"ר המועצה המייעצת לענייני אמריקה המרכזית נובע ישירות מסקנדלון דיבייטגייט. גם מי שסבור, ובצדק, שכל השערוריה היא מנופחת ובלתי־רצינית, חייב להבין שיש לה כמה השלכות לטווח קצר. רגן ורבים מעוזריו הבכירים, בעיקר ראש הסי־איי־אי ויליאם קייסי, שרויים במצוקה, מותקפים בכלי־התיקשורת ותיפקודם נפגע במידה מסויימת. קיסי עסוק במריבות עם חבריו בצמרת, ופרשנים רציניים מאשימים אותו בהזנחת תפקידו העיקרי — עיירעור מישטר הסאנדיניסטים בניקארגואה, ומיגור לוחמי החירות באל־סאלבדור ובגוואטמלה.

הנרי קיסינג'ר
יהיה רע לאמריקה המרכזית

יוקרתו של קיסינג'ר דרושה לנשיא בשעה זו, אולם רבים סבורים שדווקא מומחיותו בטקטיקות של דה־סטאביליזאציה העלתה את קרנו. קיסינג'ר ידוע בתמיכתו הנלהבת בהפעלת שיטות חשאיות, בעיקר סוכנים המגוייסים על־ידי האמריקאים, לפגיעה בכוחות „עויינים לארצות־הברית" בעולם השלישי. הנרי היה האדריכל הראשי מאחרי הדחת הנשיא החוקי של צ'ילה, סאלבדור איינדה, לפני עשר שנים. מעורבותו בהפעלת אלימות, לעיתים קרובות בניגוד לחוק האמריקאי, בדרום־מיזרח אסיה, ידועה ומתועדת היטב.

לרגן אין ספק שקיסינג'ר יחתור למדיניות אקטיביסטית ואלימה באמריקה המרכזית וישיג תוצאות. כתב המינוי שלו עוסק, אומנם, בהתוויית תוכניות לטווח ארוך, אבל מומחים סבורים שהוא קיבל אור ירוק להיכנס למעגל הסגור של יועצי הנשיא גם בתחום הפעילות היום־יומית. כבר היו ניתן לנבא, שרבבות אזרחים פשוטים באמריקה המרכזית — איכרים, זקנים, נשים וילדים, ישלמו בחייהם עבור המינוי היוקרתי הזה של הפליט מגרמניה הנאצית, שהפך במרוצת הקאריירה שלו מיליוני בני־אדם לפליטים.

מאראדוכס. מעניין לציין, שמינויו של קיסינג'ר חל יומיים אחרי איזכורו הבולט בעיתונות המערבית דווקא בהקשר של דיבייטגייט. עיתונאים רבים, שעיינו מחדש בזיכרונותיו של הנשיא לשעבר ריצ'ארד ניכסון, נזכרו ש„ריק הנוכל" כתב במפורש, שקיסינג'ר נהג להדליף לו מידע כאשר עבד עבור ג'ון קנדי. בפירסום זה לא היה כדי לעכב את המינוי.

קיסינג'ר הוא ממש אמן בכל הנוגע להתמודדות נגד פירסומים עויינים. הוא פשוט מתעלם, ממשיך בשלו תוך הפגנת ביטחון עצמי, שיש בו יותר משמץ של שחצנות. היתרון האינטלקטואלי שלו לעומת רוב החובבנים המאפינים את ציוותו של רגן הוא עצום. עובדה זו מעוררת איבה כלפיו, אבל גם מבצרת את מעמדו.

ראש־ממשלת בוואריה שטראוס
טקטיקה חדשה

השנואים ביותר על השמאל הגרמני. לא רק עמדותיו בנושאים הפוליטיים השנויים במחלוקת, כמו תמיכתו בהצבת טילים גרעיניים על אדמת גרמניה ועמדתו הניצית בנושא הסובייטי, גרמו ליחס הזה. שטראוס כיהן בעבר כשר הפנים, ויחסו לדמוקראטיה ולזכויות האופוזיציה היה עויין. לרבים זכורה העובדה שהוא יזם וביצע התפרצות למישרדי השבועון דר שפיגל, שניהל נגדו מאבק אישי ופוליטי. יחד עם אכסל שפרינגר, איל העיתונות הפרו־ישראלי, מהווה שטראוס את עמוד־השידרה של המימסד השמרני, האנטי־ליבראלי והאנטי־דמוקראטי, שנגדו לוחם השמאל הגרמני מאז 1945.

צעדים מביכים. בחודשים האחרונים הפתיע שטראוס בכמה צעדים שהביכו את מתנגדיו, ועודדו את זעמם של תומכיו המסורתיים. לפני כחודש הפעיל שטראוס את השפעתו העצומה, כדי לארגן לממשלת מיזרח־גרמניה אשראי בסדר גודל של 400 מיליון דולר. צעד זה הוסבר על־ידי שטראוס בטון מינורי, ללא הבומבאסטיות המסורתית שלו, כמתחייב מהאינטרסים של מערב־גרמניה ומ„תהליכים מסויימים" הפוקדים את המיזרח. כשהדי ההתקפות נגדו בקונגרס מיפלגתו עדיין מהדהדים באוזניו, יצא שטראוס לפולין לשיחות עם מנהיגים רישמיים, ובהזמנה רישמית־למחצה של שגרירה החדש של פולין במערב־גרמניה. שטראוס הסביר שהוא רק מבקר קרוב של אשתו, העובד בשגרירות גרמניה בווארשה, אבל איש לא האמין להסבר רחוק זה.

פרשנים לעניני שטראוס מסבירים שהוא מפגין לעיתים יוזמות מפתיעות מסוג זה, ואין לראות בהן שינוי בעמדותיו הבסיסיות. אחרים סבורים ששטראוס לא היה מסכן בזעם תומכיו מבלי שיש לו סיכוי לקדם שאיפות מרחיקות־לכת למנהיגות לאומית, שאינה מתיישבת כיום עם עמדה אנטי־קומוניסטית קיצונית מדי.

באורח כאילו פארדוכסאלי, בכך יש להסביר את העובדה שמאבקו להשתלב במימסד של רגן לקח שנתיים, אבל גם את הצלחתו, בסופו של התהליך.

באל־סאלבדור ובניקארגואה מבינים את חומרת המצב, שנוצר בעיקבות המינוי. דובר המישטר הסאנדיניסטי במנגואה הוריע שקיסינג'ר הוא אויב עיקבי ומסוכן של כל עמי אמריקה הלטינית. אנשי־המחתרת של אל־סאלבדור קיימו מסיבת־עיתונאים בסטוקהולם, והזהירו מפני חידוש במגמה לרצח־עם בממדים עצומים באמריקה המרכזית, בעיקבות שיבוצו של קיסינג'ר במנגנון של רגן. הדוברים לא הסתירו את החשש שקיסינג'ר עלול להמליץ, ואולי אף ללחוץ, למעורבות צבאית מוגברת של ארצות־הברית בקרבות באיזור, ואולי אפילו לשימוש מאסיבי בחיל־האוויר האמריקאי, בנוסח קאמבודיה.

חבית חומר־נפץ. בינתיים מנסה נשיא מכסיקו, מיגואל

עולם קטן

דה־לא מאדריד, למנוע פלישה של מורדים לתחום ניקארגואה, בהשראת ארצות־הברית. מאדריד, כמו שלושת חבריו בקבוצת הקונטאדורה, נשיאי ונצואלה, קולומביה ופנמה, חוששים שמילחמת אזרחים בניקארגואה תצית חבית חומר־נפץ של מהומות אנטי־אמריקאיות בארצותיהם. המורדים בגבול הונדוראס שייכים למישמר־הלאומי של אנסטסיו סומוסה, אחת הדמויות השנואות והמשוקצות בכל אמריקה הלאטינית. הם מקבלים עזרה עצומה מארצות־הברית (ועיתוני מכסיקו טוענים שגם מישראל), כדי למגר מישטר המקובל על העם בניקארגואה, ושחרף חסרונותיו פעל רבות למיגור המארות הקלאסיות של אמריקה המרכזית והדרומית: הבערות, תמותת התינוקות, האבטלה והפשיעה בקרב הנוער.

ארבעת הנשיאים ניסו לעבד תוכנית „להוצאת הכוחות הזרים מאמריקה המרכזית", ולשם האיזון הקדוש הזכירו גם את הקובאים, שתפקידם בניקארגואה הוא הגנתי וסולידארי. אין כל סיכוי שתוכניתם תתקבל בוושינגטון, אבל הצהרתם הביאה, בכל זאת, תועלת מסויימת. היא הבהירה לממשלת ארצות־הברית שלפלישה לניקארגואה יהיו השלכות קשות גם לגבי מדינות שאינן חשודות בקומוניזם. בכך חיזקו נשיאי הקונטאדורה את השדולה הליבראלית בקונגרס האמריקאי, שתפקידה בריסון התוכניות התוקפניות של הבית הלבן במרכז אמריקה, נעשה קשה יותר עם העדנה החדשה שבאה לקיסינג'ר.

גרמניה:
שטראוס האדום

מנהיג המיפלגה־האחות הבווארית של הנוצרים־דמוקראטים השולטים עתה בגרמניה, פרנץ יוזף שטראוס, הוא אחד המנהיגים

צ'כוסלובקיה:
סאוורדה בכף מעניו

למרות השאיפה המוצהרת במידור זה לסיים את הרומן הממושך עם מדור אסירי המצפון בטיימס הלונדוני, אנו רואים חובה לעצמנו לצטט את סיפור השבוע, העוסק ביאורמיר סאוורדה, סופר נודע ואחד מיזמי אמנה 77, שהיא למעשה מיסמך היסוד שבשמו נשבעים כל הלוחמים לזכויות האדם בצ'כוסלובקיה.

סאוורדה מרצה עתה 25 חודשי מאסר בעוון הפצת טכסטים „נגד המדינה והסוציאליזם". הטיימס מדווח שהוא נידון בתחילת מארס 1983, בדיוק שנה אחרי שסיים לרצות מאסר של שנתיים וחצי בגלל עבירות זהות. הפעם הואשם סאוורדה גם בהפצת הנוסח המקורי של האמנה ה„אנטי־סוציאליסטית". טענתו שאין באמנה אף לא התבטאות אנטי־סוציאליסטית אחת, ושפעילותו בעניין היא מסיבות הומניטאריות שאינן סותרות, כמובן, את הסוציאליזם, נדחתה על־ידי בית־המישפט.

מחיר נורא. בחיפוש שערכו אנשי הבולשת בביתו החרימו ספרים, ביניהם גם יצירות של אלכסנדר טברדובסקי וסולזניצין. סאוורדה טען בבית־הדין שספרים אלה נמצאים גם בספריה העירונית של עירו, אוסטראווה, אבל גם לטענה זו לא שעו ה־שופטים. הוא נמצא אשם ב־הסתה ונשלח לכלא.

אסיר סאוורדה
חירות או קטיעה

חבריו בצ'כו־סלובקיה מנסים לגייס את דעת־הקהל המע־רבית שתלחץ ה־לשיחרור ה־מיידי. סאוורדה הוא נכה, הסובל מאי־ספיקת כל־יות, וקיים חשש רציני שאם לא יזכה בטיפול רפואי מעולה ומיידי, יאלצו לקטוע את שתי רגליו. לפי שעה לא נענו השילטונות לכל הבקשות לשחרר את סאוורדה ולשלחו למערב לטיפול רפואי. הבי־בי־סי הודיע אמנם, שהשבוע יעדכו הפגנות ליד שגרירויות צ'כוסלובקיה בבריטניה ובגרמניה אבל חבריו חוששים שהמפגינים יאחרו את המועד, וסאוורדה יאלץ לשלם מחיר נורא עבור פעילותו נגד הדיכוי השורר בארצו.

התסריטים של

דרבה שטויות נכתבו בעולם ובארץ על המרד באירגון פת"ח. הן מעידות על הבורות המדהימה הקיימת לגבי אש"ף והאירגונים המסונפים לו. היא מדהימה שבעתיים מפני שאש"ף הוא אחד הכוחות המדיניים החשובים בעולם. עיתונאי או מדינאי המתמסר לנושא זה ברצינות, ושיש לו האפשרות לקיים מגע אישי עם המנהיגים הפלסטיניים, יכול ללמדו בנקל.

כדוגמה אפשר לצטט ידיעה שהתפרסמה השבוע בכלי־תיקשורת רבים בעולם ובארץ, תוך ציטוט ביטאון ערבי כלשהו. נאמר בה כי "ברית־המועצות מתכוננת להחליף את יאסר ערפאת במנהיג פלסטיני אחר, המקובל עליה." נאמר גם מי המועמד: צאלח ח'לף, המכונה אבו־איאד.

קשה להעלות על הדעת ידיעה מגוחכת יותר.

ברית־המועצות יכולה למנות את יו"ר אש"ף כשם שארצות־הברית יכולה למנות את ראש־ממשלת ישראל.

אמנם היא יכולה להשפיע, כפי שארצות־הברית יכולה להשפיע אצלנו. אך אש"ף אינו גוף הכפוף לסובייטים, ויכולת ההשפעה של הסובייטים עליו מצומצמת בותר, ושואפת לאפס.

יאסר ערפאת וחבריו הקימו את פת"ח בסוף שנות ה־50', והוא קיבל לידיו את הנהגת אש"ף אחרי מילחמת ששת־הימים. במשך כל הזמן הזה היתה ברית־המועצות אדישה לאש"ף ולעניין הפלסטיני, ואף התנגדה להם בפועל. אחרי מילחמת ששת־הימים תבעה ברית־המועצות את החזרת הגדה המערבית לממלכת־ירדן, והיא דבקה במשך שנתיים בעמדה זו, תוך התנגדות מוחלטת להקמת מדינה פלסטינית. כך נהגה — כמובן — גם סיעת רק"ח בכנסת. רק אחרי שאש"ף הוכיח את יכולתו, ואחרי שהסתבר כי מנהיגותו של ערפאת היא עובדה קיימת, עלו הסובייטים על סוס זה.

ההנחה כי הם יכולים עתה להחליף את מנהיגי אש"ף ברצונם, על סי צו הקרמלין, היא אבסורדית.

יתר על כן, אבו־איאד אינו מקובל על המיעוט הקיצוני באש"ף יותר מאשר ערפאת עצמו. בין השניים — אחים־מייסדים של פת"ח — אין כל הבדל עקרוני. אף שיש לאבו־איאד בחוץ תדמית נוקשה יותר, הרי שבתוך התנועה יודעים הכל כי הוא מתון כמו ערפאת, ואולי אף יותר. הוא כתב ספר (שהופיע גם בעברית, תחת הכותרת ללא מולדת) ובו דגל בפירוש בפיתרון של שלום. במושב האחרון של המועצה הלאומית הפלסטינית נאם את הנאום המרכזי מטעם פת"ח, ובו העלה על נס את המגעים עם כוחות־השלום הישראליים.

הידיעה בולה היתה, על בן, ברווז אווילי.

אך עיתוני העולם, ואף המכובדים שביניהם, חזרו על שטות זו כאילו היה בה ממש. הם לא היו מעלים על דעתם לפרסם ידיעה שטותית כזאת על מדינת־ישראל, למשל. ("האמריקאים החליטו להדיח את בגין ולמנות במקומו את משה ארנס".)

שילוב זה של בורות ותעמולה הוא אופייני לדיווח על המתרחש באש"ף. אך לישראל חשוב לדעת, ולהבין, בדי שאפשר יהיה להסיק מסקנות נכונות.

● הנתונים בשטח

מה עומד לקרות באש"ף? מה הם התסריטים הרציניים, העומדים על הפרק?

מסוכן מאוד לקבוע מסמרות, כי בזירה זו פועלים הרבה מאוד כוחות, וחיילים הצטרפו למרידה. שום נציג של פת"ח בארץ כלשהי בעולם, שום קיבוץ פלסטיני בשטחים הכבושים או בפזורה, ושום גורם חשוב אחר של פת"ח לא הצטרף למורדים.

● **כישלון המרד חשף את מהותו — התקפה ישירה של הדיקטטורה הסורית, בעזרת הדיקטטורה הלובית, על התנועה הלאומית הפלסטינית העצמאית, שבראשה עומד פת"ח (השולט באש"ף).**

● אל קומץ "מורדי" פת"ח הצטרפו הסוכנים הגלויים של סוריה ולוב בתוך אש"ף: אל־צעיקה הפרו־סורי, אירגונו הפרו־לובי של אחמד ג'בריל ולפחות פלג של אירגון־הטרור של אברנידאל, המונחה על־ידי שרות־הביון הסוריים, ושיצא לאחרונה מן המחתרת. כל אלה מהווים, מבחינה כמותית, כוחות מבוטלים, אך הם זוכים בתמיכה רבה מבחוץ.

● כוחות פת"ח בבקאע מהווים איים בקרב הצבא הסורי (והחטיבה הלובית החונה שם). אין הם מסוגלים כימעט לפעול או לזוז מול פני עוצמה זו.

● **הכוחות העיקריים של פת"ח בלבנון מרוכזים באיזור טריפולי, שהסך מיבצר אנטי־סורי.**

● חסרי אי: אש"ף מחרה

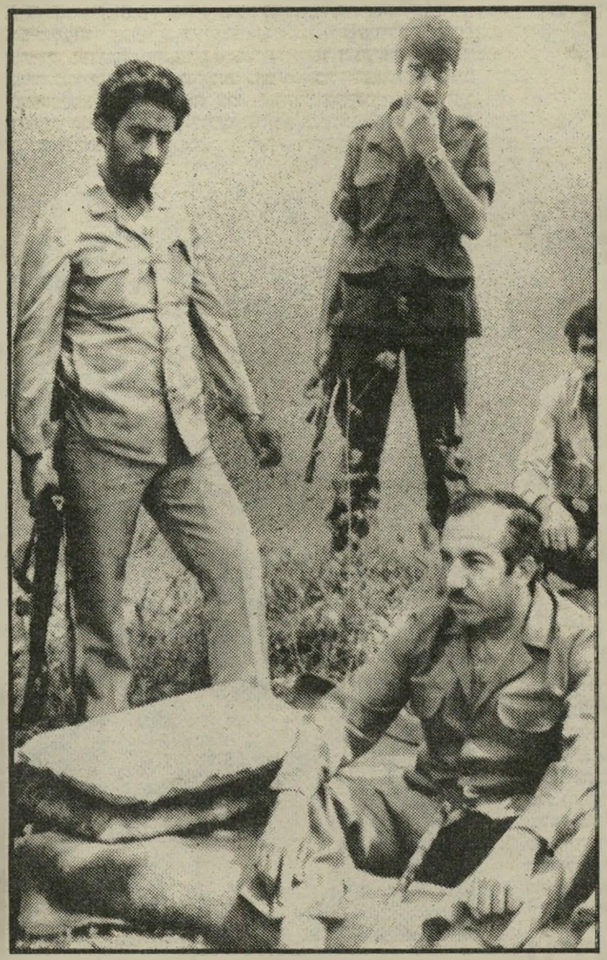
דתסריט הראשון — ואולי גם הסביר ביותר — הוא שסוריה תלך עד הסוף, מאחר שעברה זה מכבר את הנקודה שממנה אפשר עוד לסגת.

במיקרה זה יכבשו הכוחות הסוריים (במסווה של "מורדי" פת"ח וסוכנים פלסטיניים אחרים) את הבקאע, ויחסלו את כוחות פת"ח בצורה זו או אחרת. משמע: ילכדו ויקחו אותם בשבי, או ייאלצו להניח להם לסגת לטריפולי, או יערכו בהם מרחץ־דמים.

לאחר מכן יקימו הסורים אירגון חדש, אשר יתיימר להיות "אש"ף האמיתי".

במרכז האירגון יעמוד, כביכול, "פת"ח האמיתי", בראשות אברצאלה, אברנידאל ושלושת הקצינים שמרדו (אברמוסה, אברחאלד ואבררעד). נראה שאברצאלה יהיה החבר היחידי של הועד המרכזי של פת"ח ("הוועדה המהפכנית") אשר ישתייך לאירגון זה.

"אש"ף החדש", שייתיימר להיות "אש"ף הלוחם", יכלול את המלגים האלה של פת"ח, את אירגונו של אחמד ג'בריל ושני האירגונים ה"שמאליים" — "החזית העממית" של ג'ורג' חבש ו"החזית הדמוקרטית" של נאיף חוותמה. בשטח זה נחלו הסורים אכזבה מרה. שני האירגונים, שהיו ירועים כפרו־סוריים, התייצבו לימינו של יאסר ערפאת. הסורים וסוכניהם משמיצים עתה את חוותמה באותן המילים שבהן הם מכנים את ערפאת:

אבו־ג'יהאד עם לוחמיו בטריפולי
כמו ביירות שניה

("החזית העממית לשיחרור פלסטין — המיפקדה הכללית") ואירגון אל־צעיקה, השייך לסורים.

סוכני־הסורים יכנסו ישיבה של המועצה הלאומית הפלסטינית. משתתפי מושב זה — מיעוט קטן, שאליו יצרפו ה"מורדים" בוודאי אנשים מכל הבא ליד — יטענו שהם המועצה "האמיתית", ויבחרו בוועד־פועל חדש, שיתיימר להיות העליון האותנטי.

בוועד־הפועל הנוכחי יש 14 חברים (אחרי שמס' 15 התפטר, ומקומו לא נתפס). מבין אלה, רק שניים בטוחים לצד ה"מורדים" — נציג אל־צעיקה, מוחמד חליפה, ונציג אירגונו של ג'בריל, טלאל נאג'י. מכל האחרים, רק אחד חשוד כפרו־סורי — הנציג הבלתי־תלוי עבד־אל־מחסן אבו־מייזר, מרובדי האירגון. סביב אלה יבנו הסורים וועד־פועל חדש, שיתיימר להיות חוקי.

הם יצטרכו להעמיד בראשו אישיות־פת"ח, למען הרושם, ואם לא יעבור אלידם מישהו מן הצמרת הקיימת, יצטרכו להטיל את התפקיד על אפס מאופס כמו אבו־צאלח.

ייעשה נסיון למשוך לאירגון זה את שני האירגונים ה"שמאליים" — "החזית העממית" של ג'ורג' חבש ו"החזית הדמוקרטית" של נאיף חוותמה. בשטח זה נחלו הסורים אכזבה מרה. שני האירגונים, שהיו ירועים כפרו־סוריים, התייצבו לימינו של יאסר ערפאת. הסורים וסוכניהם משמיצים עתה את חוותמה באותן המילים שבהן הם מכנים את ערפאת: "בוגד", "סוכן ציוני" וכדומה.

מן הסתם ייעשה נסיון לחולל פילוג כלשהו בשני האירגונים האלה, על־ידי קניית כמה עסקנים מן הדרג השני, כדי להעמיד פנים שגם שני אירגונים אלה הצטרפו אל "אש"ף הלוחם".

מרכזו של האירגון החדש יהיה, כמובן, בדמשק.

במידה מסויימת ייווצר אז מצב דומה לזה שהשתרר במחנה הציוני באשר הקים זאב ז'בוטינסקי, בשנות ה־30, את "ההסתדרות הציונית החדשה", שהתיימרה להתחרות עם ההסתדרות הציונית האמיתית. האירגון־הצבאי־הלאומי סר למרותה של ההסתדרות החדשה. אלא שאז לא היה הסילוג מלווה בתסבוכת של יחסי־חוץ, כפי שיקרה הפעם.

אם ייווצר מצב זה, הוא יעמיד את מוסקווה במצב עדין ביותר. כאשר יהיו קיימים, לפחות להלכה, שני אירגונים בשם אש"ף, יהיה עליה לבחור ביניהם.

אין שמץ של ספק שיקמיקרה זה תיאלץ ברית־המועצות לבחור בסוריה ובסוכניה, מאחר שאין לה בסיסים בעולם הערבי מילבד סוריה ולוב (ודרום־תימן הרחוקה). פירוש הדבר: הברזת

אבו־איאד (עם הבישוף קאפוצ'י) ברזמא
כאילו הדיחו האמריקאים את בגין

אש"ף

ילדים פלסטינים בגולה מסגינים למען ערפאת
סוד הכוח

מילחמה של מוסקווה על התנועה הלאומית הפלסטינית.

חזרה לטרור

שאלה היא: מה הלאה? "אש"ף הלוחם" יצטרך להוכיח את עצמו, והוא יוכל לעשות זאת רק בדרך המילחמה.

ליגלג לא מכבר מנהיג של אש"ף, המסור בכל ליבו ליאסר ערפאת: "אם הסורים יתקיפו ויכבשו את עכו — הרבה פלסטינים בוודאי יקבלו זאת בברכה. אבל מה הם יכולים לעשות?"

מובן שסוריה אינה יכולה להתקיף. אין לה הכוח לכך. ברית־המועצות בוודאי לא תשמח להסתבכות המאמין כי דרך זו מובילה ליעד כלשהו. הענף של אש"ף־ווטא זה יתדלדל, כפי שהתדלדלה בשעתו ההסתדרות הציונית החדשה. העולם כולו יבין כי אש"ף האמיתי הוא זה אשר נהנה מתמיכת הרוב העצום של העם הפלסטיני, ואשר בראשו עומד יאסר ערפאת, ועימו יהיה צורך להתדיין.

עשוייה להיות להתפתחות זו תוצאה חיובית. כי סרישת כל היסודות הקיצוניים מאש"ף, ובייחוד מפת"ח, יכולה לשחרר סוף־סוף את ערפאת וחבריו מן האזיקים המדיניים שכבלו את ידיהם.

גם בעבר היה זה מיעוט קיצוני קטן. אולם מכיוון שעמדו מאחריו גורמים חשובים — סוריה, לוב, ובעקיפין גם ברית־המועצות, אי־אפשר היה שלא להתחשב בו. כך קיבל מיעטו קטן זה מישקל שעלה בהרבה על כוחו האמיתי.

היו באש"ף ובין אוהדיו תמיד אישים שטענו כי על ערפאת ליזום הרפתקנית חדשה במרחב, ותעצור בעדה ככל יכולתה. אם תפתח סוריה במילחמה מוגבלת, תוך הפעלת חוליות־פיגוע פלסטינית מבין סוכניה, היא עלולה להסתכן בהתקפה ישראלית עליה.

למעשה אין לסוריה שום עניין בהתנגשות עם ישראל, שהיא כיום בעלת־בריתה העיקרית במרחב — הן למען חלוקת לבנון, הן במילחמה בפלסטינים.

מה נשאר? מן הסתם, רק פיגועי־טרור ברחבי העולם, התקפה על מוסדות ישראליים ויהודיים, לפי הסיגנון של חברת־הרצח של אבו־נידאל (בית־הכנסת בווינה, בית־היתומים באנטוורפן, המיסעדה היהודית בפאריס, העסקן היהודי בווינה). יחד עם חטיפת מטוסים, ופיגועים בישראל עצמה.

אין עוד פלסטיני אחד בעולם בעצמו פילוג, כדי לשחרר את עצמו משיעבוד זה, המונע ממנו לנהל את המדיניות שהוא דוגל בה ולקבל החלטות נוקבות, חד־משמעיות ותכליתיות.

הנציג הבולט ביותר של גישה זו היה, כמובן, עיצאם סרטאווי, שניסח אותה בצורה ברורה בכמה ראיונות, ערב הירצחו. היו לדיעה זו הרבה תומכים בתוך אש"ף, בריונים פנימיים, וגם אישים בינלאומיים אוהדי־אש"ף, כגון פייר מנדס־פראנס.

ערפאת לא קיבל דיעה זו. הוא ראה את הנזק שייגרם, והאמין שהוא יעלה על התועלת.

ערפאת החשיב מעל לכל את שלמותו ואחדותו של אש"ף, מכיוון שזהו הנכס היחידי שיש כיום לעם הפלסטיני, אשר אין לו כלים ממלכתיים אחרים. ישראלים, שרגלו בשעתו בחשיבותם המכרעת של "המוסדות הלאומיים", ושהתקוממו בקנאות נגד כל פגיעה במרותם, בוודאי יכולים להבין גישה זו.

יכול, כמובן, להיות גם הסבר אחר להתנהגותו של ערפאת. יכול להיות שגם הוא הבין, כמו רבים מעמיתיו, כי הפילוג הוא בלתי־נמנע, מפני ששום דבר לא ירתיע את הסורים מנסיון לשבור את עצמאות אש"ף. אך ערפאת יכול היה לומר לעצמו: "אם זה בלתי־נמנע, מוטב שיהיה בבוא העת ברור כי לא אנחנו גרמנו לזה, אלא הסורים, כך יהיה ברור להמוני הפלסטינים כי הפילוג אינו בא מבפנים, אלא הוא מזימה מבחוץ. זה יבטיח שהרוב המכריע של העם הפלסטיני יתלכד סביב ההנהגה הלגיטימית."

וזה אכן קרה.

על סמך מידע שלא התגלה ברבים, מנתח עורך "העולם הזה" את המתרחש בחוככי פת"ח ומנסה לשרטט כמה תסריטים אפשריים להתפתחות המשבר

אבו־צאלח בטלוויזיה הישראלית
גם אריאל שרון נרתע

תסריט ב': מצדה פלסטינית

תסריט אחר מוביל למילחמה ממש, עד הסוף.

אבו־מוסה ואנשיו הם, כיום, בני־ערובה בידי הסורים. אפילו סברו כי הרחיקו לכת, ואפילו התחרטו כיום על מעשיהם, לא יכלו עוד לסגת. אין להם דרך חזרה אל פת"ח, ואם יגלו נטייה כלשהי בכיוון זה, יהרגו אותם הסורים.

(אנשים רבים באש"ף מאמינים כי גורלו של אבו־מוסה נחרץ, וכי צפוי לו גורלם של כמה מחבריו, וביניהם ה' רמטכ"ל של כוחות אש"ף, שנרצחו על־ידי הסורים.)

לפי תסריט זה, יפעילו הסורים לחץ גופני מוחץ על כוחות־פת"ח המכותרים בבקאע, ויכריחו אותם, בשיטות של טרור ושוחד, להצטרף אל ה"מורדים".

היו כבר נסיונות כאלה. כאשר החלו הקרבות בין ה"מורדים" ובין כוחות פת"ח בבקאע, הופיעו קצינים סוריים אצל מפקדי פת"ח והודיעו להם שאם יירו אף יריה אחת, ישמידו אותם הסורים. אנשי פת"ח השיבו שלא הם פתחו באש אלא יריביהם, הנהנים מסיוע ארטילרי מאסיבי מצד החטיבה הלובית (וכמובן מצד הצבא הסורי). הסורים עמדו בשלהם: אסור לאנשי פת"ח להשיב אש, בכל מצב שהוא — אחרת יחוסלו.

אם יתגלגלו הדברים כך, יצטרכו הסורים לעלות על טריפולי, מעוז הכוחות האנטי־סוריים. רבים מעוזריו של ערפאת, ובראשם אבו־ג'יהאד, נמצאים בעיר זו, שהפכה לגבי אש"ף מעין ביירות שנייה. זהו מיבצרם של המוסלמים הסונים, שונאי הכת העלאווית, השולטת כיום בסוריה. האוכלוסיה כולה תומכת באש"ף, כמו שהיה בשעתו בביירות המערבית.

מצב זה יעמיד את הסורים בפני ברירה אכזרית. הם יכולים לנסות לכבוש את העיר — דבר שיהיה כרוך במרחץ־דמים נורא, אשר יעמיד בצל אף את השחיטה שערך אל־אסד בעיר הסורית אל־חמה, שבה התבצרו האחים המוסלמים. אבידות הצבא הסורי עלולות להיות עצומות. כבר עתה מדברים על טריפולי כעל "מיבצר אל־חמה החדש".

אבו־ג'יהאד אף דיבר פומבית על "מצדה פלסטינית" — ביטוי המריאה עד כמה אימצו לעצמם הפלסטינים את המינוח הציוני.

אם יירתעו הסורים מפני הרפתקה כזאת, כשם שאריאל שרון נרתע לפני שנה מפני כיבוש ביירות המערבית, תתבטל יומרתם של ה"מורדים" להיות "אש"ף הלוחם". אש"ף הלוחם יהיה זה הקיים בטריפולי.

יש הרואים בהסתקת־האש הממושכת, שהשתררה בבקאע, סימן לחולשת הסורים, הנרתעים מפני הבריחה הקשה.

הבגידה הסובייטית

אשר להעלות על הדעת תסריטים נוספים, אך שניים אלה הם הסבירים ביותר.

אנשי אש"ף מכירים היטב בחומרת המצב, אך מצב־הרוח שלהם רחוק מאוד מלהיות מיואש, או אף מדוכא, כפי שהיה צריך להיות אילו התייחסו ברצינות לדיווח העיתונות העולמית. הם מכירים את המצב לאשורו.

מבחינתם, העם הפלסטיני נתון עתה בסכנה החמורה ביותר לקיומו מאז 1948, כאשר ישראל כבשה חלק מן השטחים שנועדו (בהחלטת החלוקה של האו"ם) למדינה הפלסטינית, ומצריים וירדן בלעו את השאר. אז האמינו רבים, כמו דויד בן־גוריון, שזהו סופו של העם הפלסטיני. הם טעו.

כיום שוב נערכת התקפה מרוכזת מכל הצדדים על העם הפלסטיני. ישראל עורכת התקפה שיטתית על בסיס־הקיום הפלסטיני בגדה המע־

(המשך בעמוד 68)

יונה קלימוביצקי:

„בגין קצת עצוב עכשיו!"

כולם מדברים על מצבו של ראש־הממשלה: האם הוא עצוב, האם הוא שמח. האם הוא מדוכא, האם הוא מחייך. האם הוא מתפקד, האם הוא יודע מה איתו בכלל. יש מישהי היכולה לענות על כל השאלות האלה, אם כי אני מודה שאני לא לוקחת את התשובות שלה מראש כאובייקטיביות. ובכל זאת, יונה קלימוביצקי, מזכירתו האישית של ראש־הממשלה – או כפי שהיא מכונה, „יונה של בגין", רואה את האיש מדי יום וכל היום. החלטתי לשאול אותה:

● יונה מדוע ביטל בגין את נסיעתו לארצות־הברית?

מההתחלה הוא לא התחייב לנסוע לארצות־הברית. כאשר נשיא מרינה מזמין ראש־ממשלה לביקור בארצו, נהוג לענות בחיוב. על אחת כמה וכמה כאשר זו הזמנה של נשיא ארצות־הברית. כאשר שולץ היה פה, לפני חודש, הוא הביא הזמנה מהנשיא רגן. בגין כתב לרגן שהוא מקבל את ההזמנה בשימחה, אך מאחר שכל יום קורה אצלנו משהו, הביקור שלו תלוי במצב בארץ ובעולם בכלל. מה קרה בינתיים? שולץ לא הצליח להשיג את המטרה שלשמה נשלח, לא חלה נסיגה של הכוחות, לכן בגין החליט שאין כעת שום דבר פוליטי בוער המצדיק את הנסיעה שלו. לכן הוא פשוט דחה את הנסיעה שלו למועד שבו ביקור כזה עשוי להביא תועלת. אחרי הכל, אין לראש־הממשלה זמן לטיולים בעולם.

● האם אין קשר בין דחיית נסיעתו ובין העובדה שהוא עומד להכריז על פרישתו?

הוא אמר לפני שנתיים־שלוש שיפרוש, אבל מאז זרמו, כמו שאומרים, מים רבים בנחלי ישראל.

● את נמצאת איתו כל יום. מה קורה לו? מה עובר עליו?

בגין הוא בן־אדם ריגשי לא רגשני, והרגש שלו ברוך השם לא נשחק במשך כל שנותיו בג'ונגל הפוליטי. בגין אינו טיפוס של מעמיד פנים. הוא אינו מאלה המחייכים ואומרים שהכל בסדר גם כשמשהו לא בסדר. הצטבר אצלו הרבה מאוד מאז פטירת רעייתו, הבדידות וגם הקורבנות בלבנון אינם מוסיפים למצב רוחו. כל קורבן עולה לו בבריאות. הוא קצת עצוב עכשיו, אבל בעשרת הימים האחרונים חלה עלייה הדרגתית במצב רוחו. נדמה לי שהוא מתחיל לצאת מהסתגרותו. באמת. עד לאחרונה הוא הסתגר בעצמו, לא חייך, ואנחנו לא היינו רגילים לזה. אנחנו היינו רגילים לבגין הנמרץ, הפולמוסן, המגיב על כל דבר. כעת הוא מתחיל לחזור אל עצמו, לאט לאט ובהדרגתיות.

● איך את אוהבת אותו יותר, שקט ומסתגר או סולמוסן ונמרץ?

אני אוהבת אותו בכל מצבי הרוח. מה שלא יהיה, מה שלא עובר עליו, הוא תמיד נשאר נחמד, נעים ומתחשב באנשים אחרים.

משה רום:

„נכון לעכשיו אני מועמד הליכוד בחולון!"

עורך־הדין משה רום הודיע שהוא מועמד הליכוד לרשות עיריית חולון. עורך־הדין רום הוא איש מכובד, וכולם התייחסו להודעתו בשיא הרצינות, עד שבא איש תנועת החרות, אל"מ (מיל') אורי אלמוג, והודיע: „לא דובים ולא יער! מועמד הליכוד לבחירות לראשות עיריית חולון הוא אני ולא משה רום." שאלתי את משה רום, איש הליברלים:

● מי, אם כך, הוא מועמד הליכוד? אתה או אורי אלמוג?

נו, מה אני יכול לעשות. הכל התחיל בגלל יעל רום מחיפה. כשנחתם הסכם גח"ל ב־1965 סוכם, כי המועמדים לתפקיד ראשי הערים הגדולות תל־אביב, חיפה וירושלים יהיו מסיעת הליברלים ואילו המועמדים לערים הקטנות, כמו חולון ונתניה יהיו אנשי חרות. פתאום הודיעו יעל רום ויגאל כהן כי הם מועמדי הליכוד בחיפה. שניהם כידוע אנשי חרות. בעיקבות כך הוחלט שמועמד חולון יהיה איש הליברלים. נערך דיון בין חרות והליברלים ואני נבחרתי כנציג הליכוד למועמדות לראשות העיריה בחולון. אני חולוני, אני כבר 45 שנים גר בחולון.

● מדוע אם כך הודיע אורי אלמוג שהוא המועמד בחולון?

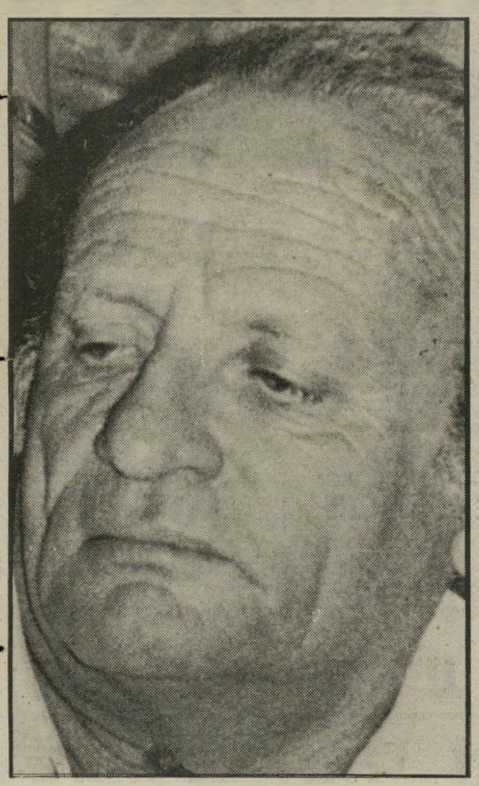
זהו עניין מסובך. התברר כעת שחרות רוצה גם את נתניה, שגם היא אמורה היתה להיות שלנו. בשלב זה מדברים על חילופין ועל תמורה במקום.

● אם כך, הסכם גח"ל משנת 1956 אינו תקף?

לא אמרתי שהוא אינו תקף. אני אומר רק שבהסכם יש דברים שהם ברי דיון.

● מהו אם כך המצב נכון לעכשיו? מי מועמד, אתה או אלמוג?

נכון לעכשיו אני מועמד הליכוד בחולון.

ראובן אלוני:

„אנחנו לא מדברים בבית על פוליטיקה!"

בזמן האחרון המצב הפך כמעט בלתי־אפשרי. חילוקי הדיעות הקוטביים בציבור גורמים לא אחת לפירוד חבילות בין ידידים, בין בני משפחה, ואפילו בין בעלים ונשים. אני עצמי מתקשה למצוא את נוסחת הפשרה. איני יודעת איך אפשר להמשיך ולהישאר בידידות עם חבר ותיק, המאמין שצריך ליישב את יהודה ושומרון, המאמין שצריך להישאר על אדמת לבנון, החושב שגוש־אמונים הם החלוצים של שנות השמונים.

לפני כמה ימים פגשתי באילת את ראובן אלוני, בעלה של חברת־הכנסת שולמית אלוני. ראובן אלוני, שהיה האחראי על מרחב שלמה, ידוע באהבתו לארץ־ישראל „הגדולה", כפי שהוא מעדיף לקרוא לה. אשתו, לעומת זאת, ידועה בדיעותיה ההפוכות לחלוטין. אלוני, ששמע אותי מתווכחת עם ידיד, התערב בשיחה ואמר:

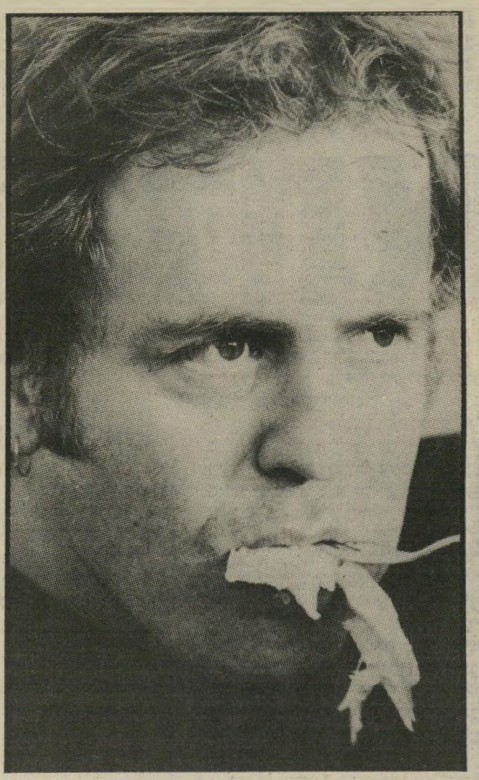
אתם רוצים לשמוע לעצתי? קחו דוגמה ממני ומשולמית. אצלנו בבית היא חושבת כך ואני חושב אחרת. אז החלטנו שאם אנחנו רוצים לחיות ביחד אנחנו בבית לא מדברים על פוליטיקה.

● ומה עושים כשבאים אורחים?

מודיעים להם שבבית מישפחת אלוני לא מדברים על פוליטיקה.

● ומה אומרים הילדים שלכם?

גם מבחינת הילדים זה מתחלק: הבן הגדול מחזיק בדיעותיי, שני הבנים הצעירים מחזיקים בדיעותיה של שולמית, וגם הם יודעים שכשבאים אלינו הביתה לא מדברים על פוליטיקה. זוהי הדרך היחידה. אחרת קשה מאוד לחיות ביחד.

מירון רכטמן:

„ישראל היא צרכנית פופ ברמה בינלאומית!"

מאחרי כל מופעי־הבידור הענקיים המתרחשים לאח־רונה בארצנו, מאחרי המיכשור החדיש שעל הבימות, עומד איש צעיר אחד, שלא הייתם שמים עליו שני גרוש וחצי, אם אתם אנשים המשתכלים על הקנקן ולא על מה שבתוכו. האיש הוא מירון רכטמן, זרוק בנשמה, שגם היום, אחרי שיש לו כמה לירות בחשבון־הבנק שלו והוא חולש על חברה המעסיקה 15 עובדים ומגלגלת מחזורים של מאות אלפי דולרים, נראה כאילו עוד רגע ישלוף את הגיטארה, יישב על המידרכה בדיזנגוף ויצפה למעותיהם של העוברים והשבים. מירון רכטמן עשה דרך ארוכה מאז התחיל לעבוד לפני 15 שנה, כפועל־בימה. כיום הוא שותף בחברת „בטי בם", שהיא הספק של אמצעי הבימה לכל הקונצרטים והמופעים בארץ. ברשות החברה 88 רמקולים, 250 פנסי־תאורה, 2 פולו־ספוטים וכמובן כלי־נגינה. בזכות אמצעים אלה מרשים לעצמם אמנים מהשורה הראשונה להגיע כיום לארץ. רכטמן רכש את הציוד הזה מחברת „בריטניה פרודקשן", השייכת ללהקת הרוק הנודעת „פינק פלויד". אחרי הקונצרט של ג'ו קוקר החלטתי שהגיע הזמן להציג למירון כמה שאלות:

● **איך אתה יודע איזה סרטי ציוד זקוק אמן המופיע בארץ?**

הוא בדרך־כלל שולח רשימת מפרטי ציוד. אם אנחנו ענים לדרישות — הכל בסדר. אם חסר משהו, הם מביאים בעצמם. מה שחסר בדרך־כלל זה כלי־נגינה מיוחדים.

● **יש אמנים העושים לעצמם בדיקת־קול, יש כאלה שלא. זה משנה לגבי יחס האמן למופע?**

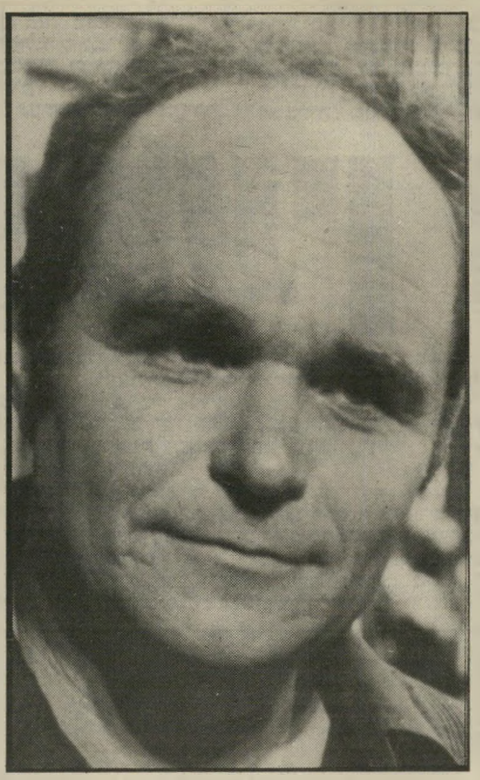
זה לא משנה. ג'ו קוקר לא עשה בדיקת־קול להקת תחזית מזג־האוויר עשו. יש אמנים שיש להם טכנאים איתם, הם עובדים זמן רב, הם יודעים בדיוק מה טוב בשביל האמן שלהם, והוא סומך עליהם לעיתים יותר מאשר על עצמו.

● **אתה נמצא בביזנס כבר 15 שנה. מה דעתך על התופעה של הנהירה העצומה למופעי רוק?**

לדעתי זוהי תוצאה ישירה מכך שיש ציוד מתאים בארץ. בזכות הציוד הזה מגיעים לכאן אמנים מהשורה הראשונה. אנשים באים לשמוע אותם. חוץ מזה, זו התפתחות עצומה. אנחנו על המפה. ישראל הפכה לצרכנית פופ ברמה בינלאומית.

● **מה אומרים עלינו האמנים המופיעים כאן?**

הם נהנים להופיע כאן. כמעט כולם מספרים לי שהם חשבו שיש פה גמלים ברחובות. הם לא תארו לעצמם שיש פה מודעות כל־כך גדולה לפופ. כעת זה משתנה. יש רכילות, אמרגנים ואמנים מספרים האחד לשני — אנחנו על המפה.

יוסי קיוטו:

„אני רוצה להוריד את המוסיקה אל העם!"

תגידו מה שתגידו, הקונצרט של הפילהרמונית בפארק הירקון היה באמת משהו מיוחד. 300 אלף איש יושבים על הדשא ומאזינים בדומיה לנגינתה של התיזמורת הפיל־הרמונית ושל יצחק פרלמן. אפשר להגיד עלינו כעת שאנחנו עם־המוסיקה, לא עם־הספר. על האירוע הזה, כמו על אירועים אחרים שעיריית תל־אביב תוקפת בהם כעת את תושביה, אחראי יוסי קיוטו. מכיוון שהבחירות המוני־ציפליות בשער, לא היה מנוס מלהעיר לקיוטו:

● **מזל שיש בחירות.**

אני רוצה להגיד לך משהו, אבל בינינו: אני עצמי מערכ'ניק, וכל אחד שמכיר אותי יודע שאני מערכ'ניק. אותי לא מעניין בחירות, אותי לא מעניינת הפוליטיקה. אני רוצה להוריד את המוסיקה אל העם, שלא תהיה אכסקלוסיבית, רק לעילית של היכל התרבות ואולמות הקונצרטים. בשבילי לשמוע ברדיו בחור עם מיבטא תימני בולט אומר: וואלה אפילו בחוץ־לארץ לא רואים דבר כזה! היה שווה כל רגע של עבודה שהשקענו בפרוייקט. אז תרדי ממני עם הבחירות, בסדר?

מאיר פנינגשטיין:

„חלום מצוי של כל ישראלי!"

זוכרים את מאיר פנינגשטיין, פוגי מ.כוורת"? אם אתם במיקרה לא יודעים, הוא חי ומתגורר בניו־יורק – כמו רבים מאחינו ומאחיותינו. פנינגשטיין מארגן שם את פסטיבל הקולנוע הישראלי, וכעת הוא נמצא בארץ כדי לשכנע קולנוענים להציג אצלו בפסטיבל את הסרטים שלהם.

● **פנינגשטיין, למה נחוץ לעיר כמו ניו־יורק פסטיבל סרטים ישראליים?**

כדי שילמדו להכיר את הקולנוע הישראלי. אחרי הכל יש קולנוע בארץ, אז למה שיתעניינו רק בקולנוע הפולני? שיבואו לראות מה שיש לנו להציע.

● **אתה רוצה להגיד לי שחוץ מישראלים הבאים לראות את הסרטים מטעמים של געגועים הביתה, הקולנוע הישראלי מעורר עניין בניו־יורק?**

עובדה. לגאלה שלנו באו אנשים חשובים. ברוק שילדס היתה אורחת הכבוד.

● **ברוק שילדס זה לא נחשב. היא בעת כמעט ישראלית.**

כן, שמעתי שהשם שלה ככר לא נמכר טוב בארץ. התרגלו אליה. או אם את רוצה, אתן לך שמות נוספים.

● **לא רוצה שמות, רוצה תכלס. מה יוצא לבימאי קולנוע ישראלי מכך שהוא מציג אצלך בפסטיבל את הסרט שלו?**

הוא מגיע לידיעתם של מפיצי סרטים, שקודם לכן לא היה לו צ'אנס להגיע אליהם. עובדה, הצלחנו למכור את החורף האחרון לחברת־הפצה ענקית.

● **מה יוצא לך מזה?**

אני רוצה להפיק סרטים. זוהי הדרך שלי להיכנס לענף. כעת, בעיקבות הפסטיבל, אני עומד להפיק עם עור מפיק ישראלי סרט שיצולם פה ובניו־יורק.

● **אתה עדיין מנגן בתיזמורת־התונות לסרנסתך?**

לא, הפסקתי עם זה. אני רוצה לנגן, אבל לא כנגן אלא כיוצר.

● **יש לך תוכניות לחזור לישראל?**

אני חולם לגור חצי פה וחצי שם.

● **זהו חלומו המצוי של כל יורד מצוי.**

זהו חלומו המצוי של כל ישראלי, גם אחד שגר בישראל וגם אחד שגר בניו־יורק.

כבר בשבוע הראשון של מילחמת־לבנון פתח "העולם הזה" בביקורת נוקבת של בישלונותיה המדיניים והמוסריים. מאז נכתבו על כך אלפי מאמרים.
בסידרה זו נעשה נסיון לנתח את הכישלונות הצבאיים המיקצועיים של מילחמה זו, בלי קשר לוויכוח על מהותה המוסרית והמדינית.
הביקורת על המהלכים הצבאיים של מילחמת־הלבנון נערכה, עד כה, בעיקר בחוגים מיקצועיים – וגם שלא בסדרסיה, ולרוב גם לא בפורומים פגורים. אלא בשיחות פרטיות בלבד. בסידרה זו נעשה נסיון ראשון לנתח את המהלכים הצבאיים של המילחמה באופן שיטתי ואובייקטיבי, ולהשיב על השאלות הנוקבות: מדוע לא השיג צה"ל ניצחון מהיר וחותך במילחמה, למרות עליונותו הכבירה? מדוע איחר להגיע לבירות? מדוע לא הבים את הצבא הסורי?

בישלון בעין זחלתא

ביום א', ה־6 ביוני, נכנס ללבנון כוח שאמור היה לנוע בציר המרכזי, לתפוס את גשרי הבסרי שעל נהר האוולי ואחר־כך להיות מוכן לתנועה צפונה, לכביש ביירות־דמשק. הכוח, שהיה ת"פ אוגדת־"הפלדה", כלל את היחידות הבאות:

- חטיבת שריון של אל"מ ד.
- גדוד חי"ר של הנח"ל.
- גדוד ארטילריה מתנייעת.
- יסודות של הנרסה, חימוש, קשר וכו'.

אולם מאחר שזה היה חסום, הועבר הכוח דרך גשר עקיה.

לחימתו העצמאית של הכוח החלה למעשה ביום ב', ה־7 ביוני, עת החל נע צפונה, אחרי שחצה את גשר־חבוש שעל הוהרני. באיזור ג'רג'וע נתקל הכוח בגדוד־קומנדו סורי, שנשלח לשם מן המיתחם הסורי בג'זין. גדוד זה הגיע לשם זמן קצר לפני הכוח, כך שלא הספיק להתארגן, ונפוץ לכל עבר.

במשך היום התקדם הכוח ועבר 40 למיקרה שציר אחד ייחסם, וכן לאפשר תנועה מהירה יותר על־ידי פיזורה בין שני צירים.

ביום ג' בערב נכנס החוד של הכוח למארב סורי בכפר עין־זחלתא.

במארב נפגעו שני טנקים וכמה נגמ"שים, וטנק שלישי הצליח להיחלץ לאחור, אחרי שהשמיד חמישה טנקים סוריים.

מאותו רגע ואילך התמקדה פעילות הכוח בנסיונות לחילוץ צוותי הטנקים שנהרגו חמישה חיילים. אולם כל הנסיונות עלו בתוהו.

● 3 ק"מ מן הכביש

כוח הסורי באיזור עין־זחלתא כלל גדוד־קומנדו וגדוד־טנקים. ביום השני למילחמה, כאשר איתרו תנועה של צה"ל צפונה, שלחו הסורים את חטיבת שריון 51 שלהם (טנקי טי־62) להתפרס במרחב שבין צופר לשתורא, וחלק מן הטנקים הללו טנקים, תוקף לאורך הציר.

עד יום ה' בערב הושלם כיבוש הכפר לאחר קרב קשה.

עם בוקר יום ו', ה־11 ביוני, המשיך הכוח צפונה ונתקל במערך הסורי בעין־דרה שם נעצר עקב הפסקת־האש, כשהוא במרחק של כשלושה ק"מ בלבד מכביש ביירות־דמשק.

כישלונו של הכוח להגיע לכביש ביירות־דמשק היה רב־משמעות, שכן גם באיזור הבקאע לא הצליח צה"ל להגיע לכביש, שהיה היעד שאליו נעו כל הכוחות. כתוצאה מכך היה בשבוע השלישי למילחמה קרב לכיבוש קטע הכביש שבין ביירות לדוויסת־צופר, קרב שעלה לצה"ל בעשרות הרוגים ובמאות פצועים.

ניתוח הסיבות לכישלונו של הכוח להגיע לכביש מעלה שני מישגים בסיסיים, האחד במיבנה הכוח והשני בניהול הקרב אחרי ההתקלות במארב בעין־זחלתא.

● כישלון מודיעיני

כוח מנה חטיבת שריון וגדוד חצי חי"ר, בעוד שתוואי השטח ההררי הכתיבו בניית צוות־קרב שיהיה מבוסס על יותר חי"ר ופחות טנקים.

בשטח ההררי אין אפשרות להביא לידי ביטוי כוחות־שריון גדולים, שכן התנועה מוגבלת לצירים מועטים וצרים, שכמעט אין אפשרות ירידה מהם. כך שבסך הכל לוחמים שניים או שלושה הטנקים הראשונים, ולעיתים אף פחות מזה.

מאת
רוני שפיגל

אמנם, איזור עין־זחלתא היה רחב דיו כדי לאפשר פריסה של כוחות־שריון גדולים יותר, אולם גם כך ישבו חלק מהטנקים של הכוח בחוסר מעש בחניונים, בעת שניטש הקרב.

לעומת זאת, עד שלא הגיע גדוד צנחני־המילואים, לא ניתן היה לערוך מיתקפה סדורה על המיתחם הסורי.

טעות שניה היתה טמונה בנסיונות החוזרים ונשנים לחלץ את הכוח שנקלע למארב, תוך ביזבוז זמן יקר, תחת הפגועים של החוד.

כאשר התברר לאל"מ ד. שהכוח הסורי שמולו גדול מכפי שחשב, החליט לצאת להתייעצות עם מפקד האוגדה.

משחזר, בעבור כמה שעות, מצא את הכוח כשהוא נתון להתקפה סורית ונסוג בבהלה ובאי־סדר. אל"מ ד. נטל לידיו את השליטה והצליח לייצב את המצב.

אור ליום ד' ובמהלכו נערכו שלושה נסיונות לחלץ את כוח החוד, ובמהלכם נערכו יחד עם הקומנדו בעין־זחלתא.

ביום הרביעי, כאשר נכח אל"מ ד. כי כל נסיונות־החילוץ נכשלו, פקד להפסיקם, כדי לערוך קרב סדור לתקיפת המיתחם הסורי. במהלך היום תוגבר הכוח על־ידי גדוד צנחני־מילואים מן "החטיבה שלא גוייסה", ופלוגה ממנו אף נטלה חלק בנסיונות־החילוץ.

בלילה שבין יום ד' לה' ביצע גדוד צנחני־המילואים איגוף ימני דרך ההר, ועם בוקר החל תוקף את הכוח הסורי מן האגף, בעוד שגדוד־הנח"ל, בסיוע ק"מ ולמחרת בבוקר, ביום ג', ה־8 ביוני, חצה את גשר הבסרי. לאחר החציה נתקל הכוח בכוח סורי קטן מחטיבת חי"ר 85, שירה בו טילי נ"ט. אחרי קרב קצר, המשיך הכוח בדרכו, ובאיזור מטולה התפצל לשניים. כוח אחד נע בציר מזרחי, דרך מוצרת אל־שוף, לעין־זחלתא, והכוח השני נע בציר מערבי עד לבית אל־דין, שם פנה מיזרחה והמשיך לכיוון עין־זחלתא עד לחבירה עם הכוח המיזרחי.

פיצול הכוחות לשני צירים נבע מהשאיפה להבטיח את התנועה, נערכו יחד עם הקומנדו בעין־זחלתא.

ביום הרביעי, כאשר נכח אל"מ ד. כי כל נסיונות־החילוץ נכשלו, פקד להפסיקם, כדי לערוך קרב סדור לתקיפת המיתחם הסורי. במהלך היום תוגבר הכוח על־ידי גדוד צנחני־מילואים מן "החטיבה שלא גוייסה", ופלוגה ממנו אף נטלה חלק בנסיונות־החילוץ.

בלילה שבין יום ד' לה' ביצע גדוד צנחני־המילואים איגוף ימני דרך ההר, ועם בוקר החל תוקף את הכוח הסורי מן האגף, בעוד שגדוד־הנח"ל, בסיוע

בציר המרכזי: כפריים שיעיים מריעים לחיילי צה"ל ביום השני של המילחמה
לא היה מקום לטנקים לחילחם

מדוע לא הגיעו כוחות צה"ל בשבוע הראשון אל היעד העיקרי של המיתקפה: כביש ביירות־דמשק?

במהלך התנועה צפונה הצטרפו אל הכוח כמה פלוגות של גולני.

● מארב בעין־זחלתא

ציר־התנועה עבר במורדות המ־ערביים של הר ברוק, שטח הררי קשה לתנועה ועשיר בצמחיה. הדרך שבה עברו הכוחות היתה צרה, ובורב המקרים היה רוחב החזית של הכוח כרוחבו של טנק בודד.

הכוח שנכנס ביום א' היה אמור לחצות את הליטאני בגשר חרדלה,

למשל על־ידי תפיסת נקודות־מפתח על־ידי כוחות מוטסים.

סביר להניח כי כפי שהצליחו הסורים לעכב את צה"ל היה יכול כוח מוטס של צה"ל לעכב את ירידת הסורים דרומה מכביש ביירות־דמשק, אם היה מופעל בטרם הספיקו הסורים להתפרס על הציר העולה מג'זין, ובתנאי שחיל־האוויר היה רואג למנוע הנחתת כוחות סוריים בעורפו.

כן ניתן היה לעקוב אחרי תנועות הסורים באיזור גם בלילה, על־ידי הפעלת אמצעים שונים, כגון מטוסים בעלי אמצעים לראיית־לילה ומכ"ם צופה־צד, או על־ידי פיזור חיישנים לאורך הצירים, כפי שעשו האמריקאים בוויאט־נאם לאיתור תנועות על נתיב הו־צ'י־מין.

יש להניח שאילו נהנה הכוח משירותיו של מודיעין קרבי יעיל וצופה־קדימה, היתה נחסכת ממנו הכניסה למארב, על האבדות ואובדן הזמן הכרוכים בו, וכי היה בידו לתכנן מראש קרב סדור ועריך למיטוט המערך הסורי.

אילו היה הכוח מגיע לכביש ביירות־דמשק, הוא היה מנתק את ציר האספקה העיקרי של הכוחות הסוריים בביירות, והיתה בידו האופציה לנתקם כליל.

אופציה נוספת שהיתה לו, במיקרה זה, היתה לנוע מיזרחה, דרך מעבר דאהר אל־ביידר לביוון שתורא, מהלך שהיה מביאו אל עורף הכוחות הסוריים בבקאע.

עם זאת היה מהלך כזה מחייב שיעמדו לרשותו כוחות חי"ר גדולים יותר לפתיחת המעבר, הן בפעולה רגלית והן באיגוף אנכי (ע"י מסוקים), וכן כוחות־עתודה לניצול הצלחה.

אופציה נוספת שהיתה לכוח גם ללא הגעה לכביש ביירות־דמשק היתה לנוע דרך מעצר־אל־שוף, בציר החוצה את ג'בל־ברוק ממערב למיזרח לעבר כפריא, שם היה מגיע לעורפה של חטיבת שריון 91 מהדיוויזיה המשוריינת מס' 1.

אולם מהלך זה לא ננקט, למרות שחלק ניכר מהטנקים של הכוח ישבו ביום רביעי, ה־9 ביוני, באפס מעשה. ניתן, אם כך, לאמר שחטיבת־שריון זו לא הגיעה לידי ביטוי מלא, בשלב זה של המערכה.

● הקרב על הכביש

דכישלון להגיע לכביש ביירות־דמשק בעין־זחלתא ובבקאע הביא לקרב עליו בשבוע השלישי למילחמה.

האפשרות שהסורים ינצלו כביש זה כדי לתקוף לעבר ביירות, כדי להסיר מעליה את המצור, לא היתה סבירה ביותר, עקב האיום על אגפם הדרומי לכל אורך הציר, והשליטה האווירית המוחלטת שממנה נהנה צה"ל. אולם כוחות סוריים שישבו באיזור עליי הטרידו את צה"ל, שצר על ביירות.

המיתקפה לכיבוש הכביש היתה מיתקפה מתמקדת של שני כוחות, כאשר כוח שכלל את חטיבת השריון של אל"מ ד', בתוספת כוחות חי"ר וצנחנים, תקף מדרום, באיזור הציר העולה לבחמדון, ואילו חטיבת חצנחנים תקפה על כביש ביירות־דמשק לכיוון עליי. הכוח הסורי בגיזרה מנה שני אגדי־קומנדו (אגד קומנדו בצבא סוריה מונה 3־4 גדודים), שני גדודי שריון ואגד חת"ם.

בלילה שבין יום א' ל־ב', ה־20־21 ביוני, נע גדוד הנח"ל ותפס את איזור רוויסת־אל־נעמן. במשך יום ב' המשיך הגדוד להתקדם צפונה, בסיוע טנקים, תוך קרבות עם הקומנדו הסורי, וביום ג' התייצב באיזור הכפר מנצוריה.

בלילה שבין ה־22 ל־23 ביוני נשלח גדוד צנחני־מילואים כדי לאגף רגלית כוחקומנדו סורי באיזור, ולתפוס גיבעה השולטת על מנצוריה.

בדרך עלה הגדוד על מוקשים, ואחרי שפינה את נפגעיו הצליח לתפוס את הגיבעה ולהתמקם בעורף הסורים.

אולם מהלך זה לא גרם להתמוטטות הסורים שנאגפו, ושיירת נגמ"שים, שהיתה צריכה לחכור לגדוד לאורך הציר מנצוריה־בחמדון, לא יכלה להתקדם מפאת אש הסורים, כך שהגדוד מצא את עצמו עם בוקר מכותר על־ידי הקומנדו הסורי.

הצנחנים שכבו על הגיבעה, כאשר התחמושת והמים הולכים ואוזלים, ללא יכולת הרוגים ופצועים, וללא יכולת לזוז מחמת האש הסורית. המחסור במים גרם להתייבשות של חלק מן האנשים, והיה חשש שהגדוד לא יוכל להחזיק מעמד במיקרה של התקפת־נגד סורית.

למזלם נמצא על הגבעה ברז מים, והמים חולקו בין החיילים.

בינתיים הוחש למקום גדוד של גולני, אשר עלה על הגיבעה, תפס כמה גבעות סמוכות וחילץ את הצנחנים.

במשך היום החמישי הגיעו כוחות נוספים של גולני, שהתקדמו לעבר בחמדון וכביש ביירות־דמשק, תוך קרבות קשים עם הקומנדו הסורי.

ביום ו', ה־25 ביוני, השלימו את ההשתלטות על הכביש והגבעות השולטות עליו. גדוד הנח"ל, שנע ממיזרח לגולני, השתלט על איזור צופר והגיע לרוויסת־צופר, הנקודה המיזרחית ביותר אליה הגיע צה"ל על הכביש. בינתיים נעה חטיבת הצנחנים על הציר ממערב למיזרח, והגיעה לעליי כימעט ללא התנגדות.

הסורים נסוגו לאיזור הבקאע כאשר צה"ל אינו מפריע להם בכך.

(הפרק הבא: המילחמה בסורים)

הגיזרה המרכזית (1) הכוח חוצה את גשר חבוש. (2) היתקלות באיזור ג'רג'וע. (3) חציית גשר הבסרי. (4) היתקלות בכוח סורי מחט' 85. (5) התפצלות לשני כוחות – מערבי ומיזרחי. (6) הכוח עולה על המארב הסורי בעין־זחלתא. (7) בלילה שבין יום ד' לה' מבצע גדוד־צנחנים איגוף, ובמשך יום ה' נכבש הכפר. (8) עם הפסקת־האש של ה־11 ביוני מוצא הכוח עצמו מול המערך הסורי בעין־דרה. (9) בלילה שבין יום א' לב' 20-21 ביוני תופס כוח הנח"ל את איזור רוויסת אל־נעמן. (10) כוח־צנחנים נכנס לכיתור באיזור מנצוריה, ומחולץ על־ידי גולני. (11) עד יום ו' מגיעים כוחות גולני והנח"ל, בסיוע שיריון, לכביש ביירות־דמשק. (12) כוח צנחנים מגיע לעליי.

הפכת את העתון כדי לראות מה כתוב פה?

טוב מאוד. זה בדיוק מה שכולם עושים עם השמפואים האלה של "פלקס", כדי להוציא את הצו'פצ'יק עם הפרס.

בשביל מה זה טוב? — תשמעו סיפור מן החיים:

אשה אחת שמעה, ברדיו — יש מתנות בתוך השמפואים. חשבה: אוטוביאנקי בתוך שמפו? לא מאמינה. אבל מה, הלכה לכל-בו, וקנתה 3. באה הביתה וחשבה: טוב, עכשיו — איך מוציאים את הצו'פצ'יק הזה שתוכו הפרס?

חשבה, חשבה, עד שבא לה רעיון: הפכה את השמפואים על השולחן, ראש למטה, רגליים למעלה, כמו העתון שאתם מחזיקים עכשיו, וכמו שאתם רואים את השמפו מפה.

בינתיים, דמיינה לה במה תזכה: בטלויזיה, בוידיאו, אולי במכונית או בטיסה לחו"ל, ביהלום, מי יודע?

הגיעה השעה 4.00. ירדו השכנות לשתות קפה ונכנסו לסלון. ראו את השמפואים ואמרו לה מה זה שמפואים הפוכים על השולחן? ספרה להם. לא האמינו, אבל מה — איך שיצאו טסו לכל-בו לקנות גם כן...

חכתה עוד קצת, עד שהמה-שמו הצבעוני הקטן ירד. הלכה לכיור, פתחה את המכסה ויצאו כאלה בקבוקונים קטנים וצבעוניים, נחמדים באמת.

בידיים רועדות ולב דופק פתחה כל כמוס קטן כזה ובדקה. אבל מה — אחרי כמה דקות כמעט חטפה שבץ. לא מכונית, לא וידיאו, לא טיסה. בסך הכל — אחד בושם קטן ושני תלושים של הנחה. זהו. ישבה כועסת ושתקה.

פתאום בא בעלה.

ראתה אותו מביא קרטון ענק, עליו כתוב "יפרס כמוס בפלקס".

"מה זה, אמרה, השתגעת? —

הבאת ארגז מלא שמפואים"?

צחק. ראתה שהעיניים שלו מבריקות.

עמד על ידה, ופתח. מ-ה ה-י-א ר-ו-א-ה?!?

וידיאו טייפ חדש — חדש!!!

"תראי חבובה, אמר לה, תראי מה מצאתי בתוך השמפו הפגז הזה?"

לא יכלה לדבר. כשחזרו לה המלים אמרה: "רגע, אבל איך אצלי רק בושם והנחות ואצלך ככה — וידיאו?"

אמר לה: "מה את חושבת? — כל החיים זה פיקניק ולכל אחד יש מזל! לאחד מזל של בושם, לאחר מה שמו עם הנחה, ולי — בקבוק של וידיאו, כל אחד והמזל שלו.

אבל מה — תגידי את האמת: השמפו הזה, נכון הוא טוב? אז מה, זה לא זכיה?!"

אמרה: "באמת, השמפו מצוין, ואיזה ריח, כל הבית כמו גן עדן. אבל מה — מה נעשה בתלושי ההנחה האלה?"

אמר לה: "תראי, מה שבטוח — מהשמפו את תמיד מבסוטה כי ה"פלקס" באמת נהדר, ואפילו אם לא נזכה עוד פעם בפרס גדול, כמו יהלום או אניה, אלא רק תלוש הנחה — תחשבי:

— נעלי ספורט של "נמרוד" לילדים, בהנחה, עכשיו לפני הלימודים — צריך! צריך!

— ושני בקבוקי קוקטייל "קונטיקי" בטעם גן עדן, במחיר של אחד בלבד, כדאי? כדאי!

— והנחות למלון "לרום" באילת, בטח כדאי, אולי ניסע וננוח.

— ואפילו הנחות יפות על שעונים ותכשיטים של אומטיים, זה השקעה טובה,

— גם ההנחות למכשירים של סניו — לא רע. עוד וידיאו לא צריך, אבל תנור מיקרו-וויב חוסך עבודה.

— ומה שבטוח: כל ההנחות על פלקס ובושם שמקבלים במקום, כדאי לנצל ולשמור, לבית או למתנה.

"מה זה, שאלה, מאיפה לקחת את כל הפרסים וההנחות האלה?"

אמר לה: "מה העניינים אתך, לא שמעת? הוסיפו אלפי פרסים חדשים"! מיד רצה לחנות וקנתה עוד...

אז שיהיה להם ולכם בהצלחה — בברכה חמה.

רבלון

הפלקס נפלא - כולם יודעים

עכשיו הוספנו אלפי פרסים

פרס כאוס בפלקס

פלקס תכשירי השיער הנפלאים של רבלון מעניקים שיער יפה, בריא, מבריק ורענן. עכשיו במבצע פרסים מדהים ללא תקדים: **בתוך כל קבוק פלקס טמונה כמוסת זכוכית קטנה ומבטיחה — ובתוכה פרס.** מצאו את הכמוסה והפרס — גדול או קטן — בידכם!

כל אחד זוכה!

בכל בקבוק יש פרס

ממכונית הדורה.תלושי זיכוי והנחה ועד בושם ריחני ונפלא

הפרסים החדשים

אומטיים הפצה בנ"מ

תכשיט זהב משובץ יהלומים בשווי 50,000 ש'.
5 תכשיטים בשווי 10,000 ש' כ"א
100 שעוני-יד דיגיטליים.
100 שעונים מעוררים לטיולים.

מלון לרום אילת

30 סופי שבוע זוגיים במלון "לרום" אילת (2 לילות כולל לינה וארוחת בוקר).

נימרוד

150 זוגות נעלי ספורט "ווקמן" של "נימרוד" לילדים ונוער (במידות 27-35).

ניקי ושות

10 מערכות צבעוניות של כלי מיטה " ניקי" (שמיכת פיקה, סדין ו-2 ציפיות).

KONTIKI

200 בקבוקי ליקר "קונטיקי", הקוקטייל הצונן של הקיץ.

REVLON

250 מחשבי-כיס אלקטרוניים מהודרים L.C.D.
מאות חבילות שי של רבלון, לאשה או לגבר, בשווי 1,000 ש' כל-אחד.

הפרסים שטרם זכו בהם:

אוטוביאנקי

מכונית אוטוביאנקי ג'וניור 1983 הדורה, קומפקטית ואלגנטית, "טלקאר" יבואני אוטוביאנקי לנציה, סוכנות ראשית:
רח' המסגר 32, ת"א,
טל: 336081 (עוד לא זכו)

SANYO

2 מכשירי וידיאו + 100 סרטים להשאלה מספריית "הקולנוע" (1 זכה).
2 טלויזיות צבעוניות "14 (2 זכו)
2 תנורי "מיקרו-וויב".
1 מערכת סטריאופונית עם אוקווליזר.

התאחדות התכשיטנים והתכשיטים THE ISRAEL JEWELLERY GROUP

תכשיט זהב משובץ יהלומים בשווי 70,000 ש' (זכו).
15 תכשיטים בשווי 5,000 ש' כל-אחד.(3 זכו)
הלשכה הישראלית לתכשיטים,
רח' בצלאל 48, רמת-גן.

מחשבי בנאל

מחשב אישי "מיקרו-פרופסור" (64K).
פוד-סנטר.
רדיו/שעון/טלפון.
מערכת קולאייר 2001.
אופני כושר מתקפלים CHAMPIOM SPORT (זכו)

MONOGRAM

95 מנורות דקורטיביות "מונוגרם", רח' ה' באייר 62, ת"א.(14 זכו)

מעוף

2 טיסות הלוך/חזור לאירופה (1 זכה).

דולפין בע"מ

2 כרטיסים זוגיים, 8 ימי שיוט בחופי הים התיכון על M.T.S CITY OF MYCONOS.
סוכנות אוניות דולפין בע"מ. (1 זכה)

"מפרץ השמש" - אילת

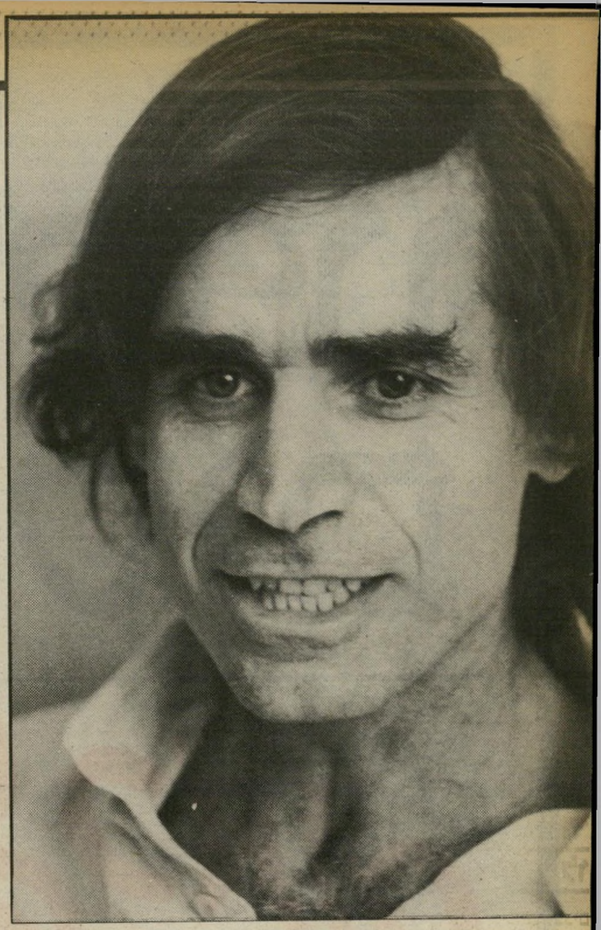
2 סופי שבוע זוגיים בכפר הנופש "מפרץ השמש" באילת.

אלסקה ספורטלייף

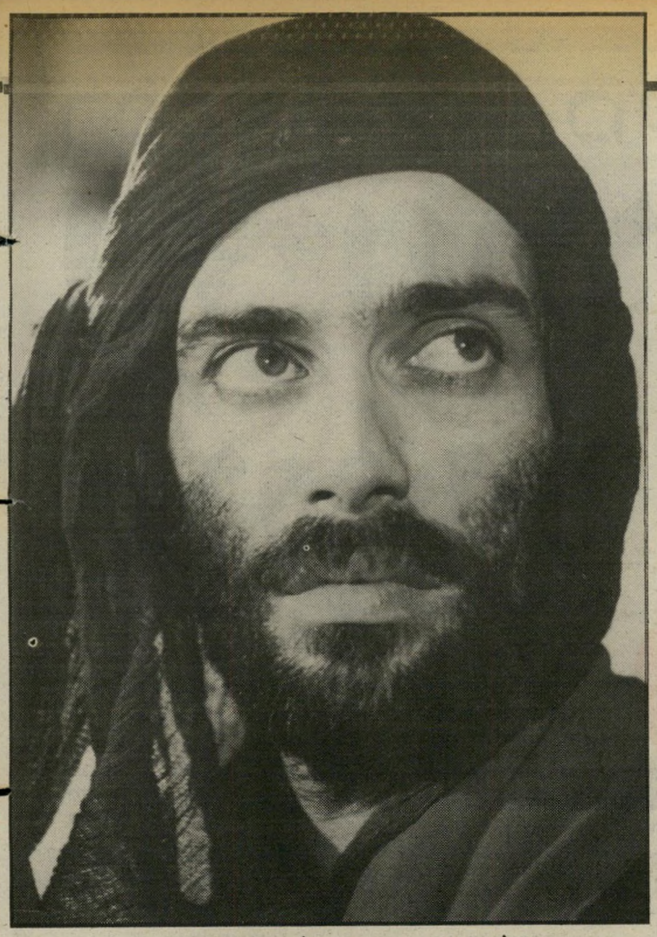
20 בגדי ים אופנתיים לנשים.(3 זכו)

ועוד אלפי תלושי זיכוי מ-40 שקל עד 2,000 שקל וויתר כל אחד, הנחות לקניית מוצרים שונים כגון: וידיאו, טלויזיה צבעונית, מערכת סטריאו, שעונים/תכשיטים, נעלי ספורט, נופש במלון באילת, בקבוקי קוקטייל נפלאים ובשמים ותכשירים של רבלון.

REVLON

בן־שימחון
„לכל אחד המשיח שלו".

אלי דנקנר – במחזהו של בן־שימחון
מיבטא מרוקאי

„מדוע לא ידבר האמלט במיבטא מארוקאי?" שואל הצעיר המארוקאי שגדל בוואדי סאליב

הזיקה בין אלה היושבים בארץ ובין אלה היושבים מחוצה לה.", הבעייה הושתקה זמן רב מדי בארץ. היא לא טופלה לא מפני שהיא לא היתה קיימת. היא חילחלה בתוך החברה שלנו. האירגון העולמי תרם מאוד לניתוח הבעייה בצורה לא־הרסנית. הוא שחידש את המימונה במוצאי חג־הפסח, ובכך סילק כל אלמנט של בושה שהיה לקהילה הזאת.

„אני מודע לעובדה שהמצב שנוצר יכול להיות מנוצל בדרכים מעוותות על־ידי אנשים מעוותים. תמיד עולה איזו קבוצה של פסיכופאתים, שמטרתה לחדד את הקוטביות, לזרוק בוץ וליכלוך ולדוג במים עכורים. אבל הכלבים ינבחו והשיירה תעבור, ואין ספק שהשיכבה החברתית הזאת עוברת כיום תהליך פסיכותארפי חיובי."

האמלט, נסיך מארוקו

„למה אי־אפשר להציג המלט מיזרחי? האם אותלו, למשל, משוחק רק על־ידי כושים? האם המלט חייב להיות משוחק רק על־ידי טיפוס דני, והמלך ליר רק על־ידי מי שיש לו מיבטא סקוטי? אם יכניסו להבימה, לקאמרי ולהתיאטרון העירוני של חיפה יותר שחקנים בעלי היגוי מיזרחי, ירגילו את אוזנו של הקהל והמזוזות תסתלק. אסור לשמור בתיאטרון על מצב שבו קשה למצוא ליא קניג של דיבוק מיזרחי, או ששחקן עיראקי, יהיה מתוסכל לנצח ומובטל," אומר ד"ר גבי בן־שימחון — מחזאי, משורר ומרצה בכיר בחוג לקולנוע ולתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב.

הוא זה שכתב את מלך מארוקאי, ההצגה המיזרחית הראשונה בתיאטרון המימסדי, שהועלתה לפני שנתיים בהבימה. מחזהו הבא, בוזמימה, עומד להיות גולת הכותרת של כינוס שורשים, שיתקיים במשך כל חודש אוגוסט.

יהיה זה הקונגרס הראשון של האירגון העולמי ליוצאי צפון־אפריקה, שיקדש לתרבות. מטרת הקונגרס היא להפגין קיום של יישות אמנותית־מיזרחית בארץ ומחוצה לה. הפסטיבל יתקיים בכל רחבי הארץ, ויתרכז בעיקר בגני־התערוכה בתל־אביב. „קונגרסים אחרים של האירגון אמנם כבר נערכו בארץ בעבר, אבל הם לא נשאו אופי תרבותי, אלא בעיקר כלכלי או חברתי," מסביר גבי בן־שימחון — שאין לו וליושב־ראש האירגון שאול בן־שימחון, שום קשר משפחתי, „הקונגרס הנוכחי הוא הרבה יותר מקיף, ויביאו אליו כ־10 אלפים צופים, יהודים יוצאי צפון־אפריקה הגרים בחוץ־לארץ, שיממנו את הנסיעה מכיסם הפרטי."

האירגון קיים כבר כעשר שנים. מטרתו העיקרית היא להעלות את רמת המודעות הפוליטית־חברתית של יוצאי צפון־אפריקה, ולהגביר את המחזה בוזמימה הוא קומדיה קב־לית־מוסיקלית, בבימוים של חנן שניר ומיכל פורת. בתפקידים הראשיים מנחם עיני וריבקה בכר. המלחין הוא ישראל בורוכוב, מי שהיה חבר בלהקת הברירה הטבעית.

בן־שימחון (משמאל) בשעת עלייתו (1947) בנמל חיפה
מחג לחאקי

עין צוחקת ועין דומעת

המחזה מתחיל בשיר אסור, המ־גיע יום אחד לעיירה יהודית קטנה שבמארוקו. בוזמימה, שהוא מקובל ופייטן, קולט אותו. הוא אינו יודע מאין הוא בא ולכן מבקש להתחקות אחר מקורו. סוליאקה, הזמרת־קוסמת, מע־ניקה לו את עזרתה, אלא שהרב עובדיה מנסה בכל מחיר למנוע את תהליך שיחזור השיר. מסתבר שהרב עובדיה וסוליאקה הם היחידים בעיר המכירים את השיר, ועשרים שנה קודם לכן הם יצאו למסע בעיקבות השיר ואיבדו את כל תלמידיהם.

נושא השיר הוא מלך הקורא לנתיניו לבוא אליו ולשחרר אותו משביו כדי שיוכל לגאלם. מאז שקרה האסון לעובדיה הוחרם השיר, וכשהוא פורץ פתאום מחדש, מהפנט עובדיה את בוזמימה ואת תלמידיו ומשכיח מהם את השיר. בוזמימה מרמה לשמוע את קול־המלך המשיח קורא אליו שוב. הוא ותלמידיו מנסים לעלות על התדר של השיר.

יש השומעים את השיר ויש שאינם שומעים אותו, אבל כולם מחפשים אישהו ניצנוץ שיוכלו בעזרתו להגיע אל השיר, המסמל את הגאולה, את המשיח או את ירושלים. השאלה היא איך יסתיים המסע.

„אני לא ממציא כלום, אני רק מתאר את הדברים כפי שהם קרו." אומר גבי בן־שימחון. „זה יוצא מיסטי, אבל זה קרה בדיוק כך. זה לא דימוי. האנשים האלה יצאו למסע מגוחך. אפשר להביט עליהם בעין אחת צוחקת

בן־שימחון עם אשתו האשכנזיה וילדיו הבלונדים
נהנים משני העולמות

ועין אחת רומעת. תחושה זו הייתי רוצה להעביר לצופים."

מעבדה לכבוד המשיח

גבי בן־שימחון, בן 45, נולד בעיירה ספרו שבמארוקו, ליד הרי האטלס. "העיירה, שכללה 7,000 איש, היתה מוקפת חומות עבות ונהר באמצע. כנער קלטתי הרבה ריחות של שושנים, של תפוז ושל רוברבנים, לצד הרבה יהדות, קבלה ומיסטיקה. זו היתה מעין מעבדה אסטרולוגית כדי לחולל את המשיח. כל מה שהתרחש בשמיים, אם היה זה ליקוי חמה או כוכב שנפל, היה סימן לבואו של המשיח.

"במקום כזה, שלא היו בו רדיו, טלפון וטלוויזיה, האוצר הגדול שאפשר היה לחלום עליו היה המשיח. אם שהיו לה עשרה בנים היתה מאושרת, כי לפי תורת־הסיכויים עשוי המשיח לבוא ממנה.

"זו היתה יהדות שישבה 2,000 שנה וחיכתה למשיח, וכשהגיעה אליה הציונות, היא מצאה אנשים יושבים על מיזוודות. אבי, שהיה נגר, היה בעצם אחד המקובלים החשובים בעיירה, שצם כל שני וחמישי כמצוותה. הם היו מתקבצים בימים מסויימים, קוראים בזוהר, מפייטים, שרים וחולמים, קמים לתיקוּן־חצות ומספרים זה לזה את חלומותיהם — הכל סביב הגאולה בציון.

"כשהייתי הולך עם אותה 'פמליה של מעלה' לקרוא את ספר הזוהר, הייתי קולט ליחשושים לא מובנים, ומדי פעם פסוקים של שיר־השירים. חוץ משדיים וארוטיקה לא תפסתי כלום. זה התאים לארוטיקה מיזרחית — החוץ מכוסה ובפנים ישנן התרחשויות מטלטלות.

"אני זוכר שבחתונה, למשל, כל העיר היתה מתחתנת. כל השכנות היו מכינות לכלה את השימלה ועושות לעצמן חינה. כשהיתה הכלה טובלת במיקווה, היו כולן רוחפות ירך או ברך, ובלילה־הכלולות ישבה כל־העיר בחדר אחד. היו פורשים מצעים וכולם שכבו מתחת לסדינים. כילד, אני זוכר את הניענועים מתחת לשמיכות כמו גלים. תישעה חודשים יותר מאוחר היה גל של לידות."

בהצגה בוזמימה משתמש בן־שימחון ברקע מילדותו. "אני יכול לראות בבוזמימה את אבי ובסוליאקה את אמי. פירוש השם בוזמימה בערבית הוא "בעל הפינקס". בוזמימה רושם בפינקסו ציונים לתלמידים, לפרחים, לעצים, לבאר ולמזג־האוויר. רק לו לא היה מי שיתן ציון. כזה היה אבי — פנטזיונר.

"יום אחד הגיע אלינו סם אבוטבול, עכשיו אביטל, השליח הראשון של הציונות. הוא סיפר לאבא שיש אוניות לארץ ישראל. אבא טיפל בו כמו במשיח. אני זוכר את הלילה של היציאה — המון אור בבית, ובמרכז החדר עמד שולחן אגדתי, מלא כל טוב. כולם היו לבושי־חג ובאמצע ישב השליח. לא שטפנו את הצלחות, נעלנו את הבית על מנעול וזרקנו את המפתח למטה.

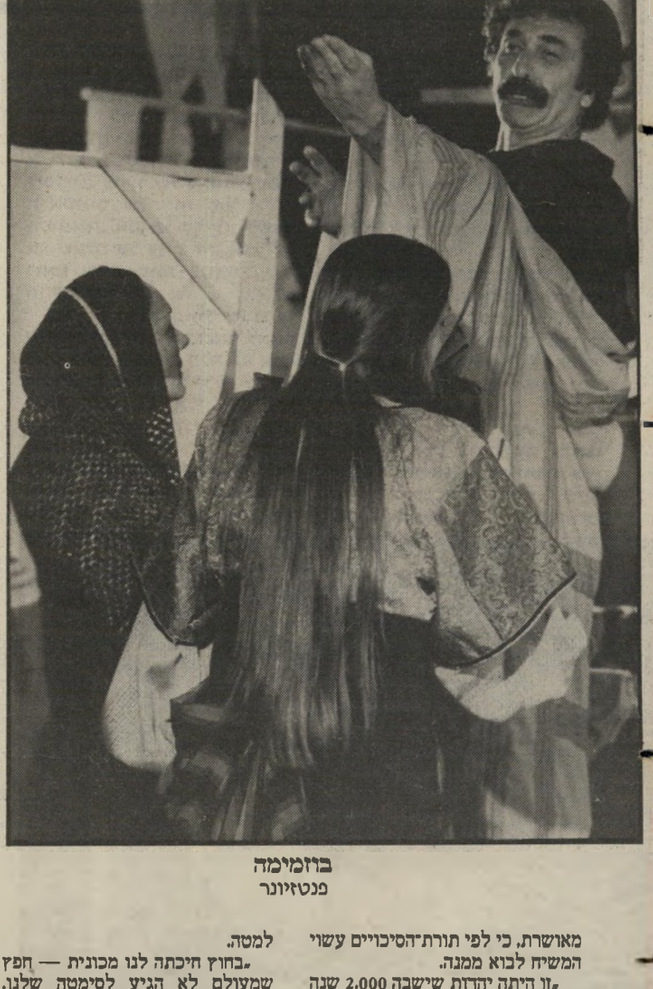
"בחוץ חיכתה לנו מכונית — חפץ שמעולם לא הגיע לסימטה שלנו. בחדר־המדרגות הצטרף אלינו זוג שהתחתן באותו לילה. נדחסנו כולנו לתוך המכונית — שלושה בנים ואמא שהיתה בהריון. הגענו לאיזה הר וחיכינו לניצנוצי־האוניה בלילה.

"היה זה מוצאי־שבת. אבא הדליק את נר־ההבדלה ופתאום עונה לו אור אחר מהים. הוא הגיע את המנורה למעלה ולמטה אחורה וקדימה, כמו בתקופת המישנה. התחילה מרוצה של כולם לעבר האור וכאן התחיל המסע המופלא.

"הגענו לקפריסין, ומשם עלינו רק אחי ואני ארצה. הורי היו בתקופת המתנה. כשהגענו ארצה נלקחנו למוסד לילדים. החלפנו את ביגדי־החג בביגדי חאקי והפכנו לנערים בארץ ישראל העובדת. היה חופש מהורים, חופש מאלוהים, מדת וממסורת.

"פתאום, בשיעור, מתימטיקה, הרגיש המורה ויולָה והתחיל לנגן את ורדי. זו היתה הפעם הראשונה ששמעתי מוסיקה שבה הייתי רק פסיבי — לא מתערב, כי אם רק קולט ונהנה. המוסיקה בפרט והאמנות המיזרחית בכלל היא כזאת. שאיו בה מבצע וקולט. כולם מלחינים ומבצעים. זוהי חוויה קולקטיבית, כמו בחתונה או בבית־כנסת.

"לפעמים שואלים אותי מיהו הי"ל פרץ או השלום עליכם שלכם, ואני עונה: יש תרבות, יש אמנות אבל היא חלק מהחיים. אין אינדיבידואלים."

בוזמימה
פנטזיונר

טרגדיה יוונית

"התנגשויות בין המערב והמיזרח התחילו כבר אז. הוריי, שהגיעו ארצה כמה חודשים מאוחר יותר, נחלו אכזבה איומה. במקום משיח הם פגשו במעברות לבניות ודג מלוח. איני יכול לטפל עדיין באכזבה הזאת, כי הפצע עדיין פתוח. אבל הוא מטופל כבר במחזאות המקורית בתיאטרון הישראלי, אם כי בראייה מאוד צרה.

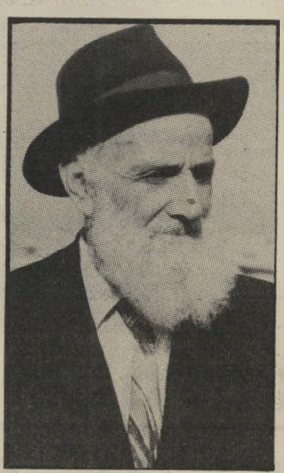
"מחזה כמו סורגים של תיאטרון חיפה, שהועלה לפני כשנתיים, דיבר על כל הבוזמימות המאכלסים את בתי־הסוהר בארץ. מחזה כמו אופניים לשנה טיפל בכיתה של מפגרים בבית־ספר בקריית־שמונה. התיאטרון הישראלי מטפל בבוזמימה, אבל כמו שהוא ניראה לו פה והיום, בלי להכיר את חלקו הקודם. לכן זה יוצא חסר־משמעות. כי אם בכלל יש משמעות לתיאטרון, הרי שזו היא הצגת המשבר.

הוריו וארבעת אחיו של גבי בן־שימחון התיישבו ב־1948 בוואדי סאליב. את לימודיו עשה בבית־ספר דתי. ואחרי הצבא למד ספרות עברית ומיקרא באוניברסיטה העברית, שלושת אחיו נשארו לעבוד עם אביו בנגריה, ורק הוא ואחיו הצעיר קיבלו השכלה גבוהה. "אני מודה שהשכלתי הגבוהה כילתה בי כל חלקה טובה," הוא מצהיר.

אחרי מילחמת ששת־הימים נסע עם אשתו לצרפת, שם למדו שניהם ספרות השוואתית. עבודת הדוקטורט שלו היתה דווקא על הטרגדיה היוונית בקולנוע. "התיאטרון היווני הזכיר לי במוצאו את התיאטרון הפולחני של העיירה במארוקו. ההתחלה היתה פולחן ותפילה, ורק מאוחר יותר פרשו המקהלה והשחקן הבודד, והתחיל התיאטרון המערבי."

מדוע צריך ללכת עד לטרגדיה היוונית, כדי לחזור למקורות?

"התיאטרון הערבי אינו תיאטרון במושגים מקובלים. זהו תיאטרון של צלילים ושל מספר סיפורים. אין בו הרבה אפשרויות. חיפשתי קומוניקציה עם החברה המערבית שבה גדלתי. יכול להיות שעשיתי טעות בשיקול או במחשבה, אבל לעשות תיאטרון מיזרחי אותנטי זו בעייה. לא ניתן ליצור קהילה קטנה ולהעביר אותה תהליך תיאטרוני באופן מעבדתי, כפי שהיא עברה בקיום שהיה טבעי לה. אני לא ממציא בכוח צרכים שאין לי."

סבא אברהם במארוקו
חלומות על המשיח

כל אחד והמשיח שלו

בבית בן־שימחון מסתובבים שלושה יפהפים בלונדיים. רחלי בת ה־21, מריון בן ה־13 ויוני בן ה־7. שלושה תוצרים של נישואי תערובת. אשתו, אילנה, היא צברית אשכזיה, מורה לספרות.

"לילדים שלי יש סבא אשכנזי וסבא מיזרחי. שני הבתים שונים ואפילו מנוגדים האחד לשני באופן קוטבי. בראשון שולט הרציו והיעילות ובשני חוסר היעילות, הדמיון והפנטזיה. הם נוטלים מה שמתחשק להם ליטול ובסך־הכל נהנים משני העולמות.

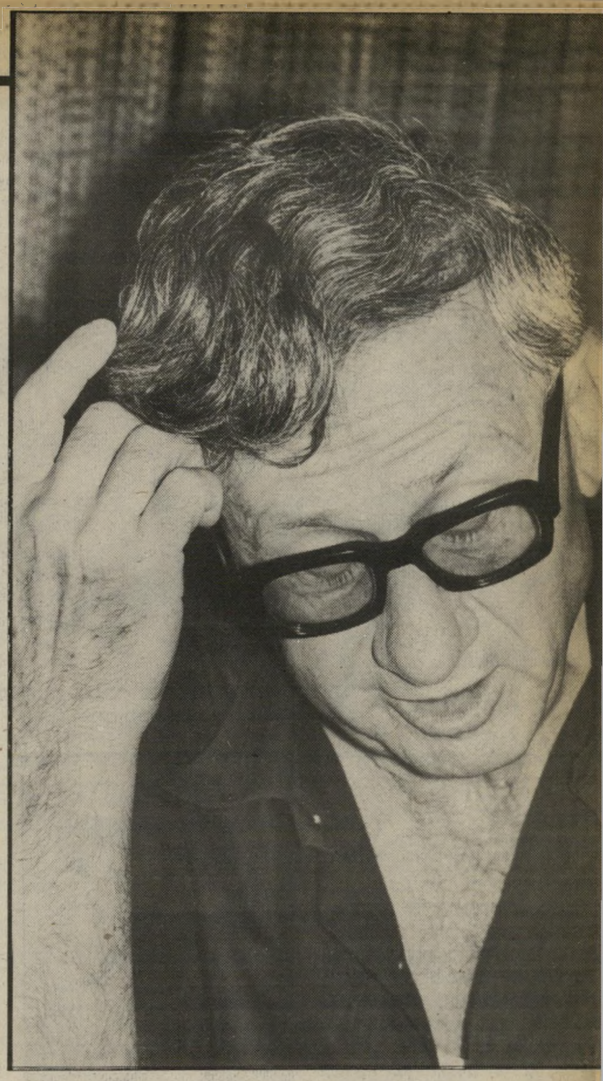
"בכל זאת אני מתנגד בכל תוקף לאבחנה שקיימים פה שני עמים. אפשר לומר שזהו בעצם עם אחד בתוך מדינה שהיא בתהליך של היווצרות. מי שרואה אותה כאקט שהסתיים — טועה. התרבות והפוליטיקה, הן מהבחינה הפיסית והן מהבחינה הרוחנית, נמצאות בתהליך של לידה קולקטיבית. אי אפשר ליצור מדינה בקליניקה נקייה. ארץ ישראל היפה היא לא זו שמתכוונים אליה. היא תהיה יפה רק כאשר יצקו לתוכה אלמנטים שונים ומנוגדים."

האם במחזותיו הקבליסטיים־קומיים יש בעצם שלילת היסוד המשיחי?

"לכל אחד המשיח שלו. מחכים לגודו של בקט הוא גם משיח. כשמצפים לשלום מצפים למשיח, אפילו אם יקראו לו אחרים בשם אחר. כשחיכינו למדינת ישראל חיכינו למשיח. השאלה היא אם באמת הגענו אליה, או שאנחנו עדיין מחפשים אותה בתוך עצמנו." **אוריאלה וייט** ■

בן־שימחון עם הוריו בעת טיול ברומניה
חוסר יעילות, דמיון ופנטזיה

מדוע שבר יצחק אורפז כינור על ראשו של חייל בריטי?

איך לא להתפקע

3 חתונות, 3 גטים, 4 ילדים — אך הסופר גר בביתו לבדו

ד"ר יצחק אורפז, סופר. בן 60, שלושה נישואין, שלושה גירושין, ארבעה ילדים, שיער שיבה, קול עמוק וחם מאוד. כתב עשרה ספרים. מי שקרא אותם, או חלק מהם, מוצא באורפז איש של הרבה ניסוחים. אני קראתי את עשב פרא, את עור בעד עור, את נמלים, את מסע דניאל, את מות ליסנדה ואת ספרו האחרון, הגבירה. לפעמים נדמה לי שלא אותו אדם כתב את כל הספרים האלה, אלא סופרים רבים, בעלי דרך כתיבה שונה ואישיות שונה. אך לא. ואולי אחרי קריאת כתבה זו אפשר יהיה להבין מדוע.

בלילה הוא עורך בעל המשמר. זו העבודה שלו. הכתיבה היא הגאולה, כמו שהוא אומר. קבענו פגישה, לראיון, לשיחה, למונולוג. למה שייצא.

במישפט הראשון שהחלפתי איתו הבנתי שיש לי בעיה. כלי־העבודה שלנו זהים: מילים. אלא ששלו מהוקצעות יותר, בעלות גימור חד יותר. חותם האיש טבוע בהן עמוק מאוד.

עשיתי שיעורי־בית לראיון הזה. הכנתי שאלות, אבל הוא שיחק עם השאלות שלי, ניסח אותן בעצמו כדי להתאימן לתשובות שלו. כשהתחיל לענות על השאלה הראשונה הבנתי שאין טעם להפריע. הדברים שלו קולחים, מעניינים מאוד. כל שאלה שלי תהיה הפרעה בריכוז, בהלך המחשבה שלו. נכנעתי מהר מאוד והתישבתי מולו, כצופה על שחקן הנותן את מונולוג חייו. רק כשגלש לעניינים ספרותיים מדי, או כשלא הבנתי משהו, הפרעתי לו בשאלה. רשות הדיבור ליצחק אורפז:

בראשית אני רוצה להגיד לך שלא אדבר על ילדותי, לא על הנישואין שלי ולא על הגירושין. אולי מתוך דברים אחרים תוכלי להבין מדוע לא אדבר על אלה.

הסכמתי לתנאים שלו. אמרתי לו שאני נותנת לו את חופש הבחירה, שיבחר על איזו שאלה הוא רוצה להשיב. שיבחר מה השאלה הראשונה שסופר היה רוצה להישאל. הביט עלי, ספק מהורהר ספק מחייך, ואמר:

זה באמת הכי קשה. זה כמו לשאול מרבה־רגליים באיזו רגל הוא רוצה להתחיל ללכת, בראשונה או בשנייה. פתאום, הוריו, בהיותו בן 5, לעיירה ליפקאן:

אחרי הרבה שנים, כשאזרתי עוז לכתוב על הילדות שלי, למעשה על תחליף לילדות, על ילדות שהמצאתי לבד, קראתי לעיירה אשר לה שייכתי את הסיפורים ליפקייב, צירוף של שני המקומות הראשונים שלי. זה ספרי רחוב הטומזינה. אמרתי לך לא לשאול אף שאלה על עניין זה, אבל אני רואה שאת מתה לשאול: למה תחליף לילדות!

לקח לי הרבה מאוד שנים עד שהצלחתי לסובב את ראשי לאחור מבלי להיהפך לנציב מלח. לא אוכל לומר למה, כי זה דיסקרטי. כשיצא הספר לאור, בא אלי איש אחד שגדל בליפקאן, כמוני, ושאל אותי למה תיארתי את הרב שקולניק כל־כך יפה, הרי הוא לא היה כזה. שאלתי אותו אם הדברים האחרים שנכתבו בספר אמנם קרו, והוא השיב לי שאולי הם היו ברחוב השני.

הכל זה הרחוב השני. כשאתה לא רוצה להיזכר ברחוב הראשון אתה ממציא את הרחוב השני כדי לחסל את הראשון. אחרת אי־אפשר היה לכתוב סיפורים, אלא רק וידויים, ווידויים שייכים לספת האנליזה. לכן אני תמיד אומר שצריך להטיל ספק בסיפורים של סופרים, כי הרבה פעמים הם בעצמם לא יודעים אם זה הרחוב הראשון שלהם או השני.

בגיל 15 עליתי ארצה ונולדתי מחדש. אולי הכישרון הגדול ביותר שלי זה להיוולד פעמיים מבלי למות באמצע. כאילו עברתי טבילה של שמש ואבן. השמש שרפה לי את הזיכרונות והאבן ניגפה לי את הרגליים היחפות כדי שדרך הכאב ארגיש שאני שייך לאדמה הזאת. עד היום נשארתי עכשיו כשאת שואלת את זה, ניראה לי שבעצם אף פעם לא לא יוצא ברגל הראשונה. תמיד בשנייה. כל החיים שלי דילגתי על הדברים הראשונים. כמו שדילגתי על הילדות שלי. טוב. די. לא אדבר על זה.

יושב מולי איש בן 60 ופוחד לדבר על ילדותו. כשהוא נוגע במילה עצמה, הוא משתתק. ממולל קבוצת שיער שיבה באצבעו, וכאילו מצפה ממני שאוציא אותו מהצרה. שאשאל עוד שאלה, אבל בעניין אחר. אני מציעה לו שיספר איך איש צבא־הקבע — זה מה שהוא היה שנים רבות — קם בוקר אחד ומחליט שהוא סופר, וכותב את ספרו הראשון עשב פרא.

לפני שקמים בבוקר צריך לישון בלילה. תנסי לישון בלילה מתגלגלת מצד אל צד וסיוטים פוקדים אותך, ואת לא יודעת אם זה חלום או הזיה או מציאות. פוחד להסתכל אחורה אל הילדות ומסתכל רק קדימה בחרדה גדולה. אז לא משנה כבר אם אתה קם בבוקר ולובש כתונת־משוגעים או מדים של צה"ל. למה אתה יכול לחכות מלבד לאיזה סוג של גאולה? ומהי הכתיבה – תחליף לגאולה. נסיון לבטא גאולה באמצעים אחרים. אז אתה כותב וכותב וכותב.

עשב פרא היה הספר הראשון שראה אור. אבל הוא כמעט אינו זוכר את עצמו לא־כותב. אצל אחיו שמור עדיין שיר שכתב יצחק ביידיש בהיותו בן 11.

יצחק אורפז (ימין) ואחיו (1939)
"הרגשת בדידות, גלות"

עם גי
"היא העשירה את עולמי"

סיפורים מהרחוב השני

ד"ר נולד בעיירה זינקייב במחוז פודיליה, ערש החסידות. משם ברחו

אלבום פרטי

בכיוון השעון: התזמורת המאותרת של כפר־הילדים שפיה, כשאורפז מחזיק בכינורו המפורסם, שגמר את דרכו המוסיקלית על ראשו של חייל בריטי שחיבק נערה יהודיה. יצחק אוורבוך בן 15, זמן קצר לפני עלייתו ארצה. מסע לתיכנון ההגנה על העיר אילת ב־1950. השלישי מימין הוא מאיר פעיל, השני משמאל יצחק אורפז. למעלה משמאל: יצחק אורפז ב־1946.

קצת הולך כשרגלי ניגפות באבנים.

הוא הגיע ארצה כנער במיסגרת עליית הנוער, ושלחו אותו לכפר־הילדים מאיר שפיה. שם התחיל הכל. החיים שלו בארץ וגם החיים שלו כנודד. אחרי שלושה חודשים מאושרים בשפיה היה ה־1 במאי, שהיה גם ערב שבת. כל התלמידים ישבו מסביב לשולחן־השבת עם כיפות על הראש והתפללו. כשנגמרה התפילה נתן יצחק הקטן סימן, וכל הילדים זרקו את הכיפות מהראש ופתחו בשירה לוהטת של „קום התנערה עם חלכה".

כך הוא הועף משפיה והלך לחפש לו מקומות של גן־עדן: דגניה ב', משם לקיבוץ שמיר ומשם דרך מאה סוגים של עבודות הגיע למלטשת־יהלומים בנתניה. הוא והכינור שלו. תמיד ברכים עם הכינור. בנתניה נגמר לו הכינור על מיזבה אהבת האדם וכבודו.

אני אספר לך את הסיפור הזה כי תמיד נעים לי להיזכר בו. זה כבר היה בעיצומה של מילחמת העולם, ונתניה היתה מלאה אנגלים שותי בירה ונערות יהודיות שיצאו לתרבות רעה. אחת מהן מצאה חן בעיניי ולכן טיהרתי אותה בראשי. היא הפסיקה להיות פונדקאית שהתרועעה עם אנגלים והפכה להיות נערה יפה ונערצת.

יום אחד, כשישבתי בפונדק והבטתי עליה בהערצה, ניגש אלינו אנגלי אחד, שם את ידו מסביב לכתפי הנערה, ואמר לי: עכשיו תנגן בשבילנו בכינור שלך. הוצאתי את הכינור מתוך נרתיקו ופיצפצתי אותו על ראשו של האנגלי. ברחתי משם ויותר לא ראיתי אף פעם את האנגלי הזה או את הנערה או את שברי הכינור שלי.

אני מספר לך את זה עכשיו כי אולי זה שייך לימים אלה. יש נקודה שאדם צריך לוותר על הכל, כולל על כתיבתו, ועל היצירה שלו, כשהנושא על סדר היום הוא כבודו של אדם אחר. אם כי, אולי במיקרה הפרטי שלי היתה בי גם איזו כמיהה להיפטר מהספחת המוסיקלית הזאת, שסחבתי איתי הרבה שנים, ותמיד הייתי איתה רק כינור שני. ואז התגייסתי לצבא הבריטי.

„זה הבינתיים שלי"

שלח הדיבור נפסק. הוא מבקש מים. שותה רק מים מהברז. הוא אומר לי שהוא לא רוצה לספר על התקופה שלו בצבא הבריטי, כי הוא מתכוון לכתוב על זה ספר וחבל לו שלא אקרא את הספר. שואל אותי אם זה בסדר איך שהוא מדבר, אם זה לא יוצא ספרותי מדי. הוא סומך עלי שארע לערוך אל החומר. „אל תפחדי לקצר", הוא אומר. אני שואלת אותו מתי התישב, הקים מישפחה, בנה בית. הוא מביט בי קצת בתימהון, ואפילו קצת נעלב:

אני מתחיל לחשוב שפיספסת משהו כשקראת את ספריי. מי שקורא נכון בתוך הספרים שלי מבין שעדיין לא התישבתי וכנראה שלעולם לא אוכל. אפשר הרי לקרוא את אי־השקט שלי, את החיפושים שלי, את הרגשת הגלות שלי בתוך ארצי, בתוך המולדת שלי, אפילו בתוך עירי תל־אביב. ותל־אביב זה המקום שאני הכי אוהב בעולם, ועדיין זו הגלות שלי. זה לא כמו פאריס או לונדון או ניו־יורק, שזה זר לגמרי, או אפילו לא כמו ירושלים שהיא שווה רק בשביל להתגעגע אליה. בירושלים אני חש כל הזמן את חומות האבן על חגב שלי. הכל שם קבוע באדמה כבר אלפי שנים. תל־אביב זה כמו בית־נתיבות. הכל ארעי.

לפעמים בלילה, בחושך, אני כאילו רואה איך הבתים מתקפלים וחוזרים אל החול ואחר־כך שוב קמים ויוצרים עיר. זה לא מחייב אותך. אתה ארעי ואתה נמצא במקום ארעי וזה מתאים לך. כל הדברים חוזרים אל החול.

זה מזכיר לי סיפור יפה. חסיד אחד עמד ליד בית־כנסת ושר בשימחה רבה ובהתלהבות עצומה את השורות „דע מאין באת ולאן אתה הולך. באת מטיפה סרוחה ואתה הולך למקום רימה ותולעה." שאל אותו עובר־אורח: „אם משם אתה בא ולשם אתה הולך, מה אתה שמח כל־כך?" ענה לו החסיד: „על הבינתיים אני שמח." תל־אביב זה הבינתיים שלי. הגלות שלי. גלות היא דבר גדול. גלות יצרה עם יהודי גדול בתרבותו.

ועכשיו את רוצה לשאול: אם זו הגלות שלי – איפה הבית? זה העניין: אין לי בית. אולי פה גם התשובה להערה שלך, שאני כותב הרבה נוסחים. כתוצאה מסיפור חיים מסויים, אולי יש בי עכשיו הרבה נשמות ואני מרגיש שכל אחת מהן רוצה להתבטא. אני נותן לכל אחת את החזדמנות שלה. אם זה מבלבל את מבקרי הספרות, אז באמת רק בעיה שלהם.

מפני שאין לי בית אני יכול להרשות לעצמי לא להיות הרפתקן גדול. אני יכול להרשות לעצמי להיות בן־אדם לא מתנועע. אז הכתיבה הזאת בין הנוסחים היא ההרפתקה שלי.

הוא לא שייך לקליקות ספרותיות. הוא בכלל לא מבלה גדול. בן־אדם עובר בלילה וכותב ביום, אין לו כל־כך זמן להסתובב בבתי־הקפה, שהם הפרלמנטים של החבורות.

אינני שייך לקליקות ספרותיות. אנשים בכלל מגזימים בעניין. יש חבורות, ומה זה כל־כך רע? הרבה פעמים זה מביא קול חדש לספרות. כמו חבורת „עכשיו" בזמנו. זה שאני לא שייך לחבורות כאלה זה פשוט מפני שאני בן־אדם לא־שייך מטבעו.

ככה זה גם בעניין של המעורבות הפוליטית שלי בארץ. כל הזמן אני סוגר את עצמי בתוך הכתיבה. וכדי להיות קשוב נכון אל הכתיבה צריך לנתק את עצמך מהכל. וכדי להיות מעורב פוליטית צריך להיות בדיוק להיפך: צריך לשמוע חדשות חמש פעמים ביום ולהתפוצץ. צריך לקרוא יום־יום עתון ולהתפקע. צריך לתת לעצמך להגיע למצב שרוצים לצעוק חזק ולהגיד לעזאזל הכתיבה לעזאזל האמנות ואז לוקחים כינור ומפצפצים אותו על ראשו של מישהו.

בזמן האחרון זה קורה לי. ואז קם הסופר שבי ואומר לי: „מה אתה צועק? זה לא הכוח שלך! יש שצועקים יותר טוב ממך. אתה תכתוב ספרים." ככה אני מעורב לסרוגין, ובסופו של דבר אף צד אחד שבי אינו מרוצה.

עם גנסין למיטה

אמרים עליו שהוא מושפע מאלבר קאמי. מהניסוחים הנקיים שלו, מההפשטה. אורפז אינו יודע אם זה נכון. הוא אוהב את קאמי אבל יש שהוא אוהב יותר. גנסין, למשל. עם גנסין הוא הולך למיטה. ספר שלוקחים אותו למיטה הוא ספר המעביר בך צמרמורת, מהראש ועד לקצות אצבעות הרגליים. בתקופות שונות הוא הושפע מדברים שונים, אבל עכשיו הוא מושפע מבתו גי בת ה־8 יותר מאשר מכל הספרות העולמית גם יחד. פתאום קם אדם וקונה לו, דרך ילדה קטנה, מימד שאבד לו בחיים והוא מרגיש שהילדה הזאת העשירה אותו והעשירה את כתיבתו.

כשהוא מדבר על גי, יש לו מבט רך מאוד בעיניים, ועם שערות השיבה שלו הוא נעשה לפתע צעיר מאוד. מספר לי על הקייטנה שלה ועל התעודה שלה ועל החוכמות שלה. כשמשנים נושא חוזרים הפנים שלו ומקבלים את הגוון הרציני, הכמעט־עצוב.

תמיד מעניין אותי איך סופרים

(המשך בעמוד 64)

עם בנו זאב (1953)
„עדיין לא התיישבתי"

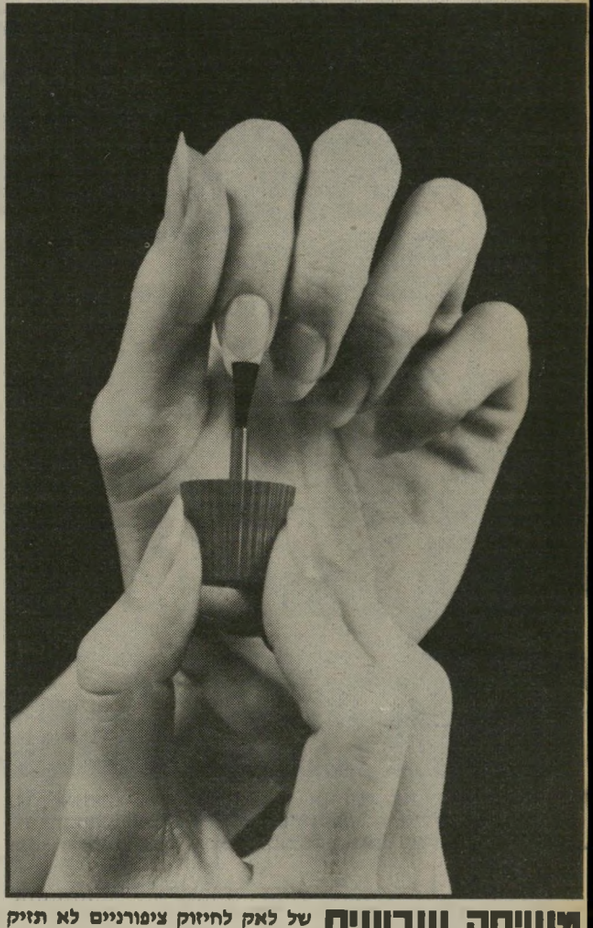
גברים מסתכלים גם על ידיים

ידיים וצפרנים אי־אפשר להסתיר. נכון שעם יד יפה נולדים, אבל אפשר לשמור, להגן ולטפח כל יד. ידיים יפות, בעלות צפורניים ארוכות ומטופחות, הן נכס אלגנטי לכל אשה. גם הגברים אוהבים ידים יפות ושמים לב לידיים של אשה.

„תיראו אותה עם הציפורניים הארוכות האלה," מסננת חברה אחת לרעותה. „היא בטח לא עושה שום רבר בבית."

כמה סוגים של מחזקי ציפורניים. אחד מהם הוא לאק מאבאלה המיובא משוויץ. הלאק שקוף, מושחים אותו פעם או פעמיים בשבוע על הציפורן הנקייה מכל תכשיר אחר. הבקבוק מכיל 5 מ"ל ומחירו לצרכן 360 שקל. ניתן להשיגו בבתי־מרקחת, בפרפומריות ובחנויות הגדולות.

קיימים מחזקים נוספים, של הלנה רובינשטין ושל רבלון, וגם אותם ניתן להשיג בכל הפרפומריות וברשתות השיווק. כמות הלאק בשתי החברות זהה, 15 מ"ל, והמחיר: בהלנה רובינשטיין 294 שקל וברבלון 305 שקל. כדי להשיג תוצאה מקסימלית יש להשתמש בלאק חיזוק זה כל שבוע באופן קבוע.

משיחה שבועית של לאק לחיזוק ציפורניים לא תזיק לאף אשה, אף אם ציפורניה חזקות מטיבען. בשימוש מתמיד התוצאות מפתיעות והמאמץ משתלם.

לאק מדלל

ואם בלאקים אנו עוסקים, נזכיר את הלאק המדלל. ידוע כי אחרי תקופה מסויימת, בפרט אם הלאק אינו סגור בצורה הרמטית, הוא מתייבש. נשים רבות — מחוסר ידע או מטעמי חיסכון — מוסיפות אצטון כדי לדללו. התוצאה המתקבלת היא לאק פגום. הצבע משתנה והלאק מאבד מאיכותו.

לרבלון לאק לדילול בשם „סולבנט". הוא מופיע בבקבוק לאק רגיל, גודלו 15 מ"ל, והוא שקוף ונראה כמו מים. כל מה שעליכן לעשות הוא לטפטף שתיים־שלוש טיפות מהנוזל, לפי ההוראות המצורפות, והלאק היבש יתדלל ויהיה ראוי לשימוש חוזר. מחירו 305 שקל והוא חסכוני ביותר.

ציפורניים יפות הן בהישג ידה של כל אשה, אם רק יש לה רצון טוב. כרטיס־הביקור שלך הוא לא רק עורך, ולא רק עסרת ראשך, אלא גם ידיך. אל תשכחי כי גם תכשיטים ויהלומים, נראים אחרת על יד מטופחת.

שרון לציפורן

הציפורן בנוייה משכבות רבות של תאים. ציפורניים בעייתיות מעידות לעיתים על בעיה בריאותית או תזונתית כמו חוסר בוויטמין A, ברזל, או מגנזיום. לכן לעיתים ימליץ הרופא על בליעת כדורים מתאימים, אך בד בבר אין לשכוח את הטיפול החיצוני. החומר המחזק את הציפורניים נספג בשכבות הציפורן ומקנה להן כוח ועמידות.

ידוע שקצה הציפורן הוא האזור הרגיש והבלתי־מוגן ביותר. שם נשברת הציפורן ושם היא זקוקה לשיריון. בשוק הישראלי ניתן להשיג

קיץ של כתפיים חשופות

קשירה מגוונת

של אי־ברול חושפני בצבע חאקי מדגימה כרמלה אלון. החגורה יכולה להירכס גם על הכתפיים, למי שחוששת מהתמוטטות חזיתית.

בקיץ, כל החושף הרי זה משובח. בימי השמש הלוהטים אנו מנסות לחשוף כל חלקה טובה. אך לא תמיד זה כל־כך בריא להסתובב חצי עירומים. אין להתעלם מקרני השמש המשזפות והשורפות ומקלפות את העור. הפית־רון האופנתי והאלגנטי הוא לחשוף את כתפיך.

לא מעט אופנאים עלו על הגל הקיצי הזה בשמלות ובאוברולים. המיבחר הוא רב. הבגדים עשויים מבדי כותנה, טריקו או בד־מגבת, ומתאימים לשעות היום ואף לעבודה. הם קלילים, הבד סופג והגיזרה אינה פרובוקטיבית על אף חשיפת הכתפיים.

אהרון שעיה מאנווה אומר: „השמלות האלה הן בהחלט אופנתיות, ויחד עם זאת לא צעקניות ומטורפות. כל אשה, גם קצת מלאה וגם קצת מבוגרת, יכולה ללובשן, והן יחמיאו לגיזרתה."

מחשוף משתנה של אוברול מחודר בעיצובה של רזיאלה גרשון. בימי ערב קרירים, על שפת הטיילת, אפשר פשוט לחדרים את המחשוף כלפי מעלה ולהתחמם בשכבות הבד. אלה שרוצות לחיות מקוריות יכולות להשאיר רק כתף אחת חשופה.

אורנה גלז

חלוץ ראוה

שימלה כואת תהיה אופנתית מכחינת דגם גם בשנה הבאה. הצבעים אולי ישתנו, אבל מי שקצת שמרנית ומעדיפה אותה בצבעים כמו שחור או לבן או כל צבע חלק אחר, תוכל להיות בטוחה שקנתה שימלה לאורך ימים. ובמחירים של היום — 4,000 שקל גם זהו חישוב.

מעצבת־האופנה רזיאלה גרשון הימרה על אוברול חשוף־כתפיים למסיבות קוקטייל שליד הבריכה, או לאירועים חגיגיים אחרים. הדגם בבסיסו פשוט: מכנסיים פלוס חולצה פלוס ולנים. הבד מנוקר בשחור לבן. בתוספת אבזרים כמו כובע רחב־שוליים, חגורה מתאימה ונעלי עקב, האוברול מרשים, אופנתי, ונוח ללבשו וגם להתנועע בו.

שמלות פלמנקו

ד"ר שיבעון האחרון שתפש את אירופה וגם את ישראל הן כתפיים

דו שיכבתית היא השימלה בצבע החמניה, כשפיסת תחרה מציצה מתחתיה. זוהי שימלת־כותנה לכל עת ולכל מטרה. בשילוב אבזרים בצבעים שונים ניתן לגוון את ההופעה.

ספרדי הוא הסגנון שלא נס ליחו. זו כבר השנה השלישית שהוא רווק בראש חוצות בעיצובן של נילי ומרים.

מחוררות. מה עשו בעלי המיקצוע וממציאי האופנה? לקחו חולצה ישרה, רגילה ומרובעת, קיצצו לה את שני עיגולי הכתפיים, והנה אופנה חדשה, מקורית, מיוחדת וקצת אחרת.

נכון שלא מוכרחים לקנות חולצה כזאת, כל בעלת העזה ומיספריים יכולה בן רגע להיות באופנה.

אם את בעד הסגנון הזורוק, השאירי את האימרה כמו שהיא, זרוקה ומשונצת. אם את אופנתית ומסודרת, תפרי את קצות האימרה וקחי בחשבון שהשיזוף שלך בקיץ זה יהיה עיגולים־עיגולים.

נילי? ומרים? הן מעצבות־אופנה צעירות. גם הן בעידן חשיפת הכתפיים, אבל מהסוג השמרני והספרדי, והן עיצבו שמלות־רקדנית פלמנקו עש־ויות שכבות־שכבות של בד כותנה, בצבעים אדום־שחור וצהוב־שחור. בערבים קרירים אפשר תמיד למשוך את הגומי כלפי מעלה ולסגור את מחשוף הכתפים.

לאוהבות לגוון ניתן ללבוש את השמלות האלה בסטייל משה דיין, שרק אחת הכתפיים תיחשף, והמחשוף יהיה אלכסוני. מחניף וקצת אחר, אבל לא כל־כך נוח.

יבוא מפאריס היא חולצת השוודר הקיצית, הסרוגה בחוט כותנה, שהיא קלילה ונעימה ממלתחתה של הדיזגמנית יהודית נגר.

חורים של המעצבת שרה מילר. זהו להיט אופנתי המתאים לאקלים הישראלי. חולצה כזו אפשר גם לעשות לבד בבית עם מספריים.

לכל גיל שני החלקים של חצאית שחורה בגיזרת פעמון, בשילוב ציבעי חרדל, סגול וכחול, עם מחשוף בצבע שחור, בעיצובן של זהבה ברנוביץ וחיה פריגת. אפשר כמובן ללבוש כל חלק בנפרד, והעיקר הוא שהבגד מתאים לכל גיל, לכל גיזרה ולאירועים רבים ותמיד נראים אחרת.

מתחת לפני השטח מתחוללת ב"מעריב" מערכה

חשאית העשוייה לשנות את דמותו של הצהרון

מבוקש: עורך

לפני כמה חודשים ביקש עובר בדעמי שבתו, ניצה, תשולב בעבודה במערכת מעריב. התשובה שהוא קיבל הדהימה אותו. מעריב לא היה מוכן לקבל את הבת לעבודה.

עובר בדעמי מחזיק במחצית המניות של חברת מודיעין, שהיא חברת־האם של מעריב. בשנה החולפת הגיע לשיאו המתח שבין בדעמי ובין המערכת של הצהרון, שבראשו עדיין מתנוססת הכותרת המעידה שלדעת בדעמי באזני מקורביו, מופיעים במעריב דברים שמקומם יכירם בעל־המישמר או בהעולם הזה, ואפילו עיתון האופוזיציה דבר לא היה מרפיס אותם.

את בדעמי הכעיסה מאוד עמדתו של מעריב בתקופת מילחמת לבנון, ובמיוחד העמדה שנקט כלפי שר־הביטחון לשעבר, אריאל שרון. לכעס הזה של בדעמי יש גם היבט מישפחתי. אלי לנדאו, חתנו, היה אחד מיועצי ראש־הממשלה לענייני ביטחון, ואנשי־ציבור, וכולם מתחו ביקורת קשה על מעריב, ושאלו כיצד הוא שינה קו במהירות כזאת. בדעמי מייחס זאת לעורך שניצר. הוא עצמו, כך הוא אומר, נהנה מאוד מכתיבתו של שניצר, וסבור שאין שני לו בעיתונות הישראלית. אבל גם אצל שניצר היו מיקרים של שינוי קו, אם כי בערכים הבסיסיים, הנוגעים לארץ־ישראל, הוא לא השתנה. אבל שניצר, לדעת בדעמי, אנשים רבים, בתוכם מנהיגים כעורך, השינוי יחול אחר־כך. מדבריו הבינו ידידיו כי בשום אופן לא יעבור תפקיד העורך הראשי של מעריב לאדם שאינו "בעל השקפות לאומיות טהורות."

לדעתו, מסיפר המועמדים המעשיים לתפקיד העורך הבא במעריב הוא מועט. הוא נקב בשמותיהם של עידו דיסנצ'יק, לוי־יצחק הירושלמי, ודב גולדשטיין. שניים מהם הוא דוחה על הסף מבחינת השקפותיהם, ולגבי מועמד אחד, הוא מסופק אם המערכת תקבל אותו, בהרכבה הנוכחי.

בדעמי מחפש מועמד לעריכה מחוץ לעיתון. בשיחות עם חבריו הוזכרו שמותיהם של הפרופסורים שלמה אהרונסון ויוסף נדבה. הועלה גם שמו של ח"כ מסויים, והועלתה גם האפשרות שאפרים קישון, החוזר לישראל, יוכל לערוך את העיתון.

"איך יתכן," שואל בדעמי, "שממשלה המיישבת את ארץ־ישראל תוצג כממשלת חידלון לאומי?" הוא אינו מרוצה מן הקו של מעריב לא רק בעניינים מדיניים, אלא גם בעניינים כלכליים. יש מדור אחד במעריב, שבדעמי מרוצה ממנו מאוד. זה ומדור המיכתבים למערכת. הערוך בידי רוויזיוניסט ותיק. בדעמי סבור שהמדור הזה מייצג נאמנה את דעת הקהל בישראל.

גם חתנו של בדעמי, יו"ר מועצת־המנהלים של שק"ם, אלי לנדאו, מגלה לאחרונה יותר התעניינות בעיתון. לנדאו הצטרף להנהלת החברת־האם מודיעין, והוא מעורב בעיקר בצדדים הניהוליים והכספיים של העיתון, ושומר על פרופיל נמוך בכל מה שקשור לעריכה ולתוכן. לנדאו שומר על יחסי ידידות עם כמה מהעיתונאים הבכירים במעריב ונזהר מאוד מהבעת דעתו בענייני המערכת.

בעל־עיתון בן־עמי עם בנין
מדינה נפלאה ועם נפלא

המערכה במעריב מתנהלת בשקט, מתחת לפני השטח. רבים מהעיתונאים המעורבים בה מעמידים פנים שאינם יודעים כלל על קיומה — אך לתוצאות המאבק עשויות להיות השפעות חשובות על דמותו של היומון.

חתן לנדאו עם שרון
מגלה עניין מוגבר

הראשיים של שרון.

בשיחות עם חבריו מן "החוגים הלאומיים" אומר בדעמי: חלילה לי מלהתערב בעריכת העיתון, אבל כמי שעמד ליד ערש העיתון, כואב לי שהוא מאבד את הקו שלו כעיתון לאומי הפתוח להשקפות שונות.

נותן להשתולל. בדעמי מספר לידידיו כי בשנה האחרונה שוחחו עימו עורכיו הוא "העיתון הנפוץ ביותר במדינה."

בדעמי רוגז על הקו של העיתון. הוא סבור שהעורך הראשי הנוכחי, שמואל שניצר, מאפשר בתקופת כהונתו מה שבדעמי מגדיר כ"השתוללות של כל מיני בעל־עט." שעינו של שניצר אינה תמיד פקוחה. בדעמי טוען שלהוציא כמה שרידים מבין מייסדי העיתון, אין עוד למצוא בו בעלי השקפות לאומיות."

למה רק חושך? לבדעמי יש קאריירה ארוכה בתחום העיתונות, ארוכה אפילו יותר מן הקאריירה העיסקית שלו. הוא אחד מבניו של איכר פתח־תיקוואי. בדעמי מכר בנערותו את עיתונו של איתמר בן־אב"י, ואחר־כך היה כתב העיתון מפתח־תיקווה. ביחד עם בן־אב"י נמנה בדעמי עם מייסדיה של אגודת בני בנימין, אשר איגדה את בני האיכרים של המושבות הוותיקות. בדעמי נימנה תמיד עם הזרם הימני־לאומני, תחילה ביישוב ואחר־כך במדינת ישראל. היה זה הפרקליט שמואל תמיר שתיווך בינו ובין חבורת הרוויזיוניסטים בראשותו של עזריאל קרליבך, חבורה שפרשה באישון לילה מידיעות אחרונות כדי לייסד את מעריב.

בדעמי, למרות גילו (78), עדיין פעיל באגודות המוקמות חדשות לבקרים על־ידי הימין, כדי להצביע על הדברים החיוביים." כואב לו שהעיתון שלו אינו עושה זאת ד"ר. מי שלוקח את מעריב ליד, חושב שהכל במדינה ורוש, אומר בדעמי, ושוכח שיש לנו מדינה נפלאה ועם נפלא. היום, טוען

במדינה

משפט

מלחמת אחים

אב ושני בנים דקרו בסכין את הבן הבכור בגלל סיכסוך קרקעות.

במישפחת אבו־גנאם, מכפר ג'וואריש שליד רמלה, היתה מהומה רבה. הבן הבכור, סאלימן בן ה־26, התקוטט עם אחותו. בלהט הוויכוח זרק עליה לבנה וגרם לה לזעזוע מוח. הוא נעצר על־ידי המישטרה לחקירה, וכאשר הוחזר לביתו עם ערב, תפסו אותו שני אחיו הצעירים, סלמן ועבד, ובנוכחות אביהם, מוחמד, דקרו אותו תשע דקירות בסכין.

לדברי כתב־האישום, שהוגש נגד האב ושני בניו, היה הרקע לסיכסוך המישפחתי ויכוח בעלות על ביתה של המישפחה, ונגרם בגלל נסיונותיו החוזרים ונשנים של הבן הבכור לקחת את הבית לעצמו.

סולחה ובית. שכנים ונכבדים בכפר התערבו והפסיקו את הקטטה.

התביעה ביקשה לעצור את האב ואת הבנים עד תום ההליכים המישפטיים נגדם, מחשש כי אם יחזרו לכפר, תתחדש מילחמת־האחים ויפלו קורבנות נוספים. אולם הסניגור, ארי קדרי, סיפר לשופט אברהם מישר, שהסיכסוך כבר חוסל. אחרי מיקרה הדקירות נערכה סולחה במישפחה, וכדי שהבכור יסכים לסולחה, מסרו לו אחיו את הבית שהיה שנוי במחלוקת. כאשר השתכנע השופט שהסיכסוך הסתיים, שיחרר את העצורים.

סבתא בכלא

הבן והנכדים נפלו על צוואירה של הסבתא וביכו את מעצרה.

וידה קסטרויאנו לא הרגישה טוב באולם המעצרים. לא היה זה פלא, האשה חטובת־הגו בת ה־61 אינה ציפור של בת־כלא. היא אשה מכובדת, אמא וסבתא טובה, האהובה מאוד על בני מישפחתה. לפני ימים ספורים נעצרה לראשונה בחשד כי הבריחה ארצה במוודתה, בשרותה של רשת סמים, קילוגרם הרואין מתורכיה.

וידה היא ילידת תורכיה, ומתגוררת זה שנים רבות בארץ. לפני זמן־מה הציע לה חתנה כרטיס־טיסה לתורכיה, כדי שתבקר שם את בני־מישפחתה. היא נסעה וכאשר חזרה ארצה נעצרה יחד עם ארבעה גברים ובניהם חתנה, אשר קנה לה את כרטיס־הטיסה.

בכיסאי־מנהלים בחדרו של אחד החשודים נמצא הסם, ומישהו דיבר והפליל במישטרה את הסבתא. הגירסה שהוגשה לבית־המישפט היתה כי האשה הבריחה לישראל את הסם במוודתה כפולת התחתית.

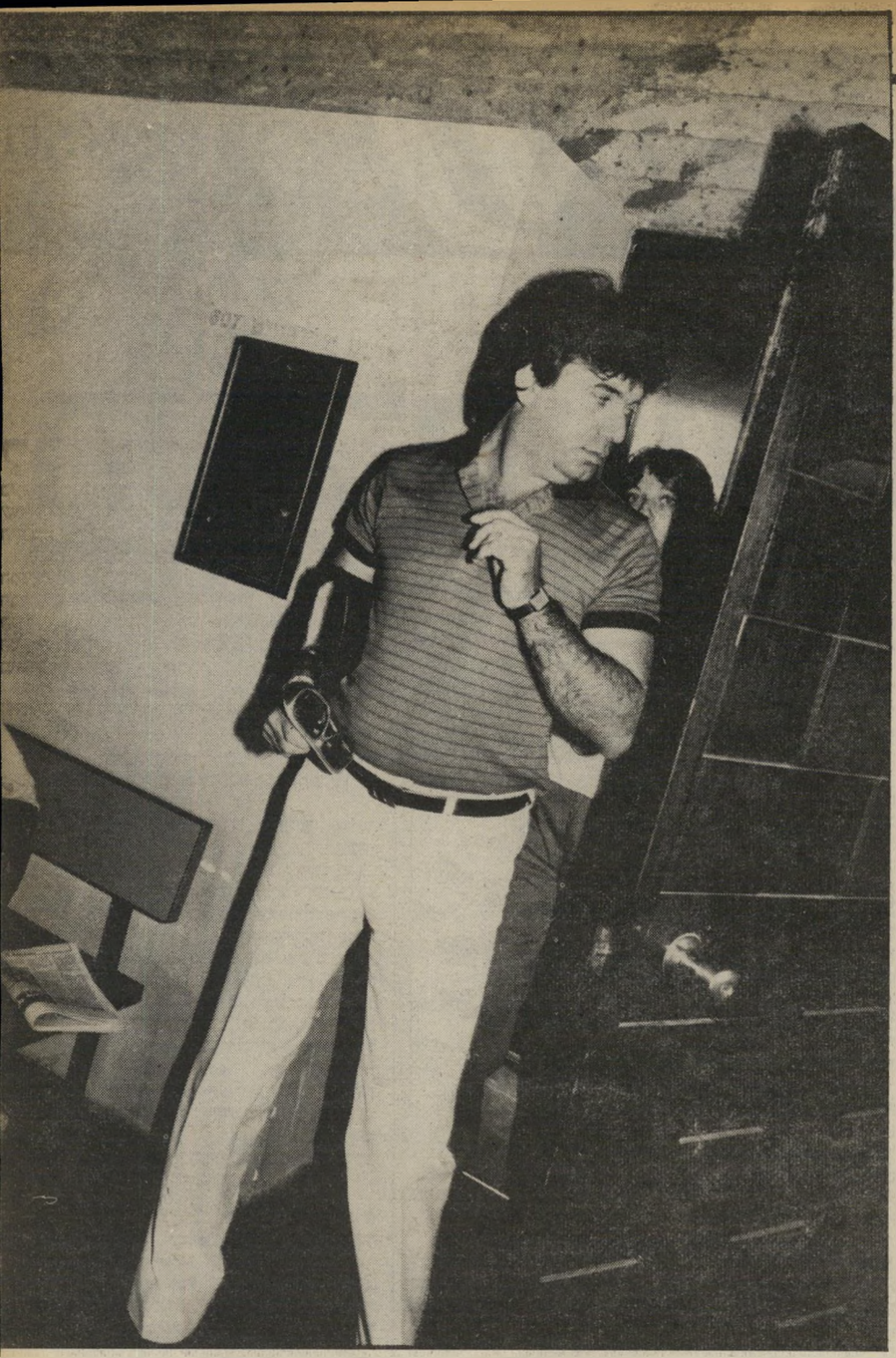
"לא חלמנו". כאשר הובאה ה' שבוע לשם הארכת מעצרה היא היתה האשה היחידה באולם. לידה ישבה שוטרת, שהביאה לה מפעם לפעם כוס מים. בני מישפחתה התגודדו ליד דלת האולם ורצו לראות את אמם. אחרי שסניגורה, עורך־הדין אהרון בן־שחר, הגיע להסכמה עם נציג המישטרה להאריך את מעצרה לעוד שמונה ימים, הסכים השוטר כי האשה תצא מהאולם. כשהיא מלווה בידי השוטרת, ותנשום אויר צח.

כאשר יצאה מהאולם התנפל עליה בנה הקטן. הצעיר נישק את פניה וידיה ובכה. "ששים שנה לא חלמנו שיקרה דבר כזה," אמר בקול רועד. האם ניסתה לשמור על קור רוחה, אולם כאשר בנה נישק אותה שוב וליטף את שערה האפור, כמעט ונשברה גם היא: "הכל בסדר," אמרה לו, "טוב לי במעצר, השוטרת מתיחסת אלי כמו אחות, יש לי חופש שם, ומביאים לי הכל, אל תדאג."

רק בקושי קרעה השוטרת את הנער המתייפח מזרועות אמו, והחזירה אותה לחדר המעצר.

חבר הבורסה איים על שותפו בחשיפת יחסיו עם קטינה שמרטפית ובמסירת סרט פורנוגראפי עליו לידי המישטרה

סקס ויהלומים

סרט פורנוגרפי, יהלומים, קטינות ושוטרים מושחתים היו חלק מתחבולת הסחיטה שהפעיל אשר ליסטר. הגבר שחור־השיער ובעל התאווה לחיים הוא יהלומן מכובד מכפר־שמריהו. עד 1977 היה שותף בעיסקי זהב ויהלומים עם ידידו הטוב, שמואל שטרום.

לשני החברים היה מיפעל ליטוש יהלומים ושניהם היו חברי הבורסה. באותה שנה הסתבסכו, והחליטו לפרק את השותפות. בתחילה הוגשו תביעות משפטיות, אך לבסוף החליטו שני הצדדים לפנות לבוררות, כדי שהבוררים יקבעו את הסכום שעל שטרום לשלם לשותפו עבור חלקו בנכסים.

ב־1978, כאשר עמדה הבוררות להסתיים, הגיעו השניים באופן מפתיע להסכם בלי עזרת הבוררים. שטרום התחייב לשלם לליסטר סכום של 100 אלף דולר בשישה תשלומים, השניים היו מרוצים מההסכם ולחצו ידיים. למרות שהבוררים הודיעו להם מייד כי הם לא היו פוסקים לליסטר יותר מ־40 אלף דולר עבור חלקו, היה זה דווקא ליסטר שהתחרט ראשון על העיסקה. הוא רצה עוד כסף.

מכיוון שליסטר ידע כי אין לו כל דרך חוקית לאלץ את שותפו־לשעבר להגדיל את סכום הכסף ששילם לו, החליט לנקוט בשיטות לחץ וסחיטה. ליסטר ידע על יחסיו של שותפו עם קטינה מסויימת. על כן פנה לשטרום ואמר לו כי אם לא ישלם לו מיליון לירות נוספות, ימכור להעולם הזה את סיפורי האהבים שלו עם הקטינה. הוא גם התרברב כי בעיסקה זו הוא עומד רק להרוויח, שכן אם לא ישלם לו ליסטר דמי־שתיקה, יקבל מהעולם הזה סכום של 300 אלף לירות עבור הסיפור העסיסי.

שני מאהבים

שטרום נלחץ לפינה. הוא אמנם קיים יחסים עם קטינה שהכיר בביתו של ליסטר. קטינה זו עברה שם כבייבי־סיטר לילדיו של ליסטר, ושם פגש אותה השותף. היא מצאה חן בעיניו, ולמרות שהיה נשוי ומבוגר ממנה בהרבה שנים מסר לה את מיספר הטלפון שלו והיא התקשרה אליו. הם הפכו לנאהבים וקיימו יחסי־מין במשך חדשים אחדים. הקטינה גם התכתבה איתו ומיכתביה אליו היו מרובי פרטים.

שטרום לא ידע כי אותה קטינה עצמה קיימה גם יחסי מין עם שותפו־סוחטו.

ליסטר עצמו קיים יחסים עם הנערה, והיא סיפרה לו על כל פגישה־תיה עם שותפו. היא גילתה פרטים אינטימיים וגם השוותה את שני המאהבים. "אתך זה לגמרי אחרת מאשר עם שמואל", היא לחשה באוזנו.

בשלב מסויים אף מסרה הקטינה את צרור מיכתבי האהבה שלה עם שטרום לליסטר, והוא עשה בהם שימוש. הוא איים על שטרום כי פירסום הפרשה יהרוס את חיי המישפחה שלו, ויפגע בשמו הטוב כיהלומן. הדרך למנוע פירסום כזה ותוצאות כאלה היתה על־ידי תשלום סכום ענק לסחטן.

שטרום היה נפחד מאוד. האפשרות של פירסום הפרשה גרמה לו להיכנע מייד לסחיטה. הוא אמר כי ישלם לליסטר את הסכום שדרש. אחרי התחשבנות ארוכה ואחרי צ'קים שחזרו נתן שטרום לליסטר "צעטלע", פתק־התחייבות בכתב־יד, הנחשב בין חברי הבורסה לכסף עובר לסוחר.

כאשר, משום־מה, לא שולם גם הפתק, הגדיל ליסטר את הסחיטה. הוא סיפר לחברו־לשעבר כי בידיו נמצא גם פרט פורנוגרפי שצולם על מעלליו של שטרום. "הסרט הוא בן חמש שעות ו־17 דקות", ציין הסחטן "ומה שרואים בו עולה על סטלאג". הוא אמר כי אם לא יקבל את כספו יפנה עם כל הראיות האלה למישטרה.

מסריח ובלתי־חוקי

ליסטר היה כל כך בטוח בעצמו, בכוחו ובמעמדו, עד שאמנם מימש את איומו זה. הוא קבע פגישה עם סנ"צ אברהם חמו, הראה לו את מיכתביה של הקטינה, וביקש כי המישטרה תפתח בהליכים פליליים נגד ליסטר על בעילת קטינה. חמו לא נפל במלכודת זו. הוא חשד מייד כי ליסטר מנסה לנצל את המישטרה למטרות פרטיות בלתי־חוקיות שלו. חמו עיין במיכתבים ואמר לליסטר כי את התלונה הזו יכולה להגיש רק הקטינה עצמה או הוריה, וכי לשם כך עליהם לבוא באופן אישי למישטרה.

גם כישלון זה לא הרתיע את ליסטר. הוא היה נחוש ברעתו להפחיד את שותפו־לשעבר בעזרת המישטרה ויהי מה. הוא פנה לחבר אישי שלו, שהיה באותה תקופה שוטר, וביקש את עזרתו באופן פרטי. ליסטר נתן לאותו שוטר במתנה שרשרת זהב. השוטר פנה לחברו, השוטר ניסים פרחי, מהיחידה המרכזית. הוא ביקש ממנו לעשות לו טובה וללכת לשוחח עם שטרום על הקטינה. פרחי, שלא הכיר אפילו את ליסטר, מילא את בקשת ידידו השוטר, למרות שכאשר שמע את הסיפור לראשונה אמר כי "זה נשמע מסריח ובלתי חוקי".

פרחי, לבוש בגדים אזרחיים, הציג את עצמו לפני שטרום כשוטר ממיחלק הנוער. הוא אמר לו כי התקבלה במדור תלונה מצד קטינה, אשר אמנם לא התמה עליה, אבל אם אפילו עשרה אחוז ממה שנאמר בה הוא נכון, עלול שטרום להסתבך בעניין חמור ביותר, שאפשר לשבת בגללו חמש שנים.

שטרום כבר חשד באותו זמן כי ליסטר מנסה לסבך אותו בצרות עם המישטרה, ולכן שכר חוקרים פרטיים שיעקבו אחרי יריבו ויבררו את מהלכיו. החוקרים צילמו את ליסטר כשהוא מתנשק עם הקטינה, שהיתה נשוא התלונה, וגם בירר כי השוטר פרחי אינו עובד במיחלק הנוער, וכי ביקורו אצל שטרום היה טובה פרטית.

פחד ממצלמות

התרגילים האלה שברו את גבו של שטרום. אשתו כבר ממילא ידעה על כל הסיפור, והוא החליט להתלונן במישטרה. ב־1979 הגישה התובעת דבורה ברלינר כתב־אישום נגד ליסטר על סחיטה באיומים, ונגד השוטר פרחי על הפרת אמונים.

המישפט נמשך בעצלתיים. פעם ביקש הנאשם דחיה מכיוון שנסע לארצות־הברית, ואחר־כך החלו שביתת בתי־המישפט. השבוע הסתיים סוף־סוף הדיון בתיק זה. השופט דויד ולך מצא את ליסטר אשם בסחיטה ואיומים. השופט גינה במילים קשות את נסיונותיו של ליסטר להשתמש במישטרה לצרכיו הפרטיים: "אינני רוצה להיות אזרח במדינה שבה שוטרים מסדרים עניינים פרטיים של אזרחים", הוא ציין. הוא גם קבע כי אפילו עשה זאת פרחי בתמימות

(המשך בעמוד 64)

בריחה מצילום הנאשם אשר ליסטר מבחין בצלמת "העולם הזה" ומנסה לחמוק בחזרה לאולם, מייד לאחר שהורשע. למעלה: ליסטר יוצא מהדלת כאשר קרובת משפחה מזהירה אותו מפני הצלמים, וחבריו מגוננים עליו מפני המצלמה.

העולם על־פי גארפ

קריאת־קיץ

אירווינג

בימים אלה ראה אור בתרגום לעברית ספר ראשון מאת המחבר האמריקאי הנודע ג'ון אירווינג, תחת הכותרת העולם על־פי גארפ*. ספר זה, שסחף במשך חודשים רבים את הקוראים בארצות־הברית, הוא בבחינת רומן על רומן ועל הסופר כמפתח.

גיבור הספר הוא **ת"ס גארפ**, שנולד בנסיבות מוזרות ביותר, גדל במדינת ניו־אינגלנד ובגיל צעיר גמר בנפשו להיות סופר. עם תום לימודיו בבית־הספר התיכון הוא נוסע ביחד עם אמו לווינה. בעיר הואלסים מחברת האם את ספר זיכרונותיה, ההופך עד מהרה לרב־מכר בארצות־הברית, בעוד ש"ס גארפ כותב סיפור קצר, שבאמצעותו הוא מצליח לשכנע את אהובתו להיות לו לאשה. גארפ שב לארצות־הברית, נושא את אהובתו, המלמדת ספרות באוניברסיטה, בשעה שהוא עוסק בגידול הילדים ובאחזקת הבית. האם, בעיקבות רב־המכר שלה, הופכת למנהיגה של תנועות פמיניסטיות, בעוד שהצלחתו של הבן מוגבלת. מערכת של בגידות בין גארפ ואשתו מביאה לסידרת טרגדיות, שגארפ כותב עליהן רומן, הזוכה להצלחה חסרת־תקדים.

איך נולד גארפ?: העולם על־פי גארפ נפתח כך: **"אמו של גארפ: ג'ני פילדס, נאסרה בביסטון בשנת 1942, מפני שפצעה גבר בקולנע. זה היה זמן קצר לאחר שהיפאנים המציצו את פרל־הרבור הבריות גילו סובלנות כלפי חיילים, מפני שלפתע היה כל אחד חייל..." ג'ני פילדס**, בתולה, בת למישפחה עתירת הון, עבדה כאחות בבית־חולים, במחלקה שהעניקה לחיילים האמריקאים **"טיפולי זרג"** בתקופה שקדמה להמצאת הפניצילין. ג'ני פילדס היתה כעדות בנה גארפ, אשה **"שלא גילתה נטיות רומנטיות."** האם כתבה על עצמה באוטוביוגרפיה שלה: **"רציתי מיקצוע ורציתי לחיות לבד. הדבר עשה אותי לחשודה מבחינה מינית. לאחר מכן רציתי תינוק, אך לא רציתי לחלוק את גופי ואת חיי עם מישהו כדי שיהיה לי תינוק. גם זה עשה אותי לחשודה מבחינה**

סמיניזם אמריקאי
סיפור האלן־ג'יימסיות

מינית...", הכותרת של האוטוביוגרפיה היתה: **"חשודה מבחינה מינית."**

יום אחד מודיעה ג'ני לאחיות, שבכוונתה למצוא **"גבר שייעבר אותה — ותו לא."** סביבתה מתאכזרת אליה, חבר של אחת האחיות מבהיל אותה במיונון בית־החולים **"בהגישו לה כוס מלאה בחומר עבור ומטך,"** והיא אומרת לו: **"אני רוצה תינוק. אני לא רוצה להקים חזות זרעז"**

אביו של גארפ היה מיקלען־צריח שנפגע בתאונה בשמי צרפת. הוא היה יתום, והובא לבית־החולים שבו עבדה ג'ני. הוא היה גמור, אך מצא חן בעיני ג'ני שידעה: **"גארפ אינו זקוק לשינה דווקא. היא ידעה שהוא רק תינוק, ושהוא משתעמם — וזקוק לבידור כלשהו."** כמה מתוכניות הרדיו שהיא השמיעה לו גרמו לו **"זיקפות עצומות".**

במהלך שיטתה לשיקומו, תחבה ג'ני אצבעה בפיו, כדי שימצוץ, והוא נהנה: **"לילה אחד חלצה לו שד, והוא מצץ ומצץ ללא לאות ובלי תרעומת... לילה אחד, בשמצץ משדה, הבחינה ג'ני שזיקפה הרימה את הסדין..."** ג'ני ידעה שגארפ הולך למות, למרות שחשה בפליטתו. לילה אחד ג'ני התיישבה על זיקפתו וקלטה את פליטתו.

כמה ימים מאוחר יותר מת הסמל גארפ, וג'ני כתבה על כך באוטוביוגרפיה שלה: **"אך המיטב שבו היה בתוכי."** תשעה חודשים מאוחר יותר ילדה ג'ני תינוק שמישקלו 4 קילו, ושמו נקרא בארצות־הברית גארפ.

חינוך שבחה: ג'ני נטשה את בית־החולים, עברה לעבור באחות אחראית באחד מבתי־הספר היוקרתיים של ארצות־הברית, לבני האצולה והממון, כדי להעניק לבנה **"מיצוי על שנישלל ממנו אב..."** שנים מאוחר יותר, הגדיר זאת בנה: **"מחר, שאמי, שהיתה כה מודעת לרצונותיה עד שידעה שלא תרצה לחיות עם גבר לעולם, התגוררה בסופו של דבר עם שמונה מאות נערים."**

במשך תריסר שנותיה הראשונות בבית־ספר זה כלעה ג'ני פילדס כל ספר אפשרי, ולמדה כל מיקצוע לימוד אפשרי. האירוע המרגש ביותר בימי גארפ בבית־הספר, היה נשיכת אוזנו בידי כלב בשם **בנקרס**, שהביא למילחמה גלויה בין **ג'ני** ובין משפחת **פרסי**, או כמאמר המחבר: **"העולם על־פי סטו השמן הפך לאויבה של ג'ני באותן השנים הרכות של גארפ."** כאשר נכנס גארפ ללמוד בבית־ספר זה סיימה ג'ני את כל הקורסים האפשריים בו.

גארפ ידע בדיוק את נושאי הלימוד שעליו ללמוד כדי להפוך לסופר. הוא גם בחר קורס התאבקות אצל **ארני הולם**, שבתו, **הלן**, ניטשה בידי אמה בגיל רך. עד מהרה הופך הקשר בין גארפ והלן לקשר המוליך של הספר. הלן נשלחת ללמוד בבית־ספר לבנות, וגארפ משגר לה את ביכורי כתיבתו.

בהעדר הלן עובר גארפ את חוויותיו המיניות הראשונות עם **קאשי פרסי**, בת המישפחה היריבה לאמו: **"בשפתיה הרכות של קאשי פרסי על בטנו, ובשנטלה אותו לפתע אל תוך סיה החמים הוספתע מאוד, ותתרשת ההחלטה שלו התנפצה באותה מהירות שהתפוצץ שאר גופו..."**

כאשר סיים גארפ את לימודי התיכון שלו, לא תמו לימודיו. ג'ני נטלה את חסכונותיה ויצאה יחד איתו לווינה, כדי שגארפ יקבל רקע אירופי לכתיבתו: **"כאשר לקחה ג'ני את גארפ לאירופה, היה גארפ מזין לחיי הסגר ובדידות של סופר יותר מרוב בני השמנה־עשרה..."**, בעוד שהוא מתאמץ וכותב את סיפורו הראשון, פנסיון גרילפרצר, התחילה ג'ני בת ה־41 בחיבור האוטוביוגרפיה שלה. בנובמבר היו לג'ני כבר 600 עמודים כתובים, ואילו גארפ גישש באפלה.

לימוד נוסף שאותו חווה גארפ, היה מגעין עם הפרוצות של וינה, והבולטת שבהן, **שרלוט**, כאשר השנים מפתחים יחסים מרתקים ומסקרנים. האוטוביוגרפיה של ג'ני, חשודה מבחינה מינית, זכתה להצלחה חסרת־תקדים. בינתיים לקתה שרלוט במחלה ממארת, וכשהיא גוססת מלווה אותה גארפ כרע, ואף מציג עצמו כבנה. אחרי מותה של שרלוט מוכנות כל פרוצות וינה לשכב עם גארפ חינם אידכסף, על מחוותו האנושית לחברתן.

אהבות קטנות: גארפ כותב מווינה להלן, שרצונו שתינשא לו, והלן משיבה לו משהו בנוסח של: **"נה באזן."** גארפ שולח לה את כתב־היד של פנסיון גרילפרצר, ואחרי 15 חודשי שהות בווינה, נעתרה הלן להינשא לו, אחרי קריאת סיפורו. שום כתב־עת לא היה מוכן לפרסם את הסיפור, ואחד העורכים אף שיגר לגארפ, מיכתב בנוסח **"הסיפור מעניין במידה בינונית בלבד, ואין בו כל חידוש מבחינת הלשון או המיבנה. עם זאת, אנו מודים לך על שהראית לנו אותו."** 15 שנה מאוחר יותר, כאשר אותו עורך מבקש מגארפ כתב־יד כלשהו לפירסום, ענה לו גארפ, שהיה כבר מפורסם: **"אני מעוניין בכתב־העת שלך במידה בינונית בלבד, וגם כיום אינני מחדש דבר בתחום הלשון או המיבנה. עם זאת, אני מודה לך על שפנית**

*ג'ון אירווינג – העולם על־פי גארפ; עברית: דויד נגב; הוצאת זמורה ביתן; 468 עמודים (כריכה קשה).

החוויה הישראלית

הסיפורת הישראלית על־פי גארפ

קיים משהו אינפלנטילי, העובר כחוט השני בכל יצירות הסיפורת הישראלית, מתש"ח ועד היום. המשהו הזה נראה כמחלת־ילדות, שרבקה בסיפורת־הישראלית בימי ראשיתה, ולא הרפתה ממנה עד עצם היום הזה. אותה מחלת־ילדות מונעת ממחברי הפרוזה הישראלית לעבור את **"מהירות הקול"** הספרותית, להשתחרר מכווח־המשיכה של הפטריוטיזם + חלוציות + צער העולם שאבר ושאר מיגרעות מכבידות.

כאשר קראתי את העולם על־פי גארפ מאת המחבר האמריקאי **ג'ון אירווינג**, חשתי תחושה מוזרה של קינאה, שבה חשתי בעבר בשעת קריאת ספרים של **ג'וזף הלר** (מילכוד 22), **נורמן מיילר** (העירומים והמתים) ועוד סופרים אמריקאים.

קינאה זו התמקדה בנקודה אחת: מדוע אין הסיפורת הישראלית מצליחה להוציא לאור ספרים משוחררים, שכאלה, ספרים מרתקים, המביאים את הקורא (על כל רמותיו) לקרוא אותם בשקיקה רעבתנית?

אחרי יותר מאלף ספרים עבריים, העוסקים בווריאציות שונות ברמות **"הצעיר הבודד"**, הנושא על גבו גיבנת של אלפיים שנות גלות, מאה שנות תקומה ושש מילחמות, נקראת הסיפורת הישראלית בעייפות, בחוסר־עניין, וברוב המיקרים בספק־אמינות נמוך ביותר.

המחבר **אברהם ב' יהושע** אמר פעם בראיון, שלסופר ישראלי יש בעייה בבחירת שם לגיבור בסיפור, שהרי לכל שם יש קונוטציה תרבותית מוגדרת. במשך עשורי השנים האחרונים של הסיפורת העברית נוצר רושם, שהסופרים הקרישו יותר זמן לבחירת שם עם קונוטציה לגיבוריהם, מאשר לחיבור סיפור פשוט, שיירתק את הקוראים.

כך גודשים אותם גיבורים מיוסרים אלף ספרים שאינם ספרים. כך נושאים גיבורי אברהם ב' יהושע על כתפיהם את משא ההיסטוריה, גם כאשר המחבר מחליט לרדת מגובהי אולימפוס זה, ולכלוא את גיבוריו בספר־נפל כגירושים מאוחרים.

המאמץ הייסודי ביותר בשנים האחרונות של פטנט הגיבורים המיוסרים הוא **יצחק אורפז אורבוך**, שמצא נוסחת־פלאים של הכלאת הצבר בפמוטי־שבת מכסף של יהודי מיזרח אירופה, פמוטים המרסקים את גיבוריו עד למוות הרבה קודם לרגע המוות הספרותי שלהם.

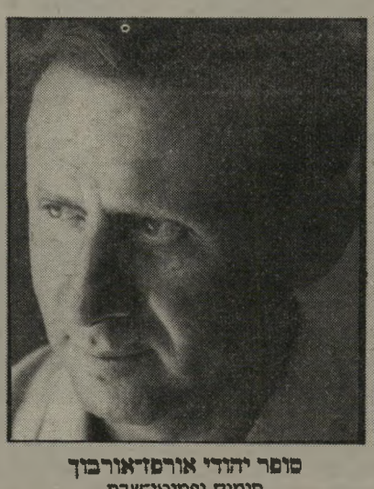
הגיבורים המיוסרים של הספורת הישראלית מרצפים גם את יצירותיהם של **ס"(מילנסקי) יזהר, אהרון מגד, נתן שחם, חנוך ברטוב, יורם קניוק, עמוס עוז** ועוד רבים, שמשא ההיסטוריה היהודית משמש עבורם כספריי סינתטי להעמדת דמויות הקרטון של **"צער העולם היהודי".**

מעמס היסטורי מוגזם זה הוא הסיבה לכך שאני מוצא אמינות רבה יותר בספרי **סינחם שדה, עמוס קינן, יצחק בדרגר**, שאינם נמנעים מן ההיסטוריה, אך אינם מתארים אותה על חשבון סיפור לשמו.

העולם על־פי גארפ, ברזמה למילכוד 22 וספרים אחרים בז'אנר סיפורי זה, מעורר בי תיקווה לזכות ולקרוא אי־פעם ספר כזה, שייכתב בלשון הגבים, וניני־ניניהם של הגביים, חברי אגודת הסופרים העבריים בישראל. קוראי העברית זקוקים לספרים כאלה לא פחות משהם זקוקים לספרים המתארים את צער העולם היהודי.

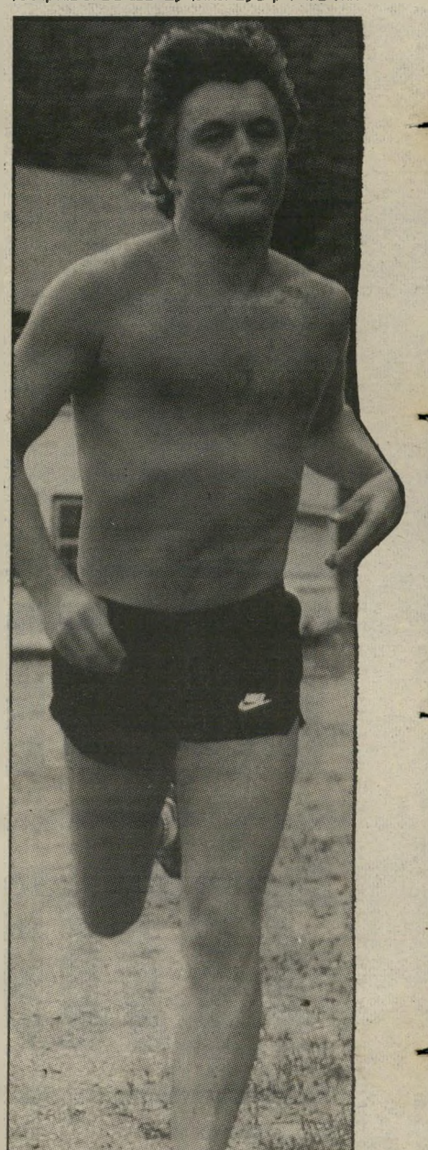
סופר עברי יהושע
גיבנת היסטורית

סופר יהודי אורפז־אורבוך
חומוס ופמוטי־שבת

אלי." בגיל 23 מקבלת הלן דוקטורט בספרות אנגלית, ומישרה בקולג' לבנות.

הצלחת סיפרה של ג'ני, הופכת אותה לסמל לכל הפמיניסטיות והנשים המוכות של אמריקה, שחלקן מסתופפות בצילה: **"בעזרת ההצלחה הפתאומית של 'חשודה מבחינה מינית', חששה ג'ני מילדס אמה של נשים שעמדו לפני הבחירה ביצד לחיות..."** בינתיים נולד בנם של גארפ והלן, **דאנקן**, וגארפ עוסק ברומן הראשון שלו, השתיה, שעניינו בווינה בשנות המילחמה העולמית השניה. הספר לא זכה להצלחה רבה. בחמש השנים הראשונות לנישואי גארפ להלן הוא בגד רק פעם אחת, עם שמרטפית מהקולג',

סופר־רץ אמריקאי אירווינג
התרגשות גדולה

ונודע ברבים כלוכדו של פושע בפארק, או ככותרת העיתון המקומי: **"הסופר הבשל שהצליח כגיבור! אזרח תפס סוטה בפארק; בנה של הפמיניסטית הפמורסמת מגלה בישרון לעזור ללדות..."** מאוחר יותר נולד **וולט**, בנם השני של גארפ והלן, גארפ ניסה לחבר את הרומן השני שלו, והלן התקבלה כפרופסור־חבר באוניברסיטה המקומית. גארפ הופך למאהבה של **אלים**, סופרת־ידידה בעלת פגם ריבור **("הם התעלפו כה הרבה עד ששרף לו במיקלחת והוא לא היה מסוגל ללבוש את מגן הביצים בשעת הריצה...")**.

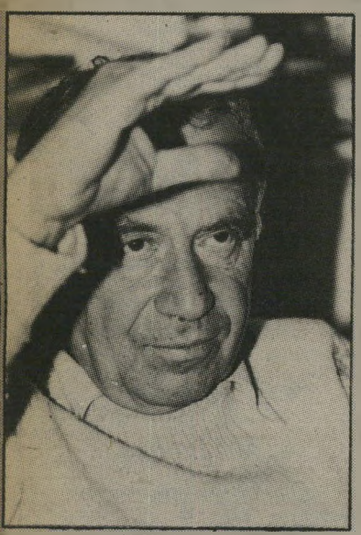
הרומן השני של גארפ היה התאוששותו של הקרנן, ספר שהביך את הביקורת, ונמכר בכמה

עולם הספרות

סופרים על־פי סות'בי

רפי ויזר, איש מחלקת כתבי־היד של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים, גילה לי סיפור מרתק, החבוי בין עמודי אחד מקטלוגי־המכירה של בית־המכירות הלונדוני הנודע סותבי, סיפור המוסיף כבוד לא מבוטל לשירה הישראלית העכשווית, ולאחד מחשובי משורדיה.

הקטלוג, מתייחס למכירה פומבית שנערכה בלונדון בשבוע האחרון של יולי 1983. במכירה הוצנו, במחיר התחלתי, מהדורות ראשונות של ספרים שהודפסו באנגלית, מיכתבים של סופרים ומשוררים בכתב־יד וכתבי־יד של ספרים.

משורר עמיחי
יותר מדיקנס ודי־ב לורנס

בעמוד 122 של קטלוג זה, בערך מס' 322, מצוי שמו של המשורר **יהודה עמיחי**, שמוצגיו המוצעים למכירה הם: פינקס רשימות המכיל שירים והתרשמויות של עמיחי מלונדון, כפי שנרשמו, בעברית, בעת ביקורו שם ב־1970; תרגום שעשה עמיחי לעברית לפואמה של המשורר הבריטי **טד יוז**, ותרגומו של יוז לשישה שירים של עמיחי מעברית לאנגלית בכתב־יד וגירסה מתוקנת בתיקתוק, עם מיכתב של עמיחי ליוז על כתב־היד האמור.

המחיר ההתחלתי של פריטים אלה, בהתאם למצויין בקטלוג, הוא: 600 עד 700 לירות סטרלינג.

כדי שיהיה לקורא הישראלי מימד נכון לגבי ערך פריטיו של יהודה עמיחי, אביא כמה דוגמות: פריט 215 של **לורד ביירון**, במחיר התחלתי של 100 עד 150 לירות סטרלינג; פריט של **וינסטון צ'רצ'יל** — 100 עד 150 לירות סטרלינג; פריט של **צ'ארלס דיקנס** — 250 עד 300 לירות סטרלינג; פריט של **גרהאם גרין** — 150 עד 200 לירות סטרלינג; פריט של **דיויד הרברט לורנס** — 300 עד 400 לירות סטרלינג; פריט של **ויליאם שקספיר** — 3500 עד 5000 לירות סטרלינג; פריט של **ג'ורג' ברנרד שאו** — 200 עד 250 לירות סטרלינג; פריט של **דילן תומס** — 150 עד 200 לירות סטרלינג ופריט אחרון, של **אנסקר ויילד**, במחיר התחלתי של 250 עד 350 לירות סטרלינג.

אין ספק שהמחיר התחלתי על כתב־יד של יהודה עמיחי, במכירה פומבית זו הנערכת מטעם בית־המכירות הגדול והחשוב בעולם, מעיד על מעמדו של עמיחי בעולם לפי סותבי.

אך, כמאמר קדמונים: אין נביא בעירו. אבל אם ניתן לצרף עצה לאותם המחזיקים במיכתבים ובכתבי־יד של יהודה עמיחי: אל תימסרו אותם לגנזים (תמסרו רק תצלומים) כי בסותבי יש לכתבי־היד האלה ערך רב עשרות־מונים מערכם בישראל.

בעמוד 122 של קטלוג זה, בערך מס' 322, מצוי שמו של המשורר **יהודה עמיחי**, שמוצגיו המוצעים למכירה הם: פינקס רשימות המכיל שירים והתרשמויות של עמיחי מלונדון, כפי שנרשמו בעברית, בעת ביקורו שם ב־1970; תרגום שעשה עמיחי לעברית לפואמה של המשורר הבריטי **טד יוז**, ותרגומו של יוז לשישה שירים של עמיחי מעברית לאנגלית בכתב־יד וגירסה מתוקנת בתיקתוק עם מיכתב של עמיחי ליוז על כתב־היד האמור.

גורלו של מאהב: בינתיים מפתחת הלן יחסים מיניים עם אחד מתלמידיה, **מייקל מילטון**. אחת מתלמידותיה של הלן דואגת למסור לגארפ מיכתב אנונימי על מעשי הלן ומייקל מילטון. התלמידה חושבת מחשבות מצחיקות על גארפ: **"אדם המשתעשע בתמימות עם ילדיו בשעה שאשתו מזדמברת מחוץ לבית..."**

גארפ מנסה לאלץ את הלן להפסיק את יחסיה עם מאהבה: **"את לא תיסגשי אתו. בלי זיתני פרידה, הלן. משוט תגידי לו שלום בטלפון."** גארפ יוצא עם ילדיו לראות סרט בעיירה, ואילו מייקל מילטון מגיע לביתו של גארפ, והלן יוצאת למכוניתו החונה בחוץ. בתוך המכונית הם ניצמדים, מתגפפים, ומילטון אומר להלן: **"אני יודע על בעלך. אני יודע עליו הכל. הוא סופר מישני..."** הלן מגינה על גארפ: **"בעלי הוא סופר טוב..."**

ידו של מילטון פותחת את מיכנסיו, וידו האחרת מוליכה את פניה של הלן: **"הפין שלו התחבך במיצחה, בסוף את ריפיה..."** בינתיים, מבית־הקולנוע, מצלצל גארפ לביתו, ואינו מקבל תשובה. הוא נוטל את שני ילדיו, ניכנס למכוניתו ובהרה טסים השלושה לביתם. גארפ מגיע לשביל־הגישה של ביתו במהירות של ששים קילומטר, ומתנגש באולדסמוביל של מייקל מילטון, העומד להגיע לאורגזמה מפיה של הלן.

התוצאה המחריידה: וולט, בן הזקונים, נהרג. עינו של הבן הבכור, דאנקן, נעקרת, והלן עוקרת בשיניה שלושה רבעים מהפין של מייקל מילטון ש**"שאג ודימם כמו פר מסורס."**

בני משפחת גארפ המוכים מחלימים בביתה הגדול של ג'ני, האם והסבתא ששבה לשמש כאחות. גארפ מחלים במהירות, ומתחיל לכתוב בזהירות את סיפורו העולם על־פי בנסנחייבר. גארפ והלן, משלימים אחרי ניתוק ארוך, ומחליטים להוליד עוד ילד. בתיקווה שתהיה זו הפעם בת, ששמה המיועד ג'ני, על־שם הסבתא.

הפרק הראשון של העולם על־פי בנסנחייבר מתאר אישה הנתפסת בידי מטורף החוטף אותה. הפרק מתאר את המירדף בעיקבות החוטף והחטופה, התהרחשות ביניהם, כאשר החוטף מאלץ את החטופה למגע אוראלי, מגע הבא לקיצו באופן דומה לזה של מייקל מילטון והלן. הלן והמו"ל של גארפ מתפלאים על כוונתו להמשיך ולהפוך פרק זה לרומן שלם. או כמאמר המו"ל, **ג'ון וולף: "איך יבולה להיות תוספת לזה?"** וגארפ מסביר שנימאס לו להיחשב כסופר בעל שם **"מוגבל אך רציני,"** ומוסיף: **"הייתי מעדיף להיות עשיר ולהגיע לשלב שלא יהיה איכפת לי בכלל מה שהאידיוטים מכנים 'רציני'."**

שבועיים לפני שהלן יולדת את ג'ני, מסיים גארפ את העולם על־פי בנסנחייבר. פרקי ההמשך מספרים על התשוקה הבלתי מציאותית של בעלה של הנאנסת־הנושכת, המחליט להנקן על אשתו ובנו מהעולם האלים. לכן הוא שוכר קציין־מישטרה שיתגורר בביתם, ויהיה שומר־ראש מישפחתי. מתברר כי הבעל מתיירא מהעולם יותר מאשר אשתו, שעברה את אותה חוויה מזוויעה. בהדרגה הופך קציין־המישטרה לאיום על חיי המישפחה. הבעל חושד שאשתו מנהלת רומן עם מישהו. מערכת היחסים במישפחה סוערת, והילד נחנק למוות כאשר האב יוצא בעיקבות האם כדי לגלות את מאהבה. הוא תובע ממנה להיכנס שוב להריון. בנסנחייבר נורה בידי שוטרו, מאושפז, והאשה יולדת את ילדו של מאהבה. לקראת סוף הרומן שבתוך הרומן מתוארת האווירה במעון לנשים מוכות של אמו של גארפ, **ג'ני מילדס**.

כמאמר הפיתגם הלאטיני, שלכל ספר יש הגורל שלו, מוסר המו"ל וולף את הספר, בדומה לשאר הספרים שהוא מפרסם, לעיונה של עורכת־הנקיון בבניין המישרדים שלו בניו־יורק (הוא מעריך את חוות דעתה המיקצועית על פני האחרים). המנקה **ג'ילסי סלוסר**, חוזרת עם כתב־היד ואומרת למו"ל: **"הבן־אדם הזה משוגע, אף בן־אדם שפוי לא כתב ספר כזה אף פעם..."**

כאשר מגיע גארפ לרילמה למי להקדיש את סיפרו השלישי, הוא אינו מוצא מועמד (תחילה חשב להקדיש את הספר למייקל מילטון), והמו"ל מציע לו להקדיש הספר למנקה ג'ילסי סלופר **"האדם האחראי לכך שסיפרו של גארפ התפרסם בכלל."**

לקראת צאת העולם על־פי בנסנחייבר לאור, יצאו גארפ, הלן, דאנקן שתום העין וג'ני התינוקת לאירופה. למרות שהביקורות כינו את הספר כ**"מאראנואידי, מטורף, ומגוכב בעודפי אלימות ומין"** הופך הספר לרב־מכר מדהים.

בינתיים מסייעת ג'ני פילדס לאשה המועמדת לכבוש את מישרת מושל מדינת נירמפשיר. ואז, לילה אחד, מגיע לווינה טלפון מארצות־הברית. וורברטה מודיעה לגארפ, שמטורף אחד ירה באמו **("גבר ששנא נשים, אמרה רוברטה")**.

מאוחר יותר צופה גארפ בטלוויזיה ברצח אמו. גארפ ובני מישפחתו יוצאים מייד בחזרה לארצות־הברית **("אלפי רגל מעל פני הים בכה ת'ם גארפ במטוס המביא אותו הביתה כדי להתפרסם בארצו האלימה...")**. באספת־אזכרה לאמו מותקף גארפ בידי **פו פרסי**; אחותה של **קאשי פרסי**, שעימה שכב לראשונה. גארפ נמצא באזכרה פמיניסטית זו לאמו מחופש בבגדי אשה, כאשר פו צורחת לעברו: **"הוא זיין את אחותי עד מוות!"** ובנסיונו להימלט מהאזכרה הפמיניסטית האלימה לאמו הוא חוטף מכות **"הוא לא הוכה בביצים מאז אימוני ההתאבקות בסטיירינג"** — **לפני שנים כה רבות...**"

ריצת שני: בינתיים קיבלה הלן מישרה בסטיירינג, שם גדלו היא וגארפ. בעוד שהיא התחילה לעבוד במחלקה האנגלית, הלך גארפ למחלקת האתלטיקה והציע עצמו כמחליף לאביה, מורה ההתאבקות ארני הולם: **"אתם לא צריכים לשלם לי, הכסף לא מעניין אותי..."**. פירסומו של גארפ כסופר רב. מבקרים וקוראים גילו את יצירותיו המוקדמות. גארפ מתחיל לחיות באושר עם הלן, הוא אינו בוגד בה והיא אינה בוגדת בו.

רוברטה מאלדון הפכה למנהלת של קרן פילדס, שהפכה את ביתה של ג'ני פילדס למושבה של סופרות, למרכז החלמה. ולמרפאת ייעוץ לילידה. גארפ מפרסם בכתב־עת את שיריו הראשון והיחיד, שיר על קונדומים.

הפרק האחרון, תחת הכותרת **תחיים אחרי גארפ**, מספר על פו פרסי, המרסקת את גופו של גארפ באולם ההתאבקות של סטיירינג בשני כדורים. גארפ מת בטרם הספיקו להוציאו מאולם ההתאבקות, והוא רק בן 33: **"התדשות על מות גארפ עודדו את המכירות עד שהיה צורך בהדפסה מיידית של מהדורה שלישית ורביעית של ספר האב והבן שנסיען גרילפרצר"**.

הלן ורוברטה משלו ביד רמה על קרן פילדס, וכשרוברטה מתה **"נראה היה שהלן הזדקנה בעשרים שנה."** דאנקן גארפ נעשה צייר טוב ורציני, ונשא לאשה טראנסקסואלית. הוא מת כעבור כמה שנים. בפרץ צחוק לאחת מהבדיחות שלו. ג'ני גארפ בגרה והפכה לרופאה. היא קיוותה לגלות את שורשו של הסרטן, ומתה מסרטן.

השמטתי בתיאור זה את סיפור **אלן ג'יימס** והאלן ג'יימסיות, כי תת־סיפור זה, המשתרע לאורך יותר ממחצית הספר, שווה קריאה קפדנית כזכות עצמו. הוא חושף את רלוונטיות של התנועה לשיחרור האשה, במתכונתה הפוליטית האמריקאית (שקמו לה תקיניות מקומיות).

העולם על־פי גארפ הוא מהספרים המעולים שראו אור בתרגום לעברית בשנה האחרונה. גם תרגומו של **דויד נגב** רהוט. העולם על־פי גארפ יירגש את כל מי שהתרגש בעבר ממילכוד 22. ספר מומלץ ביותר שרק עשוי לעורר בקורא קינאה עמוקה בסיפורת האמריקאית, המסוגלת להפיק חוויות מרתקות שבאלה (ראה: התוויה הישראלית).

מאת דן טומר

דוגמניות

בנות 15 למסלול

דור שני צילום זה של יערית, בתה בת ה־15 וחצי של מעצבת־האופנה והתמ"ל לילנית שימרית אור, נעשה בידי הצלם יקי הלפרין, לפני בקשתנו. היא תלמידת גימנסיה, שהצטלמה עד היום רק בצילומי־כלה כפירסומת לבגדים שמתכננת אמה. היא לא מעוניינת להיות דוגמנית פירסומת.

הדוגמניות המבוקשות ביותר בעולם, העובדות בניו־יורק, בלונדון ובפאריס מזה כמה שנים הן ילדות בנות 14־15.

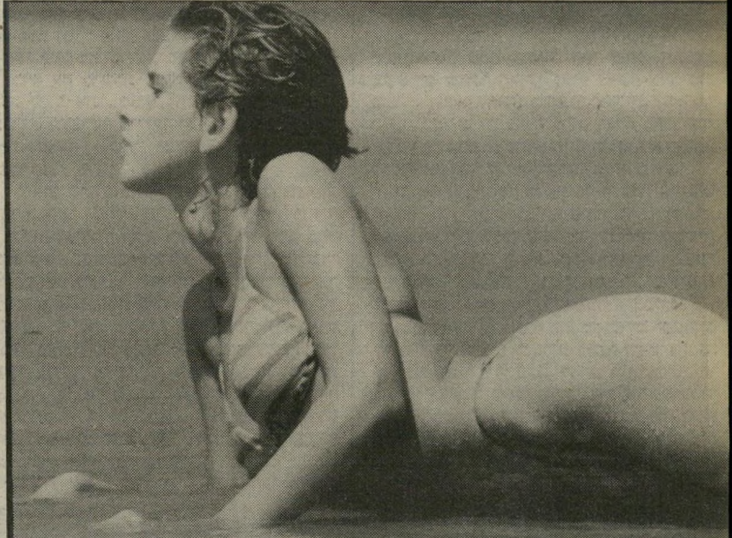
איך זה התחיל?

האם זאת אופנה חולפת?

לקארין דונסקי, מורה לדוגמנות, העובדת כבר 17 שנה בענף ושעברה את שנת ה־40 בחייה יש הסבר.

סיפרה קארין: פעם הדוגמניות

בים בהרצליה הישראלית הדס בן־טוב, גם היא תלמידת תיכון, הרשומה בבית־ספר לדוגמניות. נערות כמוה, למרות כל הנתונים הטבעיים, לא קצרו הצלחה בארץ. את האופנה הזאת התחילה השחקנית ברוק שילדס.

בים סאן־טרופז מישל הצרפתיה היא דוגמנית, המציגה את השלמות והתיאום בגוף של נערה בעיתון הצרפתי ELLE. לדעתם של המומחים בנוי גופה בצורה מושלמת וצפוי לה עוד רבות בשטח הדוגמנות בעולם.

תלמידת גימנסיה

אתי בלה, גם היא בת 15, תלמידת תיכון. גם היא כמו כל הנערות שהצטלמו לא זכתה להתפרסם בארץ, חוץ מתמונת פירסומת מדי פעם. אף צעירה ישראלית לא הצליחה להתפרסם באותו סוג של צילומים שהמך את בנות גילן בניו־יורק, בפאריס ובלונדון לדוגמניות היקרות בעולם.

מגיל 14 מזה כשנה מדג־מנת הדס בן־טוב. בארץ עוד לא נתגלתה.

היו יותר סטאטיות, דוגמניות־בובה. התייחסו לדוגמנית כאל בובה בחלון־ראווה, עד שהחליטו לתת לבובות חיים.

כל עולם האופנה, זה פשוט תעשיה. תמיד מחפשים גימיק חדש. פעם חיפשו משהו קלאסי, כמו שכריסטאון דיור הציג. היום אופנאים לא קובעים עוד את האופנה. הרחוב קובע, האנשים, המוסיקה, כל מה שקורה מסביבנו. זה מה שמגיע בסופו של דבר לדוגמניות. לכן אין מראה אחד.

בגלל המשבר הכלכלי מנסים להגיע לכל אחד ולכל כיס: סגנון כפרי, מיני, אלגנטי, מסתורי ונאיבי. הכל הולך. מנסים ללכת על בטוח. וכמובן — הפחות משתגות תמיד.

זה שלקחו צעירות זה פשוט גימיק. היום בנות 15 הן מפותחות. בזמני נערה בת 15 נראתה כמו אחת בת 10 היום.

הכל בגלל ברוק

ד תחילה עם כל זה ברוק שילדס. בגיל 15 היא הציגה את ולנטינו. זו כבר השנה השלישית שהיא מציגה את הקולקציה שלו. היא נראית היום יותר מבוגרת מגילה. עשו ממנה ליידי. היא חיה בסביבה של מבוגרים, והיא מתנהגת ממש כמו אשה מבוגרת.

לדעתי הדוגמניות היום בעולם הן נסטסיה קינסקי ואיזבלה רוסליני, בתה של איגריד ברגמן.

לקוסמטיקה לא לוקחים אף פעם צעירה. זה לא נראה משכנע. הדוגמנית לא צריכה להיות יפהפיה, מה שחשוב פי כמה זה שהיא תהיה טיפוס. אם היא יפה — שתלך לתחרות יופי. כשהיא יותר מדי יפה, לא רואים את הבגד. דוגמנית כזאת היא לורן הטון.

היום בדוגמנות כל הפוזות הן טבעיות. האמת היא שזה מאוד מסודר, אבל נראה טבעי. הסטרים גם הם משפיעים מאוד. כשהיה פסטיבל סירטי מרלין מונרו, היתה אופנה כזאת. גרטה גרבו גם היא השפיעה. בתקופת הסרט גטסבי הגדול התחילו הגברים לנעול נעליים לבנות ולהסתרק עם שביל בצד. כשכולם הפכו לפריקים, התחילו עם האפרו. הסרט אי־טי השפיע, הופיעו עם חולצות מתאימות. כשהיו סירטי־חלל הופיעו חולצות וכגדי חלל.

עד כאן דבריה של קארין דונסקי. גם לצלם האופנה יקי אלפרין דיעה ברורה:

„לדעתי כל עניין הילדות באופנה זה גימיק שיחלוף. כל בגד שאת מלבישה על ילדה בת 15 בהחלט נראה אחרת. הבעיה היא שלא מציגים אותן כצעירות. הן מוצגות כדוגמניות מבוגרות יותר, בגלל האיפור."

צלם האופנה סמי ברגר, היושב בניו־יורק, מסכים עם דעתו של יקי: „כשברוק שילדס היתה בת 14 הלבישו אותה כמו אחת בת 30, והיא נראתה בבגדים כמו בובה. בארצות־הברית הופיעו עשרות שערים בחודש עם ברוק שילדס. פירסם אותה האופנאי קלווין קליין, הנחשב לאיב סאן־לורן של ניו־יורק, והיא קישטה את כל ניו־יורק במודעות־ענק שלה במיכנסי הג'ינס שלו.

„הצרה היא, שהתחילו לאט לאט לשכוח את המקור, וכיום ניו־יורק מפוצצת עם מאות תמונות של ילדות יפות ממנה וצעירות ממנה."

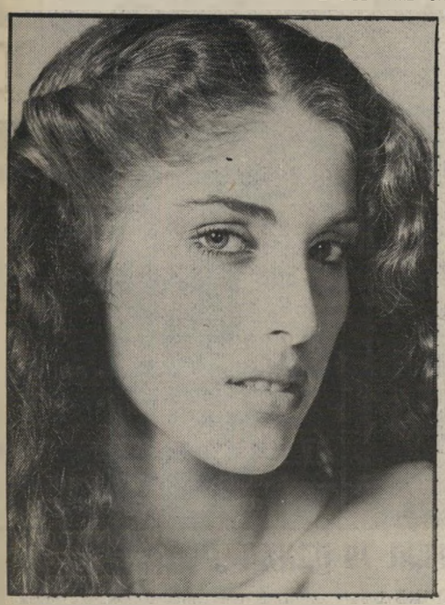
עדיין לא הגיעה

ל שראל לא יצאה מעולם עם רעיונות אופנתיים. העולם הוא זה שתמיד הכתיב לישראל. בעולם שולטות הדוגמניות הצעירות מזה שנתיים־שלוש. לארץ אופנה זאת לא הגיעה עדיין. בתיקיהם של צלמי האופנה המפורסמים בארץ אין אף לא תמונה אחת של דוגמנית־ילדה. בבית הספר לדוגמנות גרבו שהוא בית־ספר צעיר יחסית, יש תיקים של שלוש דוגמניות צעירות מאוד בלבד. אצל לאה פלטשר היו כמה נערות בנות 17.

אך כל אופנה מגיעה אלינו לבסוף, גם אם באיחור. יתכן שעד שאופנת הדוגמניות־ילדות תגיע לישראל, היא תחלוף כבר בעולם הגדול.

שולמית יריב ■

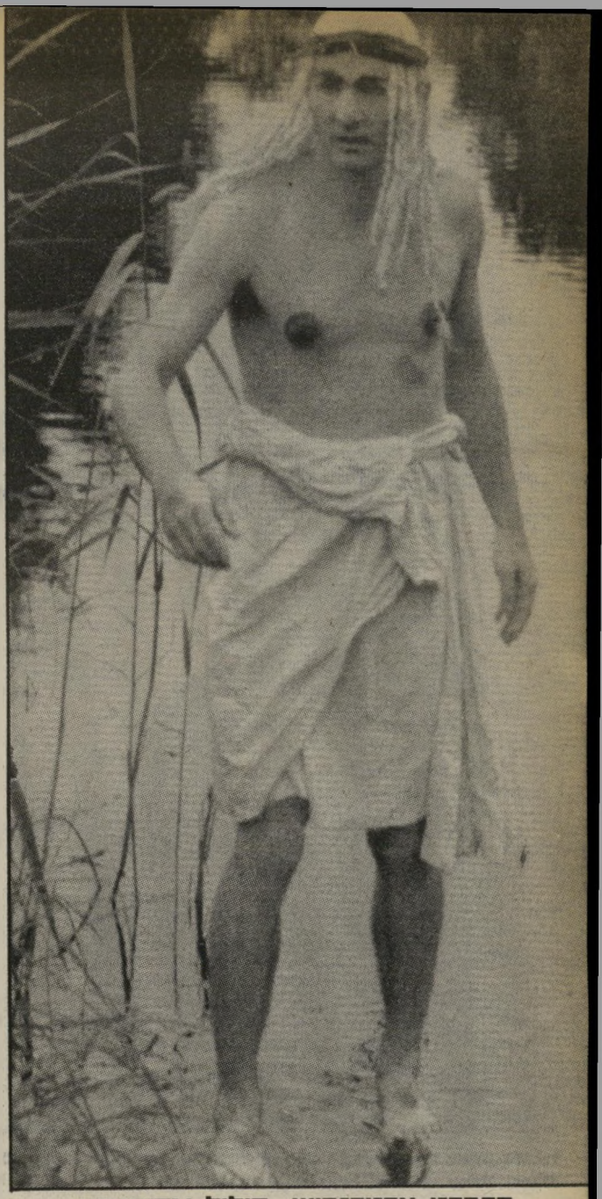
הכי וחיקה

קארין דונסקי מדגמנת מזה 17 שנה. כאן באחת התמונות החדשות שלה. קארין אינה חדלה להתחדש. בנוסף על עבודתה כדוגמנית קארין דונסקי היא מורה לדוגמניות ומגדלת בארץ דור חדש של דוגמניות.

הכי חדשה

תמי כהן, יפהפיה בת 15, שהיתה קוצרת כיום הצלחה בכל בירה בעולם, קיבלה בקושי כמה הזמנות לצילומים. אופנת הדוגמניות הצעירות עדיין לא הגיעה לארץ, ורק מעטות מדגמנות בצילומי פירסומת.

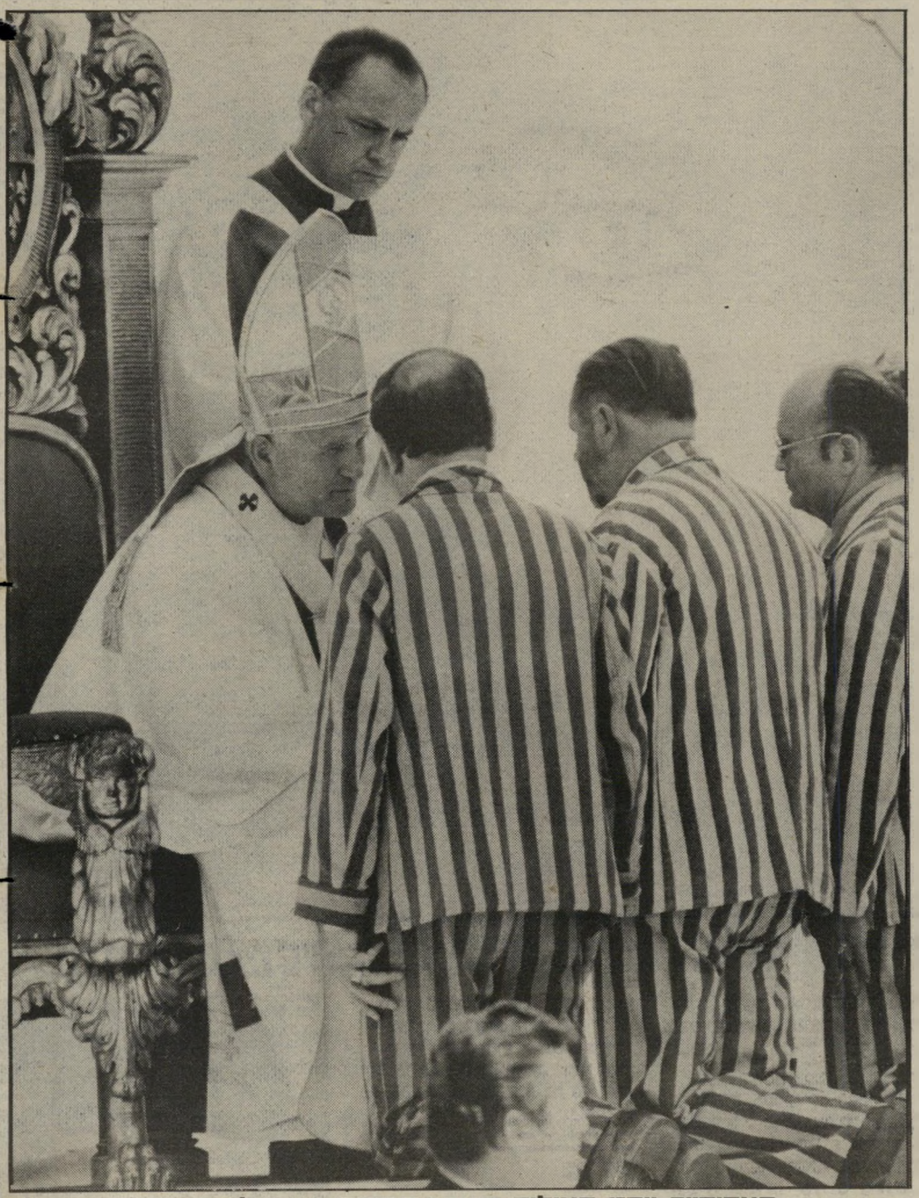
אנשים בעולם

הרברט אכטרנבוש: חילול וגסות־רוח

הבימאי הבווארי **הרברט** (החור האחרון) **אכטרנבוש** הגיע בתמונה כישוע הנוצרי, התכבד להיות הראשון שהסיר את הלוט מעל פני מדיניותה של הממשלה הנוצרית־דמוקרטית. גם אם רק בענייני הקולנוע.

סירטו רוח רפאים — גירסה אישית מאוד לחייו של ישוע הנוצרי — זכה, בצורת תסריט, בפרס העידוד של הממשלה הגרמנית. אבל, כשהשלים אותו וצריך היה לקבל את הרבע האחרון של הכסף, נתקל אכטרנבוש בשר־הפנים הגרמני, **פרדריך צימרמן**, שהטיל וטו על מתן הכסף: „זהו חילול ערכי הדת וגסות רוח!" קבע השר, וכל תעשיית הסרטים הגרמנית יצאה להגנת אמנות הקולנוע.

האפיפיור יוחנן פאולוס השני: פגישה בוורוצלאב

אמנם האפיפיור **יוחנן פאולוס השני** כבר מתכנן את סיורו הבא, שיהיה כמו תמיד — סיור רתי בלי כוונות פוליטיות, כדברי הוואתיקן. אך בעוד שביקורו האחרון בפולין היה סוער מבחינה פוליטית דווקא, מציחה תמונה זו רגע אנושי בעל עוצמה: פגישתו של האפיפיור עם ניצולי מחנות־ההשמדה שבאו להיפגש עמו בוורוצלאב, שם נערכה תפילה בנוכחות רבבות מפגינים, שנשאו כרזות נגד נטילת זכויות האדם, כאן כן היום.

ג'ימי קונורס: המאבק על הכדור

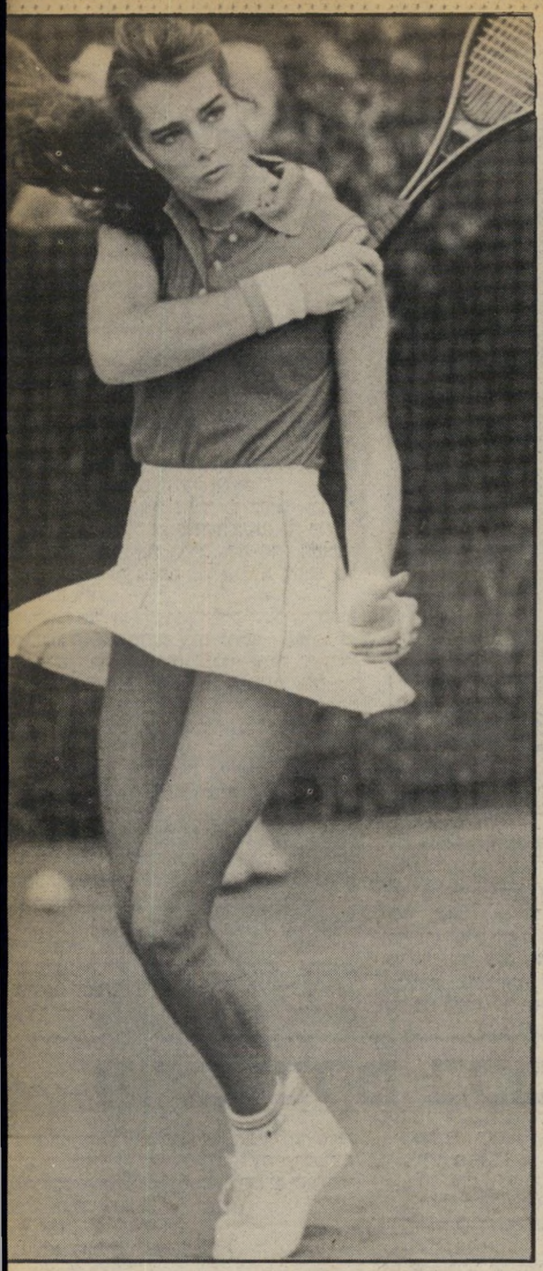
אקורד הפינאלה של הזוג היפה ביותר של הטניס, **פטי וג'ימי קונורס** מהדהד בצרימה: הוא תובע להחזיק בילדם בן ה־3 ברט, והיא תובעת יותר רמי מזונות מאשר הבטיח לה הסכם הגירושין הלא סופי. אחרי הכל — היא לא תוכל להיבחרשוב כנערת החודש של הפלייבוי — ועליה לדאוג לביטחונה הכלכלי בעצמה.

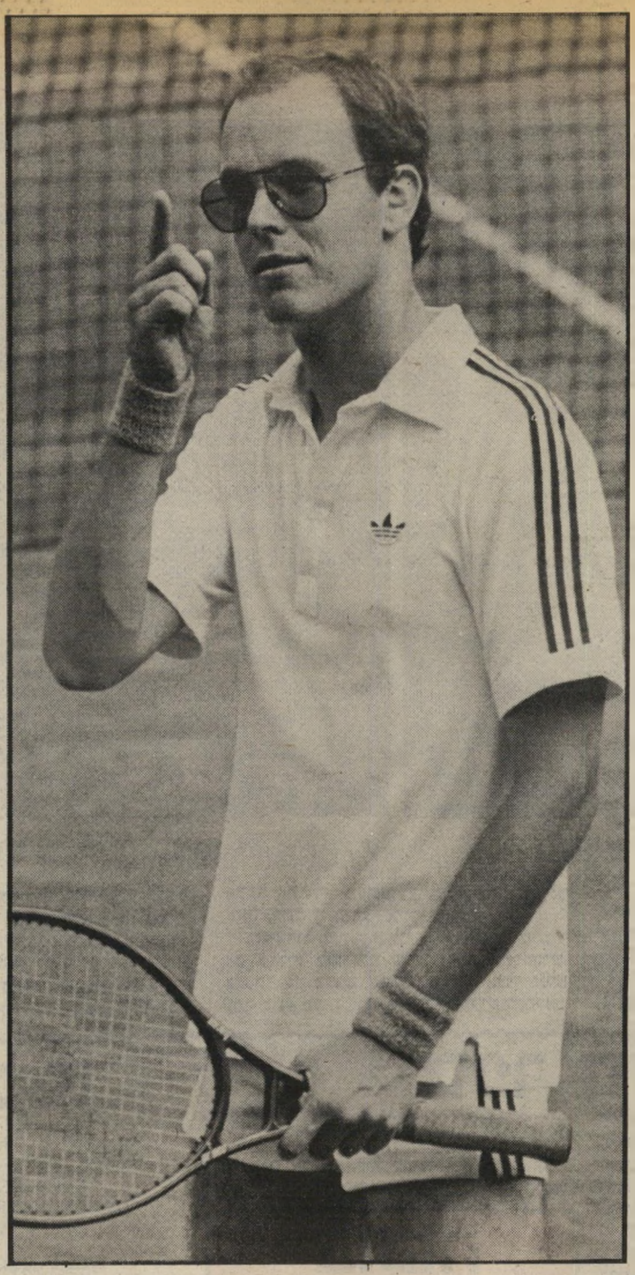

פיה זאדורה: חבר עדין ורך

מתברר כי הפרפר נחת על המים. כוכבניתו הפרטית ביותר של **משולם ריקלים**, שהפיק עבורה את סירטה הראשון, פרפר, מכשירה את עצמה לפרוייקט הבא, כשהיא נחה עם ידידה הקרוב ביותר: „בוגי בורד". אין זה חבר חדש ממין זכר, כי אם לוח־גלישה, ואת המצאתו היא חייבת לממציא־פילוסוף בשם **תום מזרי**, שהציג אותו ב־1972. „זוהי אחת ההמצאות היסודיות דוגמת המחשב... גם הוא חבר עדין ורך, כמו הבורא, סלחני וסובלני." ואם זה מצלצל קצת יומרני באוזני מישהו, עליו לדעת כי מדי שנה נמכרים 500 אלף בוראים שכאלה.

פיה זאדורה, חסידת המיגלש הנ"ל, הנראית בתמונה ליד גלי הים במאליבו, מתכוננת להופיע בסרט חדש ושמו הגברת חבודדה. סיפורו: מאבקה של אשה צעירה המבקשת שיקחו אותה ברצינות בהוליווד. מישהו יודע את מי זה מזכיר לו?

ברוק שילדס: היפה ביותר בין הטניסאים החובבים ביותר

אחרי כמה סיבובים ידידותיים בפלורידה, שם נערכו מישחקי טניס לאנשים יפים, פשוטו כמשמעו, הוזמנה השחקנית הצעירה **ברוק שילדס** למונאקו. שם יזם הנסיך **אלברט**, בן זוגה של שילדס למחבט, המשך רעיוני של מישחקי פלורידה. בעוד שבווימבלדון נאבקים ביניהם המיקצוענים, החליט אלברט להקים נבחרת חדשה, המורכבת מצוותים של שחקנים מיקצועיים ואנשים מפורסמים. כך חשב יקודמו האינטרסים של כל הצדדים.

וכך מצאו עצמם משחקים יחד ג'ין **סורסיית**, כוכב סידרת הטלוויזיה **דינאסטי** עם **אשאד אמריטראי**, **וסידני פואטייה** עם צעיר אלמוני העשוי להיות יום אחד אלוף מונטה־קארלו.

רק ברוק המיסכנה לא עמדה בקרי־טריונים, אפילו החובבניים, שניקבעו על־ידי הנסיך אלברט, והסתפקה בהגשת כמה כדורים. אחר־כך הלכה להתנחם במירוץ הרביעי למכוניות עתיקות, שאותו מארגן מועדון מכוניות האחראי גם למירוץ הגארנד פרי המפורסם במונטה־קארלו. כאן, על רקע העתיקות, אפשר היה להעריך את כישרונה העיקרי של הנערה — הנעורים.

קהילת העליזים של סן־פראנציסקו זועמת: דבי ריינולדס ושירלי מקליין עלו על הבימה והראו את הישבן

המחזה שהתרחש על בימת אולם דיוויס בסן־פרנציסקו, מקום מישכנה של התיזמורת הסימפונית של העיר, לא תוכנן לרפרטואר המקובל במקום זה, ובסיומו נשמעו בו צלילים צורמים למדי. זה התחיל בכוונות שכולן טובות: כוכבות־הקולנוע והבידור, **דבי ריינולדס** ו**שירלי מקליין**, הוזמנו להופיע במופע שכל הכנסותיו קודש לאגודה שקמה בעיר למילחמה במחלת האידס, המחלה המסעירה את קהיליית ההומו־סכסואלים בכל רחבי העולם. מסתבר שכאשר צעדה שירלי מקליין אל מאחורי הקלעים, ברידתה מן הבימה, אמרה לדבי ריינולדס שאך זה עלתה עליה: „יש לך רגליים נהדרות", ודבי הגיבה לפני הקהל: „גם לך יש רגליים נהדרות, אלא ששלך ארוכות כל־כך, שהן עולות עד לשדייך". אז חזרה מקליין לבימה והורידה את חלקה העליון של שמלת הערב חסרת הכתפיות שלה, כשהיא חושפת עצמה לקול שריקות בוז אדירות. דבי מיהרה לעזרתה, הסתובבה ועמדה כשגבה אל הקהל, הפשילה את שמלתה והראתה לו את ישבנה. ברגע זה פרצה במקום מהומה רבתי ומקליין, שפגשה מאחורי הקלעים עיתונאי, שאלה אותו אם הבחין במה שקרה. משענה „לא", חזרה לפניו על ההצגה, אלא שיחד איתו עמדו לפניה גם ראשי־העיריה, הגברת **דיאן פיינשטיין** ובעלה. מארגן המופע היה המום: „בהתחלה חשבנו שהן מתלוצצות. אבל לא כולם הבינו זאת ברוח זאת. וזה היה מיותר לנהוג כך בנוכחות כבוד ראש־העיריה." רובריהן של הכוכבות התייחסו לתקרית כאל בדיחה, ואחד מהם אף ניעון שמקליין לבשה מתחת לשמלת הסטרפלס שלה בגד־גוף. אבל את הנעשה כבר קשה לכסות ●●● עוד ס־פור סינדלרה הסתיים בבית־חולים: מיס אמריקה ל־שעבר, **פיליס ג'ורג'**, תצטרך כנראה לוותר, ואולי לעולם, על חלומה להכניס את בעלה, מושל קנטאקי, לבית הלבן ובכך להפוך לגברת הראשונה של אמריקה. כבר זמן רב מאשימים מקורבים של בני הזוג את מלכת היופי לשעבר בסחרחורת שאליה ניקלע בעלה, ובאמביציה ללא מצרים שכפתה עליו. כתוצאה מכך התלונן לא פעם בפומבי כי הוא סובל מכאבי ראש עזים ומנדודי שינה ולפתע, בחודש שעבר, אושפז לניתוח לב פתוח. פיליס ג'ורג', לשעבר רעייתו של מפיק הקולנוע **בוב אוואנס**, שלו נישאה בנישואי בוקר, לא הכחישה את שאיפותיה הפוליטיות ואת תוכניותיה לגבי בעלה החדש. מאז נישאו, ב־1978, שיכנעה אותו לרוץ לבחירות המושל במסע בן חודשיים בלבד, ולנהל חיי מותרות ראוותניים בקצב רצחני, שהקנה לשניהם את הכינוי: „המלך והמלכה של קאנטקי." אחרי שאך בקושי התאושש מתשלום חוב הימורים בן מיליון דולר, החליטה פיליס שעליהם לשנות את הסיגנון. היא ילדה את ילדם הראשון, כשהוא מתרוצץ על הבימה הפוליטית ומחפש לעצמו פעילויות יוקרתיות עם הדים קבועים בכלי־התיקשורת. בעוד הוא מחלים מן הניתוח הפתאומי, משלמת הגברת תשלום גבוה משלה: היא נמצאת על סף התמוטטות גופנית, אחרי שהייה רצופה ליד מיטת בעלה במשך ימים ארוכים, כשהיא בעצמה בהריון ●●● **פיליס זינגו**, בעלה לשעבר של הנסיכה **קארולין**, פתח לעצמו מועדון־לילה מפואר דוגמת זה של רז'ין, בניו־יורק. מעתה לא יצטרך לרעות כל לילה בשדות זרים ●●● צלמי־העיתונות דולקים בעקבותיהם של צמד חדש: **סטי דייויס**, בתו של הנשיא רגן ועורך־הדין **ג'ון זיפרן** ●●● **ננסי רגן** חגגה החודש יום־הולדת מס' 60. לשאלה איך היא מרגישה ביום־הולדתה ה־60 ענתה הגברת הראשונה: „טוב יותר מאשר ביום הולדתי ה־50" ●●● שחקנית הקולנוע הגדול והמסך הקטן **סטפני** (הארט ואשתו) **פאוארס** עומדת להינשא למפיק הטלוויזיה **תום מנקביץ'**. מנקביץ, המשמש כמפיק בפועל בסידרת הטלוויזיה הידועה שבה היא מככבת לצד **רוברט ואגנר**, הוא ידיד ותיק של השחקנית, אבל הרומן התעורר רק אחרי מותו של **ויליאם הולדן** ב־1981. מאז ידעו לספר חבריהם ושותפיהם לעבודה, כי תום שימש לסטפאני סלע גיבראלטאר, בדומה לתפקידה של **ג'יל סנט־ג'ון** לצד האלמן בוב ואגנר.

דין מרטין: כל אחד אוהב מישהו

מישהו שדין **מארטין** בוודאי אוהב, היא ז'אן הנראית אתו בתמונה. כי אחרת לא היה חוזר אליה אחרי שניפרד ממנה. דין מארטין נפרד מרעייתו ז'אן ב־1972, אחרי 23 שנות נישואין, אבל בשנה שעברה, כשאושפז בבית־חולים ביקרה אותו אשתו־לשעבר בכל יום, והנה התוצאה. מעניין לדעת אם הרופא רשם לו במירשם: „נישואים חוזרים."

המלך מת, יחי המלך החדש!

זוכרים את אי־טי, הדמות הקטנה והמיפלצתית ששינתה את חיי ילדינו ואת חיינו שלנו? הדמות שרוששה את כיסינו באופן שיטתי במשך כמעט שנה תמימה — 4 כרטיסי קולנוע לאי־טי, 2 חולצות אי־טי, 2 סיכות אי־טי, 3 ספרים על אי־טי, חגורת אי־טי, בובות אי־טי וחלומות זוועה על אי־טי.

נגמר אי־טי. עוד ניזכר בו בחיבה וברכות במשך השנה הקרובה, שתהיה השנה של הג'דיי.

היום ראיתי את הסרט הזה ואני מוכרחה להודות שאי־טי ניראה כמו שימלת השבת של חנה'לה לידו.

שובו של הג'דיי הוא החלק השלישי מתוך טרילוגיה שהתחילה במילחמת הכוכבים, המשיכה בהאימפריה מכה שנית ועכשיו בזוועה הנוכחית, שובו של הג'דיי. אולי מי שראה את שני החלקים הקודמים ידע למה לחכות ולא מסתובב עכשיו עם הרגשה גועל. אבל למאושרים כמוני, שהצליחו להתחמק משני החלקים הראשונים, בא שובו של הג'דיי והעניש אותם על כך, ובעוצמה שרק חבורה של אמריקאים מטורפים יכולים להמציא.

הסרט מספר על מילחמתם של שלושה טובים נגד כוחות איפריית החושך בכוכב המוות. האפקטים הקולנועיים הם באמת מדהימים, וגם אדם בעל רמיון עשיר שבעשירים לא יצליח לתאר אותם בכתב, או אני לא מנסה.

בשביל בן־אדם מהדור הישן, כמוני, זהו סרט־זוועות לא מובן. מלבד שלושת הטובים, שהיתה להם צורה של אנשים, לא הבנתי לכל אורך הסרט מי נגד מי, מי יורה במי והחלליות של מי מתפוצצות. לעומת זאת לשני הבנים שלי (שהם לא דור אחר, אלא 100 דורות קדימה) הסרט היה חוויה מרגשת ומובנת ואפילו נעימה. כל פעם שאת המסך כיסתה דמות מדהימה בגועליותה, ניסיתי לכסות את עיניו של בני הקטן, כדי שלא יקבל גועל. הילד היה מוריד את ידיי מעיניו וצועק לעברי: „תיראי איזה מותק!" „תיראי איזה מאמי!"

כשיצאנו מבית־הקולנוע, שאל אותי מישהו אם אמליץ לקוראים שלי לראות את הסרט. אמרתי לו שסרט שעשה במשך שבוע ימים יותר מ־41 מליון דולר לא בדיוק זקוק להמלצה שלי. זו היתה תשובה טובה מאוד, בעיקר מפני שאין לי מושג אם אני ממליצה או לא. זה גם לא חשוב, כי כל אחד שיש לו איזה שהם ילדים ממילא ילך לסרט הזה לפחות שלוש פעמים, ואלה שאין להם ילדים ילכו לראות על מה כולם מדברים.

תראי איזה מאמי

תראי איזה חמודי

ערב שקט בכביש

אנחנו מתלבשים יפה, בעלי ואני. לוקחים את בקבוק היין הארוז וצועדים לעבר המכונית המצ'וקמקת שלנו, כדי לנסוע לחברים לארוחת־ערב. נחמד, לא?

„אתה רוצה שאני אנהג?"

„לא, עזבי, אני אנהג."

נכנסים לאוטו.

„תיראי איך הדבילים סגרו אותי."

„אבל אני יושבת באוטו שלך."

„גורל. גורל."

„למה אתה נוסע כל־כך מהר?"

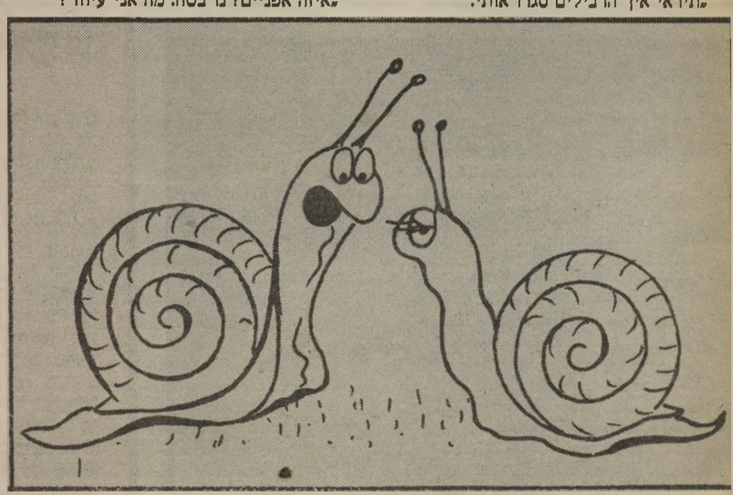
„את לא רואה שהוא נדבק לי לתחת?"

„אז תן לו לעבור אותך."

„באמת? למה?"

„אתה רואה את האופניים האלה?"

„איזה אפניים? נו בטח. מה אני עיוור?"

דרוש בעל חילזון

„לא נורא, תצליח לצאת."

„כן, אבל למה הם צריכים לסגור ככה?"

„אני לא יודעת, אני לא מכירה אותם אישית."

„את מצחיקה לי את התחת."

„אולי תפסיק להתעצבן כבר?"

„אני לא מתעצבן, זו את שמתעצבנת."

נוסעים.

„תיראי, תיראי איך השמוק הזה נוסע!"

„אני רואה."

„נהג של שבת."

„אבל היום יום שלישי!"

„תמיד את מתווכחת."

„תיזהר!"

„שהוא יזהר."

טרח! ברקס איום ואני נדבקת לשימשה הקידמית.

„איך אתה נוהג?"

„איך אני נוהג! ראית את המטומטם שחצה את הדרך שלי?"

„מה איכפת לי המטומטם ההוא. עצור! אתה לא רואה עצור?"

„איך אני יכול לראות משהו כשאת מבלבלת את המוח כל הזמן?"

„כי אתה נוהג כמו פסיכי."

„מותק, אני נהגתי לפני שאת נולדת."

„אז כנראה שכחת מאז."

„תגידי, למה את לוחצת עם הרגל הימנית שלך כל הזמן? במקום שלך אין ברקסים, כבר אמרתי לך."

„כי אי־אפשר לנהוג כמו שאתה נוהג."

„מה זאת אומרת אי־אפשר? עובדה."

„הוי, תיזהר! הוא כימעט נכנס בך!"

„נו, אולי גם בזה אני אשם?"

„כן. תפסיק להתחרות עם כל הנהגים על הכביש."

„את יודעת מה? אולי תימצאי לך איזה בעל שהוא חילזון?"

* * * *

דרוש בעל חילזון. רצוי בלי רשיון נהיגה. נא לפנות למערכת.

ספר חדש

ספר חדש, שיצא בהוצאת זמורה ביתן, הוא סיפרה של הפסיכולוגית האמריקאית ד"ר ג'וזי בראדרס. על גב הספר כתוב שהיא כתבה אותו כשהמטרה העומדת לנגד עיניה — לספק לקוראות שפע של מידע על המין הגברי — מידע מעניין, חדשני, המבוסס על מחקרים עדכניים של ביולוגים, נוירולוגים, גנטיקאים. כל הידע הזה נועד לעזור לנו להבין אותם, ולהבין פירושו לסלוח. כלומר, להבין שלכל מיני חולשות שלהם, שיגיונות שלהם, מחדלים שלהם, משובות שלהם, יש רקע במיבנה התא, או בהורמונים, או בהתפתחות שונה של תאי המוח שלהם.

עד כאן קראתי והפסקתי. זה מהפחד שמא אתחיל להבין אותם ולסלוח להם ואז הלכו לי חצי מהגאות החיים. אם הם (במיקרה שלי הם זה בעלי) לא קנה לי מתנה ליום־ההולדת שלי, למשל, או איחר הביתה בשלוש שעות בלי להודיע, או התעצבן עלי שאיחרתי בשלוש שעות בלי להודיע, או שכח להביא את הילד מהגן, או אמר לי שאנו מבזבזות את כל הכסף על שטויות — אני לא רוצה להבין אותו או לסלוח לו. אני רוצה להתעצבן עליו ולצעוק ולריב ולהעלב. לא מעניין אותי תאי המוח שלו. מעניין אותי איך הוא מתנהג אלי.

חברה שלי ראתה את היחס שלי לספר הזה

ולקחה אותו ממני. היא כבר בעמוד 200 ואומרת שזה ספר מאוד מעניין. באמת יש לי חברות מכל הסוגים.

אז אם אתן מתות להבין אותם ולסלוח להם, בבקשה. כמה כבר עולה ספר בכריכה רכה?

בושה

תתביישי לך, הטלוויזיה הישראלית, שהורדת לנו את קאז. למה רווקא הוא? יכולתם לשאול את העם והוא היה מציע לכם מה להוריד.

בצרק מאשימים אתכם שאתם מראים רק דברים שליליים ומעלימים את הדברים הטובים. בחור כמו קאז, שפשע וחזר למוטב והחזיר את חובו לחברה, ועכשיו הוא עוזר לחלשים ודופק את הרעים — זה אתם מורידים. ומה אתם מראים? את תוכנית הסאטירה מוקד, שהיא תוכנית אנטי־ממשלתית קיצונית (במיוחד כשמראיינים בה אנשי קואליציה), את התוכנית הטראגית מבט אתם מראים לעם כל ערב, ואחר־כך אתם מתפלאים שהעם שבור.

את כולבוטק אתם מראים לנו, שנרדע כמה רמאים וגנבים יש בארץ, ובאיזה שיטות מתוחכמות הם מסדרים אותנו. באמת יופי. תודה לכם.

אז למה דווקא קאז? כי זו תוכנית אינטליגנטית. גאולה כהן אמרה האינטלי־גנטים הם מתנשאים, ואתם אכלתם את זה. ניראה אתכם מורידים את דאלאס. גיבורים נגד קטנים אתם.

האגודה להחזרת „קאז"
אירגון א־סוליטי

פתוח במוצ"ש

לרגל המבצע יהיו משרדינו
ב-ת"א, ראשל"צ ופתח-תקוה
פתוחים במוצ"ש
החל מצאת השבת.

מלחמה באינפלציה: רק 100,000 ש' וההדירה שלך

אברהם גינדי נרתם למלחמה באינפלציה ומוריד מחירים ל-13 דירות רק 100,000 שקל וההדירה שלך. היתרה במשכנתא והלוואות מכספי חברת אברהם גינדי בע"מ.

נתניה

גני ניצה הפרויקט היוקרתי ביותר הנבנה היום בנתניה 2 חדרים

מחיר מבצע **$54,000** ~~$63,000~~

3 חדרים

מחיר מבצע **$74,000** ~~$85,000~~

4 חדרים

מחיר מבצע **$99,000** ~~$115,000~~

פתח-תקוה

בכפר גנים ברח' בן-צבי 4 חדרים

מחיר מבצע **$64,000** ~~$75,000~~

4 חדרים + גג

מחיר מבצע **$78,000** ~~$95,000~~

רח' עין גנים — כרמלי 4½ חדרים

מחיר מבצע **$81,000** ~~$91,000~~

ברח' כץ בנין מפואר בן 9 דירות בלבד 3 קומות עם מעלית
4 חדרים

מחיר מבצע **$66,000** ~~$76,000~~

רמת-השרון

3 חדרים + גג + חדר

מחיר מבצע **$79,000** ~~$95,000~~

תל-אביב

ברח' אבלוזורוב 166 בבנין מפואר בן 10 דירות בלבד דירת 4 חדרים וכן דירה + גג + חדר.

מחיר מבצע **$125,000** ~~$140,000~~

ראשון-לציון

במרכז העיר 3 חדרים כולל מע"מ ופיתוח

מחיר מבצע **$44,000** ~~$50,000~~

ברח' הירשפלד 1+3 חדרים כולל מע"מ זפיתוח

מחיר מבצע **$55,000** ~~$70,000~~

בגן הברושים 5 חדרים 2 מפלסים צמודים ל-7 דונמים גן ציבורי

מחיר מבצע **$79,000** ~~$85,500~~

קוטג'ים בגני איתי, 5 חדרים 3 חצאי מפלסים

מחיר מבצע **$106,000** ~~$125,000~~

המחירים אינם כוללים מע"מ

משרדנו בלונדון
Morley house 320 Regent st.
London W1R-5AB Tel.6361748

אברהם גינדי

תל-אביב	פתח-תקוה	רמת-השרון	ראשון-לציון	נתניה
ככר המדינה ה באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 62 צמוד לחתנה הדלק סונול	הרצל 18

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

BROADWAY 80

בבדיקה של MONDE SELECTION, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1982 על איכותה המעולה.

מתאים לי

טעם אמריקאי. תערובת אמריקאית.

מוקד 816

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

שידור

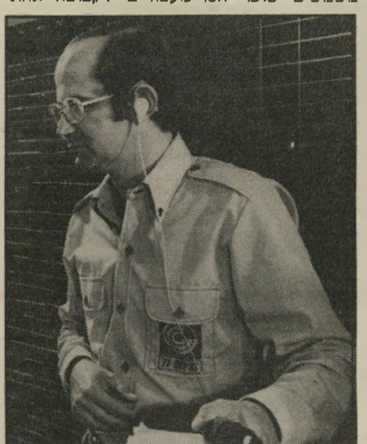
צל"ג

פיברוק מפוקפק

● לכתב הטלוויזיה בצפון **מרדכי** (״מוטי״) **עדן**, על כתבתו התמוהה על עקורי איקרית ובירעם, שבמהלכה מצא הוכחות חדשות, לטענתו, לבריחתם של תושבים אלה מכפריהם במילחמת־העצמאות. כתבתו של עדן לא תאמה לנדרש ממנו ב״מיסמך נקרי״ (נקדימון רוגל), האוכף את חובת ההוכחה וההצגה של המיסמך על המירקע. עדן הביא עדות עלומת־שם של מי שפיקד, לדבריו, על צה"ל במקום. עדן התעלם מההיסטוריה של איקרית ובירעם, מהחלטת בג"ץ, מסידרת עדויות שאינן עלומות־שם, בניגוד לעדות שהוא ״מצא״. כתבתו היתה בחינת תרגיל מפוקפק ביותר, ולא ברור מדוע אין חברי הוועד־המנהל של רשות־השידור תובעים חקירה פנימית.

זרע הפורענות

● לבימאי המחלקה לענייני־דת של הטלוויזיה, **יוסף אבישר**, על כתבתו במיסגרת הסידרה בעיקבות ביום הרביעי. כתבה זו, השווה ברמתה לכתבת־צבע עיתונאית ממרתפי־הבירה של גרמניה בשנת 1921, עם דיוקנו של **אדולף היטלר**, הציגה בחוסר־כישרון, במיסגרת תשדיר־שירות דתי, את זרע־הפורענות הלווינגרי בחברון. היא הציגה את מתנחלי חברון כעדת חולי־רוח, שהכתב הופכה לצדיקת הדור. אין זה סוד שמחלקת־הדת של הטלוויזיה נהנית מאוטונומיה שידורית, שכללי הוועד־המנהל של רשות השידור אינם חלים עליה, וראשי מחלקה זו משמשים שופר חסר־מעצורים לקבוצה אחת

מעמת רביב
איזון עדין

מתוך קשת הדיעות הרווחת בדת היהודית בישראל. אין זה סוד, שדמויות בעלות מישקל בציבור הדתי, כפרופסור **ישעיהו ליבוביץ**, פרופסור **אסא כשר** ואחרים, לא נירא בתוכניות הדת זה עידנים.

צל"ש

כותרת כאסח

● לעורך מישדר־הלילה החדש כותרת לילה, **דן רביב**, שהצליח למצוא נוסח־שידור חדש של עימות לילי בין דיעות חלוקות על נושא מעניני־היום. בתוכנית חדשותית זו הצליח רביב ליצור מתכונת ישראלית למישדר טלוויזיה אמריקאי פופולארי, תוך קיטוב עקשני של עמדות המתווכחים, בנוסח של הכסאח הישראלי. בינתיים, בשבוע הראשון, הצליח רביב לשמור על איזון עדין בין בעלי־העימות. השאלה היא, מה יהיה כושר־העמידה של מנהלי הטלוויזיה מול לחצים פוליטיים, שיופעלו להורדת תוכנית זו מהמסך.

העימותים עד כה מדגימים, בדרך אגב, גם את חוסר תרבות־הוויכוח של העלית הישראלית, שאנשיה אינם מסוגלים לנסח את דבריהם בקיצור ובבהירות. עיקר תפקידו של רביב, כך נראה, הוא לסתום למתווכחים את הפה כשזה רדוש. איש מהם אינו מסוגל לעשות זאת בעצמו.

מאחורי הקלעים

הניצחון של שלונסקי

התמונה המתבהרת בקרב על מינויו של ראש דסק צבא־וביטחון בטלוויזיה מצביעה בוודאות על מינויו של ראש הדסק לחדשות־חוץ, **משה שלונסקי**, לתפקיד זה.

שלונסקי, שהציג סידרה של תביעות לפני מינויו לתפקיד, נענה בחיוב לגבי רובן, והוא גובר על מועמדים אחרים שהציגו את עצמם לתפקיד, ביניהם **חנן עזרן, מנשה רז ובני ליס**.

כניסתו של שלונסקי לתפקיד תוציא דסק זה מהשיממון שאיפיין אותו בשנה האחרונה, עת שימש בתפקיד זה **דן סממה**. הדסק יחדל לשמש שופר־תעמולה צבאי, ויעמיק את הצגתו של צה"ל במירקע. סביר להניח שסקופים בנוסח הסקופ של השבוע האחרון, שפירסם **זאב שיף** בהארץ, על התגליות בעניינו של האלוף שמואל (״גורודיש״) גונן בימי מילחמת יום־הכיפורים, ייראו שוב בטלוויזיה.

הטלוויזיה שוב תבחן מהלכים שונים בצה"ל בחינה טקטית ואסטרטגית, כפי שהיה בתקופתם של כתבים צבאיים כ**נחמן שי, עמירם ניר ורון בן־ישי** בתקופותיו הטובות.

פורום צבאי

פורום החדשות האחרון התמקד במערכת היחסים המשובשת שבין התיקשורת האלקטרונית ובין צה"ל. אורחי הפורום היו דובר צה"ל, תת־אלוף **יעקוב אבן**, והצנזור הצבאי הראשי, תת־אלוף **יצחק שני**.

בפתיחת הפורום הטיחו אנשי־הטלוויזיה, בראשות **יאיר שטרן**, סידרה של האשמות כדובר צה"ל, בדבר מקומות שצה"ל מנע מליהם כניסה של כתבי־טלוויזיה. מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, סייע לטענותיו של שטרן, והתייחס לניסיונות של דובר צה"ל — לדברי סער — לסווג את הכתבים, לאותם שכניסתם מומלצת ללבנון ולאותם שכניסתם אינה מומלצת.

דובר צה"ל ביקש מאנשי־הטלוויזיה שיביאו הוכחות ממשיות לטענותיהם, ואף פירט את הסיוע שהוא מעניק לכתבי הטלוויזיה והרדיו לצורך סיקור והעברת החומר. הסיגנון העוקצני של אבן העלה את חמתם של אנשי־הטלוויזיה, וכימעט שהביא לפיצוץ המיפגש.

תת־אלוף אבן העיר לאנשי הטלוויזיה והרדיו: ״מעולם לא היה, ולא יהיה, רמטכ"ל המעניק חופש־פעולה שכזה לעיתונות באיזורים המצויים תחת פיקוח צה"ל, כמו שעושה זאת הרמטכ"ל הנוכחי״.

בחלק השני של הפורום העלו אנשי הרדיו והטלוויזיה טענות באוזני הצנזור הצבאי הראשי, על צינזור לא־צודק של ידיעות. תת־אלוף שני ביקש מהנוכחים דוגמה, וכאשר אלה הציגו לפניו דוגמה אחת, העיר שני לתשומת־ליבם שעל מניעת פירסומה של ידיעה זו החליטה ועדת־העורכים של היומונים, שהרדיו והטלוויזיה חברים בה.

חוזרים בשאלה

אל החוזרים לעבודה בטלוויזיה, בעיקבות **רמיק חלבי**, עומדים להצטרף בזמן הקרוב עורכת השבוע – יומן האירועים לשעבר, **יעל חן**, הכתב־לשעבר לענייני העם היהודי, **ישראל סגל**, ומפיק יורדים על השבוע, **מרדכי** (״מוטי״) **קירשנבוים**.

אם עוברים אלה לא ישובו לעבודתם בתום שנת־התופשה, עשוייה הנהלת רשות־השידור לפטרם מרשות־השידור. אומנם, לגבי קירשנבוים תהיה אפשרות להארכת החופשה־ללא־תשלום. אך לא כן לגבי חן וסגל, שהרי אגודת־העיתונאים חתמה עם הנהלת רשות־השידור וועד כתבי־הטלוויזיה, הסכם האוסר על כתבי־טלוויזיה לעבוד בכלי־תיקשורת אחרים.

אריזור מחפש ראשים

אין זה סוד ששר־האוצר רואה בטלוויזיה וברדיו את אחת הסיבות העיקריות לאי־הצלחתו בשביתת הרופאים.

אריזור, שהצליח להציב את אנשיו לאורך ולרוחב המערכת הכלכלית־הציבורית, מתעתד לערוך סידרת שינויים בצמרת רשות־השידור.

לקראת תקופת־ההכהונה הבאה של מליאת רשות־השידור יסיים יו"ר־הרשות, הפרופ' **ראובן ירון** את תפקידו. כוונתו של אריזור היא להציב במקומו את אחד מאנשי־שלומו. גם אריזור הבהיר בכמה פורומים סגורים שאצלו מנכ"ל־הרשות, **יוסף לפיד**, לא יכהן תקופה נוספת. מועמדו של לפיד למישרת־המנכ"ל הוא מנהל מיפעל־הפיס, **גדעון גדות**.

בכוונת אריזור להשפיע על שר־החינוך־והתרבות, שהוא השר הממונה על רשות־השידור, לבחור בהרכב חדש של חברי־המליאה. אריזור רוצה בהרכב בעל שיניים, שלא יהסס, בשעת הצורך, להשבית את הטלוויזיה והרדיו. בכוונת אריזור לגרום להדחתו של **טוביה סער** ממישרת מנהל־הטלוויזיה, ולהציב במקומו את רובר־הממשלה לשעבר, **אריה נאור**, או איש פוליטי אחר, מחוץ לבניין הטלוויזיה.

חזרתו של גילעדי

סופרסטאר גילעדי
הצעות מעניינות

השמועה החמה ביותר בפרוזדורי בניין־הטלוויזיה עוסקת במנהל מחלקת־הספורט לשעבר, בימיה הטובים, **אלכס גילעדי**, שחוזרו כרכז מישדרי הספורט של אן־בי־סי באירופה עומד להסתיים.

לגילעדי הוצעו כנראה, הצעות מפתות ברשות־השידור.

שמועה אחרת אומרת שגילעדי עשוי ליטול תקופה נוספת של חופשה־ללא־תשלום מהטלוויזיה, ולהשתלב בחברת־ההפקות של מנכ"ל־הטלוויזיה לשעבר, **ארנון צוקרמן**, ומנהל חטיבת־החדשות שלה לשעבר, **דן שילון**, כמרכז הפרוייקט האמריקאי של חברה זו, שהפך באחרונה ריווחי ביותר.

האדם היחידי בצמרת רשות־השידור שמקומו מובטח הוא המישנה־למנכ"ל, **רון נחמן**, איש התחלות אריאל ואיש־אמונו של אריזור.

גל"ץ

פקודה היא פקודה

התמונה בגלי צה"ל מתחילה להתבהר אחרי ביקורו של ראש־אכ"א, תת־אלוף **עמוס ירון**, בתחנה. במהלך ביקור זה החזיר את **עדנה פאר** מהשעיתה מתפקיד מנהלת־התוכנית של התחנה.

צמרת־צה"ל הבינה שהמשך פעילותה של פאר בגל"ץ עשוייה להוריד תחנה זו מעל המפה. עדות על כך מצוייה בהורדת התוכנית שעתיים משתיים, ועוד תוכניות. הבעייה הניצבת כרגע לפני צמרת מצה"ל היא כיצד לסלק את עדנה בעדינות.

כפיתרון־ביניים, עד לסילוקה, זימן אליו תא"ל ירון את פאר ואת מפקד־התחנה, **רון בן־ישי**, והבהיר לפאר שגלי צה"ל היא צבא לכל דבר, ובצבא ממלאים פקודות, גם כאשר הפקודות אינן נייראות למקבלן. הוא הורה לפאר לציית לכל פקודותיו של בן־ישי.

בדיקה שערך העולם הזה בקרב ראשי המדורים בקול ישראל, לשם עשוייה פאר לשוב עם שיחרורה מגלי צה"ל, גילתה שאיש מהם אינו חפץ למצוא את פאר במדורו. חזרתה של פאר לרשות־השידור תותיר לפני ראשי־הרשות אפשרות אחת ויחידה: להעביר אותה אל הטלוויזיה, ולשלבה במיסגרת אחת מהתוכניות.

פסקול

המכה של אנסקי

מורת־רוח רבה שוררת ביחידת רובר־צה"ל על חטיבת־החדשות של הטלוויזיה, שלא מצאה לנכון לדווח על ביקורו של הנשיא, **חיים הרצוג**, במטה־הכללי של צה"ל. ביקור זה, שעליו דווח בהרחבה בעיתונות היומית, נערך מדיווח הטלוויזיה ●● הנחייה חסרת־תקדים נתן הוועד־המנהל של רשות־השידור למנהל הטלוויזיה: להתייחס באחת התוכניות הקרובות לתערוכת צה"ל. מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, קיבל על עצמו מייד הנחייה זו, והורה למפיק התוכנית ארץ ארץ, **חנינא אמוץ**, להפיק את תוכניתו הבאה בתערוכת צה"ל. העיקרון שהיה קיים עד כה ביחסים בין הוועד־המנהל לטלוויזיה היה שהוועד־המנהל ומליאת רשות־השידור מאשרים את לוח־המישדרים, ומסתפקים בישיבותיהם רק בביקורת התוכניות ששודרו. על הנחייה זו הגיב אחד מוותיקי הטלוויזיה: ״השלב הבא יהיה שהוועד־המנהל ינחית על טוביה סער הוראה לשדר כתבה זו או אחרת במיסגרת מבט. הדבר הטראגי הוא שסער יורה למבט לשדר, ומבט אכן ישדר אותה״ ●● תהליך ההידרדרות של גלי צה"ל, בעקבות משברי **עדנה פאר**, עשוי לגבור. כוכב

שדר אנסקי
שבע־אפס

תוכנית־השיא של גל"ץ שבע אפס שבע, **אלכס אנסקי**, עשוי להתחיל בקרוב לשדר בקול ישראל, ברשת ג', תוכנית שתשודר מייד אחרי חדשות השעה 7 בבוקר. אחד מאנשי גל"ץ, שנודע לו על כך, אמר: ״זה יהיה כמו לקבל שבע אפס מקול ישראל.״

תוכניות מועדפות בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי
27.7

● **מגזין חדש: סיפורי בתים (8.30 — מדבר עברית ואנגלית).** את התוכנית המרדימה שמונה וחצי מחליפה, אחת לשבועיים, תוכניתו החדשה של שאול שירן, שתעסוק בסקירה ובביקורת סירטי־קולנוע חדשים היוצאים לאקרנים. את התוכנית ינחו רחל גורדון (הארץ) וצבי ינאי (מחשבות). בתוכנית הראשונה: הסרט התורכי יול, סירטו החדש של אריך רומר, פאולין על החוף הסרט ה־13 בסידרת ג'יימס בונד, אוקטופוסי, שובו של הג'דיי ועוד סרטים.

● **סרט קולנוע: אימת הבימה (10.05 — מדבר אנגלית).** סירטו של הבימאי הנודע אלפרד היצ'קוק, על רצח ומירדף אחרי רוצח בתיאטרון הומה מארם. ג'ונתן קופר (ריצ'ארד טוד), הנחשד ברצח בעלה של האשה שהוא אוהב, כוכבת הקומדיה המוסיקאלית שרלוט אינווד (מרלין דיטריך), מגייס את עזרתה של ידידה אחרת, אווה גייל (ג'ין ויימן), המשוכנעת בחפותו ומסתירה אותו בסירה של אביה. ושבה העירה כדי לטהר אותו. בעיר היא פוגשת את מייקל ויילדינג, המגלם בלש מהסקוטלנד יארד ומתאהבת בו. העלילה ממשיכה ומסתבכת. עד שלבסוף נלכד הרוצח. הסרט מבוסס על ספר מאת סלווין ג'פסון.

יום חמישי
28.7

● **תעודראמה: סרשת ג'ימי הופה (10.20 — מדבר אנגלית).** פרק שני ברראמה הדוקומנטרית, המתארת את המאבק הקשה הניטש בין מנהיגו רב־העוצמה של איגוד פועלי התובלה האמריקאי ובין בובי קנדי, אחיו של הנשיא ג'ון קנדי, שהצליח להוביל את הופה למאסר על מעשי שוחד וזיוף. השחקן רוברט (ברטה) בלייך מגלם את ג'ימי הופה, והשחקן קוטר סמית את בובי קנדי.

● **קומדיה: שלושה ב־דירה אחת (11.00 — מדבר אנגלית).** הפרק היריבים מספר כיצד ג'נט מעוניינת לזכות בהזמנות לסידור פרחים עבור בית־מלון, והיא מתקשרת עם סגן־המנהל, בארי גייטס, ומזמינה אותו לדירה. אחרי שהוא נענה

ניומן וקנדי: המורד
יום שישי, שעה 9.15

להזמנה, היא נבהלת מהצורך לשעשע אישעסקים משעמם ומבקשת מג'ק ומכריסי להישאר ולעזור לה לקשור איתו שיחה. אך מסתבר שבארי צעיר ונאה ומייד נדלק על כריסי ומתלווה אליה למסיבת־חוף, כאשר ג'נט נותרת לבדה בבית וכולה זועמת.

כל משתתפי הסידרה „בנסון"
מוצאי־שבת, שעה 8.30

יום שישי
29.7

● **סרט קולנוע: המורד (9.15 — מדבר אנגלית).** לוק ג'קסון (פול ניומן) נידון לשנתיים מאסר עם עבודת פרך אחרי הילולת שתייה בעיר דרהמית. בין חבריו לכלא נמצאים דרגליין (ג'ורג' קנדי) רד (ג'ד קנון) קוקו (לו אנטוניוס) דיק העיוור, באבלוגטוס (דניס הופר) ואחרים. עבודת הפרך כוללת ניכוש עשבים וחפירת תעלות בשמש הקופחת. אחרי כמה ימים מרגיזה התנהגותו קרת־הרוח של לוק את דרגליין, ראש קבוצת העבודה, והמתח בין השניים מוליך לקטטה. דרגליין מכה את לוק עד זוב דם אך אינו מצליח לגרום לו להיכנע, ושרביט ה־הנהגה עובר בהדרגה לידיים של לוק. לוק אינו יוצר קשר עם בני משפחתו, אך זוכה לביקור מצד אמו הנכה, אחיו ג'ון ובנו בן ה־12 של האח, ג'ון בוי. כשהם עוזבים, יודע לוק שלא יראה אותם עוד לעולם. בשיעמום והחדגוניות עוסקים האסירים בחלומות וב־הימורים מסוכנים. הסרט הופק ב־1967.

שבת
30.7

● **סידרה ישנה־חדשה. בנסון (8.03 — מדבר אנגלית).** המושל גטלינג מחליט לקחת את צוותו לחופשת־עבודה על סיפון יאכטה השייכת לידידו, מר קנון. מצטרפים אליהם בעל היאכטה, כוכבת־קולנוע ומאמן קבוצת כדורסל. בנסון למד עד מהרה כי קנון מצוי בקשיים כספיים, ומאוחר יותר הוא נמצא כשסכין תקועה בגבו. מתברר כי הקורבן הבא הוא המושל גטלינג.

יום ראשון
31.7

● **בידור: עד סוף (8.03 — מדבר עברית ולועזית).** אורח התוכנית הוא הזמר והבדרן דורי בן־זאב.

● **סידרה: דאלאס (9.30 — מדבר אנגלית).** הפרק התמודדות ממשיך ומביא את תכסיסו של ג'יי־אר במאבקי הכוח שלו עם בובי, על השליטה בחברת הנפט יואינג.

● **דראמה: אולימפיאדת 1932 (10.20 — מדבר אנגלית).** דראמה ספורטיבית שהוכנה לקראת אולימפיאדת 1984, שתיערך בארצות־הברית.

יום שני
1.8

● **בידור: תהילה (8.03 — מדבר ומזמר אנגלית).** הפרק הזוכה הוא... ממשיך ומספר על העלילות האנושיות בין כתלי בית־ספר לאמנויות בניו־יורק.

● **מוזחקן: איישייד (9.30 — מדבר אנגלית).** פרק שלישי המבוסס על סיפור המתח רק היפות מתות, ובו מנסה איישייד לפענח סידרת מיקרי רצח.

● **סרט קצר: תמונת מצב (11.05 — מדבר עברית).** סירטה של הבימאית אורנה בן־דור, בסידרה סרטוני הקולנוע של יוצרים צעירים בישראל.

יום שלישי
2.8

● **סידרה: רודה (8.03 — מדבר אנגלית).** תחת ה־כותרת ברנדה המושלמת מובא האחרון בסידרה שסיפרה על עולמה של גרושה ניו־יורקית ואחותה.

● **במבט שני: חיים יבין על לבנון (9.30 — מדבר עברית).** התוכנית ב־מבט שני שבה למסך בעריכה חדשה, כאשר ראשון סידרטיה הוא סירטו של המפיק, החדש, חיים יבין, המביא בסירטו את רשמיו מלבנון.

● **בידור: להיטי ב־רודווי 10.10 — מדבר ומזמר אנגלית).** תוכנית בידור קלילה.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 27.7.83

● **ספורט: היאבקות (9.30 — ערוץ 3 — 40 דקות — מדבר אנגלית).** תחרויות היאבקות בזוגות וברביעיות לפני קהל נלהב, בהשתתפות אלופי היאבקות מאירופה ומארצות־הברית.

● **סידרת מתח: מאגנום (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות מדבר אנגלית).** סידרת מתח אמריקאית בכיכובו של תום סלק כמל־המין האחריקאי. מאגנום הוא בלש פרטי, המעמיד את שירותיו המיוחדים תמורת מגודים מפוארים ואמצעי מחייה מכובדים. לצד תום סלק מככים השחקנים ג'ון הילרמן, לארי מקטי ורוג'ר מוסלי.

יום חמישי 28.7.83

● **בידור: שעה עם זמרים צרפתיים (6.00 — ערוץ 6 — 60 דקות — מזמר צרפתית).** חגיגה לאוהבי הזמר והשנסון הצרפתי. בתוכנית זמרים צרפתיים מפורסמים ופחות מפורסמים, בשירי פולקלור ואהבה.

● **סידרה עלילתית: נוטס לנדינג (9.10 ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה עלילתית על מערכת יחסים המתפתחת בין ידידים וקרובי משפחה בפרבר שקט בקליפורניה. הסידרה מופקת על־ידי חברת לורימר האמריקאית, שהפיקה את הסידרה דאלאס. הסידרה עוסקת בגארי, הבן האמצעי של מישפחת יואינג, שעזב את דאלאס לצמיתות. בתפקיד גארי השחקן טד שקלפורד, ובתפקיד אשתו השחקנית ג'ואן ון־ארק.

יום ששי 29.7.83

● **קומדיה: שמונה זה מספיק (1.45 — שני הערוצים — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה משעשעת על קורותיה של מישפחה אמריקאית מרובת ילדים. כאשר האב האלמן, שהוא עיתונאי במיקצועו, נושא אשה צעירה בגיל בנותיו הבוגרות.

● **סידרה עלילתית: פלקון קרסט (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה בהפקת חברת לורימר. שזורה בנושאים של כוח, שליטה ורומנטיקה. המהווים את הערובה להצלחה. סידרה זו מביאה את קורותיה של משפחת כורמים אמריקאית, שאבותיה היגרו מאיטליה, ובמרכזה עומדת סבתא שתלטנית שאת דמותה מגלמת השחקנית ג'ין וימן.

יום שבת 30.7.83

● **סידרה עלילתית: הרפתקותיו של ג'ון סילבר (6.55 — ערוץ 3 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה על חייהם והרפתקותיהם של שודדי־ים ומלחים בריטיים ופורטוגליים במאה ה־17.

● **סידרה קומית: מאש (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** הומור מקברי על פצועים והרוגים, בסידרה אמריקאית המתרחשת בבית־חולים שדה במילחמת קוריאה.

יום ראשון 31.7.83

● **סידרה תיעודית: הוליווד (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה הסוקרת את תולדות בירת הקולנוע העולמי מאז שנות ה־20 המוקדמות ועד היום. בשילוב קטעים מתוך אלפי סרטי העלילה שהופקו באולפניה ב־60 השנים האחרונות. בסידרה משולבים ראיונות עם אנשי תעשית הקולנוע והכוכבים ששרדו מימיה הראשונים של הוליווד.

יום שני 1.8.83

● **סידרה לילדים: בית קטן בערבה (6.30 — ערוץ 3 — 50 דקות — מדבר אנדלית).** פרקים חדשים בסידרה הפופולרית, הנקראת במתכונתה החדשה בית קטן – התחלה חדשה, ועוקבת במיוחד אחרי הבת לורה.

● **סידרה פופולרית: ספינת האהבה (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** פרקים חדשים מתוך הסידרה הזוכה בפופולריות רבה בכל רחבי העולם, עם הצוות הקבוע בפיקודו של קפטן סטובינג. והנוסעים המתחלפים בכל הפלגה.

יום שלישי 2.8.83

● **סידרה לילדים: מיקרי־חרום (5.50 — ערוץ 3 — 20 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת אנימציה אמריקאית אשר במרכזה צוות מכבי־אש הנענה לכל קריאת עזרה, וביחוד מאבקם באויבי הטבע ובדליקות.

● **סידרה קומית: מצטער (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה קומית על מישפחה שבה האמא בת ה־60 „לובשת את המיכנסיים". ובנה בן ה־40 מתנהג כילד מגודל, פוחד ממנה פחד מוות, ואינו עושה דבר מבלי לקבל את רשותה. בהשתתפות: רוני קורברט. ז'אן פרנסיס. אנג'לה ריצ'רדס וסטפן יארדלי.

למכירה

פיאט 132

אוטומטית

מודל 1974

במצב טוב

טל. בערב 052—87037

טל. ביום 03—913938

מערכת ממוחשבת שפותחה בדיגיטל תסייע באיתור קרובים בכנס יוצאי צפון אפריקה

המחשב שנתרם ע"י החברה יחשוף אילן יוחסין של באי הכנס מסוף המאה ה־15

„שורשים" – כנס יוצאי צפון אפריקה, שנפתח היום (יום ראשון 24.7) בגני התערוכה בת"א עמד בסימן איתור וחשיפת אילן היוחסין של באי הכנס.

חברת דיגיטל אשר התמחתה בהתקנת מערכת ממוחשבת בבית התפוצות באמצעותה יכולים מבקרי הבית ללמוד על עברם לאורך כ־5 דורות אחורנית, העמידה לרשות ארגון יוצאי צפון אפריקה מחשב מסוג VAX–750 שיפעל על בסיס תוכנת המערכת הפועלת בבית התפוצות ואשר יסייע לבאי כנס יוצאי צפון אפריקה באיתור קרוביהם ובחשיפת ציוני דרך של משפחתם. כן יספק המחשב לפונים פרטים אודות מקור שם המשפחה, נפיצותו בעולם ותולדות הקהילה בה חיתה המשפחה החל מן המאה ה־15.

אם ברצונך להיראות יפה בבגד־הים

הרשמי בעוד מועד

לקורס לחיטוב הגוף

ותהיי – בריאה – גמישה – רעננה וזקופה.

הרזיה מובטחת.

לפנות אישית: בית־ספר **לאה פלטשר**
אבן גבירול 50, תל־אביב טלפון: 267682

מינוי נכבד,

נשלחה אליך הודעת חידוש – אנא שלם בזמן.

הודעה נוספת לא תישלח

מחלקת המנויים

יוון. כמובן!

רק שעתיים מכאן-

השנה עוד יותר זול. "טוס" אל סוכן הנסיעות!

OLYMPIC AIRWAYS

אולימפיק יום-יום ב-8:50 בבוקר

אכלתי אותה ונהנתי

ארוחת בוקר של עשירים

בדיונות 110

נושמים ונושפים ביפו

קמפ דייוויד
On the Rocks

משיכה לפרס שימעון פרס בא בין הראשונים ונבלע בין המוזמנים. אחריו הגיע עזר וייצמן ביחד עם אשתו ראומה ויצחק ולאה רבין. פרס בא לומר לעזר שלום, ועזר משך אותו לכיוון של רבין וביקש מהם לעמוד האחד ליד השני, אך לא הצליח לשכנע אותם.

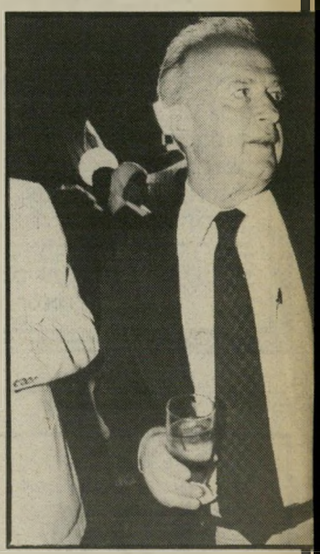
שמחו להיראות ולהצטלם ביחד: **שימעון פרס ויצחק רבין** נמנעו מלדבר או מלעמוד האחד ליד השני.

כל זה קרה בשבת בלילה, ברחבה של בריכת מלון דיפלומט, השייך למלונאי **חיים שיף**, לציון מלאת 31 שנים למהפכת הקצינים הצעירים במצריים. אנשי המלון השיקו בבריכה דגם של מה שהיה צריך לסמל סירה מצרית עתיקה, בנו פירמידה אחת שמסביבה הונחו הפירות ופירמידה שנייה של דיברי מתיקה, והתקינו שיבעה בארים למשקאות. מסתבר שזה היה מעשה נבון: רוב המוזמנים הנכבדים היו צמאים מאוד, ואת כל מי שחיפשת מצאת ליד אחד הבארים, ממלא את כוסו. היו הרבה סטייקים על האש, וכמובן מוסיקה ערבית של **פריד אל־אטרש** ואום־כולתום.

על הקיר שלצד הבריכה צייר מישהו דמויות של פרעוני מצריים, ועל קיר אחר הוקרנו שקפים של אתרים במצריים.

בכניסה למלון עמדו כל הערב על הרגליים הממונה על השגרירות המצרית **מוחמד בסיוני** ואשתו **נגואה**, ולחצו ידיים לכל 500 המוזמנים, פעם בכניסתם ופעם ביציאתם. המלון פרש שטיח בצבעים של כחול ולבן, ודגל מצריים התנופף מעל לבריכה.

השרים וחברי הכנסת הרבים שוחחו והסתודדו כאילו הם עומדים להרכיב מיפלגה חדשה.

לחיים מרים כוס יצחק רבין. הרבה כוסות הורמו במסיבת השגרירות המצרית ב־מלאת 31 שנים למהפיכה.

חיוכים למרות ירידות פוליטיות המתינו המוזמנים האחד לשני ודשו בבעיות פוליטיות. מימין: שימעון פרס מחייך אל עזר וייצמן. המספר לו דבר־מה. ביניהם עומד השגריר הישראלי במצריים משה ששון, המנגב את פניו מהחום הכבד ששרר במסיבה עקב הצפיפות ועשן הסטייקים.

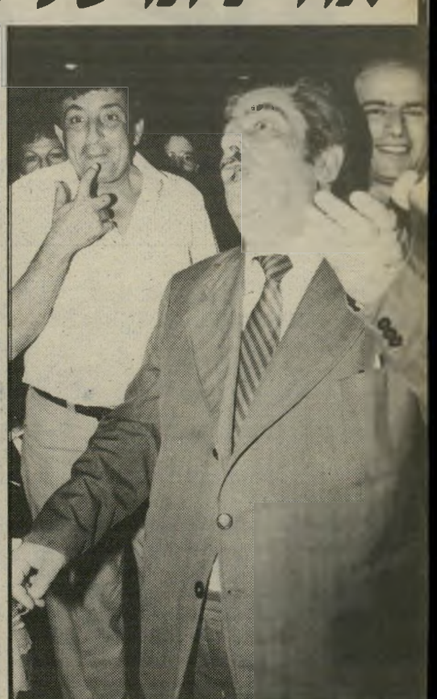
קואליציה שר־הפנים יו־סף בורג וראש האופוזיציה שימעון פרס פרשו לצד ושוחחו ביניהם, עד שהתגלו על־ידי צלמי הווידיאו שהנציחו את האירוע. הפ פנו למקום אחר.

אחרי כמה שעות נעו כולם לכיוון עגלות הגלידה, שהיו, מתוך התחשבות בחלק מהאורחים, גלידות פרווה. לאלה שאינם אוהבים מתוק הוצע קפה.

לא נפקד מקומם של סקרנים רבים, בעיקר תיירים אמריקאים נרגשים, אורחי המלון, שהזיזו את הווילון שהפריד בין הבריכה, ואולם־הכניסה של המלון, וניצבו מלאי התפעלות כדי לחזות בחוגגים. מדי פעם כשראו שר או ח"כ שהרשים אותם במיוחד, הם פרצו במחיאות כפיים סוערות.

החתן האמיתי היה בעל המלון, חיים שיף. הוא היה מרוצה מכך שהשגרירות המצרית בחרה לחגוג את חגה דווקא במלונו, ולא במלון הילטון, כפי שהיה נהוג בשנים עברו.

אחייניתו של קדומי מתחתנת

„מברוק!" ברכות מאת עורך העיתון אל־שעב מוחמד יעיש, שבי־רך את החתן והכלה בפאתוס רב. איחוליו התקבלו בגלי צחוק של הנוכחים במקום.

ד' קמות הכלה סועד קדומי והחתן דרוויש אל־נאצר חותכים את עוגת הכלולות. העוגה היתה מכוסה מרציפן ומעוטרת בפרחים. אחרי שהזוג נעץ יחדיו סכין בעוגה, חילקו המלצרים את העוגה בין המוזמנים.

ב שעה 5 אחרי־הצהריים באו ל־מלון אמבסדור בירושלים המיד־רחית השופט העליון **חיים כהן** וראש־עיריית חברון המודח **מוצטפה אל־נתשה**. הם ישבו ליד שולחן אחד ושוחחו ביניהם כל העת. באו גם עורך העיתון אל־שעב **מוחמד יעיש**, וסגן־ראש־עיריית שכם וראש לישכת המיסחר של העיר **דאפר אל־מצרי**. עורך־הדין **וסמי אל־מצרי**, שהיה נשיא בית־המישפט המחוזי של שכם ושר המישפטים בממשלת ירדן, בא עם זר ענק של ורדים אדומים.

כל המכובדים באו לברך את הכלה והחתן. הכלה היתה **סועד קדומי**, בת־אחיו של **סרוק קדומי**, ראש המחלקה המדינית באש"ף, שהיא מנהלת בית־הספר לבנות אל־כדיגיה בשכם, והחתן היה עורך־הדין **דרוויש אל־נאצר** מטייבה.

כל אורח הביא לכלה ולחתן זר פרחים ענק, והפרחים סודרו מסביב לבימה, שעליה עמדה עוגה ענקית בת שבע קומות, מצופה במרציפן.

אחרי שכולם התישבו ניגשו החתן והכלה לעוגה ופרסו ביחד את הפרוסה הראשונה. המלצרים המשיכו בפריסת העוגה, וכל מוזמן קיבל כוס קפה וחתיכה מהעוגה. המוסיקה הנעימה את האווירה, ולמי שהיה חם יצא למרפסת לשאוף אוויר צח.

כשהסתיימה קבלת־הפנים התחילו התל־אביבים לעזוב, והחתן והכלה עמדו בפתח והודו לכולם על שבאו. האורחים האחרים עוד ישבו במירפסת ושוחחו ביניהם.

אחרי שאחרון האורחים עזב, הסתבר שבחתונה זו נשארו כל הפרחים במקום.

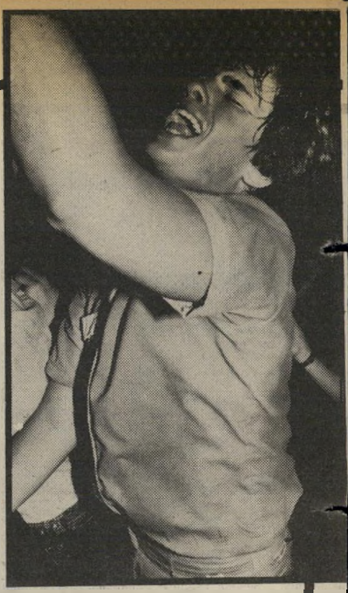
קליק קליל

פנקיסט דויד, תלמיד תיכון, לבש בגדי פנקיסט, ניפח את שערותיו, וניענע את זרועותיו כמו מטוס. הוא הסביר שהוא אינו יכול לשוחח, מכיוון שהוא אינו רוצה להחמיץ אף שיר.

קוקר ישראלי אחד מהמעריצים הנלהבים של הלהקה מחקה את תנועתו של הזמר האנגלי שביקר לא מזמן בארץ, ג'ו קוקר. המעריץ רקד ושר עם הלהקה כל ההופעה.

עוד! ועוד מבקש אבי, מעריץ נלהב של להקת הקליק. למרות בקשותיו הרבות הוא קיבל רק הדרן אחד. למטה: זוג מאזין.

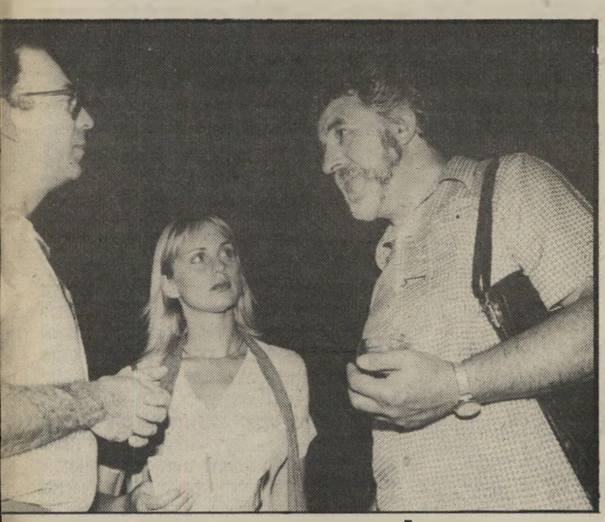
ב ערב שבו הופיע **רוד סטיוארט** באיצטדיון רמת־גן, נשארו בכל זאת כמה ישראלים שלא רצו בהיסטריה לשמוע את האליל הסקוטי, אלא הסתפקו בהופעה של להקת־רוק ישראלית, הקליק.

תיכוניסטים רבים הצטופפו בקול־נוע דן, קיפצו ושרו יחד עם סולן הלהקה, **דני דותן**. הלהקה הוציאה מגירה את הקהל הנלהב, שביקש עוד ועוד הדרנים, אך נאלץ להסתפק באחד. הקהל הרב היה מורכב ברובו מגברים צעירים.

הנערות הספורות ישבו בצידי האולם, והגברתנים הצעירים רקדו וכמעט הורידו את הזמר מהבימה.

אחרי שעה של הופעה והדרן אחד הלכו כולם הביתה מרוצים, כפי שאמר אחד הנערים: „דני דותן, מקפיץ אותי יותר מרוד סטיוארט."

לנושפים, הידד!

החברה של נועם מימין: זמר האופרה הסקוטי ביל מקווין, משמאל: המוסיקאי נועם שריף, וביניהם חברתו של שריף, אלה לזרף זמרת השרה מוסיקת רנסאנס.

אנסבל — להקת כלי־נשיפה בת שישה נגנים.

הנושפים והנושמים יופיעו ביפו, בשבוע מוסיקה שבו ישתתפו גם אמנים ישראליים.

בשבת התכנסו האמנים לקוקטייל בביתה של **בתיה מיזלר** ביפו. הקוקטייל ארך כשעתיים ובסיומו הלכו האורחים לחוף המערבי, הפתוח בכל שעות היום והלילה. הם שחו בים והעבירו את הזמן בשתיית בירה. ישנו על החוף, והמשיכו בפיקניק עד מועד תחילת ההופעה. הם הגיעו למופע שזופים ועם בטן מלאה דגים. על הבירה הישראלית הם אמרו שאין כמוה, ועל היין והשמש והחתיכות שהסתובבו להם לפני העיניים היתה להם רק מילה אחת: „שיגעון!"

חצי שעה לפני שעזבו חברי הלהקה את לונדון, הם עוד הספיקו לתת שם קונצרט. הם הגיעו מתנמשים לנמל־התעופה, ופתחו בריצה לעבר המטוס שהיה אמור להביאם לישראל. אך אז הסתבר להם שהכרטיסים שלהם אינם מיועדים לטיסה זאת.

קווין נאתי, אחד מנגני הלהקה, הציג את הכרטיסים אשר נקנו בחברת אל־על. דיילת־הקרקע אמרה באופן חד משמעי: אומנם אתם רוצים לטוס לישראל, אבל זהו מטוס של חברת הטיסה האנגלית בריטיש איירווייס, ואם אתם רוצים להגיע בו לישראל, אתם צריכים לקנות כרטיסים של החברה הבריטית.

„הרבה ברירה לא היתה לנו," סיפר קווין. „נשארנו בנמל־התעופה, הלכנו לשתות קפה ונחנו. אני תמיד מתרגש כשאני מגיע לארץ. יש לי הרבה חברים בישראל, ובכל פעם שאני בא לביקור אני מתרגש מחדש. אבל ההמתנה בנמל־התעופה עזרה לי לתכנן את השהות שלי בישראל."

קווין גם יודע עברית. הוא למד בשיטת „עשה זאת בעצמך," בעזרת קאסטות שרכש באחד מביקוריו הרבים בארץ. הוא החליט שאם באים לישראל כל חודשיים, צריך גם לדעת את השפה.

הנושף קווין נאתי, מלהקת כלי־הנשיפה לונדון בארס אנסמבל, העירונית ויו"ר הנהלת מרכז חרות. קווין הגיע להופעות בקולנוע דן.

יפאנית הציירת אן־טרז קרצ'מר הכינה את התפאורה לשבוע המוסיקה ביפו.

מ די יום ביומו נוחתים עלינו אלילי־זמר, להקות רוק, להקות כלט, ועכשיו הגיעו גם שלושה זמרי אופרה מסקוטלנד, והלונדון בראס

ישראל

לחזור מן המלחמה כניצול

שני חיילי מילואים לקחו עימם מצלמת קולנוע וצילמו את התרשמויותיהם ממילחמת־הלבנון. בהקדמה קצרה, מסתבר שהשניים לחמו כבר לפני כמה שנים בלבנון, במיסגרת פעולת תגמול, אחד מחבריהם נהרג באותה הפעולה והסרט הקצר "בוקיטו" (אורך 30 דקות) מוקדש לזיכרו.

מה שיצא לשניים, ראובן הקר ושלב וינס; כשחיברו את כל מה שצילמו והוסיפו קריינות ברקע, זו תמונה מאוד אישית ומאוד בלתי־אמצעית של הישראלי המצוי, במילחמה שהוא אינו מבין את פישרה. אין ספק אף לרגע, שהשניים שייכים למחנה השלום, והקריינות אינה נרתעת מהרגשת עובדה זו. אבל יש בה משהו פשוט ומיידי, ברוב הזמן, המעיד כי לא אידיאולוגים הם אלה המדברים אליך מן המסך, אלא אנשים הכואבים את המצב ורוגזים עליו.

המראות מוכרים ברובם מן היומנים בטלוויזיה, אבל גם בהם שורה אותה התחושה האותנטית. כאילו עינו התמימה של אדם רגיל היא זו המתבוננת בתמיהה בכל ההרס והזוועה המיותרים. אין זו עינו של כתב המחפש סקופ או מנסה ללכוד בתמונה אחת את כמות האינפורמציה המכסימלית, ואין זו עריכה ששוט הזמן רוחף אותה לקצב מהיר ככל האפשר.

ילדים נמלטים. נכון, יש לא מעט רגעים שבהם שני הקולנוענים הצעירים מתחילים לגלוש למליצות, יש לפרקים הרגשה שהם מנסים לעלות על בימה ולהטיף — ובימים אלה, כאשר כולם מטיפים לכולם ומרוב צעקות אי־אפשר כבר להבחין במה שנאמר, עוד הטפה אחת אינה יכולה להביא הרבה ברכה. (שחיטת כבש מול עין המצלמה שייכת לסוג הסימבוליזם השקוף ביותר וחבל.)

אולם ברוב הזמן, השימוש בטון המינורי הוא זה הפועל לטובתם. התחושה של הישראלי ההולך לשרת במילואים ומנסה לשכנע את עצמו שכך זה, ושיהיה מישהו אחר אשר ידאג כי הדברים ישתנו וישתפרו; תמונות הילדים הקטנים ממחנה־פליטים הרוס, הנמלטים מן המצלמה ואינם מתקבצים סביבה בחיוכים, כפי שנוהגים לראות לעתים קרובות מדי; ומעל הכל, דמותו של אותו המג"ד אשר מכריז בנועם, בשלווה, ובחביבות גדולה, כי אין בעצם שום דרך אחרת, כי זו ההזדמנות למגר את סוריה אחת ולתמיד וצריך לנצל אותה עד תומה — כל אלה עשויים לעורר חרדה הרבה יותר גדולה מכל נאום חוצב להבות של נץ מובהק ממחנה הניצים.

שלא לדבר על קוצים טרדניים כמו הסיפור על התייחסותה של יחידה צבאית להודעה על שביתת־נשק והפרתה במורע, כי "אין ברירה." אין זה סרט מושלם משום בחינה, לא טכנית, לא רעיונית לא בעיצוב ולא בביצוע. ולמרות זאת, הוא נראה כן, אמיתי, ונכון יותר בהצגת השקפתו של הישראלי הצעיר על האירועים סביבנו, מכל ששת הסרטים שמציגה צוותא בימים אלה תחת הכותרת 83.

ג'ין סיברג וז'אן־פול בלמונדו
עד כלות הנשימה בפעם הראשונה

סרטים

מחווה לגודאר

התגובות שקיבלו את פני הגירסה החדשה לסירטו המפורסם של ג'אן לוק גודאר, עד כלות הנשימה, שונות ומגוונות. גודאר עשה את הסרט בזמנו, כמחווה לקולנוע האמריקאי של שנות ה־30 וה־40, ובמיוחד לסירטי הפשע. סיפור אהבה בין פושע פאריסי קטן, אנארכיסט החי מחוץ לחוק, ובין נערה אמריקאית המבקרת בעיר האורות, היווה מהפכה גדולה בתולדות הקולנוע, בדרך סיפורו, בצורת העריכה המיוחדת שלו, ובתיאור מערכת היחסים בין שני הגיבורים, ז'אן־פול בלמונדו וג'ין סיברג המנוחה.

את הגירסה החדשה הכין בימאי אמריקאי בשם ג'ים מקברייד, ומעניין שגם הוא, כגודאר, החל דרכו כעיתונאי ומבקר, זכה למוניטין על כמה סיפרי קולנוע מעולים שכתב, ובכלל נחשב משוגע לקולנוע לא פחות מגודאר, בזמנו. מאחר שהסרט החדש הוסרט בהוליווד, הפך מקברייד את היוצרות, הפושע הוא הפעם אמריקאי, ריצ'ארד גיר, והנערה היא צרפתיה, פנים חדשות בשם ואלרי קאפרינסקי.

הצלה מדיכאון מדחלט. גיר, שהוא כיום אחד הכוכבים המבוקשים ביותר בהוליווד, היה מעורב מאוד בכל תהליך ההפקה, דאג להיות במקום כאשר היו צריכים לבחור את השחקנית שתופיע לצידו והיה בין אלה שתמכו בבחירתה של גברת קאפרינסקי הצעירה, ילידת קאן, העושה את צעדיה הראשונים בקולנוע הצרפתי. תפקיד זה הציל אותה מדיכאון מוחלט, אחרי שנגזלה ממנה ההזדמנות הגדולה של חייה, או לפחות כך היא האמינה: היא היתה כבר חתומה על חוזה להופעה בתפקיד הראשי בסרט הקיץ הקטלני שייצג מאוחר יותר את צרפת בפסטיבל קאן, כאשר, שבועיים לפני תחילת הצילומים, הודיעו לה כי איזאבל אדג'אני מוכנה לקבל את התפקיד, וכמובן שבין השתיים העדיפו המפיקים את המפורסמת יותר. עצם העובדה שהיא זכתה במישפט שהגישה נגד ההפקה, לא ניחמה הרבה את ואלרי הצעירה.

הביקורת התחלקה לשני מחנות. מצד אחד יש הטוענים כי מקברייד עשה בריוק את מה שגודאר רצה לעשות, ולא יכול היה, בשל מיגבלות תקציב. כלומר, סרט נורמלי, עם התחלה, עם אמצע ועם סוף, עם המשכיות טבעית של האירועים, סרט שאמצעי־ההפקה המושקעים בו נראים היטב על המסך. במילים אחרות, זו ההתגשמות המלאה של הרעיון המקורי.

מבקרים אחרים סבורים, לעומת זאת, שדווקא האילוצים הם אלה שכפו על גודאר מציאת פיתרונות מקוריים (למשל, כאשר לא היתה לו עגלה להנעת המצלמה, הושיב את הצלם שלו,

ואלרי קאפרינסקי וריצ'רד גיר
בפעם השניה

קוראים לו זליג

המרצע יצא מן השק. הסרט החדש של וודי אלן, שהיה, כרגיל, סוד כמוס שאיש לא יכול היה לנחש את מהותו, סרט שהכל התייחסו אליו כאל "סרט הקיץ הבא של וודי אלן", כי הקומיקאי פשוט סירב אפילו לנקוב בשמו — הסרט הזה יצא אל האקרנים. שמו: זליג. אפילו מקטרגיו הגדולים של בימאי הרומן שלי עם אנני נאלצים להרים ידיים. נכנעים מול הקסם והחומור שהוא מפגין הפעם.

יש המשווים אותו לסירטו הראשון של אלן, קח את הכסף וברח. אחרים טוענים שמדובר בגירסתו הפרטית של אלן לסרט האזרח קיין. הכל מסכימים שכל שיגעונותיו הפרטיים, החל מציטטות קולנועיות, דרך מחוות לאמנים מפורסמים, וכלה בנוכחה היהודית, באים כאן לידי ביטוי מלא, משוכלל ומשכנע.

לכאורה, זליג הוא סרט פסבודו־עדי. הוא מספר על דמות דמיונית בשם ליאונרד זליג, שחי אי־שם בשנות ה־20, וכמו, במשך תקופה קצרה, להיות אישיות גדולה ומפורסמת. במה היתה גדולתה? בכך שהוא הצליח לאמץ לעצמו בצורה מושלמת את האישיות של כל מי שניצב לידו והשפיע עליו. אלן משתמש בקטעי יומנים ישנים, מוסיף להם קטעים הנראים כמו יומנים ישנים, ומגלם בעצמו את זליג. הנפגש בסרט עם ג'ק רמסי, עם הסרטים הבר ועם יוג'ין אוניל, כדי לצטט רק כמה מן האישים המפורסמים יותר. חזר אל עצמו, בריוק השם. בין האנשים השונים שפראיין הסרט, כדי לעמוד על אישיותו המיוחדת של זליג — שהוא נצר למישפחה יהודית שרכש את תכונתו המיוחדת משני שהוכח וזכא על־ידי הורין — בולטת אישיותה של הרופאה הפסיכיאטרית יודורה פלצ'ר (מיה פארו). אולם היא אינה היחידה המסמרת לקהל מי היה זליג ומה ייחודו. כאילו רצה לעשות פארודיה על תאדומים, מביא אלן סידרת עדי־אופי משלו, כמו סתן סתנאצ, סול בלו, ברזנו בטלוויזיה ועוד כוכבי אינטליגנציה אמריקאים מודרנים. המשתלבים במישחק כלי להגיד עמעי. אחד מהם מסכיר את תופעת זליג כביטוי לשאיפת התבוללות של היהודים בגולה, אחד מפתח תיאוריות על האבסורד האכזיסטנציאלי של הקונפורמיזם שאותו מסמל זליג.

מיה פארו וודי אלן בסירטו החדש "זליג"
פארודיה על "האזומים"?

קטעי הראיונות מצולמים על־ידי אלן בצבע. הפרקים התעודיים בביכול של חיי זליג, המשולבים בתוך קטעי תעודה של ממש, מצולמים במובן בשחור לבן, וכל המבקרים מתפעלים מן השלמות שבה הצליח אלן לשלב בין השניים.

ניראה שאחדי ההסתייגות אשר קיבלה את פני סרטיו האחרונים, שניראו בעיני רבים חיקוי של מקור איזדמי (ברגמן במיקרה של רגשות וקומדיה סכסית בליל קיץ, או פליני במיקרה של אבק כוכבים). הוא חזר אל עצמו.

ראול קוטאר, בכיסא־גלגלים, ודחף אותו בעצמו). הפיתרונות האלה, בעיקר בשטח העריכה, הפכו אבני דרך בקולנוע ויצרו שפה קולנועית חדשה. ללא הגישה המקורית לצורת הסיפור, וללא החריגות האלה מן השיגרה, אין בעלילה עצמה יחוד המצדיק את סיפורה מחדש.

בין כה וכה, נדמה כאילו המעגל נסגר. גודאר עשה בזמנו סרט שהיה מחווה לקולנוע האמריקאי, הקולנוע האמריקאי מחזיר היום את המחווה לגודאר.

תדריך

בעקבות תלונות חוזרות ונשנות על איכות הסרטים המוקרנים בבתי־הקולנוע, מומלץ לבדוק תחילה אם סרטים המוקרנים בהקרנה־חוזרת מוצגים בעותקים חדשים. אם לאו, חבל על הטירחה, הסיכויים שלא תראו יותר משארית של סרט.

חובה לראות

תל־אביב — יול, טוטסי, פאולין על החוף.
ירושלים — פישוטה, לבבות בודדים.
חיפה — ביי ביי בראזיל.

תל־אביב

★★★★ **יול** (מוסיאון, תורכיה) — חמישה אסירים יוצאים לחופשה של שבוע מן הכלא ונתקלים במציאות החיים בתורכיה. דראמה מדהימה ומרגשת, תיאור אוהב וכואב של אומה הנתונה בין פרימיטיביות וקידמה. כתב: אילמז גוני.

★★★★ **פאולין על החוף** (צפון, צרפת) — חופשה קצרה על חוף־הים, סרט מתוחכם ופסטני, שבו מפתח הבימאי אריק רומר את התיאוריה שבני־אדם נוטים לשפוט את

קצב שוחט ביבשה ב.בוקיטו"
שקוף מדי

העולם כולו כאילו הוא התחיל מהם, ומנסים לכפות ראיה זו על כל סביבתם.

★★★ **דיינר** (רב חן, ארצות־הברית) — צעירים על סף הבגרות, בסוף שנות ה־50 באמריקה. סרט נוסטאלגי, רגיש ואינטליגנטי, מבויים היטב על־ידי בארי לווינסון ומשוחק בטבעיות רבה.

★★★ **טוטסי** (מוגרבי, ארצות־הברית) — שחקן מובטל זוכה בהצלחה בתחפושת של שחקנית, ומקבל תפקיד בולט באופרה־סבון טלוויזיונית. מיבצע וירטואוזי של דסטין הופמן בתפקיד הראשי.

ירושלים

★★★ **פישוטה** (מיכ'ל, בראזיל) — כתב־אשמה מחריד המצביע על החברה המודרנית כאחראית להנצחת הפשע והזוועה, על־ידי הזנחת הנוער. תמונה מזעזעת של נוער־השוליים בבראזיל.

חיפה

★★★ **ביי ביי בראזיל** (תיאטרון עירוני, בראזיל) — באמצעות מסע של להקת בדרנים בחבל הארץ הנכשל ביותר בבראזיל, מצטיירת תת־יבשת ענקית העוברת תמורות עמוקות. בימאי: קארלוס דיאגס.

חתיכת חיים קטנה

לולו (נרדון, תל־אביב, צרפת) — סרט מזרי ויצא־דופן זה מציע קולטע שונה מן המקובל, וכדאי להיות ער לכך לפני שתולכים לראותו. הביטאי מריה פיאלה, משרב בעקשנות להשתמש בשיפודים הבנויים לפי המתכונת של התחלה, אמצע וסוף. הוא טוען שבלתי־אפשרי לחדור אל מהות לעור של גיבורין ומכריז שוב ושוב כי אין ברצונו למסור שום מסר לצופה.

אז מה הוא בכל זאת עושה? הוא מתלווה במשך פרק זמן מסויים, לכמה אנשים, מתבונן במעשיהם, מתרשם מהם תוך התערבות קטנה ככל האפשר בחייהם, ומנסה להגיע בדרך זו נתח מן המציאות כפי שהיא — או, ליתר דיוק, כפי שהיא נראית לו. אידיאלית, הוא היה צריך לעשות סרטי תעודה, אבל מאחר שמעטים האנשים המוכנים להיחשף לפני מצלמה עד כדי כך, ואם הם עושים זאת, אין הם נראים בדרך־כלל טבעיים בגלל אימת המצלמה, מעדיף פיאלה לשחזר את המציאות בעזרת שחקנים. בזמנו התעקש להשתמש באלמונים. היום, משום חלחנים המיסתריים, הוא כבר עובד עם כוכבים, במיקרה זה איזאבל הופר וז'ראר דפארדייה. בלעדיהם, אין להניח שהיה מוצא מימון לסרט מזה.

הסיפור פשוט: זוגתו של ברנרי מסודר, מכובד, קצאי וביטוי בתולה, עזבות אותו לטובת פירחת, סמק עבריין, ספק בטלן, התגלמות של אנארכיזם שקט ובטוח בעצמו, מלא קסם אישי וניתן בכוחו גברא אגדתי. כמעט כמו תסיפור של לידי צ'טרלי,

הזמן נשדד מן הצרכן

שודדי הזמן (לב, תל־אביב, אנגליה) — קודם כל, צריך לאחוב את התומור המיוחד של חבורת מונטי פייטון, כדי להנות מן הסרט הזה. אחרת הוא נראה כאיזולת חסרת־טעם. חוץ מזה, צריך להיות משוחרר מכל כבלים של הגיון בריא. אחרת מאבדים את החוש המוביל של הסיפור באמצע הדרך.

מעשה בילד בעל דמיון עשיר, הנוטש את עולם העתיד המשעמם שלו, עולם המכור כולו לפירסומות ולאוטומציה, ומצטרף ללהקת גנסים אשר נודדת בתוך מרחבי הזמן, ושודדת בעליצות כל מה שנקמצא בדרכה. כאשר אלוהים ברא את העולם, כך אומרת האגדה, בעזרת הגנסים האלה, הוא שכח לסגור את כל הפרצות שבין תקופה לתקופה. בידי הגנסים מפה המצביעה על מקום הפרצות האלה, וכך הם יכולים לעבור ממאה אחת לשניה, מימי־הביניים ליוון העתיקה ומתקופה נפוליאון לעידן המיפלצות האנדתיות, בלי שום קושי.

כל זה נאפשר לשניים מן המייסדים הבולטים, טרי גיליאם וטרי ג'ונס, לפרוק מנה הגונה של הומור אנארכי, כשקודבטותיהם הם דמויות היסטוריות ידועות כמו נפוליאון, המחפש כל זמן גיבורים נכונים ממנו, או רובין הוד, המוצג כג'נטלמן מגוחך וגזלן (בדמותו של ג'ון קליז, עוד אחד מן הפייטונים). שאר נושאי ההתבדחות הם האביר אימפוטנט מימי־הביניים, ענק זולל אדם הטובל מכאבי גב, ואפילו השטן בעצמו (דייוויד וארנר) וחבר

את הצרפתים זה מצחיקו

איך לשגע את העולם (אסתר, תל־אביב, צרפת) — הקומדיה הזאת היא לחיץ בצרפת, כמו כל הקומדיות של הביטאי קלוד זידי. את הצלחתה אפשר להסביר אולי בכך שמשתתף בה קולוש, קומיקאי פופולרי מאוד. ואולי זה תולך מפני שהסרט מטייל על פני כל העולם, והצרפתים המסתגרים תשבו בסולדתם, פתאום מטבע זר, נשמעים את אויר החופשות הגדולות דרך מסך הקולנוע. בכל אופן, אין שום סיבה שהתיחכום של הסרט הוא המעניק לו את הקהל שלו.

קולוש הוא נקיד בחברה לשידותי תיקידות, המשתיקה את לקוחותיה בכל מקום שבו הם זקוקים לישועה. לאחד, שניתקע בקניה, הם שולחים מנוע של מכונית, את האחר הם שולפים מתוך בית־חולים בהאראלם, ואת השלישי הם מפנים לכוסך בסהרה; כן הלאה. קולוש הוא ריוח התומה לחינוא. אחרי שבע שנות אירוסין, לדיילת־אויר הפורשת מן העבודה כדי לחיות צמודה לגמרי לבעלה החדש.

אלא שיש בעיות בדרך. היא מספרת לאריוש כי גמורה לטוש, וכי נותרו לה עוד שבועיים של עבודה. ואילו הוא נשלח לעבוד קצת בשטח, פעם באפריקה השחורה ופעם בחוגר־קוטב. השניים מצטלבים באוויר, מספרים זה לזה בדותות כדי להסתיר את

קתרין הלמונד ופיטר ווחן: יותר טוב בעבר

מרעיו. היחידי שבו אין מתעללים הוא המלך אנממנן (שון קונרי), מפני שבין כה וכה הוא קורבן של אשתו חמרשעת.

זה בתחלט מבדר, משעשע ומפעיל את הדמיון, ורק חבל שהמפיק החליט כי לצופה הישראלי לא מגיע לראות את הסרט בשלמותו. הוא ערך בו כל מיני שינויים, שימרצים וקיצורים, שהבולט בהם הוא ביטול חלק גדול של האפיזודה של אנממנן, אולי מפני שהיא פתוח מצחיקה, במבט ראשון, מן האחרות.

קולוש: בדיחות אכזריות כדי לסחוט חיוך

העובדה שאינם יושבים בפאריס (מדוע — זה לא כל־כך ברור) כשכל נסיעה של קולוש כרוכה בתקלה כלשהי.

זה שיש בסרט חדבה חומור גזעני, מילא. נראה שהכוונה היא להראות כי התיחסות מבודחת היא ותתייחסות האפשרית היחידה, בעיקר כשיש חוש חומור משני הצדדים (וזה נדיר).

ז'ראר דפארדייה ואיזאבל הופר: הומור שחור

אבל במוזחים הרבה יותר מודרניים, על רקע פאריס של ימינו, בצירוף אווירה דחוסה, חומור שחור והתעלמות מוחלטת מן המוסכמות.

אם בסוף הסרט מתקבל הרושם של ניוון החברה המטוסדת, מול חיוניות של חברת־השוליים, ואם יש הרגשה של התערערות הערכים המוסדיים המקובלים, אין זה מפני שפיאלה מנסה להטיף לכך, אלא מפני שאלה משקעות בלתי־נמנעות מן המזרחש.

300 קלוריות ותרגילים מפרכים

אריק שרון
קילוגרמים מיותרים

קיץ חם ולוהט, בא לכם לברוח קצת, ובאותה הזדמנות גם להוריד את הבטן המזדקרת?

יש: בגריישוט־הול, אחוזת־הבריאת המפוארת והמפורסמת בעולם, במרחק של שעה מלונדון.

כל המי־ומי בכל העולם מגיעים, ותמורת סכום פעוט באמת, של 40 לירות סטרלינג ליום, זוללים ארוחות־גורמה של 300 קלוריות ליום. אחרי הארוחות אפשר לעסוק במכלול ענפי הבידור והספורט המוצעים להם, או לברוח בערב להמר בבתי־הקזינו בלונדון, והתרבותיים שביניהם — לתיאטרון.

רשימת הישראלים שכבר ביקרו במקום ארוכה. **ג'רי סטיבל**, בעל־המקום הדובר עברית, והמטבל את דבריו בפסוקים מהתלמוד, מספר שפגש במקום, בין השאר, את **אריק שרון, רחל דיין, מנחם גולן ועזריאל** („עזריליק") **עינב**, המגיח מדי פעם מז'נבה.

אורחי הטירה מהמאה ה־19 מסתובבים במשך כל היום כשרק חלוקי־רחצה לגופם, ברכס לטיפולי־מסז' ולבריכת הז'קוזי, כדי לעסוק שם בפעילות גופנית בזוגות, בשלישיות, ברבעיות ואפילו בשמיניות.

כששאלתי את **יונה לחוביץ**, שביקרה שם, כמה קילוגרמים הפסידה, אמרה: „השתגעת? מי נוסע לשם להפסיד מישקל?"

בנה ביתך בישראל

הזמר **בועז שרעבי** חוזר לארץ. הוא החליט להקים כאן את ביתו ולשאת לאשה את חברתו, **ארנה**, המגיעה איתו בטיסה מארצות־הברית עם בתה, בת ה־4.

בועז מקווה להשתלב מחדש בנוף הבידור בארץ. יש לו לחנים שהוא מקווה להקליטם בקרוב — שיר של רחל, ושיר של לאה גולדברג.

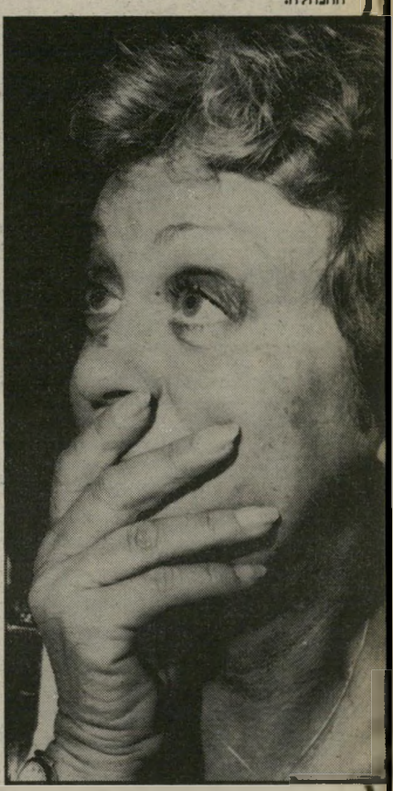
כשיחזור בועז, אפשר יהיה לשאלו מה חיפש זמר ימאני גיזעי כמוהו בניו־יורק דווקא.

בועז שרעבי וארנה
חתונה בארץ

פרידה עצובה

לחנה מרון לא הולך בתיאטרון הקאמרי. זה שנים שהתיאטרון בפסד שוב אינו ביתה. לפני שבועות אחדים, בראיון לתעולם הזה (2387) סיפרה על האכזבה שנחלה, כשהוחלפה בעת החזרות למחזמר סוויני טוד בתיקי דיין, וזו אכן זכתה בהצלחה, בשבחי־הביקורת ובברכות ההנהלה.

חנה מרון
פעם שניה

עתה נכונה לה אכזבה נוספת. היא עמדה לשחק את תפקיד האם במחזה אמריקאי לילה טוב, אמא, לצידה של תיקי דיין, שצריכה לגלם את בתה. המנסה להתאבד, כשאמה מנסה למנוע זאת ממנה.

אך כמו בסוויני טוד, נמסר לה לפתע שהתפקיד הועבר השבוע **לאורנה פורת**.

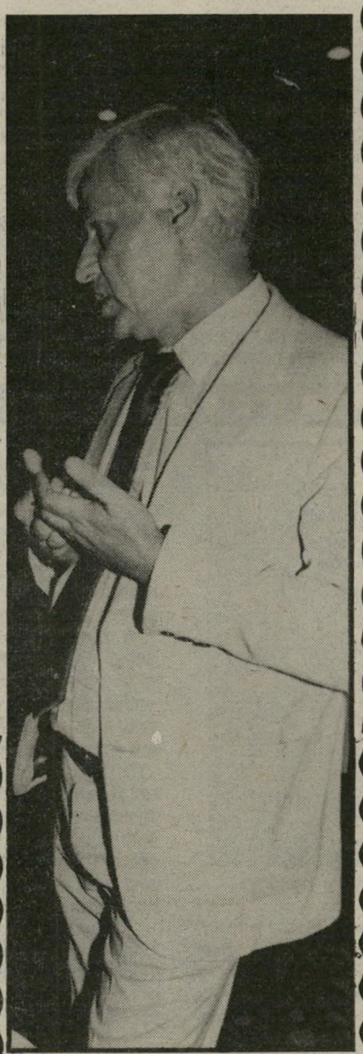
דרמה של ממש מתפתחת בין חנה'לה ובין התיאטרון, שהיא הקימה עם קומץ של חברים. האם לא תחזור ותופיע שם?

שורשים

שאול בן־שימחון הוא יוצא מארוקו, יו"ר אירגון יוצאי צפון־אפריקה ויו"ר הוועדה המכינה של כינוס שורשים הנערך בימים אלה.

בן־שימחון הוא לא רק יוצא צפון־אפריקה, הוא גם יוצא עם **חברתו** האשכנזיה (בת 27) ומזה כמה חודשים הוא גר איתה אצלה בתל־אביב.

בן־שימחון גרוש מזה שבע שנים, ואשתו ושלושת ילדיו ממשיכים להתגורר באשדוד.

שאול בן־שמחון
אשכנזיה

סיפור פשוט

מעשה באברך־משי, איש־אשכולות, המתאהב בנערה חסודה ותמימה, אך, רחמנא ליצלן, יתומה ועניה. האברך נושא, על פניה, עלמת־חן בת־עשירים, ומשתגע, שומו שמים. כל אלה בסיפורו של ש"י עגנון, שהוצג בהבימה.

ביום א' נושא לאשה אברך־המשי מההצגה, **משה בקר**, את **יעל פרל**, היתומה העניה מההצגה, גם היא שחקנית הבימה, בבית הרופא בתל־אביב. עולם התיאטרון יופיע בהרכב מלא כמעט, שכן

משה בקר ויעל פרל
לא יתומה ולא עניה

הוריו של משה הם שחקני הבימה. **סנינה פרח וישראל בקר**. אחיו, **גדי** (24), יצא לתרבות רעה, הוא עיתונאי.

משה בן ה־29 ויעל בת ה־31 הכירו זה את זה בתיאטרון, לפני שבע שנים. שלא כבמחזה, מסתיים הסיפור בהפי־אנד, מה גם שיעל אינה יתומה ואינה עניה.

רחל מרחלת על כל העולם

זוג מן השמיים

„הם הכירו זה את זה יום אחד, ולמחרת החליטו להתחתן. הוא הגיש לה טבעת ועגילי־יהלומים של שיבעה קרט. הם מתארסים ביום השישי, ומתחתנים בעוד חודשיים בהילטון בתל־אביב. זאת לא תהיה חתונת השנה, אלא חתונת העשור של המדינה."

אלא הם רק מעט מהשיחות המסעירות כיום את עולם־האופנה, מאז נודע שהמיליונר **הנרי זימנד**, יתארס ביום השישי הקרוב עם **אנדה בורטס**.

הסיפור הוא בהחלט מרתק. במשך שנים ניהל הנרי רומן עם **דסנה נוי** (העולם הזה 2394), המקבלת בימים אלה את הגט מבעלה, האדריכל **יורם רסקין**. הנרי הוא בן להורים מיליונרים, המנהלים עסקים בכל העולם. בין השאר הם בעלי רשת החנויות הפטורות־ממכס בנמל־התעופה בלוד. כשנודע לאביו של הנרי על הרומן עם דפנה נוי, הוא הדיח אותו מהירושה. הוא כתב שאם בנו היחידי ישא גרושה, אם לילדים, הוא לא יקבל פרוטה מהירושה הגדולה. כשנודע להנרי על ההרחה, הוא התרגש ונכנס לאמביציה להצליח. הוא התחיל לייבא דברי־קוסמטיקה מצרפת, והפך שותפה של מתכננת־האופנה המצליחה **ליזה בוקר**. היה זה הנרי, שמימן את התצוגה המרהיבה של ליזה בביומו של **צדוק צרפתי** בהילטון.

אנדה בורטס (29), היא יפהפיה ישראלית עוצרת־נשימה, המתגוררת בגרמניה, לשם ירדו הוריה כשמלאו לה 13 שנה. היא עובדת באירופה כבימאית לצילומי־פירסומת. מחזריה, מעשירי אירופה, לא הרשימו אותה. עם המחזרים שלה נימנו הבנים־התאומים של בעל־מניות גדול בתעשיית־המכוניות בגרמניה.

היא הכירה את הנרי בארץ. למחרת החליטו להתארס. הוא רומנטי ומאוהב מאוד, והודיע לה שהוא יוריד לה את הכוכבים מהשמיים. האירוסין ייערכו בהרצליה. אביו המאושר של הנרי עומד להגיע בימים אלה לארץ, כדי לנצח על החתונה המפוארת.

אנדה בורטס

הנרי זימנד

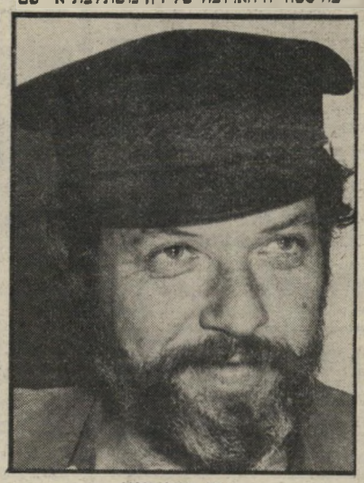
7 קראט יהלומים נוצצים

חתול במגפיים

החתול במגפיים.
ודן בן־אמוץ בנעליים.
מאמינים?

זה נכון. דן נאלץ לקנות נעליים, לנטוש את כל הנערות השוחרות לפתחו, ולטוס לארצות־הברית.

בהיסטוריה הארוכה של דן, משתלבת אי־שם

דן בן־אמוץ
בנעליים לחתונה

בתחילת הדרך אשה אמריקאית, **הלן**, וארבעה ילדים — חצי־חצי בנים ובנות.

קצת יותר מאוחר ארזה האשה את הילדים ואת עצמה וחזרה לאמריקה המעטירה. ועכשיו שימחה וששון, דן נעול נעליים מוביל את בנו לחופה.

מניו־יורק שמענו שהנעליים לוחצות, ובטיסה רחופה, שתגיע ב־1 באוגוסט, יחזור דן לארץ, יחלוץ את הנעליים, ויניח לבנות־העשרה לטפל בו ביעילות. אבל לא להידחף — אחת, אחת.

זינגל את זינגל

לפני 20 שנה פגש **משה זינגל**, עורך־דין צעיר בעל מישרד בשוק בצלאל בתל־אביב, את **אילנה ונסביץ**, בתו של אחד ממייסדי דובב. נוצר קליק וטראח, ואחרי שלושה חודשים — נשואין.

אם יצלמו אי־פעם „תמונות מחיי נשואין" מפרשת חייהם המשותפים, תלקקו את האצבעות. החברה הימרו ביניהם על פתיחת התיק זינגל נגד זינגל ברבנות תוך זמן קצוב.

אבל העניינים התגלגלו אחרת. הילדים — בן בצבא ובת (9) הוסיפו רבק, ולא הזיק גם הצ'ק המדובר ביותר במדינה, שקיבלה אילנה על חלקו של אביה בדובב, תשעה מיליון — וזה לפני חמש שנים!

משה שהתחתן עם מיליונים, עשה בעצמו מיליונים. ובעוד שבועיים יוצאים השניים בלוויית בתם הקטנה לירח־דבש מחודש בסקנדינביה, כשהם מותירים את מישרדם המפואר בכיכר מלכי־ישראל בידיים נאמנות.

אילנה, שעבדה עד כה במישרד נפרד, תצטרף אחרי הנסיעה למישרד של משה. בקיצור: תחת זינגל נגד זינגל — זינגל את זינגל.

חתונה ציורית מאוד

ביום שבת הבא יעמדו בעלת הגלריה, **עמליה ארבל**, והעיתונאי **עימנואל בר־קדמא**, חברה של עמליה מזה 15 שנה, ויקבלו את פני ידידיהם מעולם הציור, העיתונות והתיאטרון, שיבואו לחגוג את נשואי בתה של עמליה, **טלי** (22).

החתונה עצמה נערכה ביום הראשון בחוג המישפחה, שם קיבלו את הקהל עמליה ארבל ובעלה־לשעבר, הצייר **נחום ארבל**. נחום הגיע במיוחד מארצות־הברית לחתונה. לפני כשנה עבר נחום ניתוח־לב־פתוח. היתה זאת עמליה שתרמה לו דם וסעדה אותו ליד מיטתו, עד שחזר לאמריקה, שם הוא מתגורר עם אשתו האמריקאית ובנו.

עמליה ארבל רוקדת עם מנחם גולן
המחותנת

אילנה ומשה זינגל
שיתפוצצו

מי ריסה את מי?

(המשך מעמוד 9)

זה משול לאדם שלקח הרואין ולא ידע לעצור בזמן. זה היה פנטסטי. נוצר מצב שלאדם יש פתאום הון עצמי של 200 אלף דולר. הוא משקיע, שוב מגדיל את השקעותיו ל־800 אלף דולר, וכשמתחילה הנפילה והיהלומים מאבדים 50 אחוז מערכם, והרי הוא פושט רגל.

אני טוען שהבנקים עושים לאחרונה במניות מה שעשו קודם ביהלומים. ביהלומים נגמר להם הסוס. בשוק הניירות הם חייבים לתמוך בעצמם. הם פונים ומבקשים שיקנו את המניות שלהם ונותנים אשראי של 1—1.

לעומת דרכי המימון ביהלומים, ניקח תעשיה רגילה. לכל מיפעל תעשייתי המבקש אשראי, שולחים כלכלן שיבדוק את העסק. רואי־חשבון בודקים את הספרים, בודקים גם את חשבון ההון העצמי שלו ואת היחס בינו לבין האשראי המבוקש, לאיזה מטרות ישמש ומה מקור המימון, אחרי שמשעבדים אותו ואת כל רכושו שיעבוד קבוע ושיעבוד צף, אז רק מלווים לו את הכסף.

אין לי ספק שבתחום שבו אני התמחתי — הנאמנויות — הבנקים ידעו שאנשים רצים מבנק לבנק, עם אותה סחורה כדי לקבל מימון שוב ושוב.

שמאי הבנקים הם בעצמם סוחרי־יהלומים

בנק אחד בענף רץ היום לבית־המישפט, וטוען שהסחורה שבידו אינה מכסה את החוב. הם מקבלים צו כינוס נכסים זמני, בנוכחות צד אחד בלבד. הדבר נמסר לבורסה ומאותו רגע היהלומן מחוסל.

בכל תחום אחר של הכלכלה, אם מישהו חייב כסף, התהליך הזה צריך לעבור דרך פסק דין והוצאה לפועל, ואז יש מי שמעריך את הנכס, יש מכירה פומבית ויש מנגנון פיקוח.

במערכת הזאת של הנאמנויות והיהלומים הבנק לא צריך את המוסדות האלה. הבנק מפיץ ידיעה שהוא מעוניין למכור את הסחורה, ומי שיש לו כסף נזיל קונה את הסחורה במחירי מציאה. הקונה יודע שזה „פגר" וקונה במחירים שהם 50% מערכו, וזה אחרי שהיתה נפילה של 50% עוד קודם.

בחקיקה של חוק המישכון לא חזו סיטואציות כאלה כמו ביהלומים. הם לא ראו יהלומים משכון, לנגד עיניהם היו ניירות ערך.

השמאים של הבנקים, הם עצמם סוחרי יהלומים, ומותר להם גם להיות מתווכים בעת מכירתם. במיקרה הטוב מעורבים בדבר שלושה מעריכים. זאת ממש קליקה. היהלומנים כמעט חסרי־אונים מבחינה מישפטית. תוך שיבעה ימים הם חייבים לכסות את החוב.

עד כאן דבריו של עורך־הדין וינרוט.

החוב בשיאו הגיע למיליארד ו־300 מיליון דולר, כש־70 חברות החזיקו ברוב החוב (יש בענף קרוב ל־2000 עצמאיים) באותם 70 איש אין מעזים לגעת. מספרים על אחד היהלומנים הגדולים, שהשיב לבנקים: „תדרשו את החוב וכולנו ניפול — גם אתם וגם אנחנו." ומשום כך, אפילו בהערכת הפיקדונות שבידי הבנקים, מעריכים אחרת את היהלומים של בעלי־החוב הגדולים לעומת אלה של היהלומנים הקטנים, ואלה שיש בידם הון עצמי או שיכולים להשיג מימון, קונים את הפגרים של התעשיה.

זהו צידה האחד והעגום של תעשית היהלומים. אך לא כולם נפלו ולא כולם הגיעו לכונס הנכסים.

(על מקורות המשבר ועל הפיתרונות שמציעים ראשי הענף בכתבה הבאה).

סקס ויהלומים

(המשך מעמוד 45)

ובטיפשות, בלי לקבל טובת הנאה ובלי להכיר את ליסטר, הוא אשם בעבירה שיוחסה לו.

התובעת ביקשה עונש מאסר בפועל. היא הדגישה את חומרת העבירה של סחיטה באיומים ואת מעמדו החברתי של הנאשם.

הסניגור, שלמה תוסיה־כהן, ביקש את רחמי בית־המישפט. הוא הסביר כי הפרשה הרסה את ליסטר מבחינה חברתית וכלכלית. לדבריו היתה הנסיעה לאמריקה, שבגללה נדחה המישפט, לצורך בניית עסקים חדשים שם, מכיוון שאלה שבארץ נהרסו. הוא גם ציין כי בין ליסטר ושטרום היו יחסים של ידידות שעברו עליות ומורדות, ועל כן לא היה זה סיכסוך בין

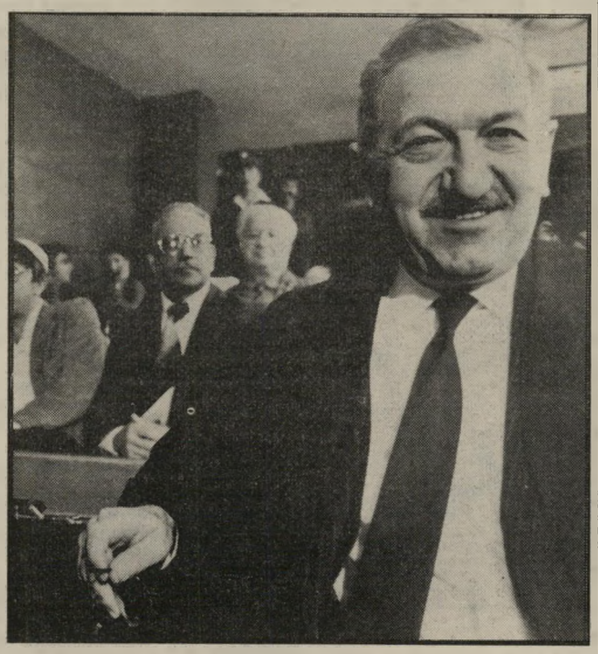
איך לא להתפקע

(המשך מעמוד 41)

כותבים. מתוך שלווה, מתוך שימחה, מתוך צער או יסורים. אם אפשר להחליט על פי הבעת פניו של אדם, הרי שאורפז כותב מתוך כאב.

שפינוזה אמר פעם, שאם ישאלו כושי איך נראה אלוהים, הוא יאמר שאלוהים הוא שחור. אם אני צריך להגיב מתוך מה אדם כותב, או יוצר אמנות, אני אומר שמתוך יסורים ומתוך בדידות. כי ככה זה אצלי. הרגשת הבדידות, הגלות וההידפקות על שערים סגורים היא תחושה חזקה מאוד בכתיבתי.

האם זה מחייב אותי בגלל זה לחיות בבדידות מוחלטת? אני לא יודע. אולי בגלל זה אני חי חיים סכיזופרניים. כשרמ חצי ממני

סניגור תוסיה־כהן
רחמי בית־המישפט

זרים, אלא כמעט עניין אזרחי בין ידידים. הוא גילה לבית־המישפט כי אחרי הגשת התביעה חזרו השניים להיות ידידים, ואף נכנסו לעסק חדש כשותפים. „הוא אינו מסוכן כל־כך, אם שטרום היה מוכן לחזור ולעבוד איתו אחרי כל מה שקרה", ציין הסניגור.

בית־המישפט חשב אחרת. השופט ולך גזר על ליסטר חמישה חודשי

הוא איים למכור סיפור ל„העולם הזה" — וברח מן המצלמה

מאסר בפועל ושיבעה חודשים על תנאי. הוא גם הטיל עליו מיליון לירות קנס. פרחי נידון לקנס של 500 שקל, מכיוון שהרשעתו עצמה היתה עונש גדול עבורו.

כאשר הסתיים הדיון וליסטר רצה לצאת מהאולם למיסדרון, חזר לפתע אחורה כנשוך נחש: „יש צלמת בחוץ, היא מחכה לך", אמרו לו חבריו שיצאו ראשונים. היהלומן, שניסה לסחוט מחברו באיומים כי הפרשה תפורסם בהעולם־הזה, היה רגיש מאוד לפירסומת כזו. הוא חיכה כמה דקות באולם, וחבריו גוננו עליו כאשר יצא סוף סוף, אך צלמת העולם הזה הנציחה אותו במצלמתה.

אילנה אלון ■

נמצא עם האחרים, או בבית עם האשה, עם שטף החיים היומיומי, והחצי השני נמצא כל הזמן בחוץ. משקיף, מתבונן, יוצר מרספקטיבה וכך גם הופך את חומר החיים ליצירה. אני כל הזמן שניים הנלחמים זה בזה. מילחמה בלי מנצחים ובלי מנוצחים. רק אם הקרב הוא חזק ביניהם, יוצא ספר טוב.

לפני כמה שנים הוא הוסיף לשם מישפחתו אורפז גם את השם אוורבוך, שם המישפחה שהשמיט לפני שנים רבות לטובת אורפז. אנשים הרימו גבה. אמרו שהוא מנסה לחזור הביתה לגולה. הוא מודה בזה. במילחמת יום־הכיפורים היה לו משבר. המילחמה הזאת היתה בעיניו מין עונש על ניפוח עצמי גועלי של אחרי מילחמת ששת־הימים. פתאום הוא ראה כמה יפים היו אבותיו החסידים בגלות, עם היידיש שלהם ועם התמימות שלהם. גבם הכפוף נראה לו מעניין ועשיר הרבה יותר מהקומה הזקופה מדי של הישראלים. ככה הוא חזר לאוורבוך. מתוך כבוד לגולה.

שלוש נשים היו לו במשך השנים. מכולן התגרש. ארבעה ילדים, שאף אחד מהם לא פנה לספרות, והוא מצטער על כך. למרות זאת, בנו־בכורו, זאב, הוא הקורא הראשון שלו, ואורפז מחשיב את דעתו ואת טעמו. מישפחה גדולה, שהתפזרה על פני כל הארץ והוא גר לבד.

הוא אינו רוצה לדבר על הנשים ועל הילדים, כי הוא אינו חושב שהם היו רוצים לשמוע מה אבא שלהם חושב עליהם, דווקא מעל גבי עיתון. הוא אינו פלייבוי. בשבילו שלושה גירושין זה כישלון וכאב. אנו שואלת אותו מי החבר הכי טוב שלו בעולם והוא עונה:

אני לא יודע. אני לא חושב שיש מישהו שמתאים למושג הזה. אולי בעצם אף פעם לא היה לי.

דניאלה שמי ■

חמרורים

נולדה ♦ בת, **ליבי**, לעורך־הדין **אמנון בן־דרור** ולאשתו **עדינה**, למישפחה שני ילדים נוספים, **יפעת** ו**הראל**. בן־דרור הודיע שירוץ לבחירות לנשיא לישכת עורכי־הדין, שנערכו לפני חודשים ספורים, ועורר תרהמה בקרב חבריו למיקצוע. ערב הבחירות הסיר את מועמדותו. עתה הוא נבחר מטעם המערך כמועמדם לרא־שות מועצת קריית־אונו.

חגג ♦ את יום־הולדתו ה־44 ח"כ המפד"ל וסגן־שר־החוץ **יהודה בן־מאיר**. נולד בארצות־הברית עלה לארץ ב־1962. בעל תואר רב ו־דוקטור לפסי־כולוגיה. נשוי **לסילים** ואב לארבעה ילדים. מכהן בכנסת מאז 1971. נכנס לבית־הנבחרים אחרי שאביו, **מאיר רוזנברג**, ח"כ המפד"ל אף הוא, נפטר.

בן־מאיר

חגג ♦ את יום הולדתו ה־47 העיתונאי **שלמה נקדימון**, כתב פוליטי בכיר בידיעות אחרונות. היה יועצו לענייני תיקשורת של ראש־הממשלה **מנחם בגין** בשנים 1978־1979. נשוי **לזהבה**, פרקליטה בכירה במחוז המרכז, ואב לשניים, **ישגב** ו**ויניב**. יצא לשנת־חופשה לפני ארבעה חודשים, ומועסק כיועץ לענייני תיקשורת של חברות **שאול אייזנברג** בארץ.

חגגה ♦ את יום הולדתה ה־52 אשתו של שר האנרגיה וה־תשתית **מיכל מודעי**. נול־דה בישראל, בשכונת מאה שערים להר־רים דתיים. בוגרת סמינר בית־הכרם בי־רושלים. חב־רת מטה הפ־עולה הארצי להתנדבות נ־שים לעבודה בצה"ל, יושבת־ראש סניף ויצ"ו בהרצליה פיתוח, ונשיאת ויצ"ו ישראל. נבחרה ב־1952 למלכת היופי של ישראל.

מודעי

חגג ♦ את יום־הולדתו ה־70 ראש־הממשלה **מנחם בגין**. נולד בברסט־ליטובסק, פולין. למד באוניברסיטת וארשה מישפטים. ב־1939 נכלא במחנה־ריכוז סובייטי. היה נציב בית"ר בפולין, ברח מהצבא הפולני ובא לישראל ב־1942. עמד בראש אצ"ל. ממייסדי תנועת חרות, נבחר לכנסת הראשונה ומאז מכהן בכל הכנסות. היה ממייסדי גוש חרות ליברלים ב־1965. כיהן כשר־בלי־תיק בממשלת הליכוד הלאומי, מערב מילחמת ששת־הימים ועד לאוגוסט 1969. היה ראש הליכוד מאז 1973 ובמאי 1977 נבחר כראש־הממשלה. סמוך להיבחרו לקח בהתקף־לב ואושפז בבית־החולים איכילוב בתל־אביב. מאז אושפז פעמים נוספות. אשתו, **עליזה**, נפטרה לפני שמונה חודשים. אב לשלושה: **בנימין זאב, חסיה ולאה**.

נפטר ♦ איש הנהלת בנק הפועלים וממפקדי ההגנה **שמואל ברקאי**. נולד באוקראינה, עלה לארץ ערב מילחמת העולם הראשונה, למד בגימנסיה הרצליה. בשנות ה־40 שימש כמפקד ההגנה בתל־אביב. ב־1948 היה מפקד המימשל הצבאי בדרגת סגן־אלוף. היה בשליחויות בחו"ל מטעם מישרד־החוץ וההסתדרות. הניח אשה ושלושה ילדים, אחד מהם, **רזי**, כתב קול ישראל בוושינגטון.

ג **ברתן צעיר**, שצעד באון ברחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב, משך את תשומת־ליבם של העוברים־ושבים. הוא לבש חולצה לבנה, פתוחה עד טבורו, שחשפה את חזהו השעיר, ומיכנסי ג'ינס מרושלים. לרגליו נעל מגפי־עור כבדים, ואת עיניו הסתיר מאחורי מישקפי־שמש רייבן. על כתפיו תלה מכשיר בלתי־מזוהה.

הגברתן הילך ברחוב כשהוא מביט ברגליהם של העוברים־ושבים, כאילו איבר משהו. אולי הוא סוחר־נעליים, אולי הוא פשוט מתעניין בריצוף המידרכות התל־אביביות?

לא זה, גם לא זה.

לצלמת העולם הזה, שהחלה עוקבת אחרי התנהגותו, התברר עד מהרה שהמדובר בבלש, המגלה עניין עיוני במעשיהם של ההולכים־על־ארבע.

היה זה עובד־ציבור, המועסק על־ידי עיריית תל־אביב בתפקיד רב־החשיבות: פקוח־הפרשות.

בצערי־בלש הוא נכנס לגן מאיר. בגן ישבו באותה העת זוג גברים על אחד הספסלים ושיחקו במישחק הש־

צלמת „העולם הזה" ערכה מירדף אחרי הבלשים שערכו מירדף אחרי כלבי הקאקי

בש. על ספסל אחר ישבו נשים קשי־שות, נהנו מהשמש השוקעת. בצד אחר של הגן שיחקו ילדים עם אמהותיהם.

במרכז הגן עמדו כמה בעלי כלבים, ששוחחו ביניהם. כלביהם התרוצצו על הדשא.

הבלש חדר לתוך סבך־השיחים שמסביב לרחבה, התגנב לאט־לאט לכיוון החבורה. בעלי הכלבים שעמדו על הדשא לא הבחינו בבלש המתקרב, כשבידו מצלמת פולרואיד.

בתנועה מאומנת הוא כיוון את המצלמה — ולחץ.

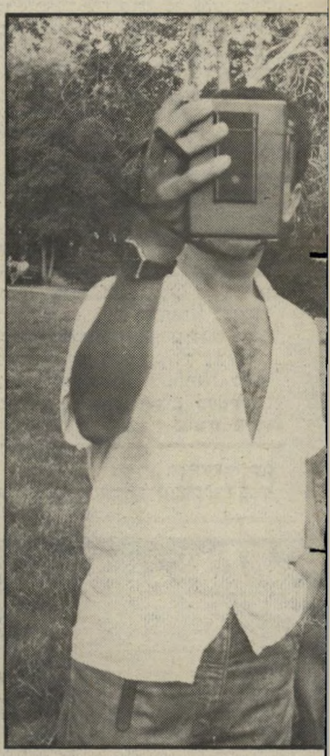
הבלש הצליח. ערשת־המצלמה קלטה, ממרחק של 20 מטר משם, רילב שעשה לתומו את צרכיו.

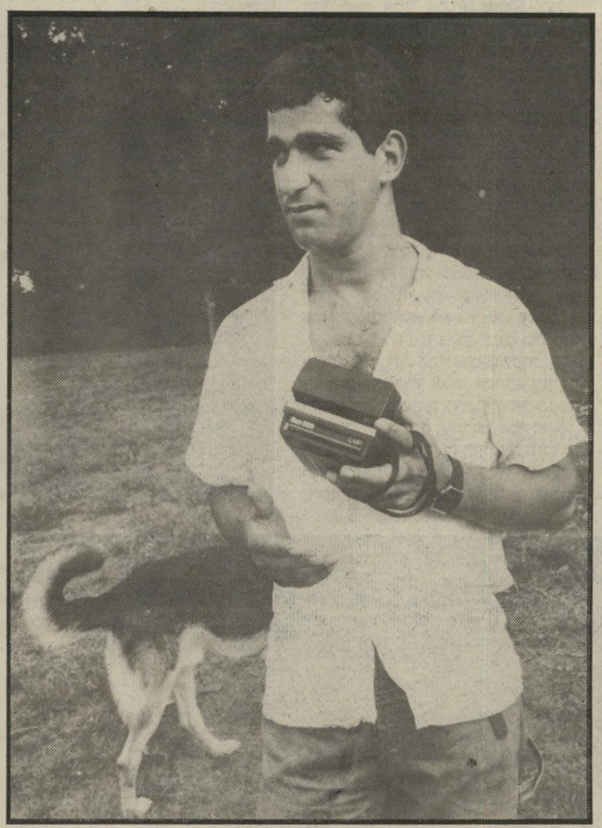
קנס דובי אוסטר קיבל קנס על כך שכלבת הקולי שלו עשתה את צרכיה בגן ציבורי.

צ'יץ' והבלשים
(בעיקבות הקאקי)

חשאי בלש העוקב אחרי ה־צואה של הכלבים בגנים, מסתיר פרצופו במצלמה.

החבורה אפילו לא הבחינה במעשה.

אחרי שסיים בהצלחה את החלק הראשון של משימתו, ניגש הבלש לבעלי־הכלבים ושאל: „של מי הכלב המצולם?" אחד הנוכחים, צעיר כבן 25, קרא מייד: „זה הכלב שלי." הבלש פנה אליו וביקש בטון סמכותי: „תן בבקשה את הפרטים שלך, תעודת־זהות, כתובת, שם."

„שמי גבריאל זילבר," ענה הצעיר, „למה?"

הבלש הגיש לו פיסת־נייר ואמר: „אתה תקבל זימון למישפט!"

זילבר המום שאל מדוע. „הכלב שלך חירבן בגן!" קרא בקול הבלש הגברתן.

„מניין לך שהוא עשה צואה?" התעקש גבריאל. „אני ראיתי," ענה הבלש, והציג לפניו את התמונה. אך בתמונה נראה בבירור רק דבר אחד — שהכלב כורע. קשה ללמוד ממנה אם צרכיו היו נוזליים או מוצקים — ואם בכלל.

החבורה, הנוהגת להיפגש בכל יום בשעה 5 אחרי־הצהריים בגן מאיר, התקהלה מסביב לבלש המוזר, ופנתה אליו בשאלות: היכן הוא עובד (תשובתו: „במישרד־חקירות פרטי, שהעירייה שכרה את שירותיו"), כמה כסף הוא מקבל („עבור כל שני דוחות אני מקבל 1000 שקל"), ומה ייעשה ברוח („אני לא יודע").

אחרי התקרית המוזרה בגן מאיר, עברה צלמת העולם הזה בכיכר־מסריק, ושם פגשה בעלת־כלב, יאירה יסמין, שעמדה ליד ארגז־חול וחיכתה שכלבתה תגמור לעשות את צרכיה.

סיפרה יאירה:

לפני כמה ימים ירד גיורא, בעלי, עם ורד, הכלבה, לטיול של אחר־הצהריים בגן. מתוך השיחים זינק אליו בחור, שהציג לפניו תמונה של הכלבה, וטען שהכלבה השאירה צואה על הדשא.

בעלי הנדהם שאל אותו: „נו אז מה?" הבלש ענה לו: „אני מהעירייה. תן לי בבקשה את הפרטים. תקבל דו"ח ותצטרך לבוא לבית־המישפט."

בעלי אמר לבלש שהוא טועה, כי הכלבה חולה, והיא עושה צואה רק פעם אחת ביום, וגם זה רק בעזרת חומרים משלשלים.

הבלש אמר שאת הסיפור הזה יספר לבית־המישפט. כשיזמן.

עד כאן דיברי יסמין.

העולם הזה התקשר אל דובר־העירייה, רוני רימון, וביקש את תגובותיו בקשר למילחמת־החורמה העירונית בצואת־הכלבים.

להלן שיחה־קאקי עם דובר־העירייה:

איפה אתם רוצים שהכלבים יעשו את צרכיהם?

זה לא בסדר שהכלבים מחרבנים על המידרכות. צריך למנוע זאת.

אבל המבצע נערך רק בגנים ציבוריים.

בגנים ציבוריים עוברים אנשים. את לא תרצי שקאקי של כלב ידבק לך לנעל, נכון?

מדוע מנעת „מהעולם הזה" להתלוות לבלשים?

כי זה היה רק בהתחלה, ולא רציתי פירסומת.

בעלי הכלבים טוענים שכך אי־אפשר לגדל כלב בתל־אביב.

זה לא נכון. הקמנו ארגזי־חול, ועכשיו אנחנו רוצים לפתוח במיבצע, שבעלי הכלבים יאספו את הקאקי של הכלבים מהמדרכות לתוך שקיות־ניילון ויזרקו אותן לפחי־אשפה.

בעלי־הכלבים ישמחו על כך. אבל הטענה שלהם היא, שאין די פחי־אשפה.

על כך הם לא יכולים לבוא בטענות. יש מספיק פחים.

כמה פחי־אשפה יש בתל־אביב?

אני לא יכול לנקוב במיספרים.

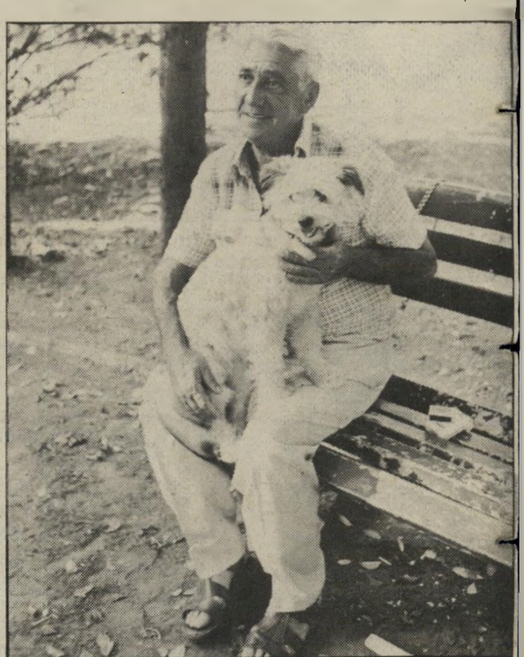
הבלשים במיבצע זה הם כלבנים מומחים? הם יודעים, למשל, שבלבות מטילות שתן וצואה באותה התנוחה? כיצד הם יכולים לדעת אם היא עושה צורך גדול — ולכן יש להטיל על בעליה קנס, או רק צורך קטן — ואז היא פטורה.

בצילום רואים את התוצאה.

אבל בתמונה ממרחק של 20 מטר לא רואים את הצואה של הכלב, אלא רק כלב כורע.

בית המישפט יחליט, אם הוא עשה קאקי או פיפי.

ציפי מנשה ■

קנס סולומון צדקויאן סיפר: „כשהבלש הציג לי את התמונה של הכלב, הודיתי לו. אבל הוא דרש ממני לשלם קנס בסך 250 שקל." הבלש מצלם במצלמת פולרואיד.

גדר „אנחנו דורשים שיעשו גדר בתוך הגן, כך שהכלבים לא יציקו לילדים המשחקים." אמרה ענת קריס, „ושצ'יץ' יחסוך את כספי העיריה בכך שלא ישלם לבלשים."

קנס יאירה יסמין, בעלת כלבה שקיבלה קנס, טוענת: „הכלבה שלי חולה, ובקושי עושה את צרכיה, היא מקבלת חומרים משלשלים, ועושה את צרכיה רק בבוקר."

הם פוגעים גם בזמרים

השופטת הוציאה
צו מניעה ורק
אז הסכים הזמר
להמשיך בהופעה

התעלפויות צעירה מובלת על־ידי איש־הביטחון לתחנת העזרה הראשונה, אחרי שאיבדה את הכרתה. למעלה: סטיוארט במיטבו. הוא השתמש ב־50 מגבות במשך ההופעה.

אכסטאזה צעירים אחוזי אכסטאזה תת־ התנועעו כחולי ירח לקול שירתו של סטיוארט. תופעה כזאת עוד לא נראתה בישראל.

הצעירים שרו יחד עם הזמר, שהפסיק את שירתו והאזין אם שרים את כל המילים לשירי הפופולריים. הוא אמר שמעולם לא פגש קהל כל־כך חושני.

רוד סטיוארט עמד על הבימה, נוטף זיעה, ונתן את הנשמה שלו. לפתע, ללא כל אזהרה, החלו חפצים להתעופף מכל עבר. זיקוקי דינור גפרורים בוערים, פחיות בירה מלאות וריקות.

סטיוארט איבד לשנייה את עשתונותיו, הוא לא הבין את התנהגות הקהל, שנראה אוהב ונהנה מהמופע. הגיטאריסט שלו חטף פחית בירה מלאה בראשו. סטיוארט התחיל לברוח מהקהל, כשהמוסיקאים המלווים אותו קוראים: „היזהר, זה בא משמאל! זה בא מימין!"

ואז זה קרה: אחת הפחיות פגעה בבירכו ופצעה אותו. „הוא נכנס לקריזה," מספר האמרגן חיים סלוצקי, שהביא אותו לישראל ביחד עם שמואל צמח. „הוא ידע שהקהל אוהב אותו, הוא לא הבין למה הם עושים לו את זה. זה לא שהוא לא הצליח להדליק אותו. הוא שאל אותי אם זה מינהג אצלנו לזרוק פחיות על מי שאוהבים."

רוד סטיוארט ירד מהבימה. הוא היה מאוכזב מהקהל ורצה להפסיק את המופע. אחת הגירסות מספרת כי האמרגן שמואל צמח התחנן לפניו על הברכיים שימשיך את ההופעה. „אתה יודע מה יקרה פה כעת אם לא תמשיך לשיר?" אמר על פי הגירסה זו צמח.

חיים סלוצקי טוען כי סטיוארט לא רצה להפסיק את ההופעה. „אצל סטיוארט," אומר סלוצקי, „יש חוק: לא מפסיקים הופעה באמצע. הוא נתן בדיוק על השעון שעה וחצי של הופעה. אבל הוא לא נתן את עצמו."

הוא גם לא נתן בררן. ביום החמישי בערב פחד רוד סטיוארט מהקהל. הוא לא העז להתקרב אליו, התחבא מאחרי התיזמורת ולא העז להתקרב אל הגשר שאמור היה לקרב אותו אל תוך הקהל.

ברגע שבו גמר את ההופעה וזיקוקי הדינור הופעלו, הוא רץ ביחד עם המר סיקאים שלו, כולם עטופים בשמיכות כדי למנוע התקררות, אל האוטובוס שהמתין להם ומיהר להסתלק למלון דן אכדיה שבו שהה. כל אותה שעה היתה אשתו אלנה על בימת מערכת־הקול שהוצבה באמצע רחבת הדשא של האיצטדיון, אך גם היא חשה שמשהו קרה לבעלה ומיהרה אל מאחורי הקלעים.

צו מניעה

אז החל מרוץ מטורף נגד הזמן. רוד סטיוארט הודיע, על פי גירסה אחת, שהוא לא יופיע באיצטדיון רמת־גן בהופעה השנייה במוצאי־ השבת. הוא באמת ובתמים חשש לחייו. מנהלו האישי, ברוס לם, הודיע לאמרג־ נים בשפה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי אם הם רוצים שסטיוארט יופיע, עליהם למצוא פיתרון מיידי לבעייה.

חיים סלוצקי התייעץ עם עורך־דינו, משה ברנובסקי. לבסוף

לזרוק מכל הבא ליד

בערב ה־הופעה ה־ראשון השליך הקהל על רוד סטיוארט מכל הבא ליד: גפרורים בוערים, זיקוקי די־נור ופחיות בירה מלאות וריקות. בהופעה השנייה, אחרי שהוצא צו מניעה של השופטת ואחרי שהקהל הוזהר מראש, הושלכו לעברו כובעים, חולצות ופרחים. סטיוארט נבהל וברח מהחפצים הרבים שהושלכו לעברו בערב הראשון.

הוחלט לגשת ביום השישי בערב לביתה של השופטת אחיטוב, ולהוציא צו מניעה נגד הכנסת משקאות חריפים ומשקאות קלים בפחיות לשטח האיצטדיון.

השופטת נתנה את הצו, עם אפשרות לבעלי־המיזנונים לבוא לפניה ולהתנגד לו עד לשעה 11 בבוקר למחרת.

בינתיים נפגש סלוצקי עם בעלי־המיזנונים, ואמר להם: „אתם יכולים להתלונן, אבל לא יעזור לכם שום דבר. בואו נפתור את הבעיה ביחד.“ סוכם שבעלי־המיזנונים ימכרו משקאות קלים בבקבוקי־פלסטיק פתוחים, וכי משקאות חריפים כלל לא ימכרו, כולל כמובן בירה.

ביום השישי בצהריים הועבר לרוד סטיוארט העתק מתורגם של צו־המניעה. התקיימה פגישה במישטרה והוחלט לקיים את הצו ככתבו וכלשונו. הצו ריצה את סטיוארט, אך הוא סבל מכאבים בבירכו הפגועה.

סלוצקי הזעיק אל הזמר הפצוע את הד"ר יעקב נרובאי, סגן־מנהל המחלקה האורתופדית בבית־חולים תל־השומר, שציוה על הזמר מנוחה והרגיע אותו. אחרי שקיבל את טיפול הרפואי השתפר מצב־רוחו של סטיוארט. הוא ירד עם אשתו ושני ילדיו לרחוץ בבריכת מלון אכדיה, ובליל שישי יצא עם אשתו ועם שומר־הראש שלו לארוחת־ערב במיסעדה הרוסית רוסלקה שבטיילת.

מתחשב בדתיים

חברי להקתו לא נשארו לבד. כמו אשתו של סטיוארט, שהגיעה לישראל כדי לבלות כאן חופשה עם בעלה, הגיעו גם נשותיהם של שני נגנים בתזמורת, ואילו האחרים מצאו להם גרופיס ישראליות, שחיכו להם במלון דן בתל־אביב, שם התגוררו חברי־הלהקה.

רוד סטיוארט גילה בקיאות מפליאה בכל מה שקשור בישראל. הוא סיפר שבכל אמצע־התיקשורת שאלו אותו אם אינו פוחד להופיע בישראל. הוא אמר שלא רק שאינו פוחד, אלא שישראל היא הארץ היחידה במסעו שבה הוא מתעתד לבלות חופשה עם אשתו וילדיו. אשתו סיפרה כי ביקרה בישראל בביקור פרטי לפני שנתיים.

נהגו של סטיוארט ערך איתו טיול ברחובות תל־אביב, והשניים ירדו בכיכר המדינה וברחוב דיזנגוף והסתכלו בחלונות־הראווה. ביום הראשון הוסע סטיוארט לטיול לים המלח, מצדה וירושלים. הוא סיפר כי היתה לו דוברת שבילתה חצי שנה בקיבוץ בישראל, ושהיא סיפרה לו על מה שקורה כאן. הוא אמר שההיסטוריה של העם היהודי קרובה מאוד לליבו וכי הוא מתעתד לבקר במחנות ריכוז בעת מסעו לגרמניה.

כשנשאל חיים סלוצקי אם השתמש סטיוארט בכל הדברים המטורפים שביקש בחוזה שלו, הוא אמר שהזמר מזיע כמו מטורף והשתמש בכל חמישים המגבות שביקש. הוא השתמש גם בארבעת קווי הטלפון שהוצבו עבורו על הבימה. אמרגניו תיכננו דרכם את המסע בדרום־אפריקה.

סלוצקי סיפר: „הוא בחור שקט מאוד, רגוע מאוד ובלי שיגעונות מיוחדים. גם לכל המשקאות שהתבקשנו להכין היה שימוש. הם שותים המון, גם סטיוארט וגם הלהקה. הוא מיקצוען, הבודק באלאנס וקול בעצו. ביום החמישי הוא הגיע לאיצטדיון רמת־גן ב־3 אחר־הצהריים כדי לבדוק את מערכת הקול. בשבת בקושי שיכנענו אותו לא לבדוק באלאנס, בגלל הדתיים בבני־ברק הסמוכה הסברנו לו והוא הבין, ובמקומו עשו את הטכנאים שלו.“

קהל חושני

על ההופעה בשבת נכתב כבר כל מה שיכול להיכתב. סטיוארט עצמו סיפר במסיבה שנערכה לכבודו במיסעדה בהרצליה שהיתה זו אחת ההופעות הטובות בחייו. „מעולם לא פגשתי קהל כל־כך חושני,“ אמר. ההופעה בישראל היתה חשובה לו מאוד. ביום השישי נשאר בחדרו במיוחד כדי לצפות בכתבת הטלוויזיה עליו. שלא כנהוג, הרשה לטלוויזיה לצלם בהופעה, אך אסר על הצוות לצלם מאחורי הקלעים.

בשבת הוא הגיע להופעה שלושת־רבעי שעה לפני תחילת הקונצרט, באוטובוס מיוחד. האוטובוס אסף אותו ממלון דן אכדיה ונסע לתל־אביב לאסוף את הנגנים. בחוזה היה סעיף שקבע כי האוטובוס יחכה במצב של סטנד־בי, עם נהג ודלתות פתוחות, במשך כל ההופעה למיקרה חירום.

זיקוקי הדינור שנורו בסוף ההופעה נועדו לאפשר לאוטובוס להסתלק כל זמן שהקהל נמצא עדיין באיצטדיון. המוסיקאים וסטיוארט זינקו מהבימה, עטופים בשמיכות, לתוך האוטובוס וניידת של מישטרה פילסה את דרכם.

להופעה במוצאי השבת באה אשתו אלנה עם שני ילדיהם, אך כעשרים דקות לפני תום ההופעה חזרה למלון דן אכדיה כדי להשכיב את הילדים לישון. סטיוארט הגיע מאוחר יותר, התקלח והם הלכו לבלות במיסעדה.

חוויה גדולה

לישראל היא הגיעה שעתיים לפני שהגיע המטוס של בעלה. מהשדה היא נסעה להשכיב את הילדים במלון ובזמן שהאומנת הצמודה שבאה איתם טיפלה בילדים, היא חזרה לשדה לפגוש את בעלה.

רוד סטיוארט עזב את ישראל ביום השני, במטוס חכור לדרום־אפריקה. הוא היה מרוצה. לאמרגנים שהביאו אותו אמר כי היתה זו אחת החוויות הגדולות בקריירה שלו. הוא שכח את תקרית הפחיות. ובירכו הפסיקה להציק לו. למרות שהרופא יעץ לו לראות רופא גם בדרום־אפריקה.

„כשבאתי לישראל שאלו אותי אם איני פוחד מהמילחמה, מיריות ומטנקים, לא תיארתי לעצמי שאצטרך לפחוד מפחיות בירה,“ סיכם הזמר את ביקורו.

שרית ישי ■

אחד לקה בהחקר־לב

צעירה מתעלפת מובלת אל תחנת העזרה הראשונה. המתעלפים הועברו מתחת לבימה החוצה. גבר בן חמישים לקה בהתקף־לב ונשלח על־ידי הרופא התורן בניידת של שח"ל לבית־החולים ביילינסון. הוא יצא מכלל סכנה.

טירוף

צעירים נכנסו לטירוף חושים, רקדו ושרו. צעירה חולת אסטמה קיבלה התקפת חנק ונזקקה לטיפול דחוף. היא הובלה על־ידי אמבולנס לחדר־מיון, שם קיבלה טיפול ושוחררה לביתה.

הבורסה

מאת מאיר תדמור

שוק המניות בעיקבות המשק

תעזוב אותי, לא רוצה לשמוע, אני כבר מכיר את הסיפורים שלך, די, נמאס, אתה מפסיק או לא?

תצחקו, האיום עזר. שוב לא הייתי נאלץ לשמוע הרצאה מתוחכמת על מה שקורה בבורסה. לי יש מקורות מצויינים — הדו"חות הפנימיים שהכותרת שלהם היא "פנימי", "לשימוש פנימי" ולפעמים גם "פנימי בהחלט." היום עליתי לדרגת חכם של בורסה, ואני אפילו יכול לספר לכם שאני מסכים עם הניתוחים של מחלקות־המחקר של הבנקים, אלא מי? וגם עם מנהלי המחלקות לניירות ערך. מתברר שהבנקים עשו גם קרטל על המידע מהבורסה. כולם מתנבאים בסיגנון אחד, אבל מתכוונים בסעיף ההמלצות לקנית מניות בנקאיות למניות של עצמם, אלא של מי?

ובכן, במקום לעייף אתכם ולקרוא חמישה חוזרים פנימיים בהחלט, אני מכין תקציר מיוחד לשימוש פנימי ופרטי שלכם. יש בתקציר הזה מעלה אחת טובה: הוא לא נותן עצות אבל בהחלט נותן נושאים למחשבה.

מעניין, כולם כותבים ששנת השיא של 1982 לא תחזור. את זה כבר אמרתי לפני כמה שבועות, אך לא האמינו, וכמה חברי"ה חסרי אמונה, אבל עדיין עם ממון — אז — נכנסו ויצאו על אלונקות. במקום אלונקה אפשר להשתמש גם בפרגוד. איך, איך, אכלו אותה עם שני מ' ועוד 40% למטה בשבוע אחד, יותר מהר מהאינפלציה בחצי שנה. הם עשו את זה בשבוע.

נחזור לעניין, כתוב בסקירה של הבנק: כפי שלא ניתן היה לחזות את תחילת המפולת, כך גם כיום קשה לחזות את תחילת ההתאוששות.

איזה מילים! ויש שם עוד משהו: כל נסיון מלאכותי לאושש את הבורסה נדון לכישלון. אז מי שרוצה להשתתף בחגיגה של הכישלון תפאדל, ייכנס, אבל לצאת בווילון של פרגוד, מה לעשות, אלה החיים ותראו מה עשו לנו מהבורסה, אלוהים ישמור.

יש עוד אחד מה"פנימי בהחלט", אבל זה של בנק אחר: ציבור המשקיעים אינו מגלה התעניינות בפעילות בבורסה, נחלתם הבילעדית כמעט של המוסדות הבנקאיים, מנהלי הקרנות והסוחרים. בקיצור — מוכרים אחד לשני, גם זבל במיסגרת של עיסקות חבילה. המישפט האחרון הוא שלי, לא של הבנק.

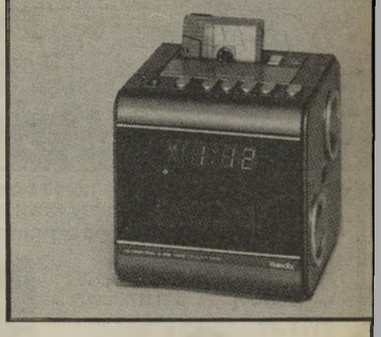
אני חייב לסכם בניתוח לעניין שהכין בנק אחר, המצייר את המצב האמיתי: המשבר בבורסה עולה בקנה אחד עם המצב שבו נמצא המשק הישראלי, ואי הוודאות המלווה אותו בכל הקשור למהלכים כלכליים אפשריים בעתיד הקרוב: פיחות ריאלי, קיצוץ בתקציבי המישרדים, הטלת מיסים. המשקיעים מעדיפים בדרך־כלל לבסס השקעתם בנכסים צמודי מט"ח, על פני השקעה במניות. עד כאן ה"למה" ומכאן ה"מה".

רמת השערים הנוכחית של חלק מן המניות, מהווה בסיס סביר להשקעה. סביר, זה יופי של מילה. דבר אחד בטוח, לכל המניות האלה עם בסיס סביר, יש עוד לאן לרדת, ואז, אם לא איכפת לכם, הסבירות תהיה גבוהה יותר.

יש שם עוד המלצה הגיונית, ובכוונה אני לא משתמש במילה סבירה. בראי להשקיע בחברות המצטיינות במרכיב גבוה של ייצוא. זה בסדר. אבל בינתיים, כל זמן שהייצוא יורד והדולר עולה, אני הייתי משקיע בדולר. כן, מה יש, הציבע לא מתאים?

קובייה לכל עת

קוביית פלא חדשה. לא לפירוק, גם לא להרכבה. בקוביה הזו יש הכל. גלן קסטות, אזעקה לעורר נרדמים, רדיו הקולט שידורים רגילים של א־אם, אף־אם ואפילו שידורי טלוויזיה, את הקול. יש שם גם שעון מאיר, זמזם

שעון טיים רדיו
וגם צלילי טלוויזיה

מנדנד, בעל פעולה כפולה: אחת לגבר ואחד לאשה. מצוייד בסוללות המוריעות על סוף דרכן או כוחן. יש מקום לאוזניות, ואפילו האנטנה טלסקופית. הרמקול הוא של 3 אינץ'. ועוד כל מיני פרטים טכניים הכלולים במחיר. הגודל: 15 על 15 על 15 סנטימטרים. ולמי שמקשה — הגובה, הרוחב, והעומק שווים. וכל זה שווה איזה 90 דולר, עדיין בלי מכס. ובמישקל של 1.5 קילוגרם בלבד.

מזגנים למרצדס

מרצדס זו מכונית. השם מדבר בעד עצמו. מתברר שהמזגן האוריגינלי של מרצדס מיוצר בישראל. כולו, על חלקיו הגדולים והקטנים. זה לא סיפור שסיפרו לי. ראיתי במו עיני איך מייצרים בארץ מערכת מיזוג־אוויר למכוניות מרצדס. שולחים למיפעל שם, בגרמניה, ושם מרכיבים את המזגן בקו הייצור. וזה הדבר החשוב.

אם מרצדס קונים אצל "אלכס אוריגינל" מזגנים לרכב, סימן הוא, שהמזגן הוא מזגן. ויש לו, ובצדק, לאלכס הזרביץ מייסדו ומנהלו של המיפעל, במה להתגאות. ועוד משהו: כשני־שליש מעשרת אלפים המזגנים שהוא מייצר מיועדים לייצוא.

יכול להיות שמה שכתוב נשמע כמו מדור פירסומי באחד מעיתוני הערב. אך יש הבדל — אני לא עוסק בפירסום. הייתי במיפעל, ראיתי את קווי הייצור של מזגנים למכוניות שונות, ראיתי את הגאווה על היכולת לייצר מזגנים לרכב שהם מהטובים בעולם, עם פטנטים שאפילו הא־מריקאים מחקים. ראיתי מיפעל שכמותו מ־מעטים לראות בארץ. נקי, מסודר, מטופח, ממוחשב, מאורגן. ואני חייב לומר, או ליתר דיוק לכתוב, שאילו היו לנו אלף משוגעים לדבר, באלף מיפעלים המעסיקים עד 100 עובדים, כמו זה, היתה ישראל עולה על דרך המלך. הצרה היא שאין אלף, יש רק מעטים.

מנב"ל הזרביץ
מזגן לכל מכונית

לעומת זה, יש הרבה מיפעלי ממון, הטוחנים מניות ואיגרות־חוב וניירות־ערך אחרים. שני דברים אמר לי מנהל המיפעל: אין מיגבלה טכנולוגית לייצור מזגן לכל רכב, אפילו לרכב עם מנוע של 600 סמ"ק ופחות. דבר שני: למה מפרסמים בארץ שאפשר לקנות מזגן אוריגינלי של רכב זה או אחר? אין דבר כזה. אוריגינל הוא זה הבא עם המכונית. שעון זהב שאיננו מזהב, גם הוא מראה את השעה המדוייקת. אבל הוא לא מזהב. חוץ מזה, בקיץ תמיד יותר טוב לנסוע במכונית ממוזגת אוויר.

מקום ראשון לתערובת

בשבוע שעבר פירסמה חברת דן אנד ברדסטריט, העוסקת בייעוץ כלכלי, נתונים מעניינים על 100 החברות הגדולות ביותר בארץ, החברות התעשייתיות. ורשימה נוספת של כל החברות הגדולות בענפים שונים. ער כאן ההקדמה. ועכשיו ניגש לעניין עצמו, שבגללו האריכתי בהקדמה.

באמריקה נוהגים להשוות, בין יתר הדברים שמשווים, את מה שקרוי מכירות לעובד. בקיצור: מחלקים את ההכנסה ממכירות במספר העובדים במיפעל והתוצאה היא, התפוקה לעובד, או המכירות לעובד ואם תרצו, הפריון לעובד.

הנה כמה דוגמאות מעניינות לפי ענפים. מתברר שבענף הטכסטיל, המכירות השנתיות לעובד הן 0.7 מיליון שקל. כמעט הנמוך ביותר.

בתכשיטים תפוקת העובד היא 2.3 מיליון שקלים בשנה. כל הענפים המופיעים ברשימה אינם מצטיינים במחזור מכירות גבוה לעובד. בדרך־כלל עד 3 מיליון שקלים בשנה.

יש לכם שלוש דקות לנסות למצוא באיזה ענף התפוקה לעובד היא פי כמה גדולה יותר מכל ענף אחר. בענף תעשיות לבעלי־חיים היה סך־הכל של המכירות ב־1982 ארבעה מיליארד שקלים. הענף העסיק כ־1600 איש. כל עובד הגיע לתפוקה של 13 מיליון שקלים. זה הרבה מאוד, גם אם נהמוך אותם לדולרים.

הצרה היא שמכון לתערובות זה לא מכולת, אי־אפשר לפתוח כזה, למשל, במגרש החניה של היכל התרבות. או במיגרש של איצטדיון הכדורסל ביד אליהו. חבל.

רוטשילד התרגז

לפני שלושה שבועות הייתי בירושלים, והסתובבתי במיסדרונות מישרד־האוצר. הת־עניינתי מה יקרה ל"עיסקת המאה" של החברה לישראל וכלל. אמרו לי שהעניין מסוכם, לקונה (כלל) לא יהיו הטבות מס. הם יקנו את החברה בלי ההטבות. כשיצאתי מהבניין תפס אותי אחד, שהיה חייב לי איזה טובה. שאלתי אותו מה יהיה בעניין הזה. אמר לי, תשמע: הברון רוטשילד התרגז, זה לא סוד. אומרים שהוא ביקר אצל ראש־הממשלה, שטילפן אל שר־האוצר ושאל: היתכן כך להעליב את נכדו של הנדיב הידוע? היתה מהומה קטנה. ויש גם פשרה. ההטבות לא יבוטלו. כלל התחייבה לא לנצלן.

ומה עם המכפיל?

הפעם זה יהיה חידון. כשבוע שעבר התווכחתי עם אחד מעמיתי. הוא אמר שמכפיל זה דבר חשוב. חשוב למשקיע. אני אמרתי שמכפיל זה חשוב לבעלי המניות העיקריים בחברה. ואני בטוח שאתם תסכימו איתי. ועוד משהו: אפילו מכפיל דולרי אינו משנה את התמונה. לא בארץ.

מה המשותף למניות הבאות: מירב, אוצר השלטון, לאומי לתעשיה, ירדנית 0.5, סקיוריטס, לודזיה 0.4, כבלי זיון 0.5, פטרוכימיים, קליל, תיא, תעל, אלרן, פריון? לכולן מכפיל נמוך מ־5 ולפריון היה מכפיל של 2.4 ב־20.7.83. באותו תאריך היה משהו משותף למניות הבאות: בלל, איגוד, דיסקונט, מיזרחי, פועלים, טפחות, אלרון, נכסים ובנין. בכולן היה המכפיל גבוה מ־10 ובחלק אפילו מכפיל 15. נו אז במה נשקיע במכפיל הידוק עם התחימה של שר־האוצר האמריקאי.

ריבית או אוברדראפט

בחור חרוץ בשם גבי קמחי עם תואר מוסמך, שלח לי חוברת מעניינת — לוחות מקדמי גילום ריבית. או במילים פשוטות, אם אני קונה, או רוצה לקנות, נניח מקרר חדש, יש לי שתי אפשרויות: לשלם במזומן או בתשלומים. מה יותר כדאי? טוב, את התשובה הידועה, שהכי טוב שהדודה או החותנת תקנה לנו, כבר שמעתי.

ובאמת מה יותר כדאי? בשביל זה ישנה החוברת. שם מסבירים איך לחשב, ואם הריבית על התשלומים גבוהה יותר מהריבית על האוברדראפט בבנק, כדאי לקבל הנחה על מזומן ולהשתמש בשרותיו של הבנק. ותאמינו לי, ההבדל יכול להגיע לאלפי שקלים.

שירותים מסווגים

עוד מישהו שלח לי חוברת. לא רק לי, גם לעיתונים אחרים. גם עליה אני ממליץ. גם פה אפשר לחסוך טלפונים, עצבנות וריצות ואפילו כסף. החוברת מכילה רשימה מסווגת, לא חשאית, של בעלי מלאכה ונותני שרותים באיזור תל־אביב והמרכז. אם אתם דווקא רוצים לקנות או להתקין, או לתקן, לשפץ, לבנות, להבריק, לבטח, לאטום, לחטא, לחמם, לשתול, לצבוע, לסייד, להאיר ולטלפן — יש לכם את כל מה שדרוש. אגב, שם המדריך הוא דיור. מכיוון שאין עליו מחיר, בטח מחלקים אותו חינם. אבל קשה לדעת איפה. אולי באגודה לתרבות הדיור.

תסריטים של אש"ף

(המשך מעמוד 31)

רבית וברצועת־עזה, והתפתחות זו עלולה להוביל לגירוש המוני של העם הפלסטיני משטחים אלה. סוריה מנסה להשמיד את ישותו המדינית העצמאית. ארצות־הברית מקדשת, למעשה, מילחמה טוטאלית על הפלסטינים, ולמרות הצהרות־סרק שונות הולכת אירופה המערבית בתלם שלה. כמה מארצות־ערב אוהדות את הנהגת אש"ף (בין השאר: סעודיה ומדינות־המיפרץ, מארוקו, תוניסיה, אלג'יריה), אך אף אחת מהן אינה יכולה או אינה מוכנה לעזור לה באמת.

מבחינה פלסטינית, מהסירה ביותר דווקא עמדת הסובייטים. בימי המצור על ביירות לא נקפו הסובייטים אצבע כדי לעזור לפלסטינים, ולא קיבלו על עצמם אף את הסיכון המיד־ערי ביותר למענם. עתה הם תומכים למעשה בסוריה

וושינגטון ומוסקווה מברכות שתיהן על השלום

ותומכות שתיהן בניצים בלבד

וב־"מורדים" (שבראשם עומד מי שהיה ראש האגף הסרי־סובייטי באש"ף), הם תובעים מערפאת כניעה ללא־תנאי לסורים.

הדר־משמעיות של הסובייטים בעולם הערבי אינה חדשה. מזה עשר שנים, מאז גורשו ממצריים, הם משחקים מישחק כפול: בעוד שהם מפרסמים תוכנית־שלום מצויינת (ערובות לביטחון ישראל, הקמת מדינה פלסטינית שוחרת־שלום לצידה), הם תומכים למעשה באויבים הקיצוניים ביותר של השלום בעולם הערבי: מועמר קד'אפי, חאפט' אל־אסד וכעת ה"מורדים" באש"ף, התובעים בגלוי לזנוח כל מחשבה על פיתרון של שלום, ולחזור למאבק המזויין כאל הדרך היחידה. מבחינה זו יש דמיון מפתיע בין הסובייטים והאמריקאים, המפטפטים גם בלי־סוף על השלום, בעודם תומכים למעשה בניצים הקיצוניים בישראל.

מול מיקבץ כזה של אויבים, יכול היה מצבם של הפלסטינים להיות מיואש. אך הוא רחוק מלהיות כך: כי עצם קיומם הלאומי, מישקלם הסגולי של ארבע וחצי מיליון פלסטינים בארץ ובפזורה, המישקל המדיני של אש"ף הלגיטימי, אחדותם הבסיסית ודבקותם בשאיפה לזהות לאומית ולעצמאות — כל אלה מעניקים להם כוח רב. יאסר ערפאת מסמל את כל התכונות האלה, ובזה סוד כוחו.

הסורים ודומיהם יכולים לפגוע בעם הפלסטיני מה ושם, להזיק ולעצור — אך לא לאורך זמן.

העז והמחוק

לך תכן שמעז ייצא מתוק.

אמנם, יתכן כי הדברים יתגלגלו כך שאש"ף ילקק במשך זמן־מה את פצעיו, ואולי אף ינסה להתחרות עם ה"מורדים" בסיסמות קיצוניות. אך אין הדבר נראה כיום כך.

סביר יותר להניח כי פרישתם של כל הקיצוניים, הסוכנים של סוריה ולוב ואש"ף־הסרוב הקנאיים, תאפשר סוף־סוף לרוב הדומם באש"ף ובעם הפלסטיני לתת לערפאת את יפוי־הכוח הדרוש כדי לנהל מדיניות־שלום חד־משמעית ובלתי־נרתעת.

השבוע אמר ערפאת כי הוא שוקל את הקמתה של ממשלה פלסטינית גולה — רעיון שהועלה לא־פעם על־ידי ידידי הפלסטינים בעולם, וגם על־ידי פעילי שלום ישראליים. ברור כי צעד כזה פירושו עליה חד־משמעית על דרך המשא־ומתן, במיסגרת הלגיטימיות הבינלאומית, ולמען פיתרון של שלום. אחרת אין ברעיון זה כל הגיון.

בעבר נמנע צעד מכריע זה על־ידי המיעוט הקיצוני באש"ף, שראה בו — בצדק — צעד לקראת שלום עם ישראל. אך גם ברית־המועצות התנגדה לו, מפני שלא רצתה להיות נאלצת להכיר בממשלה כזאת. יש לה לכן סיבות טובות מאוד משלה: כל העמים שנכבשו על־ידי הסובייטים במילחמה האחרונה, כגון הליטאים והאסטונים, שואפים להקים ממשלות כאלה, והדוגמה הפלסטינית עלולה לחזק בליבם רעיון זה.

האפשרויות רבות, ואין לדעת איזה תסריט יתגשם במציאות. רק דבר אחד בטוח: כלי־התקשורת בעולם ובישר־אל, שכבר קברו את אש"ף אלף פעם ופעם, יצטרכו להמשיך בתחבבי זה גם להבא. כל עוד לא תיסתר הבעייה הפלסטינית, לא ימות גם אש"ף.

גיבשטיין - שערורייה חדשה

גיסתו של ראש העירייה טוענת בבית־המישפט שהוא ובעלה עשו קניה כדי שלא לשלם לה מזונות

הגנים

השערוריות רודפות את ראש־עיריית ראשון־לציון, עורך־הדין חנניה גיבשטיין. זה עתה נחלץ מפרשיה שבה נחשד בקבלת טובות הנאה שונות, ביניהן כרטיס מנוי חינם לבריכת הקאנטרי קלאב בעירו. במסיבת־עתונאים שכינס גיבשטיין, הוא טען כי הכל שקר ועלילה וכי אין כל חשיבות לטובות הנאה קטנטנות כאלה. היועץ המישפטי לממשלה תמך בגירסתו של גיבשטיין, וקבע גם הוא כי אין מקום לאישום על קטנות כאלה, וכי קבלת כרטיס המנוי אינה פוגמת ביושרו של ראש־העירייה.

והנה התעוררה השבוע פרשיה חדשה. למרות קירבתן של הבחירות המוניציפליות, לא באה השערוריה החדשה מחוגים פוליטיים או מיפ־לגתיים, אלא דווקא מחוג מישפחתו של ראש־העירייה. גיסתו, שולמית גיבשטיין, אשת אחיו שלמה, מאשימה במיסמך שהוגש השבוע לבית־המישפט את בעלה ואת ראש־העירייה בכך שנישלו את יתר אחיהם מרכוש עתק הנאמד במיליארדים.

שולמית נמצאת זה שנים אחדות בהליכי גירושין מבעלה. היא מקבלת ממנו מזונות עבורה ועבור שני ילדיהם. הבעל פנה לאחרונה לבית־המישפט כדי להקטין את סכום המזונות לאשתו. בכתב ההתנגדות שהגיש עבורה עורך־הדין יוסי ברד, ממישרדו של אמנון זיכרוני, מגלה הגיסה את השערוריה ה־משפחתית.

סכומים אסטרונומיים

מישפחת גיבשטיין היא מישפחה ותיקה בראשון־לציון. היו בה שיבעה ילדים. בצלאל, הבכור, נפטר לפני שנה. חנניה הוא ראש־עיריית ראשון־לציון. שלמה — בעלה של מגישת התביעה. משה — מהנדס אוניות שירד לפני שנים רבות לנורבגיה ונשאר שם. ברוריה — המאושפזת זה שנים במיוסד לחולי נפש. יעקב — הוא יעקב אגם, הצייר המתגורר בפאריס. ויהודית — המתגוררת בתל־אביב.

לדיברי שולמית, קנו בשנות השלושים קרובי מישפחה, המתגוררים בארצות־הברית, רכוש רב בישראל, הם רכשו אז קרקעות במקומות שונים: 500 דונם בקריית־מלאכי, 160 דונם פרדסים בראשון־לציון ושלושים דונם בתל־אביב. הקרקע בתל־אביב נמצאת ליד תחנת־רכבת צפון, והיא בעצם הרזרווה הקרקעית האחרונה של העיר. ערכן של הקרקעות האלה כיום מגיע לסכומים אסטרונומיים.

לפני עשרים שנה החליטו בני המישפחה האמריקאים כי הם אינם זקוקים לרכוש הזה, ובגלל עושרם הרב החליטו להעבירו לבני המישפחה ש־בישראל.

לשם החזקת הרכוש הזה הוקמה ב־1956 חברה בשם בח"ש (ראשי התיבות של בצלאל, חנניה ושלמה.) לדברי האשה השתלטו אז שלושת האחים על כל הרכוש ודחקו את רגלי יתר האחים והאחיות.

במהלך השנים העבירו הנבסים לחברה חדשה בשם מג"א, הנתונה גם היא לשליטתם הבלעדית של שלושת האחים הבכורים. לדברי האשה היתה העברת הרכוש מחברה לחברה בעיקר לצרכי התחמקות ממס.

גזל מתוחכם

מיבון שאחות אחת מאושפזת מזה שנים, אז אחד נמצא בנורבג־יה והאח יעקב הוא עשיר בזכות ציוריו.

ראש־עירייה גיבשטיין בסיור במיפעל
לאן הלך רכוש המיליונים?

צייר אגם
עוד אח

ופסליו, לא נותרו בארץ אחים חזקים דיים כדי להילחם ב"גחלי השלל."

כאשר מת האח בצלאל, הוא הותיר בצוואתו אל כל הקרקעות לאחיו חנניה בלבד. שולמית טוענת, כי צוואתו של בצלאל אינה אלא דרך מתוחכמת כדי לגזול ממנה את חלקה ברכוש. "כפי שהאחים נישלו את אחיהם, מנסה עכשיו שלמה להרעיב את האשה, לנשלה, כמקובל באגף זה של מישפחת גיבשטיין," כותבת האשה. לרעתה היתה הצוואה פיקציה, ובעצם ירשו חנניה ושלמה את הרכוש חלק בחלק, ורק היא נושלה בצורה זו מחלקה החוקי.

אם גיבשטיין רוצה לזכות בתקופת־כהונה נוספת כראש עיריית ראשון־לציון, ינסה בוודאי למצוא דרך לצאת מהר גם משערוריה חדשה זו.

ספורט

סיקור

טוטו ידני

אנשי הטוטו עמלים קשות בימים אלה של פגרה בכדורגל, כדי למלא את קופתם המתרוקנת. ליגת הכדורגל האוסטראלי, שאותה הם מציעים עתה כאלטרנטיבה, אינה מעניינת את הישראלים, ומחזור הכספים נמצא בשפל. זוהי סיבה מספקת להולדתה של תוכנית הרדיו השבועית החדשה, רדיו־טוטו, שכל עניינה הוא לעודד את חובבי־הספורט להמשיך ולמלא טופסי טוטו נוספים.

שני המטלפנים הראשונים הפונים אל מישחק הרדיו, נשאלים שאלות בנושאים שונים, כשלב הכרה ראשוני. אחר־כך מוזמן הקהל לצלצל ולנסות ולרשום 1, X או 2, על טופסי טוטו רגילים, לפי השאלות שישאלו המתמודדים. הטפסים נכנסים ליחידת המחשב של מישרדי הספורטוטו בתל־אביב, כדי למצוא את המנחשים נכונה.

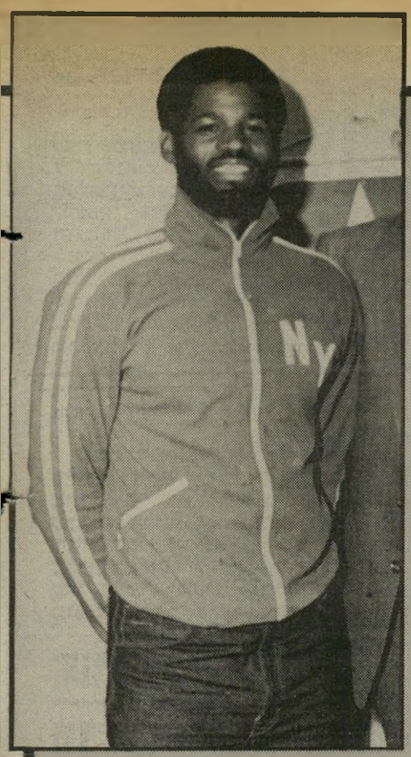
שדרי־ספורט יצהר
משולהבים

עד היום, אחרי שמונה שבועות של מישחק טרם הצליח איש לזכות בפרס הכספי המוצע, שעתה הוא מסתכם במאה אלף שקל.

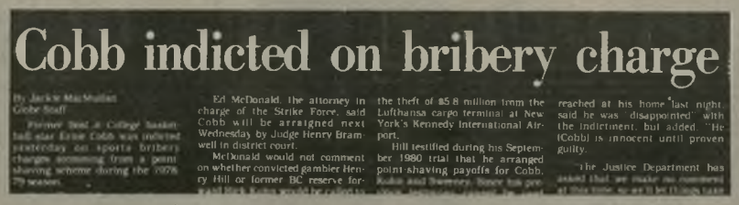
באחד השידורים החליט השדר רמי יצהר, שישב ביחידת המחשב והשתעמם לעשות חגיגה קטנה. בשידור חי ובספונטניות הוא הזמין את המאזינים שלא הצליחו להשיג קו טלפוני — לבוא למישרדי חברת ההימורים ולהעביר את ניחושיהם ביד. תוך זמן קצר מאוד התמלא רחוב הארבעה הריק והשומם שבמרכז תל־אביב בכמה מאות מאזינים משולהבים, שבאו לנסות לזכות בפרס המוצע.

הפרשיות של ארני קאב

ארני קאב (25) האמריקאי, שזכה לתואר "מלך הסלים" של הליגה הלאומית בכדורסל הישראלי בעונה הקודמת (העולם הזה 2375), הודיע בימים אלה על גיורו. כולם יודעים שגיור היא הדרך הקלה והבטוחה למצוא מקום בקבוצה ישראלית נאותה. בעיקבות הגיור הפך ארני אוטומטית למיצרך המבוקש ביותר בשוק הכדורסל הישראלי, בעיקר בגלל התאקלמותו הזריזה עד כדי השגת התואר הנכבד. העברתו מסתבכת עם שחקן שנאלץ להפסיק לשחק בליגה האמריקאית בגלל פרשת הנגאה. ליגת הכדורסל הישראלי אינה רק מיפלט לאמריקאים חסרי־תעסוקה, אלא גם כר נוח לשחקנים הנחשבים שרופים מכל מיני סיבות אחרות בליגות האמריקאיות.

קדורסלן קאב
מישפט

Cobb indicted on bribery charge

By Jackie MacMullan
Globe Staff

Former Boston College basketball star Ernie Cobb was indicted yesterday on sports bribery charges arising from a point shaving scheme during the 1978-79 season.

Ed McDonald, the attorney in charge of the Strike Force, said Cobb will be arraigned next Wednesday by Judge Henry Bramwell in district court.

McDonald would not comment on whether convicted gambler Henry Hill or former BC reserve forward Rick Kuhn, both prosecution witnesses in the theft of $5.8 million from the Lufthansa cargo terminal at New York's Kennedy International Airport.

Hill testified during his September 1980 trial that he arranged point-shaving payoffs for Cobb, Kuhn and Sweeney. Sweeney has not been indicted. Kuhn could not be reached at his home last night. He said he was "disappointed" with the indictment, but added, "He (Cobb) is innocent until proven guilty.

"The Justice Department has asked that we make no comment at this time, so we'll let it go at that," Kuhn said.

כותרת הכתבה בעיתון האמריקאי "בוסטון גלוב"
מואשם בקבלת שוחד

הפכה קריטית השבוע, שהוא השבוע האחרון להעברות לעונה הבאה.

אולם כל אנשי הכדורסל בארץ מתעלמים ומתכחשים להאשמות שסחב אחריו השחקן האמריקאי כבר מאז 1979. פרשת השוחד והטיית

כדורגל

פרידה מהתואר

לא רבים בארץ זוכרים כיום לכדורגלן הירושלמי דני נוימן (28) את סיפור חייו. רק מעט מבין הכדורגלנים הישראלים הגדולים עשו מעשה רומה.

נוימן, שחקנה של בית"ר ירושלים, הנחשב כוכב בעירו, החליט לפני כמה שנים שהוא אינו פחות טוב מיעקב חורובוב יהושע (שייע) גלזר, נחום סטלמך ומוטלה שפיגלר. נוימן, הוציא אז חוברת שבה גולל את סיפור חייו בפרוטרוט. אני דני נוימן, קפטין בית"ר ירושלים, היה שמה של היצירה האוטוביוגרפית שהסעירה בזמנו את תושבי הבירה.

התחיל במסורת המוזרה של כתיבת סיפור־חיים השוער האגדתי יעקב חודרוב. שייע גלזר (חולצה מיספר־9) ונחום סטלמך הלכו בעיקבותיו, ולבסוף היה זה מוטלה שפיגלר, שסגר את הרשימה המהוללת. גם דני נוימן חש כנראה שהוא "שווה סיפור." אבל זה היה אז.

השבוע יש לדני סיפור חדש. הוא נפרד סוף־סוף מרווקותו. תוך פחות משבוע הספיקו

כדורגלן נוימן
סוף סוף חתונה

שניים מבין שלושת הכדורגלנים המפורסמים ביותר של ירושלים לצעוד מתחת לחופה. השוער יוסי מיזרחי, ואחר־כך דני נוימן. עכשיו נשאר רק אורי מלמילאן ללא מתחרים על התואר הרווק המפורסם ביותר בירושלים.

חשבון ארוך

איך זכתה קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב במירוץ נגד יריבתה המושבעת, הפועל רמת־גן, והחתימה את האמריקאי וילי סימס, שבו חפצה גם הקבוצה הרמת־גנית? יושב־ראש קבוצת הפועל רמת־גן איתן מגידו, הודיע אחרי מיבצע הבזק של התל־אביבים, שהוא עוד "יגמור את החשבון" עם הפועל תל־אביב.

פינחס ("פיני") להב, יושב־ראש הפועל תל־אביב, ענה על כך: "אצטט את המאמן יהושע רוזין, שאמר: יש קבוצות המכריזות שהאימפריה אחרי עונה אחת טובה. אך הפועל תל־אביב היא אימפריה גם אחרי עונה חלשה אחת. למגידו באמת יש חשבון ארוך עם הפועל תל־אביב. זה התחיל בעונה הקודמת, כשהפועל תל־אביב סילקה את הפועל רמת־גן ממישחקי הגביע, ושלחה אותם לשחק בגביע קוראץ. אני מקווה שבתום העונה החשבון של מגידו איתנו יגדל." כה אמר פיני להב.

המאפיה הרוסית רוקדת סאמבו

סאמבו אינו וריאציה על ריקוד הסאמבה הדרום־אמריקאי, אלא שיטה נוספת של ההיאבקות. הג'ודו נולד ביפאן, ואילו את הסאמבו קיבלנו מאמא רוסיה הגדולה. אסד לבצע בסאמבו תניקות, דבר שמותר לעשות בג'ודו.

מתאבקים דולמן ורויטמן
נופו מחרשימה

אבל מותר לעומת זאת לשבור את רגלי היריב — מה שבג'ודו אסור.

הסאמבו הגיע לישראל ב־1971. הביא אותו יוסף רויטמן, שאימן פעם גם את ניבחרת הסאמבו של בריית־המועצות. מאז הוא מלמד ומפיץ בהתמדה ובהצלחה, את הספורט הרוסי בקרב הישראלים, ומזה שש שנים יש גם לישראל ניבחרת קטנה בסאמבו.

סביב הספורט הרוסי קמה באופן טבעי חבורה של ספורטאים יוצאי בריית־המועצות, המרגישים כלי־כך טוב ביחד, שהם עד מנהלים את האימונים ברוסית.

מקבל חדרה. יעקב טל, שהיה אלוף ישראל בג'ודו בשנת 1978 ואלוף ישראל בסאמבו במישקל 90־100 קילוגרם, מתקשה קצת להבין את החבורה הרוסית, שאינה ששה לתרגם לו את הנאמר. "אני אף פעם לא יודע אם הם מדברים רוסית או משהו אחר, וכשאני מבקש תירגום הם אומרים לי: זה לא חשוב מה שאמרנו.

אך הקשיים אינם מתחילים ומסתימים בהבנת השפה הרוסית. לאליפות עולם בסאמבו נבחרו לנסוע שעיה קושילביץ (22), אלוף ישראל בסאמבו במישקל 74 קילוגרם, וליאור לנגסברג (25), אלוף ישראל במישקל 68 קילוגרם. מאמן הניבחרת, יוסף רויטמן, הגיש רשימה של ארבעה אלופים, אך שני הישראלים יעקב טל וג'ק ארביב נופו מהרשימה.

יושב־ראש ועדת האתלטיקה, סלומון סטולר, שהוא יוצא בריית־המועצות ונחשב לאיש החזק של ענף האתלטיקה בארץ, הצליח לעודד את חמתם של האלופים שנופו. לדבריהם, רק האנשים המקורבים לצלחת הרוסית זוכים לנסוע, ותמיד אלה הם אותם האנשים.

אומר יעקב טל: "סטולר החליט ששני

מתאבק טל וחברים
רק ברוסית

"הפרענקים" יזדדים, ואילו שני הרוסים המקורבים לצלחת ייסעו. אותי מרגיזה העובדה שבכל פעם שיש נסיעה הם בוחרים רק בהם. אני אומר שיש שם מאפיה רוסית, העושה בענף האתלטיקה כבתוך שלה, מהתחלה ועד הסוף. סטולר נחשב שם לאיש החזק, ודק על פי יישק דבר. הוא נגרי ואני לא יודע למה. אני חושב שכשהוא רואה אותי הוא מקבל חדרה."

על האשמותיו של טל מגיב סלומון סטולר: "גם אני שמעתי את הביטוי הזה של מאפיה רוסית. אני לא יודע אם זאת מחמאה או לא. אני מקבל את זה בשטות ומצטער על כך."

2/1 ליטר יותר בכל הקבוע

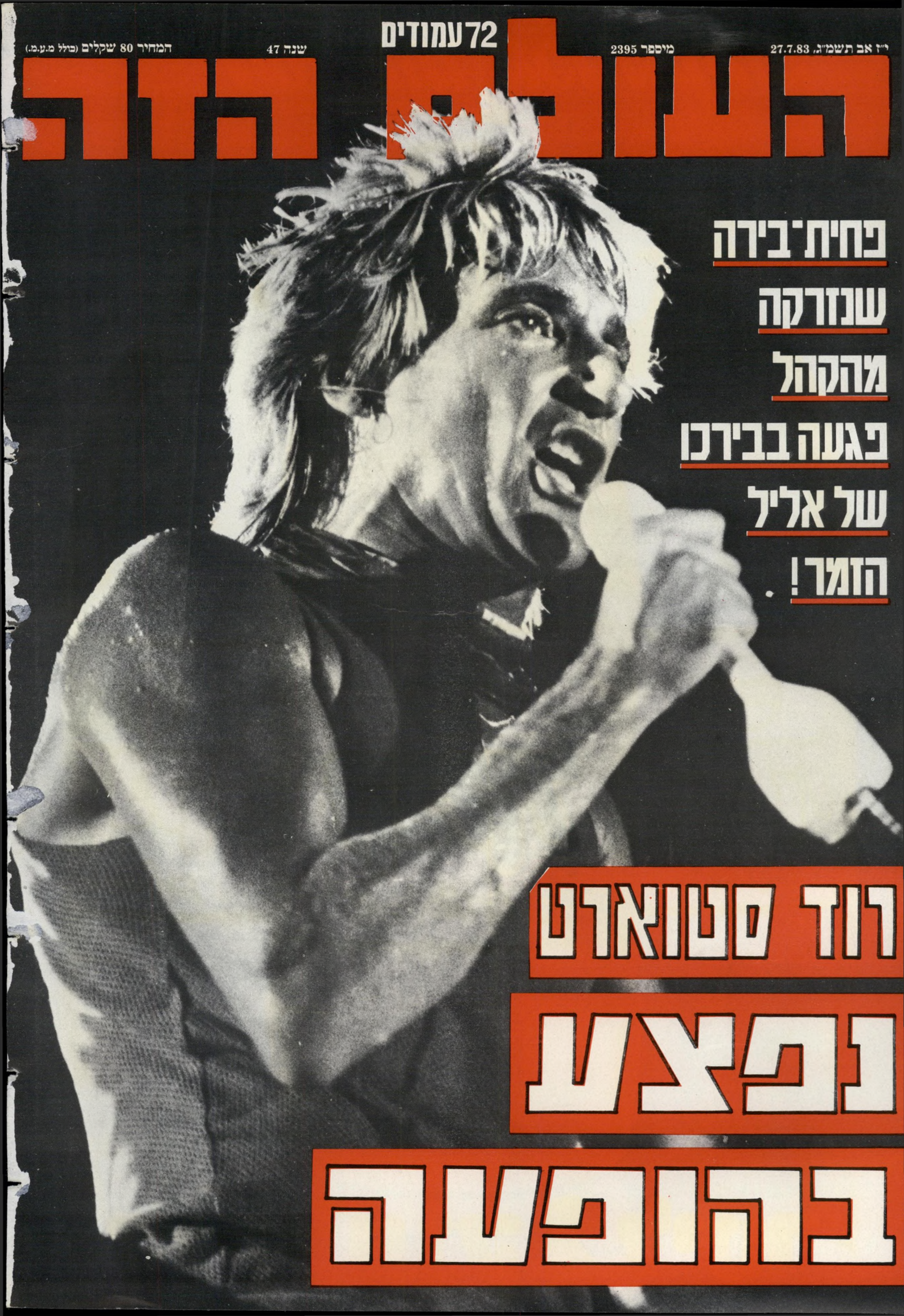

קנקל שנק 2 ליטר

72 עמודים

ר"ז אב תשמ"ג, 27.7.83 | מיספר 2395 | שנה 47 | המחיר 80 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

פחית־בירה שנזרקה מהקהל פגעה בבירכו של אליל הזמר!

רוד סטוארט נפצע בהופעה